

VICENTINI.

APHOR: CHYM:

1619.

BILLICHII

RESP:

A. SALÆ APHOR:

1622.

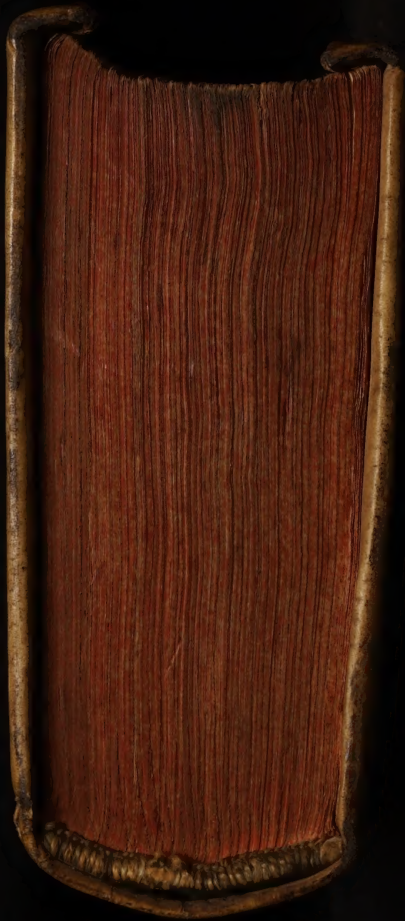
ISAACI.

OPERA
MINERALIA.

1600.

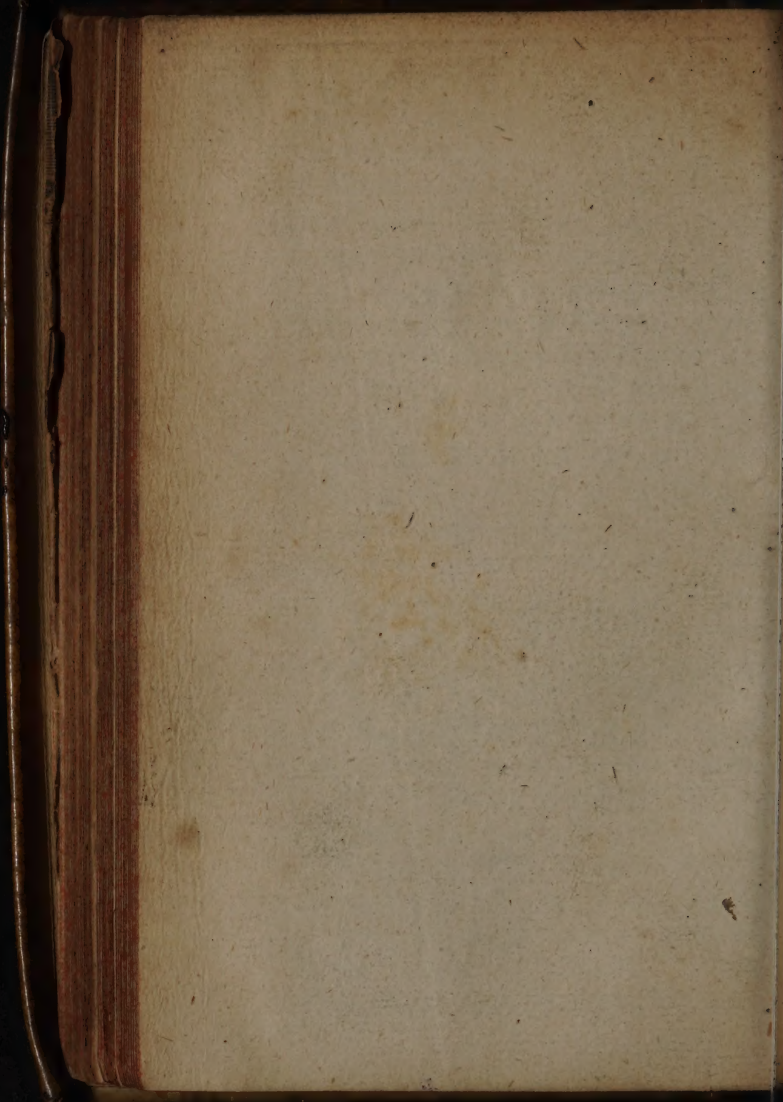

J J a 30

~~11~~

M
I
H

C

N
C

P

MAGISTRI
IOANNIS ISAACI
HOLLANDI, VIRI IN
Philosophia, potissimum
verò in Chymia cele-
berrimi,

Opera Mineralia, siue de Lapide Phi-
losophico, omnia, duobus libris
comprehensa.

Nunquam antehac edita, ac nunc primum ex
optimis manu-scriptis Teutonicis exem-
plaribus fidelissimè in Latinum.
sermonem translata, à
P. M. G.

MIDDELBURGI,

Excudebat Richardus Schilders, Ordinarius
Zelandiæ Typographus.

1600.

DE
IOANNIS ISAACI BATA-
VI PHILOSOPHI OPERE

Minerali iam demum in publi-
cum prodeunti.

AVRIS Batava, crassa si fuisti
Cum te diceret esse Martialis;
Qualem dixerat esse desisti,
Cum Desiderius tuus, tuumq;
Pro! desiderium esse te negaret,
Negaret simul & simul probaret.
Stat sententia tum negationis,
Stat sententia tum probationis:
Alter qui neget, ille quod negavit
(Auris Batava) prodit & tacendo
Confirmat prius ille quod probarat;
Vt vel martius esti mator ille
Causam iudicet ipse Martialis.
Prodit Batavus resoleni ore
Arcana genio refertus aura.
Euge plaudite quotquot inter umbras
Ignoti procul ambulatis horti:
Hic filum simul ingredi volenti,
Et filum dabit exitum paranti;
Manum porrige, meta te sequetur,
Et finem feret ultimum labori:
Si finis modo semper ambigenti
Aut meta, amplius usque quaritanti est.
At ô! quam * * * * te beasti,
Huius muneris explicatione?
Quam nos, illius applicatione?
Vive Belgia, particepsq; vive
Auris Batava notioris aure.

P, HONDIVS.

In editionem operis *Mineralis M. IO ANNIS*
ISAACI, nunquam antehac visi.

FAMA vetus, spoliū pretiosi Velleris aureū
Colchidos Æsonidē diripiūssē solo. (hortis
Creditor Hesperidum Alcides bona plurima ab
Vexissē in patriā, cūm aurea mala tulit.
Pone tuos fastus, nec tecum tolle triumphos
Græcia; non soli gloria tanta tibi est.
Maior apud Belgas nunc erit Romanus Iason,
Maior & Alcides Teutonā rura beat.
Qui quātū inter oues Aries supereminet omnes
Fuluus, & Hesperidum gloria præstat agri:
Tātūm hic Alcida est, & maior Iasone: idiplūm
Ex certis poterit cuique liquere notis.
Quippè semel prædā hanc tulerint heroes opimā
Quæ tamen hinc natis commoda nata suis?
Cūmq; pares nequeat tanto in certamine vires
Promere Posteritas, excidit vsque bonis.
Adde quod, & rapuisse pudor, spoliassē cruentū,
Contra naturæ fœdera ijsse, parum est.
Te minor Alcides ergo, Minor ipsius Iason
Iane, quod auspicio sit patefacta tuo
Semita, qua Crasso parasangis pluribus auro
Præstes, Naturæ conveniente modo.
Et Chymix claras animum dimittis in artes
Naturæ effœtæ subsidium arte ferens.
Salve Iane redux, tenebris emerle profundis:
Cūm antè fores tenebris semisepultus atris.

ENOCH STERTHEMIUS.

CORNELIVS HERLS ME-
DICINÆ VTRIVSQUE STV-
DIOSVS, in doctum
spagyrum IOANN.
ISAACVM.

Hermeté Alchymie Regé, produxit Egyptus:
Raymundú Hesperia, & Gracia Aristotelés
Ast non inferior fait his, quem Belgia Belgis
Ædedit, ingenio, nec minus arte parem.
Sicut enim fuerat Hermes ter maximus illis
Dictus, sic nobis noster Isacvs erit.
Nam Vegetabilium naturas novit, & omne
Fossile, tùm quidquid spiritus intus alit.
Hic monstrat cælum terre cõiungere, & ignem
Iungere aquæ, iusta fœdere amicitie:
Hic fixum solvit, docet hic que volare solutum,
Hacque via certum, fingere elixirium.

ILLVSTRI AC GENE-
ROSO COMITI, DOMI-
NO GEORGIO EBERAR-
DO, Comiti Solmensi, &c.

ETSI non ignoro, Generose
D. Comes, quātam negotio-
rum publicorum molem su-
stineas: tamē opinio singu-
laris humanitatis tuæ fecit,
vt auderem præfenti ad te
epistola de his duobus differere: primò de cau-
sis quæ me impulerunt, vt authorem hunc la-
tinitate donatum in publicum aderem, deinde
cur illum tuo ad eò illustri nomini inscriberem.

Principio quia comperiebam multa hodie à
multis de arte Chymica in lucem dari, quorum
ferè nulla est nec Veritas nec authoritas. Mul-
tosq̃, hoc tempore huius artis nasci studiosos, qui
infinitis laboribus, nec minoribus sumptibus eò

EPISTOLA

aspirant, ut tandem in hoc studij genere excellant: Putabam optimè me de ijs mereri posse: sã M. Ioan. Isaaci scripta, cuius nomen per totum Christianum Orbem est celeberrimum, Latinitate donarem, atque pralo subijcerem.

Est & alia ratio, quæ me ad hunc laborem impulit: nempe, quod magnã in manuscriptis exemplaribus comperi varietatẽ: multis multa deesse, nonnulla ea etiam continere, quæ authoris stylum parum sapiunt. Denique in quibusdam ordinem omnino esse inuersum. Quorum primũ est, quod temporis lapsu (ut ferè fit) quedã scripta ab alijs elaborata, sub nostrĩ Philosophĩ nomine subornari, vulgò, obtrudi potuissent. Ex quo quantum damni schola Chymica acciperet, dici vix potest. Huic malo non melius remediũ adhiberi (mea quidem sententia) potuit, quàm si postquam doctissimi viri in hac arte peritissimi, varia huius authoris exemplaria inter se contulissent, tandem clariss. Isaaci scripta optima fide, pralo committerentur.

Et quanquam plures in hac arte Philosophus conscripserit libros, scilicet Vegetabilium, Mineralium atque Animalium, &c. Tamen ab ijs quæ de Mineræ libus tractavit, incipiendum putauit,

DEDICATORIA.

taui, ut ex ijs quis de reliquis fructus expectan-
 dus sit, primum periculum facerem: ea tamē sen-
 tentia, ut, si ex isto meo labore fructus non par-
 nitendos ad istius artis Candidatos pervenire
 intelligam, brevi reliqua etiam (Deo dante) luci
 expositurus sim.

Duos de Mineralibus (quos Cels. T. offero)
 conscripsit libros. In quorū primo varias enun-
 ciat huius operis rationes: docetq; ex Saturno,
 Luna ac lapide quodam (quem album vocat)
 simul iunctis, tincturam Lunificam componere.
 Ostendit etiam varios fixandi, incerandi, atque
 fermentandi modos. Multisq; de erroribus qui
 in hoc opere interdum committuntur, studiosos
 cautos facit. Annotat insuper, quomodo ritē la-
 pidis projectionem facere conveniat. Ac quinam
 lapis ex mero Sole ad rubrum: itemque oleum
 quo metalla tingenda, immutandaque sint, con-
 ficiantur. Tradit quoque rationem formandi la-
 pidis ex luminaribus vnā iunctis. Postea tractat
 de sale Sapientum. Denique apertē, quī Lapis
 multiplicetur, demonstrat.

In initio libri secundi varias difficultates,
 que in opere physico incidere possunt, enumerat.
 Deinde multa tum de subiecto, tum de operatio-

EPISTOLA

ne magni operis disceptat. Proponitque varias rationes incrandi Lapidem, quò fusibilis efficiatur. Multorum hominũ errores in hoc opere refutat. Proponit deinde opus quod vocant Solificũ & Lunificum: ac quomoda ex Mercurio, Sole & Luna cõficiatur, cõmonstrat. Tandem tractat de salibus, oleisq; quibus metalla tinguntur. Postremò varias particulares tincturas docet.

Translatio est simplex, atque omnino incompta fateor, sed tamen eiusmodi, qualem putamus arti atque operi maximè conuenire. Etenim relicta omni verborum pompa, atque orationis ornatu: in hoc vnum incubuimus, ut nudam authoris mētem, quā potuimus, clarissimè atque integerrimè exponeremus. Hunc ad scopum summo cum studio collimamus, in hoc laudens quærentes, quod maxima pars eorum, qui auctores transferunt, vitio nobis verterent: qui putant vix laudem se aliquam mereri, nisi ubique inani verborum strepitu omnia repleant. Quod facit ut quam plurimum ab authoris mente toto cælo aberrent, atque lectoribus suis molestiam incomparabilem pariant. Qui nostra vel potius authoris spreta simplicitate atque candore, populo suas proponit ineptias, nã ille Lectori facile imponit.

DEDICATORIA.

Si nusquam non Cels. T. in tautologiam impinget, sciet nos maluisse Philosophi nostri vitium sequi (si alioqui vitij nomē id meretur, quod sponte atque data opera tantus vir expressit) quam ut latum unguem ab eius sententia, vana eloquētia ostentatione recederemus. Et (ut paucis dicam) Lectōri inservire mens nobis fuit: eiusque utilitati consulere, ne sub præclaro titulo Magistri Isaaci nostra commenta tibi obtruderentur. Opera viri tanti condignis laudibus celebrare, mearum virium omnino non est. Hoc unum (quod omnes facile comperient) dicam: vix quæquā huius artis studiosum tria verba sine summa admiratione degustaturum. Certè illum qui legere authoris nostri scripta incipit, tantum capit desiderium, tantaq; afficitur voluptate, ut non prius à lectione abstinere possit, quàm principio finem attexuerit.

Vtitur quidem mira in scribendo author non sler simplicitate, atque multoties, ac variè unam eandemque rem inculcat. Quod tantum abest, ut quæquā à studiosa indagatione lucubrationū eius auertat, ut cum potius ad diligentiorē investigationem earundem alliciat. Quid enim magis veritati consentaneum, quam simplici-

EPISTOLA

tas, veritatis vera lux, atque indiuidua comes?
 Quamobrem ubi valde dicto omni candori, ad
 verborum involucria confugitur, suspicio erro-
 ris, ac falsitatis ibi statim enascitur.

Quamquam (ne quenquam fallam) hoc mihi
 hic addendum est: Philosophum nostrum, nisi
 cum singulari iudicio, magnaq; cum diligentia
 atque attentione legatur, parum Lectori profu-
 turum. Neque enim inertes Philosophia unquam
 pro filijs suis amplexa est, sed eos qui studijs in-
 sudantes, scientiam magno labore emunt: quam
 equidem nullo alio pretio, auro (puta) aut ar-
 gento quispiam comparare sibi potest. Ceterum,
 clarius Chymicæ artem à nemine hæcenus Phi-
 losophorum traditam fuisse, multorum doctis-
 simorumq; hominum iudicio constat. Itaque
 Philosophus noster mediū tenens, & nimiam sim-
 plicitatem & obscuritatem nimiam, in tractan-
 da sua arte omnino vitavit; ne si, in alterutro
 modū excessisset, aut sancta obycere canibus, aut
 Chymicæ artis studiosos à regia via abducere,
 aut verborum involucria fallere eos videretur.
 Vbique omnia sententijs sunt referta, & ne quid
 Lector in eo desideret: Habet de ijs quæ tractat
 veterum Philosophorum, habet & recentiorum
 senten-

DEDICATORIA

sententiam. Denique habet hîc de quavis re
authoris iudicium firmissimum: utpote quod &
demonstrationibus infallibilibus, & experientia
stultorum magistra innititur.

Quid dicā amplius? Habet in hoc uno Philo-
sopho artis Chymie absolutissimum compendiu.
Adeo ut mirum non sit, si is qui semel istius au-
toris lucubrationum energiam degustavit, reli-
ctis infinitis libris qui de eadem materia ubiq;
extant, semotiq; authoribus vulgaribus, pa-
rumq; probatis, uno nostro Philosopho sit con-
tētus. Etenim si id temporis quod in evoluendis
variorum authorum scriptis maxima pars im-
pendit, uni nostro Philosopho darent: profecto
longè vberiores fructus ex ista studiorum suo-
rum ratione colligerent.

Addam & hoc, Paracelsum arcanorum
(ut ita dicā) Monarcham, quicquid in hac arte
habuit cognitionis, ex isto authore serè id omne
hausisse. Nam illud quidē extra controuersiam
est omnem nostrum hunc ante illum Philosophū
natum: hoc etiam: Paracelsum ubique, maximè
verò in ijs quæ de Principijs rerum scripsit, au-
thorem hunc nostrum esse sequutum. Adeo ut si
quis libros Paracelsi pro doctissimis Philosophi
nostri

EPISTOLA

noſtri commentarijs accipiat: haud multum in
iſthac ſua opinione fallatur. Neque id Paracel-
ſus ipſe (ſi viveret) Praeceptor ſua clarifſimo
invideret. Non pigebit itaque iſtius artis candi-
ditas illo uti magiſtro, qui talem habuit diſci-
pulum, cui vix ab origine mundi quiſpiam ho-
minum par extitit.

Porro denuò ad tranſlationẽ, laboresq; noſtros
redeamus. Scio operam hanc meam quam pluri-
mis fore ingratam. Iis primo, qui artis Chymiae
omnino ignari, eam multis modis lacerant. At
quid mirum, ſi (quemadmodũ in proverbio eſt)
ars inimicum non habeat niſi artis ignorantem?

Sed & ab ijs exiguam gratiam referam, qui
ab invidia canina penè conſumpti, ſibi ſolis vi-
vunt, eos puto, quibus huius authoris manu ſcri-
pta exemplaria ad manum cum ſint: mallent do-
ctiſſimas clarifſimorum virorum lucubratio-
nes à tineis corrodi: quam ut ijs in lucem mit-
tendis publica utilitati conſulatur. His ut ſatis-
faciam non magnopere laboro. Arcana naturae
(aiunt) me omnibus, maximèq; ijs indignis cõ-
munia facere: Philoſophiam me prodere, quae nõ
niſi filijs ſuis vult innotescere. Quasi verò doctiſ-
ſimorum Philoſophorũ ſcripta antehac ab ipſiſ-

DEDICATORIA.

met Philosophis nunquam sint evulgata. Quasi etiam propterea statim omnibus palam fierent abstrusa natura, quod Philosophorū scripta omnium hominū manibus teruntur. Meminerint isti homines eius, quod aiunt olim Aristotelem Alexandro magno respondisse, qui istorum opinione imbutus Aristoteli significabat non parū se dolere, quod libros de Philosophia, privatim sibi in schola praelectos evulgasset; Libros scilicet illos editos fore tanquam nō editos, quia nemo illos intellecturus esset, quā qui ab ipso Aristotele eosdem audiret. Omitto me ideo nostri authoris opera latinitate donasse, ne homines omnino indocti, quique non nisi maternum idioma callent per me ad hanc artem admittantur.

At rogabit fortassis quispiam, quem quis fructum ex istiusmodi Philosophorum scriptis colligere possit: cū experientia abundē doceat, eos ferē ad extremam miseriam, paupertatemq; pervenire, qui se inani spe lactantes, huic studij generi insudant? Respondeo: Illud palam esse, eum de Republica nō male mereri, qui ut publico malo medeatur, summam dat operam. Nunc quia certum est, huius mali fontem in eo consistere, quod plerunque artis Chymiae studiosi,

EPISTOLA

In perscrutanda hac arte, authores sequuntur, aut nimium obscuros, aut parum probatos (qui cum caco de coloribus disputant.) Quis non videt illum de Rep. optimè mereri, qui istiusmodi devijs erroribusq; captis, & maximè probatos, & præter ceteros candidos tradit authores, ut ab erroribus suis purgati ad meliorem tandem redeant mentè: utque miseriam suam cum summa felicitate, animiq; quiete commutent. Sane mentis est, errores corrigere, non errorum causa artem ipsam tollere, aut statim sepelire velle. Addam & hoc, quòd nunquam me meorum nec laborum, nec sumptuum pœnitebit, modo eorum fructus ad aliquos quantūvis paucos pertigerit, à quibus tandem ad infinitos homines defluat.

Nunc tempus est, ut ad alteram epistola partem transeam, ne æquo longior nauseam tue C. pariam. Rationes ergo que me mouerunt, ut authorem hunc C. T. potissimum nomini dedicare consecraremq; etsi multæ gravesq; à me in medium adferri possent: una tamen atque altera in præsentia ero contentus.

Prima est, quòd Philosophi siue authoris habita ratione, talem mihi in dedicatione virum eligendum putavi: qualem ille, si viueret, aut si olim

DEDICATORIA.

olim sua scripta in lucem exposuisset, fuisset electurus; cui inscriptio, materiaq; ipsa honorifica futura, quique vicissim decus atque aestimationem à splendore nominis sui, ipsi operi allaturus videretur.

Secunda cum priore concurrat, scilicet, quoniam auctoris nostri nomen apud omnes ferè nationes, quæ Christum Dominum profitentur, est celeberrimum: maximè verò apud artis spagicae candidatos: putavi tanti viri operum dedicationem nunquam cuiquam maiore iure competere, quàm illi, cuius nomen ac fama merentur per totum Christianum Orbem celeberrima fieri.

Quæ ratio exigit ut quæ in C. T. laudem dici possunt longa oratione prosequeretur. Quod autem in uarum laudum præconium non digredior, facit conscientia mea tenuitatis. Ea est enim amplitudo illarum, & cumulus, ut etiam eloquentissimū quenque abstertere possint. Vnum tamen (ne nihil dicā) eximium imprimis, adeoq; admiratione dignū silentio præterire nō possum, quod is qui à prima adolescentia in castris inter arma & strepitum militarem vixit, ita tamen literas doctrinamque complectitur, ut excellere in ijs, & cum summis artificibus comparari possit.

EPISTOLA

fit. Accipies ergo, illust. & Generos. D. Comes
 munusculum hoc levidense ab animo tui studio-
 sissimo profectum, ea clementia & benevolentia
 qua soles etiam leviora. Ita ego nec laborem me-
 um mihi perijisse video, & ad cetera eiusdem
 authoris opera emittenda, vulgandaque, animo a-
 bor. Data è museo meo pridie calendas Septē-
 bris, Anno à Christo nato quadrages quadrage-
 simo.

Tuæ Celsitudinis obser-
 vantissimus,

L. D.

Operum Mineralium M.
 IOANNIS ISAACI Hollan-
 di, siue de Lapide Philosophi-
 co, *Liber primus.*

NVNC Filium meum docere volo pri-
 mum modum in Alchymia inuētum,
 omnia metalla qua mortua & impura
 sunt, ad verum Solem & Lunam re-
 ducendi: scietq; filius meus hanc rationem in
 Alchymia primum ordinem vocari, quia
 prima est qua in rerum natura inuenta fuit,
 ad imperfecta metalla perficienda.

Opus primi ordinis.

Cap. I.

RIMVM recipe Saturni
 lb. 12. cum in cineres
 mouendo redige in ob-
 longo vase luteo, ita vt ex-
 igno cribro transmittre
 possis: tum abluere præ-
 dictos cineres Saturni,
 aqua munda pura, donec aqua pura de-
 fluat: quo facto exsicca tuum Saturnum igni

*In opere pri-
 mi ordinis Sa-
 turnum sumē-
 dum docet, ac
 quomodo is
 parandus.*

B pu-

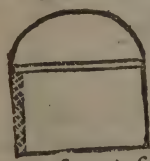
OPERV M MINERALIVM

puffillo donec puluerescat. Deinde sumito sal populare siue non decoctum; proijce in aquam frigidam, ac quicquid in aqua frigida resolui nequit, abijcito, prorsus enim inutile: Sal verò resolutum in eam siccitatem congela, vt puluerescat. Accipito tum partem illius salis & Saturni tantundem, simulque super lapide cum acri aceto ex vino confecto conterito: tum lento igni siccato vt puluerescat: Deinde in vas calcinatorium luteum ita coctum vt ignem ferre possit, immittito, factum in hunc modum.

Salis pars 1. & Saturni ana.

Calcinatorium 12. dies & noctes.

Lutabis id forti operculo, ponensque in fornace calcinatoria calcinandum per dies noctesque; 12. sineque hoc pacto modicè candere, ita vt Sal non liquefcat: vas verò adeò

firmū esse debet, vt prædicto 12. dierum spacio nec findatur, nec rumpatur: quibus exactis exime, ac faldine abluta, calcē moue, & identidē residere sine, rursusque;

superinfunde, moue & sine residere, donec aqua pura defluat, gustumque salis non amplius retineat: tum calces tuas terendo super lapide cum aqua munda tam tenues effice vt ijs penicillo pingi queat: tū denuò laua calces aqua pura calida toties, donec aqua tua pura defluat: deinde exsiccabis in

far-

M. IOANN. ISAACI.

ſartagine ad lentū ignem, donec in pulverē redigantur. Hoc factō calces in aceto deſtillato ſoluendas pones in cantharo lapideō mundo, aut vitreo : ac ſi non omninō reſolvantur iterū calcinandas pones cum ſale, vt ſupra dictum eſt per tres dies, ac facito vt ſupra : quibus exactis iterū ſolvendas pones in aceto, ac brevi ſolventur. Tum congelata aut acetum decola, ac remanet tibi pulvis ſubtilis qui in aquam non reſolvetur, tumque Saturnum tuum paratum habes.

Calcinandum
vt prius 3 dies.

Saturans pa-
ratus.

Cap. 2.

NVNC ſcies, mi fili, tibi ſumendam eſſe Lunam Cupellatam puram, eamq; in laminas tenues, rediges, ac calcinabis cum ſale communi præparato, vt ſupra, per tres dies, quibus exactis Sal aqua calida ablues, quodq; non eſt calcinatum denuō calcinandum, vt prius, pones, donec omninō in calces fuerit redactum, tum calces aqua communi calida lauabis, & à ſale repurgabis, donec aqua pura deſtuet: tum exiccabis calces ac ſoluendas in aceto deſtillato pones, ac ſingulis octo diebus acetum effundes, recenſque denuō infundes, donec omne ſolutum fuerit : ac ſi omne reſolui nequeat, ſale ruruſum calcinabis, vt ſupra, per diem ac noctem, ſalque elues, & calces exiccabis, ac pones ſoluēdas in aceto deſtillato, donec omninō ſolutæ fuerint: tum congelato, ac

ij. Sumendam
Lunā, & quo-
modo paranda

Singulis 8. diebus
acetum recenſ
infundendum.

4 OPERVM MINERALIVM

Luna tua facillè soluetur in aqua communi destillata: ac si nõ omnis resoluetur in aqua cõmuni destillata, ignefiant calces, vt prius dictum, & resolue iterum in aceto, ac denudò congela, ac facillè in aqua communi destillata soluetur, atque Luna tua parata erit.

Luna parata.

Cap. 3.

iiij. Sumendum esse album lapidem, ac quomodo is parandus.

TVM verò sumes album lapidem tibi notum, eoq̃ue in subtilem puluerem conterendo redactò, recipe alumen per diem integrum calcinatum igni pusillo, vt tantummodo candescat, nec amplius: tum recipe Sal commune præparatum vt supra, etiam partem aluminis calcinati, contere simul cum aceto destillato in densam pulterem: tum in vas sublimatorium infra latum impone, alembico magno & amplo superimposito, luta receptaculum ad rostrum, eiq̃; exiguum ignem adde, vt humiditas absumatur, qua destillata sublimabitur in alembico subtilissimus spiritus cõbustibilis: quod cum vid: bis ignem minues, tamq̃ue exiguum efficies, vt soli media æstate lucenti, calore sit similis, ac tamdiu in eo calore retinebis, donec certus eris nullam humiditatem amplius superesse: tum ignem insigniter minues: humiditate enim destillata, & subtili spiritu destillante, nisi ignem minueres, subtiles illi spiritus vnà cum aqua destillant in receptaculum: idcirco per diem vnum ad

Vas sublimatorium infra latum.

Ignis minuendus cum spiritus combustibilis sublimatur.

ad pusillum ignem habeto, donec certus eris nullam humiditatem restare: tumq; augetur ignis per gradus, ita vt validè sublimare incipias, sublima que ad horas 24. igni mediocriter vehementi, ita vt materia vnâ cum olla sublimatoria infra candeat ad horas 2. tùm finito vt frigeſcat, & alembico ſublato, exime id quod ſublimatum eſt: fæces remoue; an verò nihil præter fæces remanſerit ſuper carbone ardente, aut lamina ærea aut ferrea candente probabis.

Cap. 4.

TVM denuò ſublimabis id quod ſemel ſublimatum eſt, per materiã recentem, facies verò modis omnibus vt ſuprà: iſtamque ſublimationem tertio iterabis, ſemper per materiã recentem: poſtremo ſublimabis per ſe, i. ſine vlla alia materia, donec nihil amplius remaneat: tum lapis purus eſt. Primùm enim ab omni ſuo ſulphure combuſtibili repurgatus eſt, ita vt non amplius ſit igni conſumptibilis: eſt etiam per-purgatus à ſua terreſtritate quæ ingreſſum prohibebat: nam terreſtritas illa & ſulphur combuſtible vtraque cum fæcibus relictae ſunt. Sulphur combuſtible urebat priùs corpus eius cum igni admoueretur, ac terreſtritas ingreſſum prohibebat, vt in metal-la ingredi nequiret: ab his duobus iam ſeparatus & liber eſt, vti dictum.

IAM etiam sciet filius meus lapidē istum adhuc materiam in se habere, quæ fixationem eius adimit : quamdiu enim materiam eam in se habet, nō poterit hic lapis vllō tempore fixari: Et in hoc multi decipiuntur qui hanc materiam non nouere. Quærat verò filius meus quæ sit ista materia? Habeat itaque filius meus pro magno arcano, huic lapidi tam albo quā rubro, inesse quendam spiritum subtilissimum tam fugacem ac subtilem, vt lapis nunquam fixari possēt, quamvis vel 1000. annos in igni esset : cū enim fixabitur siue cum fermento, siue cum aliquo corpore, tam pusillus ei ignis adhibendus erit, vt nihil prorsus sursum sublimetur, alioqui fixum non fiet cum fermento aut corpore, atque ita denuò identidem agglutinandum esset, quomodo vllō tempore id fixari queat? Habet verò lapis iste subtiles illos spiritus quorum nihil ascendere potest. Itaque subtilis spiritus à lapide separandus est, sicuti rudis illa terrestritas, siue materia terrea ingressum prohibens. Ita 2 istæ materiæ à lapide separandæ erunt, antequam lapis cum vllō fermento aut corpore fixari possit.

Medius spiritus est sumendus aut materia quæ semper medio loco reperitur, estque is spiritus quem quærimus qui est inter fixum

Lapidi insunt
spiritus quidā
subtiles.

& nō fixum. Nam si eam materiā crucibulo vitreo indideris, ipsa prius liquecet quam evolare incipiat: nec citō volabit, sed ad modum ceræ purē ac sensim ab igni ascendens. Ita materia lapidis temperata est inter fixum & non fixum, cū ei adempta est eius superfluitas. 1. primum Sulphur combustibile, deinde eius terrestritas ingressum prohibens aut adimens, eiusq; subtilis spiritus combustibiles fixationem lapidi tollentes. Et in hoc errant omnes Alchymistæ, eò quod lapidem non nouerunt neq; naturam eius, ac superfluitatem ei non adimunt: hoc est, quia superflua eius non tollunt, nec possunt temperata inter fixum ac non fixum seruare: estque hoc maximum in hac arte secretum. Quocirca discce lapidem, eiusque naturam nosse, & non errabis.

Cap. 6.

NVNC sumet filius meus lapidem cum nimul omnis ascendit, ita vt nihil remaneat, ac ollæ vitræ aut lapideæ indet, & alembico superaddito, ponet super fornace sublimationis, receptaculo ad rostrū probè lutato, perpusillum ignem addet, paulò calidiorem quam Sol æstate media, eumq; calorem seruabit ad horas 10. deinde augeatur ignis paulatim modicè per gradus ad horas 12. post augebis adhuc ignem insigniter per gradus ad horas 12. ita vt olla ferè in fundo.

Lapis partim fixus est, partim non fixus.

Lapis à 3. superfluitatibus mundificandus est, videlicet, à Sulphure combustibili, à terrefrinate ingressum prohibente, & à spiritu subtili fixationem impediante.

Superflua à lapide remouenda, temperata autem in eo seruanda sunt.

Quomodo spiritus subtilissimus à medio separatur.

8 OPERVM MINERALIVM

candeat, ita tamen vt vix percipiatur vtrum fundus candeat nec-ne, sicq; retine per horam vnam aut duas in eo calore: tum sinas frigeferi: ac tum ablato alembico, subtilis spiritus ascendet in superiorem partem alembici, aut circa marginē eiusdem: hunc deme subtiliter, estq; spiritus iste ad nullam rem utilis, præterquam ad corrodendum in ferro aut chalybe, &c. Et materia lapidis quæ omnibus naturis assimilatur, est & in medio, ad collum ollæ sublimata non tam altè ascendit, quam subtiles illi spiritus combustibiles. Nam materia lapidis non potest, neque valet ad eam altitudinem ascendere, ad quam spiritus ille subtilis ascendit: habet enim materia lapidis aliquas partes fixas in sua natura, quæ volatiles illas partes retinet, vt tam altè ascendere nequeant, quam subtiles illi intemperati spiritus, quibus nullæ partes fixæ sunt permixtæ. Nobilem verò materiam lapidis exime ac serua, est enim verus ille lapis quem nobis Deus omnipotens gratis donauit, estque ad opus nostrum paratus: est enim in omnibus suis æqualis ad operandum, idque in omnibus operibus Philosophorum. Pone enim lapidem istum in crucibulo vitreo ad ignem, liquecet ad modum ceræ, prius quam sit ascensurus, tumque sensim ascendet, vt cera, aut aliud quippiam quod per ignem ascendit: idque

effici-

efficiunt partes eius fixæ quas in se habet, hæ
retinent apud se partes illas volatiles, aded
vt cum ipso liquefcere debeant, antequam
ascendant: atque ita ascendunt etiam partes
illæ fixæ interdum vnâ: partes enim volati-
les lapidis sunt maiores quam fixæ, idcirco
partes volatiles partim secum attollunt par-
tes fixas vi ignis. Scito hoc, mi fili, notitiam
huius lapidis opus tuum ad exitum felicem
perducturâ, ope Dei Optimi Maximi, igno-
rantia verò lapidis multos errores parit.

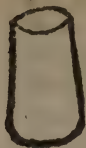
Cap. 7.

TENEBIS item nunc, mi fili, te impu-
rum corpus tibi præparasse. 1. Satur-
num, & animam. 1. Lunam, quam ei infun-
des aut indes, & lapidem qui spiritus est, qui
animam & corpus cõtinet, vt nullo vnquam
tempore separentur: quique hoc médium
non intelligit, is nullo vnquam tempore in
arte nostra quicquam proferet.

Cap. 8.

SCIES præterea fili mi tibi sumendas 10.
ſb. Saturni præparati ac ſb. 1. Lunæ præ-
paratæ quæ efficiunt 11. ſb. simul, tum su-
mes pro 12. de spiritu tuo præparato, ac pro-
bè simul miscebis, tū teres super lapide cum
aqua communi, ita vt pictor penicillo pin-
gere ea materia possit, tum humiditatem
evapo-

Quomodo
materie præ-
paratæ sint
miscendæ.

evapora super balneo, donec pul-
uerescat, tumq; pone in ampla ol-
la vitrea aut lapidea facta in hunc
modum, ollam verò super æquali
lapide levigabis, eiq; operculum
etiam levigatum impones, eiq;ue
pondere plumbeo superimposito,
in fornace Philosphorum collocabis, in
testa cum cineribus, tribus concavitatibus
fornaci superimpositis, ita vt tam supernè
quam internè calorem recipiat: ac quicquid
agas exiguum ignem adde primùm ad sex
hebdomadas, quibus exactis ignem grada-
tim augebis, donec magnum ignem ferre
possit, idq; sæpius proba eximendo parum
laminæ impositû, vt videas num fixum sit: si
nondum est fixum stare finito, cumq;ue fix-
um evasisse vides, exime drachmam, inde
crucibulo vitreo, igniq; imponito, sinasq;ue
candere 4 partem horæ, tum verò sinas fri-
gesceri, ac appendas, vt videas an pondus tu-
um habeas, si non habes, iterum impone
donec fixum fiat. Tum habes bonam Lu-
nam in omnibus probis, eaq; Luna exiguo
labore ad bonum Solem reduci possit. Atq;
hoc modo Iupiter ad Lunam reducitur, vt
hic de Saturno traditum, & si ponas Solem
fermenti loco, fiet Sol ex Saturno: sed in o-
pere Iouis nihil præter Lunam efficere pos-
sis. Estq;ue hic liber primi ordinis de Ioue &

Satur-

Saturno ad Lunam & Solem reducendis: si
verò Saturnum ad Solem voles reducere, la-
pis ruber erit præparandus, sicuti de albo tra-
ditum est, fumendusq; Sol in suo esse, saltem
vt in calces redigatur.

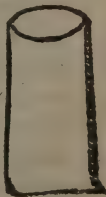
Opus secundi ordinis.

Cap. 9.

IAM tenebit filius meus esse præterea ali-
ud opus secundi ordinis, idque est ad me-
dicinam parandam in metalla mundificata
proijciendam, quæ iam viuificata sunt.

Primum para Saturnū sicuti à me edoctus
es, ac deinde tuum fermentum vt vicissim te
docui in opere primi ordinis, lapidemq; iti-
dem præpara vt edoctus es. Tum sume 4
partes, fermenti, 2 partes tui spiritus præpa-
rati, cõtere subtiliter super lapide duro cum
aqua communi destillata, ita vt penicillo ijs
pingi queat: quo facto iterum siccabis in
vase vitreo in quo operari vis, aut super bal-
neo, pelvi cum arena superimposita in phi-
alam vitream immisum: exsic-
cabis verò donec puluerescat:
deinde in tale vitrū immittes, in
superiore parte leuigatum super
æquali lapide, vitreo leuigato o-
perculo imposito, cui pondus
plumbi superimpones, ac in for-

Prædictis ma-
terijs quomodo
vtendum.

nace

nace secreta collocabis, in cuius superiore & inferiore parte æqualis sit calor. Adhibebis verò initio ignem pusillum continuè ad 12. dies & noctes lampade, deinde ignem augebis paululum per gradus, prout ignem aut calorem posse ferre videris. Id verò hoc modo perspicere aut animadvertere poteris. Sume aliquantulū tuæ materiæ instrumento argenteo, laminæque argenteæ impone, qua carbonibus ardentibus superimposita: fines interdum calorem magis magisq; augeri: tum facilè videbis quam calidum possis efficere: materiam autem quam ex vitro sumes pondera prius quam laminæ imponas, cumque eam à lamina removes, rursus pondera, si fortè quid impuri abierit: ita nosse poteris numquid sis perditurus necne, & secundum id ignem augere poteris: ac quicquid agas nunquā ignem augeas, quin prius aliquid eximas, ponderes, ac laminæ argenteæ imponas, vti prius dictum est: & quin videas quem calorem ferre possit, antequam ascendat: ita facilè in igni errare non poteris, estque hoc secretum tam magnum quam est in arte. Nam si tantum adderes ignem vt sublimaret, aut spiritus exiret ex fermento, ac supra fermentum sese locaret, quamuis sursum non sublimaret, rursus tibi eximendū esset, ac denudò conterendum: quomodo enim lapis vna cum

fer-

fermento fixari posset, cum sibi inuicē permista non essent, id omninò foret impossibile. Itaque nihil aliud híc nobis curandum est, quam vt ignem ita regamus, ne spiritus è fermento sublimet, néue exeat, ac sese supra fermentum locet, aut prætereà ne supernè talem illi adhibeas calorè, vt spiritus per fermentum exeat, infraque in fundo vitri sese reponat. Itaque hoc pacto ignis regendus, vt in superiore ac inferiore parte fornacis sit æqualis calor. Valdè falleris si maiorem in superiore quam in inferiore parte fornacis calorem excitares, ita vt spiritus per fermentum infra subsideret, & tum inde aliquid ad probandum sumeres. Quocirca fac, vt suprà edoctus es, videlicet vt probes & ponderes: nam si eximeres & probares, non autem pòderares: cùm de tuo fermento sumeres ex quo spiritus esset sublimatus infra supràue, plenum pondus reperires: tum fixum esse reputares, verùm falleris: Spiritus enim infra in fundo iaceret, & fermentum super Spiritum, nihilque probasses aliud quam solum fermentum. Quare accuratè prospice vti ignem ita regas, vt calor infra & suprà, & in lateribus sit æquè magnus: & quicquid agas potius minorè quam maiorem ignem adhibeas: ita falli non poteris, ac tamen tempore multò longiore opus erit antequam fixabitur, tamen multò certius

Præstat errare
in paucitate
quam in vehementia ignis.

tius

74 OPERVM MINERALIVM

tius est. Itaque sapias, mi fili, tibi que in igni struendo caueas, ne de integro iterum tibi sit incipiendum, perinde ac si igni admotum non fuisset. In tota enim arte nihil magis hac fixatione curandum est. Spiritus enim ac fermentum coniuncta & coadunata manere debent, si alioqui tandem fixarentur. Nam quomodo duo vnum fierent, cum vnum alteri se subtrahit, cumque a se inuicem separantur? Itaque, mi fili, prudenter vide, ut ignem tuum ita modereris, ne spiritum, animam & corpus a se inuicem fuges igni vehementiore, sed semper exiguum ignem strue, ut coniuncta maneant, ut anima & corpus vtraque vnum esse possint. Hanc lectionem sapius relege, animoque imprime; ignis enim negligentia multa opera perduntur: nam orationis dominicæ spatio fit ut ignis negligatur, ita ut rursus de integro sit incipiendum. Item nunc, fili mi, aliquoties aliquid eximes, ut prædictum est, ac dispicies quem calorem ferre possit; addeſq; talem calorem per gradus donec fixum sit, ac flammam ferre possit eo temporis spacio, quo decies aut duodecies oratio dominica recitari possit: tum si nihil in pondere amittis, fixum est, ac tum illi adhuc quintam partem spirituum appone, hoc est, evacua vitrum, materiamque tuam pondera, ac sume pro 4 partibus materiam vnã partem spiritus, quæ efficiunt simul

Nota, orationis dominicæ spatio ignem posse negligi, ita ut ab integro incipiendum sit: quare ista sapius relegendæ & retinenda.

Mul 5 partes : tum optimè miscebis inter
 se, super lapide conterens, vt antea doctum
 est : quo facto siccabis rursus que suo vitro
 indes, iterumque impones, vt prius, ignem-
 que vt prius, admouebis, &c. Ac vbi denuò
 fixum fuerit, sume iterum quintam partem
 spirituum, vt prius, pro 4 partibus materiae,
 impone vt prius, hocque; tandiu facito, donec
 materia liquecat instar cerae. Id verò hoc
 pacto probabis. R. æs mundificatum, radas
 atque bellè polias, ei paululum tuæ materiae
 impone, ignique siue carbonibus immitte,
 si materia liquecat, ac seipsam diffundit su-
 per lamina candente, locusque vbi materia
 iacet albus est, medicina tua secundi ordi-
 nis perfecta est. Age gratias Deo, &c.

Proba perfe-
 ctionis.

Proiectio.

Cap. 10.

SUMES item, mi Fili, Venerè puram munda-
 ficatam, cuiusque; 4 partes liquefacies su-
 per vna parte Lunæ, cumque; liquitur ac opti-
 mè fluit. inijce dimidiã partem tuæ medicinae,
 sinasque; simul fluere octauam partem horæ,
 tum restingue, effunde, habesque; bonam Lu-
 nam in omnibus probis: sique; nimum tuæ me-
 dicinae inieceris, tota massa frangibilis erit,
 itaque; liquefacito, vt prius, adde plus Veneris,
 facitoque; id tandiu, donec massa tua mallea-
 bilis est, tum habes verã mesurã virtutemque;

tuae medicinae, sicque in omni medicina probandum est.

Tertium opus Medicinae 3. ordinis.

Cap. 11.

Discrimen o-
peris secundi
& tertij ordi-
nis.

SCIES item nunc, fili mi, esse præterea aliud opus aut medicinam, estque opus tertij ordinis: nulla autem est differentia inter opus secundi & tertij ordinis, quàm ea sola, quod tertium subtilius & fortius paratur, secundusque ordo, nullam facit projectionem præterquàm in metalla mundificata, sed tertius projectionem facit in metalla impura. Vnde *Alanus Philosophus* ait: *Nostra medicina rubiginem metallis demit, eternamque tincturam dat, quam in æternum seruant.*

Cap. 12.

SCIES verò deinceps, mi fili, hoc secretum. Cum voles parare medicinam tertij ordinis, facies modis omnibus vt in 2. doctum est, præterquam quod cum spiritus cum fermento fixus est; ipsumque inflammaueris per octauam partem horæ, ac in tuo pondere nihil amittis, certusque es tuum spiritum cum fermento fixum esse, exime materiam ex vitro, ac calcinandam pone in fornace Sapietum in qua calcinatur, in vase patente, aut in fornace in qua spiritus calcinantur,

nantur, qui cum resolui nequeunt, calcinandi sunt in fornace ad eam rem constructa, in qua plus caloris in superiore quam in inferiore parte sit. Spiritus enim quos dissolvere velimus, in vase patente calcinandi sunt, ac in tali fornace hæc materia calcinanda est: tum verò hanc materiam sumes ex vase vitreo, ac immittes in vas vitreum latum ac planum ad modum planæ sartaginis luteæ sine manubrio factum plano fundo, huic materiam tuam indes mensuram pollicis densam aut paulò ampliùs, fornaciq; impone, primùm ignem pusillum addendo, & paulatim maiorem, ita vt materia sit inter candere & non candere: atque hoc pacto ad ignem relinque per 4 dies & noctes: quibus exactis exime, ac pone soluendam cum aceto destillato, in balneo, & quoq; triduo acetum effunde, ac semper denuò acetum recens infunde, singulis diebus ter quaterve misce: ac si quid esset quod in aceto solvi nollit, id ipsum rursus calcinabis, vt supra, continuè per horas 24, tum eximes, iterumq; dissoluendum pones in aceto destillato, vt supra, idq; facito tandiu, donec omne solutum fuerit: quo facto iterum congelabis vt puluerescat, rursusq; calcinandum pones ad horas 21 ad Spiritum ab aceto repellendum. Tum exemptam materiam tuam appendes quã grauis sit. His sic se habentibus sumes

C

quin-

quintam partem spiritus ad tuam materiam fixam, videlicet 4 partes materię fixę, vnãque spiritus, miscebis, ac probè inter se conteres, vti in opere secundi ordinis traditum est, super balneo siccabis, iterumque impones vt vnum fiat cum alio fixatum, vt in opere secundi ordinis doctum est. Cumque iterum fixum est, rursus calcinandum pone, tumque iterum dissoluendum & congelandum, ac tum rursus calcinandum, ad spiritum aceti extrahendum, tumque iterum commiscendum cum spiritu, atque denuòtum fixandum tandiu donec tua materia nõ sese amplius calcinari sinat, sed lique scat instar cerę, tum medicina tua tertij ordinis perfecta erit. Age gratias Deo, tuamque protectionem in metalla imperfecta animã habentia.

Ad Lapidem ex Luna sola parandum.

DEINCEPS, mi Fili, docere te volo compositionem Lapidis Veterum, ac primùm quomodo ad eam peruenies. Studebis autem, mi fili, in hac arte sedulò, & acuta mente comprehendes veterum dicta, debesque etiam discere naturam omnium rerum, & quomodo in rebus omnibus operetur, ac præcipuè quicquid circulo

Natura eorum
omniũ cognoscenda est, que
sub circulo Lunari existunt.

culo Lunari subiacer, cursumque eius: & quando Luna primum cursum in Orbe ceperit, & vnde. Præterea tibi tenendum, vnde metalla in fodinis suam originem ducant, vnde primum crescant & augeantur, & quomodo, & ad quid natura metallorum reduci amet, seque reduxisset, ni natura fuisset impedita per res alias, vt id perficere nequiverit. Resque impediti nosse debes, scire etiam (si alioqui operarius in arte esse vis) quibus in operibus naturam non imitare, aut in quibus eam imitari debes. Idque tibi dico sciendum esse, aut tibi opus aggrediendum non suadeo. Quique hoc ignorant, procul ab arte absunt, sine fundamento aut radice cui cogitata aut sensa animi eorum possint inniti: ac ob id nesciunt recte an seculi faciant. Nisi verò essentiam & naturam eorum noris, principium, augmentationem ac defectus, quare natura eò pervenire non possit, ac si interiora eorum non noveris, nihil in arte nostra efficies. Quare sedulo studeantequam ad opus accedas, sique æger aut infirma valetudine sis, ne incipias, opus enim ubi semel inceptum fuerit, intermitteri minime potest. Etiam acumine ingenij præstare debes, nam subtiliter hic est operandum. Qui præterea huic operi manus admouere vult, nihil aliud exercere potest: ex avaritia item minime istud aggrediendum est;

Ars chymica,
inimica pau-
peribus.

finem enim expectare non posses, semper enim avari de lucro cogitant : sique pauper fueris etiam persequi non poteris, ars enim ista inimica pauperibus, sumptus magnus est, opusque pauca materia fieri nequit, tempusque longum est, ac nisi te tantis opibus instructum esse noris, ut in duos annos, sumptus, vasa, vitra aliaque utensilia parare possis tibi & socijs, ne cœperis, opus enim solus exequi non potes : atque itidem multum materiae tibi habendum est ex qua opus tuum conficias : nam ut id perficias, ad minimum 3 lb materiae habere debes, ac ab initio paratam, ut si quid tibi in opere desit, satis materiae tibi esse possit, ad opus corrigendum. Nunc, mi fili, cum te his rebus praedictis probe instructum sentis, ac te ipsum idoneum ad opus nostrum faciendum, ipsumque ad finem perducendum, ita ut nihil desit, uti praedictum, ac notitiam omnium rerum habes, metallorumque naturam nosti, cognoscenda etiam materia est, ex qua opus hoc praestantissimum fieri debeat.

Cap. 14.

NO STI praeterea ex *Mercurio* & sulphure omnia metalla crescere mixtione eorundem, tam munda quam immunda, constat etiam ex nulla alia re in rerum natura metalla gigni posse quam ex his duabus. Quare planum est in nostrum lapidem
nullas

nullas res peregrinas ingredi, quæ ex his du-
 abus originem primam non duxerint. Er-
 rant omnes qui lapidem præsumunt extra-
 here ex pilis, ouis, sanguine, animantibus,
 aut ex villo & spiritu, & qui ex lotio, aut
 ex Mercurio, aut ex Sulphure, quæ corpora
 non fuere, suntque hæc omnia deliramenta
 & somnia hominū naturam ignorantium.
 Alij amalgamant Solem, Lunam, & Mer-
 curium purificatum, ponuntque ea coquen-
 da, cumque iam multo tempore coxerint,
 nanciscuntur rubrum puluerē, vt lateritiū,
 ac cum iam probare capiūt, an fixus sit Mer-
 curius in fumum abit, secumque optimam
 partem corporis rapit, atque id quod fixum
 est remanet in materiam aridam quæ lique-
 fieri nequit, aded igni exiccatum est. Sunt
 & alij qui lapidem volunt elicere ex Sole &
 Luna, quasi putarent se posse extrahere La-
 pidem rubrum aut album ex his perfectis
 corporibus, quæ dura & solida sunt, quare
 id etiam nobis impossibile. Noster enim
 ignis naturalis hæc corpora minimè lædit,
 nihilque in ea posset, quamuis lapis inde e-
 duci posset: dura sunt & fixa, nihilque pere-
 grinum ad nostrum lapidē addi potest, tan-
 tum modò ei detrahenda quæ in eo super-
 flua sunt, ac ipse subtilis & plus quam subti-
 lis efficiendus, atque ea sunt dura illa ac fixa
 corpora, quæ si reducerētur eò, vt lapis inde

Error multorū
 Sophistarum
 lapidem ex alijs
 rebus extrahere cupi-
 entium.

elici posset, essent defixanda, ex ijsque spiritus efficiendi, si quid ex ijs produci queat: Ita planum sit, lapidem nostrum ex duris fixis corporibus extrahi non posse.

Quærat verò nunc filius meus, vnde Lapis noster sit extrahendus? Sciat autem filius meus, Sapientes quæsiuisse quiddam in Mineralibus in quo Mercurius purus putusque esset, ac Sulphur incombustibile, quod etiam purum mundumque esset: & vbi illa duo sic permista essent, quodque pro sua proportione, & sic simul congelata, vt separari non possent, amboque volatilia & spiritua lia essent: inde suum lapidem elicuerunt. Iamque tibi dico aperte nulla circuitione vsus, materiam ex qua lapidem fabricabis, & conficies, si quidem mente & ratione præditus es, vt verba mea & rationes capere, & intelligere possis, omniaque metalla nosti quæ in fodinis crescunt, ac naturam eorum: nosti iam materiam ex qua lapidem elicies, nosti etiam me tibi hîc manifestè materiam demonstrasse ac nominasse sub alijs verbis.

Cap. 15.

Vnam duntaxat esse rationem ad rubrum & album lapidem

* Alias, nō esse nisi vnam materiam.

SCIET pro certo filius meus, * nō esse plures vnā rationes ad rubrum & album lapidem. Fuere autem olim qui hunc lapidem elicere non possent quam ex duobus luminaribus, id est, ex prædicta materia, cūque iam lapidem eduxissent, efficiebant pri-

primum lapidem ad album, nullum fermentum album adhibentes, ac magno labore lapidem produxere: deinde efficiebant præterea eundem ad rubrum, nullo fermento rubro adhibito, magnoque labore produxere, longo tempore, magna subtilitate. Lapis enim ita effectus miram faciebat proiectionem & infinitam: Lapidem etiam aliter conficere non nouerant, quam ex utrâque materia ad rubrum & album sine vlllo fermento: Itaque in suis secretis libris scripserunt, Lapidem confici nō posse quam ex utrâque illa materia, tam ad rubrum quam ad albū. In quo verum scripsere: sed lapis ad rubrū non potest confici, nisi fermentum addas, materiaque ad album adesse debet: Similiter lapis ad album extrahi non potest, nisi fermento adhibito, materiaque ad rubrum adesse debet. Hi fuere primi qui materiā ad conficiendum lapidem inuenere.

Cap. 16.

POSTEA autem alij Philosophi extiterē qui penitiūs rem perspexere, esse videlicet duplicem materiam à Deo creatam; vnā ad rubrum, alteram ad albū, ac vterius progressi, videre Deum 2 creasse lumina ad orbem illustrandum; vnum interdiu alterum noctu, quemadmodum oculis cernimus. Luna de nocte luget vt Sol de die, alter sine alterius adminiculo. Dicunt præterea

Solem & Lunam vtraque interdiu lucere ita
 vt sese inuicem non impediunt : verum cum
 vtraque lucerent, esse lumen clarius. Tum
 amplius quam primi cogitabant. Deus 2
 materias largitus est, vnam ad rubrum, alte-
 ram ad album lapidem, sicuti interdiu So-
 lem, ac noctu Lunam dedit, & vterque illu-
 strat orbem sine ope alterius, illustrant etiam
 mundum cum ambo lucent, neuterque al-
 teru impedit. Ita rubram materiã solam su-
 mebant, atque ex ea lapidẽ conflagabant albã
 adminiculo, sicuti in opere manifestò doce-
 bitur: deinde albam materiam sumebant, &
 ex ea lapidem eliciebant album, absque ope
 materiã rubrã, aut sulphuris combustibilis.
 Verum lapidi albo fermentum argenti puri
 dabant. Ita lapidis albi compositionem in-
 uenerunt sine ope rubri, verum fermentum
 argenti illi dare cogebantur : sed non tam
 subtilis est, neque talem facit projectionem,
 qualem albus ille lapis, quem primi Philo-
 sophi producebant, qui ex vtraque illa ma-
 teria fuerat extractus : verum opus posterius
 multò minoris laboris est, temporis breuior-
 is, sumptus minoris, nulliusque periculi.
 Ita scies, mi fili, & intelliges confici posse la-
 pidem album solum sine rubro, verum fer-
 mentum argenti illi largiendum est. Ruber
 verò lapis sine adminiculo albi confici non
 potest, sicuti antè in præfatione doctum est:

hæc

hæc secreta memoriæ manda. Scies prætere-
rea, mi fili, multas esse sectas Philosophorū,
& vnaquæq; harum peculiare habuit ope-
rationes: omnes verò vnā sumpsere mate-
riam ex qua lapidem conflarunt. Sunt bre-
ues & longæ viæ, verū quò subtiliùs lapi-
dem confeceris plusque mundificaueris, eò
maiores projectionem est facturus. Alius
Philosophorum reduxit ad 10, alius ad 20
atque ita deinceps altiùs prout benè operari,
lapidemque suum ritè purgare nouerant:
imò etiam ad 100000, &c. idque ex vna ead-
emque materia.

Hoc pacto disces, mi fili, admodum subti-
liter lapidem è materia extrahere, cumque
ipsum eduxeris, magna diligentia purgabis,
mundabisque magna subtilitate: tumque
summa diligentia eum subtilem ac plus quā
subtilem efficies, ac ita poteris ipsum perdu-
cere ad magnas vires. Nunc præfationem
sæpius relege, vt hæc probè intelligas, prius
quam ad opus accedas: neue instar insani ad
magisterium artis nostræ decurras, verū
cordatè quodque ex ordine incipe: neque
duo vel tria simul incipias, neque probes
nunc hoc, nunc illud, sed constans in opere
permancas, neque animum alijs rebus ap-
plices, nec magnis nec parvis, nisi ijs solis
quæ ad opus tuum pertinent: & interdum
aliquid faciens libellum sume, in eoq; scri-

be quicquid agis, quantumuis opus sit exiguum, seribe itidem omnia signa, colores ac mutationes, tempusq; quo fiunt, caloremque quem adhibes.

Finis præfationis.

Cap. 17.

Opificium Philo-
sophorum
pergit docere.

IAM filium meum opificium Philosophorum docere volo, hi multiplex habuere opificiū, quisq; pro vt libebat, ac prout breviter aut diu operari voluere. Filius meus eligat opus tam breue aut longum quā velit, annus aut eò amplius infumetur, ita rationem tuam in eas: atque hoc opus pauca materia aggredi non potes: debes ad minimum 4 aut 5 lb habere materiae, si alioqui opus sufficiens foret. Nam pauperum opus non est, nisi fortè lapis gratis à Deo concessus haberi posset, tum illij sumptus faciendi non essent, præterquā vasorum, carbonum, & alimenti, donèc lapidem præparassemus. Ac duo lapides quos Deus gratis donauit in albo & rubro dimidia parte temporis tantū opus habent, quam materia quæ sumenda erit, præparationum causa, & antequam ad sublimationē ventum sit, lapis gratis nobis donatus iam ferè ad fixationē perductus est. Lapidem verò cum acquirere non possumus, quia in locis illis non sumus vbi duo isti lapides crescunt: materiae his lapidibus similes nobis sumendæ sunt, eiusq; naturæ, si alio-

qui

qui opus nostrum preparare velimus, idque est magni sumptus, multiq; temporis. Itaq; Recipe minimum 4 lb ad lapidem album, materiamque quam nosti, sique non nosti coram tibi dicā, dixi etiam tibi atque etiam scripsi in libro vegetabili, quem mihi remisisti. Si ergo exempli gratia breve opus ad album suscipis, sume primū & purga materiam in suā essentia existentem, ac tam puram effice quam potes: tumque resolve in eius aqua alba, cumque omne simul resolutū fuerit, ita ut nullæ faeces in fundo reliquæ sint: alembico vitro tuo imposito super quo ipsum resoluisti, pone super fornace in quodā balneo, receptaculumq; ad rostrū lura probè, ac luto sicco, ignē sub balneo struē destilla sensim tepido balneo, ita ut commodè manum in eo tenere possis, destilla inquam, donec omnis materia tua exiccata fuerit, ac omnis humiditas exudarit, tum materiam resolvere poteris cum aqua tua alba, hoc modo: Sines vitrum tuum in balneo, sicuti est, eritque foramen supra in alembico cui infundibulum impones, ac per ipsum aquam tuam infundes, donec ad 3 aut 4 pollices aut latitudinem manus emineat, non eo corrumpere poteris, alembicum probè obtura suo vitro leuigato, destilla ut prius, cumque materia tua sicca est, rursus eam humecta, rursus destilla, idq; septies itera, tum

Que & quantum materiz sumendum ad album lapidē.

Materia hæc purganda.

Soluenda in eius aqua alba

Aqua alba balneo tepido destillāda à materia vsque ad siccitatem. Hæc aqua de nouo ad materiam affundēda, & rursus materia solnēda, ideoque opus est galea perforata, ut subito aqua ex fundi possit. Id opus septies repetendum.

Post materia
frigefacta, exi-
menda ex suo
vase, & erit
perfecte pu-
trifaceta.

tum sine vt frigelcat & materiam exime, nã
probè tota putrificata est, idque multò mi-
nori temporis spatio confici potest, quam si
priùs putrefaceres, & tum destillares, iuxta
vulgarem doctrinam Philosophorum. Istud
æquè bonum est, imò melius.

Cap. 18.

Quid præterea
faciendum.

HI s ita se habentibus, receptaculum ma-
gnum sumes, cui infundibulo vitreo su-
perimposito, ac receptaculo, repones in te-
sta cum cribratis cineribus, super fornace in
qua ignis vehemens accendi possit: tum vi-
trum, cui inest materia tua, sume, superin-
funde aquam communem destillatam, ac
omnis 2 aut 3 horarum spatio resolvetur in
aquam liquidam: tum in magnum illud re-
ceptaculum infundes, quod est super forna-
ce in testa cum cineribus, ac olla vitrea ex
qua materiam euacuasti probè abluta, om-
nem materiam simul cõfundes in magnum
receptaculum: tum habe 5 aut 6 quartari-
os aquæ destillatæ, eamque simul funde in
magnum receptaculum super materiam so-
lutam, donec 2 partes magni receptaculi im-
pleantur. Quo facto, ignem fornaci subij-
ce, eumque aliquoties auge per gradus, do-
nec materia cū aqua in vitro calefiat, ac vi-
trum suprà patere sinas, ita non rumpetur,
ac relinquas hoc pacto ad ignè modicè bul-
lire ad semihoram, ac deinde spontè refri-

gera-

Lapis hic in a-
qua communi
destillata sol-
vendus.

Solutio in am-
plo vase infu-
denda, & ad-
dendæ 4. vel 5
mensuræ aquæ
communis de-
stillatæ. Et si-
mul totū super
cineres leniter
bulliendū spa-
tio semihoræ,
ac post aqua
frigefacta cum
sua materia in
vase relinque-
da erit per 3
dies integros.
Ac tota mate-
ria residet in
fundo.

gerari. His factis, relinque vitrum super fornace per 3 dies naturales, ac materia tua in fundo residebit; tum vitrum paululū in alteram partem inclina, lanæumque funiculū inde 8 aut 10 fila spissū, suspende alteram extremitatem ex alio vitro infra aut iuxta fornacem locato, ac Philtra donec materia ferè sicca est, infunde rursus aquam cōmunem destillatam ac sinas bullire, faciens in omnibus vt prius per 4 vices, eritque materia tua probè lota & repurgata à sua aqua alba: omnes verò aquas quas ad hunc modum eduxeris, seruabis vnāquamque separatim, & in balneum evapora, omnesque tuas aquas albas denuò accipies, eruntque tam bonæ quàm prius; serua in aliud tempus ad vsum, &c.

Inde per philtrationem & inclinationem tota aqua elicienda est, vt lapis omni careat acredine aquæ suæ solutiuæ.

Cap. 19.

ITEM evacua iam tuam materiam ex magno illo vitro, ac in 2 aut 3 amplas pateras vitreas mitte; pone super cineribus tepidis, exicca vt pulverescat, aut super pelui cum arena super balneo locata, ita nullos spiritus subtiles inuisibiles amittes.

Exiccatio lapidis per evaporationem.

Cap. 20.

ITEM præterea habe acre acetum destillatum in ex vino, probè rectificatum, ita vt nihil remaneat, ac tuam materiā in magnum receptaculum immitte, pone in balneo, ei materiam inde, bona quantitate illius aceti

Solutio lapidis in aceto destillato per balneum tepidum.

de-

50 OPERVM MINERALIVM

destillati superinfusa . Tum vitrum tuum
 suprà operias vitro levigato, ignem strue sub
 balneo, calorem adde qualis est sanguinis
 humani aut vrinæ. Sed ne sinas aquam bal-
 nei magis fervere , retineas hoc pacto die ac
 nocte in eo calore, ac tua materia aliquoties
 resolvetur : Id verò hoc pacto nosces, cum
 acetum erit colore cæruleo tendente ad vi-
 ridem, is primus color est qui se in opere o-
 stêdit, id signum scribe, bonum enim est si-
 gnum , quod videlicet materia tua probè sit
 putrefacta ac mortua in putrefactione in sua
 aqua alba , & quod omninò mortua sit,
 quodque nullo vnquam tempore in corpus
 redigeretur, estque bonum signum . Nam si-
 mul atque in opere vlli colores apparêt, cer-
 ti sumus nostram materiam mortificatam
 esse, eiusque interius extra tendere, putrefa-
 ctionemque bonam fuisse . His factis, ma-
 gnum vitrum paratum habe, in hoc acetum
 coloratū infunde declinatione sensim, tum
 ilicò probè obtura, pone in balneo tepido,
 ac denuò acetum recens funde super mate-
 riam, faciens vt suprà, hocque iterabis, do-
 nec omnis materia soluta fuerit , ita vt
 nullæ faeces supersint : verùm caue ne inter
 diffundendum refrigerescere sinas . Sumere
 poteris infundibulum vitreum, ac vitrum
 super fornace sinere, atque ita transfundere:
 & retine tum omnem tuam materiam ita

Signum soluti-
 onis color cæ-
 ruleus in aceto

Solutum per
 declinationem
 separandum à
 non soluto.
 Solutum ser-
 uandum in
 balneo tepido

resolutam in aceto calore commodo, in balneo, nimirum ut stabat ad soluendum: retine hoc pacto 20 aut 22 dies. Interea materia tua tam volatilis ac spiritalis fiet, ut eam vel ad oleum, vel ad lapidem valeas reducere, ad alterum horum vtrum vis. Nam spiritalis est effecta quae antea corporalis fuerat.

Cap. 21.

Hic Luna apta est ad destillandam per alembicum in oleum, atque etiam in lapides crystallinos fusibiles reducendam, tum verò alembico vitro imposito, ac aceto destillato per balneum, materiam tam siccam, quā potes redde, aut minimū quasi sicca ita ut eam in pateras vitreas possis transfundere: tum materiam tuam sicca in pelui cum arena super balneo locata, ita nullos spiritus amittes, cumque materia sicca est & subtilis, sume paululum ex ea, immitte in ampullulam, superfunde aquam communem destillatam ita mundificatam, ut nihil remaneat, ita aqua rectificata esse debet: tum pone in testula cum cineribus super fornace, ac vide an materia solui velit in aqua communi destillata: tum rectè est: sin minus, iterum in aceto soluenda est, ut prius: sed si in aqua communi soluat, sume materiam tuam omnem, pone in balneo, ac sine ibidem donec omnis resoluta fuerit in aquam liquidam,

calo-

Omne solutū seruandum tepidum cum suo aceto per 20 aut 22 dies, ut materia evadat volatilis.

Abstractio ceteri per destillationem usque ad plenam siccitatem.

Solutio lapidis in aqua communi. Si solui non potest in aqua communi, reiteranda est solutio per acetū, idque toties donec omnis materia in aqua communi soluta nullas post se reliquit faeces.

calorem accommodum adde qualem ferro possit. Si quid verò in fundo infra remaneret quod solvi noller, effunde supernè id quod solutum est in balneum calidum: nam solutum refrigerescere minimè potest, donec coagulaueris, atque etiam postquam coagulaueris, semper calidum serua in loco arido, materia enim frige fieri opus non habet. Super id verò quod in fundo vitri remansit acetum destillatum funde, atque ita rursus in aceto linas, cumque solutum fuerit, rursus acetum destilla, ac superinfunde rursus aquam communem; resolue quod resolui vult, ac si omne resolui respuat, fac modis omnibus, vt prædictum est, donec omne in aqua communi soluatur, ac in aquam liquidam, ita vt nullæ feces in fundo vitri ponantur. Tum tua materia ex sua natura perducta est. i. in aquam simplicem, ita vt nihil adiunctum sit, cumque ita se habet, dixerè Philosophi de lapide, Pauperes ipsum habent æquè ac diuites, ac reperitur in mari & fluuijs & in locis omnibus, ac verū dixere, iam enim est aqua vulgaris quæ vbique reperitur. His peractis congela, aquamque è balneo destilla, vsque in eam siccitatem vt puluerefcatur: tum Philosophi terram nuncuparunt, remque vilem, quodque in latrinis ac puteis, super montes, in montibus, omnibusque locis reperiatur dixere, ac verè.

Congelatio lapidis per abstractionem aquæ communis vsque ad pleenam siccitatem, & relinquitur terra mortua nulli nisi Philosopho vtilis.

Iam

Iam enim terra effecta est quæ nulli amplius valet quàm quæuis alia, præterquam soli Philosopho. Nam qui lapidem conficere non norit, ei nihilo plus valet quam quæuis alia terra: nam nec iam, nec villo tempore potest corpus fieri. Quare iam res vilis est quæ vbique facilè reperitur.

Cap. 22.

IAM verò, mi fili, noris materiam tuam paratam esse ad lapidem cõficiendum: tam diu laborasti antequam hæc materia subtilis & spiritualis effecta est, ita vt eam sublimare possis: Si verò lapidem posses acquirere quem nobis Dominus gratis largitus est, eum non opus esset ita præparare: sed statim fumeres ac intangibiliter puluerizares, eiusque immunditiem ablueres aqua communi, donec aqua indè pura & liquida deflueret: tum siccares iterum, ac paratus esset vt sublimadum poneres: quare opus eius breuius. Verùm quia hanc materiam ignoramus, nec acquirere possumus, alia fumenda & paranda est, vt prædictum est, meliorque & subtilior reddenda quam ex lapide quem nobis gratis Deus donauit. Nunc, mi fili, nihil aliud faciendum restat, quam vt solvas, ac rursus congeles in aceto rectificato toties & andiu, donec amplius nolit congelare, concrescatque in oleum: hoc verò oleum serua in ampulla vitrea in fornace

Reductio lapidis in oleum per solutionem & congelationem in aceto.

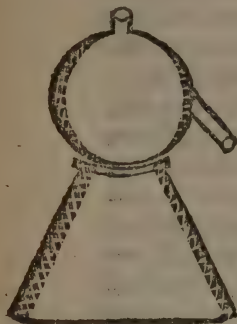
Fixatio lapidis

Imbibitio lapidis cum suo spiritu.

Mercurio videlicet, qui in siccando ascendebat, pro vt latius de sale metallorum.

Reductio lapidis ad perfectiorem virtutem & sublimatione

secrta donec omnino fixum sit, ac penetret candentem laminam æream, vt laminæ similes fiant puræ lunæ: ac si tum etiamnum perfectiorem vis reddere, suo ipsius spiritui immerge, & fixa suo ipsius spiritu, ac facito projectione ad album. Siq̄ue filius meus hunc lapidẽ conficere vult ad album, poterit materiam sublimandam ponere in hunc modum.

Sume ollam firmam amplam vitream quæ infra latum habeat fundum, eiq̄ue materiam tuam inde, vt coram tibi facile dicam, ac ollæ magnum impone alembicum cum amplo rostro, receptaculumq̄; ei luto affixum.

Erit autem inferior olla vitrea admodum humilis, plana & admodum lata in inferiore parte, vt hæc figura tibi demonstrat, huic tuas materias præparatas inde, & alembico superaddito, luto probè obtura, & fornaci sublimationis impone, cum testa cinerum, luto receptaculum rostro adglutina, ac luto sicco, paratus es ad sublimandum. Qua de re quidam Philosophus sic ait: Terra est infimus mundus, & aqua quæ sursum ascendit habet in se animã: nec sunt plura quam

2 cognita, 2 in aperto, & duo in secreto, vt etiam in elementis palam est, terra & aqua sunt nota eaque videri & tangi possunt: ignis verò & aër sunt in abdito; ita etiam feres habet in nostro lapide: 2 videntur manifestò, & 2 cernuntur obscure. Quomodo igitur videri possunt? Quemadmodum apparet in aspectu sub nigredine albedinè latere, ac post rubedinem quæ sub albedine latebat. Illa 2 primum erant in intellectu, at nunc sunt in aspectu.

Mi fili, quomodo intelligenda sunt abdita Philosophorum dicta? Dixere, in prima reductione, ea est quam solutionem vocarunt, estque fundamentum artis. Qua de re Rasis ait: Nisi corpus resolvas, frustra laboras: corpora enim ad tales aquas sunt reducenda, quales sunt ex quibus primùm originem duxere. 1. in aquam vulgarem: Hanc verò solutionem vulgus non capit. Estque hæc prima eius reductio in suam essentiam, &c.

Alius Philosophus ait: Nisi ex crassitudine aquæ terra efficiatur, in nostra arte operam ludis, &c.

Tertium opus est purificatio aut mundificatio: *Morienus* inquit: Quando hæc terra cum terra putrescit, & attenuatur, tumque purificatur, statim omnis nostra ars operæ diuina perficitur.

Prima operatio.

2 Operatio.

3 Operatio.

Geber ait: detrahe ei humiditatem suam, ac ad sublimationem statim perducito, & ex eo spiritum trahe quem in eo reperies, qui *Hermetis* auis appellatur. Et de hac *Morienus* ait: remanebit tibi terra calcinata & arena. De qua idem præterea *Morienus*: Ne contemne cineres in inferiori loco, nam sunt resplendentes. Quare ex cineribus etiam cineres resplendentes extrahere, & in ijs prætiosum adamantem reperies, inquit *Morienus*.

Cap. 23.

*Reditus ad
opus.*

Sublimatio lapidis per suos gradus ignis, donec quicquid volatile à facibus sublimatum sit.

NVNC, mi fili, ad opus nostrum redeamus: ignem fornaci subiicies, primum pusillum ac paulatim maiorem per gradus, donec materiã tuam sublimare videas: tum serua ignem in eo calore, quamdiu ascendit, sed potius auge ignem paululum quam refrigesceret, & quamdiu vides ascendere, hoc pacto relinque modicè igni prædicto, cumque ipse ascensus incipit minui, ignem auge, prout videbis opus esse: Hoc verò per alembicum vitreum videre poteris. Sic relinquito nocte dièque, semper ignem augmentans, prout videbis opus esse: cumque cernes non amplius sublimare; ignem tuum ange gradatim, donec olla tua vitrea infrà candeat: eo statu retine cadentem ad horas 2, aut donec cernes, non amplius ascendere: tum sinas spontè frigidari, & alembico ablato,

eva-

evacua, & in pyxide vitrea repone, faecesque ex olla vitrea exime, & mitte in magnū vitrum, ac acetum vehemens ex vino confectum destillatum superfunde, ac in tepido balneo colloca, ac per dies octo soluendum relinquito. Tum acetum effunde in vas vitreū, ac coagulandum pone super balneū in petrii cum arena donec siccum sit.

Scies item, mi fili, quando materias pones sublimandas, eas esse miscendas cum huiusmodi materia quæ talis naturæ sit, vt paratā materiam tuam conservet à liquefactione. Aded enim subtilem materiam tuam reddidisti, vt etiam ad pusillum ignem liquefceret instar butyri. Quare materia per quam materiam lapidis sublimabis ita paranda est, vt materiā tuam minimè polluat: ac vt huius materie nihil ascendat, vtque nullo igni destrui possit, quamlibet magnum ei subijcias: debet præterea ita parata esse, vt ex materia vitrum confici nō possit, neq; ex ea sal extrahi: debet etiam ita præparari vt nulla re dissolui possit, vtq; nullas faeces de se mittat: para item vt intangibilis sit: siq; fili mi, talem materiam non habeas, materiam tuam præparatam sublimare non poteris. Quocirca huiusmodi materiam para, alioqui in arte nihil præstabis. Dicam tibi coram quomodo eam parabis: cumq; materiam tuam sublimandam pones, primò ponderabis ma-

Faeces solvenda in aceto, vt quod non est sublimatū eliciatur ex faecibus sublimationis quæ terra est lapidis.

Sublimatum, eius spiritus aut elementā aqua.

Vtrumque separatim servandum donec de nouo valenda sint.

Terra lapidis ponderanda, & eius spiritus aut sublimatū è certa.

teriam per quam sublimare vis, pondusque tuum memoriæ mandabis, etiam materiam ponderabis ex qua tuum lapidem vis extrahere, pondusque scribes, ita non falleris.

Itaque, mi fili, cum spiritum è materia eduxeris, omne quod in olla reperies soluendum pones, ac solues corpus ex materia ex qua spiritum sublimasti. Hoc quidem confidenter facere poteris: materia enim tua per quam sublimasti non soluetur: quare nihil amplius solues quam corpus illud aut terram cum facibus ex qua spiritum tuum soluendo eduxisti: quare ubi siccu fuerit pondera quod ex facibus soluendo eduxisti: tumque etiam spiritum tuum quem sublimasti pondera: ita scire poteris an omnem tuam materiam habeas: post omnes etiam faeces exime atque etiam pondera, ita manifestò scire poteris quomodo res se habeat, quidque tibi desit, an omne sit eductum nec ne; sedulo adverte, nihilque scribere pigeat, ita semper quid feceris tibi constare poterit, & si quid de opere dubites, imaginari ex sinistro euentu poteris, qui id acciderit, ac emenda vbi cumque poteris.

Cap. 24.

NOris præterea, mi fili, te materiam ex qua spiritum tuum extrahes tam subtilè posse facere, tamque spiritualem primum in eius aqua alba, in qua posita est in putrefactione

ctione, ac deinde in solutione in aceto, vt in sublimatione tota ascendat, ita vt nihil præter fæces relinquat. Quare materiam in aceto solues, facta sublimatione, ac solues terrâ aut fæces ex materia per quam sublimaris, ita facilè videbis an omnis materia lapidis sursum sublimarit nec ne. In materia enim per quam sublimasti non soluitur aliud, quâ quod in ea remansit ex materia lapidis quæ ex ea sublimata fuerit : ac facito vt prædictum est.

Cap. 25.

SERuabis itê, mi fili, in vase vitreo id quod ex ea materia soluisti per quam sublimasti tum id quod sursum sublimasti fume, ac deud pone sublimandû primûm igni pusillib, gradatim augêdo, donec omne sursum sublimatum fuerit, quod sublimari possit.

Præterea, mi fili, solum sublimabis ita vt nihil adsit aut permixtum sit, fæces verò remanentes adde huic quod tibi seruare iussi, quod cum aceto educibas, ac sublimatione mutæ toties, donec omne ascendat, ita vt nihil renaneat: tum satis est: tum habes Mercurium illum ex quo Philosophi lapidem suum extrahunt; tum habes sulphur incôbustibile, tum habes lapidem ad album: ac Sapientes vocarunt istum spiritum aquam, ac rem abam, & arsenicum, multaq; nomina ei impserunt, vt sulphur, lac virginis.

Sublimatio lapidis per se sine facibus adiunctis idque igne lentiore.

Fæces in hac sublimatione reliquæ adiungendæ terræ lapidis supra dictæ
Hæc sublimatio toties reiteranda donec lapis nullas post se relinquat fæces.

Et sublimatum illud purum loco Mercurij Philosophorû erit: Et eadem sulphur incôbustibile.

Cap. 26.

Terra omnis
supra dictarum
sublimationū
reuerberanda
ad albedinem
natis.

Schemo terra
reuerberate in
balneo per a-

Terra soluta
post euapora-
tionem denuo
reuerberanda
spatio 24 ho-
rarum iterum
que solvenda,
vt supra.

Item nunc sumes F.M. omnem illam ter-
ram & faeces quas in prima sublimatione
seruasti, cum aceto eductas, vnā cū alijs fæ-
cibus omnibus quas in alijs sublimationib;
reliquisti, eas omnes simul sumes ac pones
reuerberandas, donec tā albæ fiant quam nix,
tum finas refrigerare: ex fornace deprome,
inque vitro repone, colloca in balneo, atque
acetum acre destillatum superfunde probè
rectificatum: balneum verò mediocriter az-
cende, ac tuum acetum subviride fiet: tum
sine refrigerare, & effunde in inclinatione in
aliud vitrum, obtura ac depone, ac rursus
aliud acetum infunde, & in balneo denuo
colloca, vt prius, ac vbi acetum rursus co-
lorē amisserit, iterum declinatione effunde,
priorique aceto adde, atque id ipsum tera-
toties, donec acetū tuum non amplius co-
lore à rebus inficiatur. Tum faeces sicce atque
iterum pone calcinandas per horas 24, tum
refrigerari sine, ex fornace extrahe, pone de-
nudo in vitro, colloca rursus in balneo, ace-
tum denuo superfunde, pone solvendas vt
prius, faciens modis omnibus, vt prius. Erit
autem infundendam & effundendum, fæ-
cesque calcinanda, donec acetum tuū non
amplius colore tingatur. Itaque paululum
in crucibulum vitreum euacua, tum cineri-
bus ca-

bus calidis impone, ac vide an ita omninò
 evaporet: tum terram omninò ex facibus
 remouisti: quo facto acerum tuum coagula,
 ac puluis albus egregius tibi restabit, cum
 pones iterum calcinandum in fornace re-
 uerberatoria per horas 24 calore modico, ita
 vt solummodo candescat, nec intentiore, ne
 liquefcat, tum sinas refrigerescere, ex fornace
 depromas, pone soluendum in aceto recti-
 ficato, modis omnibus vt supra, soluesque
 ac rursùm congelabis, ac deinde calcinabis
 toties, donec nullas amplius faeces reperis in
 fundo vitri tui: ac cum iam omne simul so-
 lutum est, ita vt nullae faeces remaneant, rur-
 sùm congela, ac remanebit tibi insignis re-
 splendens clara terra, corpusq; tui lapidis.
 Estq; hoc illud quod Morienus ait. Ne sper-
 ne cineres in inferiore statu: & iterum: cine-
 res ex cineribus extrahe, ac in ijs pulcherri-
 mum adamantem reperies.

Cap. 27.

NVNC scies, fili mi, magnum secretum,
 quòd videlicet sumes 3 partes aquae, vt
 Philosophi dixerè, Spiritum enim aquam
 nuncupant, ac partem terrae tuae praeparatae
 aut corporis, nimirum quòd sumes & pon-
 derabis omnem terram tuam aut corpus, quòd
 sit eius pondus, tum sumes ter tantumdem
 de tuo spiritu, quantum terrae tuae pondus
 est.

D 5

Non

*Hec reuere-
 tio & solutio
 toties repeten-
 da, donec ter-
 ra in solutione
 nullas relin-
 quat faeces. Ac
 post ultimam
 solutionem &
 euaporationem
 relinquetur
 pulcherrima
 & splendens
 terra.*

*Ad vnam par-
 tem terrae iun-
 gendae 3. par-
 tes spiritus sub-
 limati supra di-
 cti.*

NON multum item terræ aut corporis retinebis ex 4 lb. materiæ quas imposuisti, sed quamuis parum sit satis tamen habebis, vt ea opus tuum perficias quamlibet paululum sit. Terra enim tantæ virtutis est, quamlibet pusillum eius sit.

CUmque, mi fili, terram aut corpus ad eum modum contriueris, miscebis ea probè inter se. i. terram cum spiritu sicce super lapide, aut poteris soluere ac permiscere duas illas materias simul, ac tum congelare donec siccæ sint, aded vt pulverescant. &c. Verùm non est necesse, sed misce sicce super mensa vitrea, ac probè permistas, simul sublimandas pone primùm igni pusillo, ac paulatim maiore per gradus, ac sublima quicquid sublimari vult, cumque ampliùs sublimari respuit, refrigerari sine. Tum alembico ablato, quod sublimatum est evacua in pyxidem vitream, ac prudenter serua. Tum quod in olla infra remansit, exime, ac rursum pondera, & tum demùm nosse poteris quantum de tua terra & corpore sursum sublimarit. Tum sumas rursum ter tantum de tuo spiritu, quantum ponderis retinuisti de terra tua, permisce ea probè inter se, vt priùs; pone rursum sublimanda, vt antè, donec non ascendat ampliùs, tum sinas refrigerare:

Sublimatio spiritus cum terra per suos gradus ignis.

Quod sublimatum separatim seruandum. Reliqua terra ponderanda & ei rursus adiungenda 3. partes spiritus recentis, rursusque sublimandum, vt supra. Hæc sublimatio toties reite-

re: deme alembicum & adde primò in pyxi-
de vitrea, ac serua, &c. Eam verò sublima-
tionem iterabis toties donec totum corpus
tuum fursum sublimatum fuerit: ita inferi-
us effecisti, sicut superius, vt Philosophi lo-
quuntur, &c.

rande donec
omnis terra à
suo spiritu sub-
limata fuerit.

Cap. 30.

MAGNA item quantitas materiæ habenda est, ac ab initio præparanda ob eam causam. Quia opus hoc vnâ cum spiritu faciendum est, ac minimùm debet terra omnis simul cum spiritu attrahi, ac postea cum spiritu incerari sæpè & multis vicibus, antequam lapis velit liquidus fieri & subtilis, ad quod magna copia spiritus opus est, &c.

Cap. 31.

IAM verò tempus est vt corpori quod vnâ cum suo spiritu præparatum est, anima aut spiritus indatur, idque est fermentum. *Arnoldus de villa nova* ait hac de re: Cùm spiritus vnâ cum corpore præparatus est, animam illi inde, vt possit à morte resurgere in vnum corpus, vt in æternum viuere possit, tum omnes hostes eius pacem cum eo inibunt.

Fermentatio
lapis coniu-
& cum sua ter-
ta.

Cap. 32.

ITEM cùm iam corpus aut terram fursum sublimasti, ac simul seruas in pyxi-
de vitrea: fermentum tibi parandum est, quod illi addes in hunc modum: Sumes puram

Pro fermento
sumenda Luna
Ad Lunam
calcinandam.

Calcinatio
Lunæ cum sale
communī.

Hæc calcinatio
roties reiteran-
da donec Lu-
na cum suo sa-
le alba ex cal-
cinatione re-
deat.

Luna calcina-
ta soluenda in
aceto.

puram Lunam cupellatam, flando probè à plumborepurgatam in crucibulo, tum in laminas ducite, ac pone stratū super stratū in crucibulo cum sale communi benè præparato, pone calcinandum modicè ne liquefeat ad 3 dies continuè: tum exime, ac sal aqua calida elue; ac si quid non calcinatum superfit, rursus id impone vt prius: tum puluerem tuum sicca super igni pusillo: tum sume bis tantū salis præparati cumque puluere tuo misce: ac iterum pone calcinandum in crucibulo probè lutato ad 3 dies in igni pusillo, ne sal liquefeat, donec subrubicundo colore cædeat, ita vt tantummodò appareat candere, nec ampliùs. Tribus illis diebus exactis sinas refrigerare, aqua calida ablue, puluerem tuum sicca, ac pone iterum calcinandum; id itera toties, donec videris puluerem tuum sale nitidum ac purum fieri ex calcinatione, ac nullam vides nigredinem, sed nitidus, candidus & purus crucibulo aperto, iacet, tumque satis calcinatum erit. His factis puluerem aqua calida laua, lotum exicca ad ignem pusillum, ac puluis tuus probè ab omnibus fordibus, & superflua humiditate repurgatus erit. Pòst pulueré vitro magno immillum, in balneo colloca, ac superfulo aceto ex vino confecto destillato, ac probè rectificato, pusillum vitrum ori impone, calore commodo addito

mu-

eumque acetum colore cæruleo ad viridem
 tendente imbuitur, relinquito etiamnum
 per 5 aut 6 dies in balneo, ac refrigerescere si-
 ne: ac tum acetum desuper effunde declina-
 tione in aliud vitrum, obtura, sepone, rur-
 sum acetum recens super Lunam tuam fun-
 de, ac in balneo repone. Hoc facito toties
 donec vides acetum tuum non amplius co-
 lorem recipere, aut Lunam tuam omnino
 solutam, ita vt nullæ faeces in fundo relin-
 quantur, confundendo semper acetum co-
 lectatum, ac si quid in fundo remaneat quod
 solui renuat, hoc sume ac crucibulo inde,
 pone calcinandū per horas 24 candore na-
 turali, sinasq; crucibulum supra patere, sed
 præstaret immitti in plana patella, ac in for-
 nace reuerberatoria calcinari, hanc in bal-
 neo pone, solue vt prius: atque hoc itera to-
 ties, donec omne solutum est. Hoc facto om-
 ne acetum coloratum destilla, ac pulue-
 rem tuum probè sicca super pelui cum ci-
 neribus stante super balneum. Tum pulue-
 rem tuum patellæ immitte aut 2 vel 3 pro vt
 multum habes, pone in fornace reuerbera-
 toria, sine candere modicè per horā vel ho-
 ram cum semisse continuè, aut si diutissimè
 per horas 2. Tum refrigerescere sinas, ex for-
 nace eximas, sinas denuò resolui in balneo
 modis omnibus, vt prius, sed nunc statim
 soluetur: atque hæc solutio fit propter eius
 inte-

Luna soluta &
 aceto euapora-
 to denuò cal-
 cinanda spatio
 24 horarum.
 Iterum soluen-
 da in aceto.

Tertiò calcina-
 da Luna spatio
 2 horarū, aut
 potius reuer-
 beranda.

3. Soluenda in
 aceto & post
 euaporationē
 aceti vltimo re-
 uerberanda spa-
 tio dimidiè ho-
 ræ, vt omnis
 aceti acredo
 exeat: crit-
 que fermentū
 perfectè mui-
 daum.

interiores faeces, nimirum si luna adhuc vltimas faeces intus haberet, hæ tu m infra in vitro manerent, ac solui nollent. Tum rursus congela, ac faeces tuas sicca, & pone denuò in fornace reuerberatoria in patella, ac sine puluerem illum candere ad semihoram aut circiter, si qui fortè spiritus aceti Lunæ tuæ remansissent, per quos auolaret: nam apud lapidem nostrum nihil peregrinum esse potest. Nunc fermentum tuum paratum habes ad lapidem tuum conficiendum, habes puluerem album candore niuali, eumque impalpabilem, estque extrinsecus mundus, nullaque amplius immundities in eo reperitur. Hermes hac de re sic ait: Spiritus in corpus nõ ingreditur, neque se cum eo permiscebit, quamdiu vlla immundities in eo reperitur &c. aut cum eo manebit.

Cap. 33.

Æquales partes sumenda fermenti & lapidis qui cum sua terra vni-

IAm verò, mi fili, sumes spiritum cum terra aut corpore quæ simul sublimasti, & ponderabis, aut bilanci impone, ac Lunam præparatam in altera parte bilancis pone, æqua pondus vtriusque, nam vtraque eiusdem ponderis esse debent, videlicet fermentum & spiritus vnâ cum terra aut corpore, tum, permisce inter se in mēsa vitrea, ac in huiusmodi vitrum conijce, ac comprime iuxta
extre-

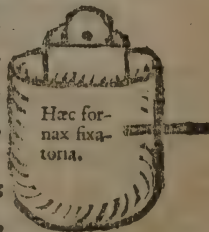
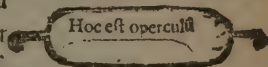
extremitatem ad rotunditatem ventris vbi est gracillimum: tum pone in testa cum cineribus cribratis menturam dimidij pedis sub cineribus, testam in tali fornace colloca, quæ infra & supra æquè caleat quæ fornax fixatoria dicitur, collumque per fornacem extrude, ita vt vitrū sæpè circum-rotari possit, tam interdiu quam noctu.

Cap. 34.

SCIES, mi fili, te materiam istam lapidis posse ponere super fornace in testa cum cineribus in tali forma vitri aut paulò brevioris, ac probè obturabis firmo luto, & pones testam illam cum cineribus penitus in fornace, vt tantum latitudine manus ex fornace emineat, ei vitrum tuum impone tam profundè, quàm materia in vitro eminet, tum habe operculum è terra coctum, quod supra fornaci quadret, quod imponere ac deponere queas, vt colores tui lapidis videre possis, atque vbi omne sublimatum fuerit inferiorem partem vitri supra pone; estque hæc figura fornacis, vt supra: Hanc, mi fili, lampadibus accendes, ac modico calore, initio qualis est solis in Martio, ac singulis 8 diebus,

tus est, firmata terenda in tabula vitra. Fermentum & lapidis coniecta in vase imponenda sigillo Hermetis signato.

Collocatio lapidis in fornace fixatoria.

auge.

Vas revoluto, ita vt id quod superius inferius ponatur.

Hæc revolutio toties repetenda, donec lapis cum suo fermento fixetur.

Observatio colorum.

Exactum ignis regimen.

Spacium temporis quo lapis fixandus, nempe 40 dierum, aut ad summū

50.

augebitur ignis, cumque sursum sublimatum fuerit, inferiorem partem vitri cui materia inest sursum pones, sinelque iterum sublimare, atque ita inuertere debes, donec omne simul fixum est.

Cap. 35.

AC cum fili mi colores in opere sese manifestantes cernere vis, operculum fornacis deme, atque denuò superimponere. Et quoties lapis colorem mutat, ignem paululum augebis, donec omne infra maneat, ac simul omne fixum sit. Omnes verò mutationes ac colores scribes, tempusque inter vnumquodque intercedens annotabis, ac fixationis tempus. Et quicquid agas, ne magnum ignem strue, donec omne fixum sit, & ad album colorem perductum.

Et si operari vis in fornace cæca, vt prius dictum est, adde ei ignem die nocteque, vt manum tenere pollis non eximendo, inter vas & parietes fornacis, vnus verò diei & noctis spacio vitrum vel vigesies invertendum est: idque administrandum est, donec omne simul fixum sit: aut poteris materiam tuam indere ouo vitreo, ac suspèdere in fornace secreta per 40 dies, prædicto calore, quibus exactis frage, ac vide an materia tua fixa sit; sin minus, pone denuò in fornace secreta 20 dies, tum probè fixa erit. Ita lapidè tuū 3 modis fixare poteris. Sed suadeo tibi,

vt

vt ponas in fornace cum opiculo, ac videas lapidis mutationes, ac colores eius, atque omne eius regimen, quia primum est quod operaris, vt omne & videas ac scribas.

Item cum lapis tuus iam fixus est, tum paratus est: ac scias, mi fili, multos magnum laborem in hac arte sumpsisse, qui hactenus quidem progressi sunt, vt intelligerent quã materiam sumerent ad hunc lapidem, cumque ex ea eduxere, & subtilẽ fecere, vt prædictum, ac fermentum suum probè purgarunt & pararunt: atque opus cõglutarunt ac fixere, omnes viderunt tincturas quas lapidem ostendere convenit, & prudenter fixarunt: quo facto se satisfecisse putabant, iuxta doctrinam Philosophorum: ac tum projectionem facere volebant, sed frustra: Lapis enim nullam faciebat projectionem: opusque deseruere, artem impossibilem esse dictitantes: & verè quod ad ipsos; naturam enim non intelligebant; non cognoscebant fermentum nondum esse volatile, nec fuisse: non intelligunt verba veterum, cum inquirunt: Noster lapis constat ex corpore, anima & spiritu, ac ista sunt & erunt vna essentia, ac quid inseparabile. Itaque fermentum etiam volatile ac fugax esse debet, què ac corpus & spiritus fuere. Atque opus deserunt cum fixum est, animadvertere nequeunt materiam fixam aut lapidem iterum fugacem

Lapis fixus iam iterum volatilis reddendus vt eiusdem qualitatis evadat cum fermento.

E

effi-

effici debere, fermenticausa quod in ea lo-
 cabitur. Quamuis spiritus cum corpore sit
 fixus, non sunt tamen cum fermento con-
 gregata: fermentum enim nondum volatile
 fuit, & tam diu non sunt verè congregatas
 nullis scriptis aut verbis crede: nam qui ti-
 bi aliud dicturus est, te fallat: fermentum
 cum spiritu & corpore, aut terra interire de-
 bet: alioqui operam ludis: ac in ascenden-
 do fit subtile magnæque virtutis, & corpori
 suo vnitur. Quare Sapientes fermentum a-
 nimam appellauere, cum dicunt, spiritus at-
 trahit animam in superiora, ac iterum in in-
 feriora descendit. Natura sequenda est, erit-
 ne corpus glorificatum durans in diem no-
 vissimum in æternum, nisi omnino subtile
 sit, atque ita vt nunquam moriatur: mane-
 bitque anima tam rudis in statu suo primo,
 sicut in corpore in terris erat? Fieri non po-
 test, debet esse tam volatilis & spiritualis
 quam spiritus. Nosque aliud petimus quam
 Deus Omnipotens in sua ordinatione fecit,
 aliud itidem petimus quam natura nos do-
 cet, quare decipimur. Veteres verò naturam
 sunt sequuti, quantum poterant: quare ad
 bonum finem operis peruenere, ac voti
 compotes sunt effecti.

Sapientes fer-
 mentum voca-
 runt animam.

Nunc

NVNC, mi fili, etiam naturam sequere, quantum potes, vt ad optatum finem iridem peruenire possis, ita fiet vt te nullius laboris pæniteat, vt lapidem fixum denud volatilem reddas.

Item cum terrā tuam aut corpus, aut fermentum, aut quiduis aliud fixum, vis volatile efficere, fumes 3 partes volatilis vnamque fixi, vnā permiscebis, ad sublimationem pones igni mediocri, vt prius te docui, cum terram cum spiritu sublimatione subveheres: & quando spiritus aut partes volatiles plures sunt quam fixæ, partes volatiles attrahunt secum sursum partes fixas, ac cum tum partes fixæ puræ & mundæ sunt, & volatiles etiam puræ & mundæ, cumque vnus naturæ sunt vt hæc 2, simul permanere cupiunt, tantoque facilius volatile illud fixum ad se trahit, inque suam naturam conuertit. Vbi verò sursum sublimaris, quod tum tibi remanet, nec ascendit, ponderare poteris, ac rùm facilè ter tantum spiritus sumere, quam fixi remansit, ac pone rursus sublimādum vt prius: idque itera donec omne simul sublimaris: atque ita facito cum tua fixa materia aut lapide, fermentumque eius cum ipso attrahe, ita vnus naturæ fiunt: nam si fermentum cum spiritu & corpore non fuissent omnino simul sublimata;

Naturā imitanda, vt lapis volatilis fiat.

Lapidis fixi vna pars cum 3 spiritus supra dictis sublimāda, donec totus evadat volatilis, addendo semper post sublimationem relictæ parti fixæ 3 partes spiritus volatilis & ita fermentum etiam volatile fiet.

Corpus cum spiritu & anima vnā sursum sublimare debent, vt vnus fiat natura.

Simul sublimata & vnita 1000. subito ra, redduntur quam prius.

non essent vnus naturæ, etiamsi simul fixata essent. Cumque hæc simul omnino sublimata fuerint, nullo vnquam tempore separari queunt, & inter ascendendum millies subtiliora redduntur quam prius fuerant.

Cap. 37.

Altera lapidis supradicti fixatio, vbi diuersi apparebunt colores.

Quando colores sese ostendant, lapisque fixus sit.

CVMQUE, mi fili, vnum cum alio sursum sublimasti, tum iterum omnes istas materias in vitro fixatorio pones fixandas, vt antè doctum est; ac tum rectificatio fiet. Tunc verò omnes colores sese ostendent, qui cogitari in rerum natura possint: quos sequetur cauda pavonis, ac tum incipient colores paulatim minui, ac peruenient tandem interdum ad album colorem, tum gaudeas: Lapis enim tuus iam fixus est.

Cap. 38.

NIVN c scias; mi fili, multos præterea fuisse qui hoc opus aggressi sunt, qui adhuc acutiores fuere primis, lapidemque suum perduxere quòd prius dictum est, ac gaudebant, se verè lapidem habere existimantes, ac ipsum proiiciebant super Mercurium ac super Iouem, sed nihil proficiebant: Lapis enim eorum neque soluere neque ingredi volebat, ac artem contemnebant, dicentes esse impossibilem: sed si verba Veterum intellexissent, vbi dicunt: Humecta mundum infimum rore Maiali, donec ferat albos, luteos ac rubros flores. Dicunt itidem: Nutri-

Impedimenta incinerationis cù remedio.

regē suo ipsius lacte, donec adoleverit. Item: Perfundatur terra clara ac munda aqua Paradisi, atque ea aqua rursum ascendet in cœlū, atque iterum descendet ac terram irrorabit, ita vt fertilis sit futura, ac variorum colorum flosculos proferat, quorū odore rex gloriæ confortabitur, ita vt à morte sit resurrecturus ac revicturus vnâ cum vxore, mansurusque rex in æternum.

Ita, mi fili, cum lapis tuus fixus est, ex igni eximes, ac ponderabis quàm grauis sit, tum capies pro 3 partibus tui lapidis vnâ spiritus, ac simul mistas pones in vitro fixatorio, atque vna illa pars spiritus fixabitur cum lapide, ac facillè id fiet. Meministi eorum quæ antè te docui: Cum fixum quid volatile vis efficere, sumes pro vna parte fixa 3 partes tui spiritus, atque ita partes volatiles attrahunt fixas: & è contratio, vt volatile quid fixum efficias 3 partes fixæ, retinebunt apud se vnâ volatilem, & fixabunt: cumque iam vnus complexionis, ac naturæ fuerint, & ad extremam puritatem & subtilitatem perductæ, statim sese invicem in fundo complectuntur.

Cum iam hanc partem fixasti illi alteram partem addes, semper 3 fixas pro vna volatili sumens. Idque randiu & toties iterabis, donec lapis tuus fluat super candente lamina Veneris, eamque penetrat, vt oleum cor-

Inceratio lapidis fixi.

Sumendæ 3. partes lapidis fixi & vna pars spiritus eius volatilis & simul fixandæ: post fixationem idem opus repetendum è conuerso semper cum 3. partibus fixis & vna volatili: idque toties donec lapis in lamina Veneris candenti fluat, eamque tingat.

rium siccum penetrat. Tum exulta: lapidem enim Philosophorum verè confecisti.

Cap. 39.

Ex hoc integro
processu confi-
derari potest
quantitas ma-
teriz preparan-
de pro lapide
perficiendo.

NVNC, mi fili, ipsemet animaduertere
potes, quantum materiæ initio sit po-
nendum, ad omne opus vniuersum perfici-
endum, vide quantum spiritus desideretur:
nam primùm magna pars cum terra fixanda
est: tumque spiritus qui apud terram fixati
sunt, vnâ cum spiritu attrahendi sunt, sem-
per 3 partes spiritus pro vna parte fixa su-
mendo, ac deinde fermentum cum materia
vniuersa, cum fixa simul fixata sunt. Hæc
etiam iterum omnia subtilia effici debent,
ac semper 3 partes spiritus pro vna fixa su-
mendæ sunt, donec omne tuum fixum vola-
tile sit effectum, atque ita deinceps. Vbi ve-
rò iam omne volatile erit, tum omne illud
fixatur, cumque omne fixum fuerit, cum
spiritu incrandum est toties & multis vici-
bus, donec lapis tuus fluat vt cera aut buty-
rum, ac omnia illa opera spiritu fieri de-
bent:

Et quamuis dixi de 4 lb materiæ, fortè vel
7 aut 8 lb opus esset, antequam opus ad fi-
nem perduceretur: ac si in opere essemus spi-
ritusque deessent, tum opus esset intermit-
tendum, donec materia recens posita ac pa-
rata esset, vt prius, idque longum esset:

quare

quare tantum materiae initio sume, quantum sufficere tibi possit.

Cap. 40.

SCIES item, mi fili, materiam tuam non selse nimis fusibilem efficiendam: facies enim proiectionem tuam super Iouem: nam hoc est corpus Lunæ proximum, omniumq; imperfectorum corpus purissimum, crudum est ac prauè coctum in fodina, quare stridet, cum in eo mordetur, estque plenum albedinis. Quocirca proiectionem fac in Iouem, nam in eo medicina hæc nihil aliud habet quod agat, quam vt percoquat, ac ad suam naturam perducatur, tum est multò melior & albior quã Luna ex fodinis veniens. Quare semper fac proiectionem super Iouem ad album, & ad rubrũ super Venerem: nam si proiectionem ad album faceres super Venerem, id multa medicina cõstaret, ac multo ampliùs quam super Iouem, est enim is albus ex sese.

Cap. 41.

SCIES adhæc, mi fili, tibi præparandum selse lapidem pro metallo super quod ipsum vis projicere. Medicinam enim quam super Venerem vis iacere nõ tam fusibilem efficere debes, quam si in Saturnũ aut Mercuriũ velles iacere aut Iouem. Potes medicinã tuam tam fusibilem facere quã vis, nam

Lapis non est nimium fusibilis reddendus, vt super Iouẽ projici possit.

Si super Venerem projici debet minus fusibilis lapis oportet vt sit, quã qui super Saturnum, aut Mercuriũ projicitur.

quò plus spiritus cum ea fixaueris, eò fusibilior fit, ac faciliè tantù spiritus cum ea fixares, vt ad extremum limosum puluerem retineres, ita vt faciliùs solueretur quam butyrum in sole. Quare caue tibi, mi fili, ne eam tam liquidam facias. Nam si velles projectionem facere super Mercurium, faceres projectionè tuam fusibiliorem, quam cum eam vis facere super Iouem: materia enim liquefcere deberet antequam tuus Mercurius incipiat ascendere: id verò super Iouem nõ est necesse. Et quicquid agas, vide vt corpus tuum mortuum primùm viuifices, animamque ei indas, antequam Medicinã super id iacias: alioqui medicina tua projectionem nullam faceret, tametsi præstantissimam medicinam haberes, quæ vnquam in orbe fuit.

Cap. 42.

Corpus viuificandum necessariò antequam super id projectio fieri possit.

SCIES, mi fili æquè necessariò mortuo corpori vitam esse infundendam antequam super id projectio fieri possit, quam necessariò fermentum in medicina ponendum est, idque pro secreto habe. *Morienus* ait: Nostrium orichalcum non est vulgare orichalcum, nam viuit, animamque habet.

Cap. 43.

ITEM præterea scies, mi fili, si projectionem Ivis facere ad rubrum super Venerem, materiam semper igni pusillo sublimabis & fixa-

fixabis, quamuis tempus illud longum sit: nam cum igni pusillo laboratur, materia melius suam humiditatem retinet, & quia Venus est admodum sicca, medicina humidior esse debet, quam si eam in Saturnum proijceres, ac Venus ægrè fluit propter siccitatem eius. Cum verò projectionem vis facere in corpora quæ facile & citò liquefcunt, vt in Iouem & Saturnum: materia tua lapidis igni vehemète sublimanda est, nam tum humiditas in sese consumitur: ac cum projectionem tuam vis facere super Mercurium aut Lunam, sublima materiam tuam super igni mediocri: nam hæc duo durant cum medicina, donec omnis eorum humiditas in rubedinē conuersa est, tum se ipsa ponunt in regulum, vt Sol aut Luna super testa faciunt. Ita, fili mi, Medicinam tuam parabis, prout metalla sunt super quæ projectionem facere velis.

Cap. 44.

ITEM præterea si projectionem facere vis super Venerem & metallū impurum: sume 50 aut 60 lb Saturni aut Veneris, easque calcinato, ac ab omni impuritate laua, ac tum in vnum corpus coagmenta: tum soluito iterùm, ac animam indito, & viuifica: quo facto, Medicinam super ea proijce, non quòd opus sit metalla impura purgare antequam projectionē super ea facias: Nam habet
qui-

quidem medicina tua virtutem transferendi metalla omnia impura in Solem & Lunam, sed purgata calcinatione, ablutione, amittunt suam impuritatem ac siccitatem, & sensim liquefcunt, repurgantur à suo sulphure combustibili, ita vt medicina tua longius sese extendat, quam si metalla in sua impuritate essent. Exempli gratia: Tua medicina valet 1000 nō purgata: & metallis iam purgatis faciè progredieter ad 10000: ita labor benè compensatur.

Cap. 45.

Quomodo Venenis calcināda.

ITEM ad Venerem calcinandam vas terreum magnum quadratum sume, factum ex terra firma quæ nō finditur, in hunc modum, eritque operculum ei

aptatum, quod probè quardret, ipsumq; occludat: tum arte rubro sumpto, in frustra quadrata id seca eius magnitudinis, vt in vase iacere possint: tum omnia illa frustra igni candere facias ac

rursum in vrina veteri extingue. Idque quater itera candefaciens & extingvens semper in recenti vrina veteri. Tum laua in aqua munda, ac panno lineo exterge nitidè in Sole: tum Venus tua ad calcinandum parata est. Tum recipe arsenicum album bis terre sublimatum, tere super lapide cum acri vini

ni aceto destillato, vsque ad pultis crassioris
consistentiam, vt si ea velis pingere, & hac
pulte laminas tuas inunge, ac pone siccan-
das in Sole, aut in balneo sicco, tum iterum
inunge, rursus sicca, atque hoc tertio ite-
ra, ac vbique inunge, cumque postrema vi-
ce sicca fuerint, sal commune accipe, semel
solutum & congelatum, ac eo fundum va-
sis insterne, donec ad mensuram digiti emi-
neat, ac super hoc stratum laminarum col-
loca: deinde rursus stratum salis, atque ita
ex ordine perge, donec vas tuum plenum
fuerit, tum fornaci impone, ac ignem tepi-
dum subijce eo calore qualis est Solis in Mar-
tio: ac sinas humiditatem probe evaporare per
2 aut 3 dies continuè: tum luta operculum
super vas terreum luto firmo, ita vt nihil e-
spirare possit: quo facto probe siccare sine, ne
fundatur: tum pone vas in fornace calcina-
toria: ac primum igni pusillo addito per
horas 12 ne vas candeat, tum ignem pau-
latim augebis per gradus: ita vt vas 6 aut
8 horas post omnino candeat: sic retine
ad horas 12 in ea calida flamma, tum
sinas refrigerare: mox vas confringe, ac
sal omne calido igni soluendo deme: ac si
non omne calcinatum fuerit, facito vt pri-
us, pone denuò calcinandum, vt antè, ita vt
nec inflammare nec vrina extinguere opus
habeas: cumque omne calcinatum fuerit,
salo

sale probè abluto, calces illas in mortario ferreo contunde, ac cribro trans mitte; quo facto iterū laua aqua dulci, donec aqua nitidè defluat, tum sicca in patella super fornace, rursū que tunde in mortario ferreo, & cribro cribra. Post calces super lapide cum melle contere, permiscens parum aquæ donec tam exiguæ sint, vt pictor ijs pingere queat: tum aqua calida iterum laua, donec aqua munda defluat: tum denuò calces sicca, vt suprà in patella super fornace, ita Venus tua munda ac pura est: Tum sume Sal alcali, & Sal vitri vtrumq; tundendo in puluerem redactum, ac misce inter predictas calces: tum habe sacculum lineum in hunc

modum factū, eum prædicta materia imple quā fortissimè potes ligno im pacta, ac probè obturatum, eius extremum fortiter religa, tum luta sacculum luto cum pilis cōfecto, quod non findatur, luta circum qua que, sine sicari, iterum luta, & rursū sine sicari, id que itera, donec ad 3 digitos emineat: atque vbi materia probè sicca fuerit, foramen in altera parte ad latus terebra, ac in furno ventii pone, vt extremitas perforata pede dimidio inferius iaceat quā altera: sub foramine verò magnum crucibulū loca, & signem strue sub sacco lutato carbonibus quer-

quercinis, ac liquefacias, ita vt omne in cru-
cibulum defluat, tum sine refrigerare: de-
inde iterum liquefacito, tum paratum est: &
ad 10 lb. illius Veneris adde Lunæ cupella-
tæ lb. 1, solue simul, ac viuum est ad albam
tuam medicinam superijciendum. Siq; Ve-
nerem ad rubram medicinam parare vis, su-
me loco arsenici albi, bonum arsenicum ru-
brum aut croceum bis terve sublimatum,
ac eo laminas tuas inunge, ac facito vt supra
dimidio vitriolo & dimidio sale, strato super
strato, atque ita deinceps vt supra.

Scies autem, mi fili, hanc calcinationem
summopere non esse necessariam, ad eò quasi
medicina ad album aut ad rubrum in Vene-
re, alioqui virtutē non esset habitura ad eam
in Lunam aut Solem reducendam. Nam vi-
res quidē habet etiam si ad eum modum
non calcinetur, verū non tam alte tingit,
quàm cum Venus ita præparata est, ita vt
tūm medicina tua facilè decies millies alti-
orem projectionem faciat, quàm si in Vene-
rem non præparatam projiceres, cui sulphur
combustibile etiamnum inest, cum pluri-
bus alijs fæcibus: estq; etiam multò iocun-
dius projectionem facere in metallum pu-
rum quàm in impurum: nam super impu-
rum debet medicina ipsum prius purgare,
quam transmutationē possit facere, ac projic-
ce slaccam ex metallo, ac slaccam illam flu-
ere

ere super metallum facito: ac eam interdum baculo eximes & ex crucibulo eicies, idq; persequeris donec nulla amplius flaccæ neque sordes vllæ super metallum fluant.

Nunc sciendum est, quod semper flaccæ cum eas detrahis ex crucibulo aliquid probi metalli secum sumūt, quod illis fortè adhæret, idq; inutile est, omnibus verò flaccis omnino demptis, medicina perfectâ suâ vim exerit, transmutationē faciendō: ac metallum fluet nitidum ac clarum vt gemma absque flaccis, & statuet se denique in regulū, atq; ita proiectio facta est. Tum sinas refrigerescere & extingvas: hic labor nō est necessarius cū Venus antè parata & purificata est.

*Ad lapidem ad rubrum ex solō Solis
conficiendum.*

Cap. 46.

NVNC docere volo lapidem ad rubrum, estq; maius secretum, plusq; temporis ac laboris exigit: subtilior etiam esse debet quam lapis ad album: Ruber meliùs ac diutius rectificandus: corpus enim firmū ac compactum habet atque fixius. Quare longiore tempore opus est antequam partes eius à se invicem separari possint, ad ipsum aperendum, & ad subtiles spiritus ex eo extrahendos, aut saltem partem subtiliorem.

Itaque

Cap. 47.

ITAQUE, mi fili, rubrum lapidem accipies, ac in rubra eius aqua solues, ac præcipitabis, ac eius aquam rubram abluēs aqua nubiam, & siccabis ad Solem aut ignem pusillum. Tum pones in fornace reuerberatoria calcinandum per 12 aut 16 dies: cauebis autem ne lapidem fluere facias. Quare modicā illi flammam da: tum exime ac iterum in aquam solue: quo facto, in putrefactione ponito. i. in balneo calido, atq; in eo per octiduum relinquito: tum aquam illam rursus in balneo tepido destilla. Quibus factis, Solem exime, ac huiusmodi vitro immitte.

Lapis ruber
quomodo præparandus.

Tum magnum receptaculum in 2 partes secabis per medium, in hunc modum, atque huic hoc paruum vitrum immitto chytrapedi aut tripodis vitreo impositum; ac receptaculum denudè firmiter luto adglutina: ac pone hoc vitrum in arena aut cineribus, & alembico superimposito, ac receptaculo lutato, vbi lutum siccum fuerit, fornaci impone in arena illa vel cineribus tā altè vt cineres ad 3 digitos emineāt super paruum vitrum, quod cū Sole in receptaculo est, estq; fabrefactum figura tali. His ita se habentib. ignē sub

for-

fornace strue primùm pusillum & paulatim maiorem, donec magnum receptaculum incandeat: atque hoc pacto ad ignē relinquantur per dies 5, ac tum sinas vt sponte refrigerentur: mox vbi refrigerit, exime, ac vitrum, cui Sol inest, in vase luteo pone huiusmodi quod ignem ferat, modò vitrum adhuc integrum fuerit. Nam vitra sæpè finduntur cum materia sicca sit: quare in magnis ponuntur receptaculis vt Sol in ea decidat, nec perdat: verum si integrum adhuc fuerit in eo vase

luteo ponito in hunc modum facto, cui hoc paruum vitrum impones: ac probè lutabis ac alio vitro quod illi quadret obturabis: si exiguum vitrum fissum fuerit, solem in aliud quod ignem ferre possit immittito, ac tum in illo vase luteo pone, atque operi: lutabis luto quod ignem ferre possit, quo probè siccato, in fornace calcinatoria colloca, ac primò ignem pusillum strue, quem paulatim augebis, donec vas luteum candeat, ac sinas in eo candore ad dies noctesque 12: quo refrigerato Solem tuum rubrum instar sanguinis reperies, neque adeò cādefacies vt Sol tuus liquefeat, sed cādore modico sines candere. Tenebis pro magno secreto: cum Sol est extra naturam propriam ipsum rubere in morem sanguinis, vel sanguinis draconis: ac si Sol adhuc integer

esse

esset cum confringeres nondum incorporatus esset: tum iterum soluendus esset in eius aqua rubra, ac faciendum vt supra, id iterando donec rubeat: tumque eius color subtrahi potest in aceto destillato soluendo in hunc modum. Recipe Solem incorporatū, contere super lapide cum acri vini aceto, ac pone in magno receptaculo, superfunde acetum, donec duæ partes impleantur, ac pone in balneo, ac calefacito vt oportet, atque in eo calido balneo sine, donec acetum rubrum fiat vt sanguis: tum desuper acetū effunde in aliud vitrum mundum, atque aliō aceto superfuso stare sine, &c. Hoc fac toties donec acetū non amplius coloretur, ac satis est, tum acetum è terra solis destilla, calxque alba tibi remanebit in fūdo instar niuis: verum etiamnū eius aqua sicca restat, ea nondum educta est, sed solus color: nihilominus in colore terra est, atq; eius terræ siccæ pars, atq; ignis eius cum colore permistus. i. partes eius subtiles & crassæ infra permansere. Itaque materia Solis à se inuicem non potest separari: sed subtilia à crassis separari possunt: verum materiæ natura est in vtriusq; partibus tam crassis quam subtilibus.

Cap. 48.

ITEM tum album illum puluerem exime ac reuerberandū pone in igni temperato, donec omnino intumeat instar spongiæ, tum

F

sine

Quid prædicto
pulvere sit a-
gendum.

sine vt refrigescat, exime ac soluendum pone in aceto destillato, & pone in balneo, ac facile soluetur: tum desuper effunde: nam in fundo aliquas facès reperies quæ incidèrunt cum reuerberaretur, ac si fortè quid Solis inesset pone iterum reverberandū etiamnum 2 dies, atque iterum soluendum pone, tum facile videre poteris num quid solutur nec ne, confunde simul omne quod solutū est, atque acetum alembico destilla ac materia albissima & limpidissima tibi in fundo remanebit, & partes illæ crassæ iam subtiles sunt effectæ, serua in vase vitreo ad vsum.

Tum omne acetum coloratū sume quod ex crassis partibus eduxisti, acetum destilla, ac remanebit tibi in fundo pulvis ruber, vt sanguis draconis, eum puluerè pone sublimandum per se, nihil aliud addens, totus albus sublimabit, ac si quæ facès remanēt, poteris illas postea sublimare, verum id non erit operæpratum. Itaque exime & abijce, atque iterū sublima donec nihil amplius remaneat tum satis est, sume, benè serua. Tum partes crassas appende sublimatas, tere super lapide, vt in lapide albo te docui, & cum omne fixum fuerit, tum iterum quartā partem appone ei quod sublimasti, ac rursus fixandā pone: atq; hoc tandiu persequere, donec omne à te sublimatū fixaris: tum mediocrem calorem adhibe, donec peruenias ad album

colo.

colorem resplendentē instar oculorū pisciū,
 aut gemmarū Orientalium, tum habes la-
 pidem ad album. Tum verò ignem insigni-
 ter augebis, donec viridem colorem videas,
 verūm non magis viridē quam crocēū. Quò
 viso ignem auge, donec peruenias ad colorē
 cinericium, vt si esset color lateritius: tum
 ignem auge donec ad rubrū colorem perue-
 nias. Tum lapis perfectus est, ac inter quem-
 libet colorē hīc à nobis descriptū secundūm
 quem ignis est augendus, colores varij sese
 ostendent, ita vt miraberis: nam antequā
 ad perfectam rubedinem peruenias, omnes
 colores cernes qui in rerum natura cogitari
 possunt, vt multis in locis docetur.

Cap. 49.

SCIES, mi fili, Solem etiā resolui eo modo,
 quo doctum est in opere lapidis albi, sed
 plus temporis exigit, sæpiusq; deduci debet,
 atq; identidē aqua recens iterū superfundi,
 magis quā in opere albo. Atq; ita resoluitur
 etiā Sol, vt hīc docetur, nēpè in hunc modū.

Item postquā tincturā ex Sole eduxeris, vt
 in opere ostensum est, ac lapidē albū perfec-
 eris, tincturam omnem sublimare poteris, vt
 in opere doctum est, ac tum 3 partes lapidis
 albi ponere, partemq; huius tincturæ vnā,
 quā Philosophi sulphur rubrū appellarūt, ac
 miscere inter se, ac fixanda ponere: donec
 tantum pondus rubri sulphuris vnā fixaris,

Predictis quos
 pacto vtendū.

quátum erat tui lapidis albi prius. Tum ignem insigniter augeas in modũ supra doctũ donec ad perfectam rubedinem peruenias.

Ac noris, mi fili, hanc optimam esse operãdĩ rationẽ quã in orbe reperiatur, vt lapis albus conficiatur primũ atq; ex Luna extrahatur; ac tũ sulphure rubro lapis albus inceretur, donec æquet pondus albi lapidis, quale erat antequã rubro sulphure incerari inciperet. Ac si lapis albus aut ruber aliquoties tam fusibiles nollent fieri, vt super Mercurium conijci possent: nam is lapis qui super Mercurium cõijcitur, fusibilis esse debet, vt butyrũ, alioqui Mercurius evolare, antequã lapis solueretur. Albus verò tam fusibilis effici non potest, quicquid etiam agatur. Medicina autem quã Mercurium in Solem aut Lunam transferet, liquefcere ad modum butyri debet, albusq; tam fusibilis reddi nequit, ac ruber multò minus, longè enim maiore calore opus habet, si alioqui rubedo proferri debeat.

Cap. 50.

QVÆRAS verò iam, mi fili, quo pacto medicina acquireretur quã Mercurium in verum Solem aut Lunã transferat: videtur enim impossibile per rationes prædictas.

Scies, mi fili, pro magno secreto in arte, medicinã ad album aut rubrum qui initio in aceto aut aqua communi dissolutus fuit, qui

Magnum secretum artis
Chymicæ.

qui post suam perfectionem semper soluitur in aceto aut aqua communi aut vino: nam cum lapis albus aut ruber est perfectus facile 1000 subtilior est, quam erat ante perfectionem, cum in aceto solueretur. Quo enim res nobilior est, ac naturam subtilior, eo facilius soluitur: nullae enim partes crassae in, sunt nec faeces, nec siccitas, quae separantur per solutionem in aceto. Nam partes crassae & faeces ac superfluae partes siccae quae nisi vnum sunt, ea sunt quae impediunt quominus ad solutionem perducatur. Ac lapis albus & ruber nihil horum in se habent: sed sunt solubiles praeter omnibus quae in rerum natura sunt, in utrisque .i. in feruente siccitate, & in humiditate frigida. Nam in ijs nullae sunt partes quae liquefactionem impedire possint: ac in toto orbe non est natura tam perfecta quam noster lapis albus ac ruber. Quare nihil est in rerum natura quod in vitroque soluatur .i. in feruente siccitate & frigida humiditate, ut noster lapis.

Cap. 51.

ITAQUE, mi fili, hoc pro magno secreto in arte habe, nosse lapidem nostrum in natura interiore, ac scito nullam medicinam nec ad album nec ad rubrum parari posse ad opus tam fusibilem, ut Mercurium super ignem retinere possit, quin subuolaret, antequam medicina liquefcere posset.

Præterea scito quando medicinam ad album aut rubrum pararis, ita vt projectione facias in metalla dura, ac in mollia corpora, ac tum cuperes projectionem facere in Mercurium ad artem probandam: fume partem tuæ medicinæ ad album aut ad rubrum quam parasti, eam solues in acri aceto destillato, ita rectificato, vt nihil prorsus post se relinquat: eam congela denuò, ac solue toties identidem in aceto recenti, vt fusibilis fiat instar butyri: tum soluere desine, ac projice in Mercurium, ac projectionem secundum artem facito; solueres toties & congelares, vt concrederet in oleum quod amplius congelare noller. In omnibus enim vegetabilibus, aut animalibus non est tam solubilis spes quam in vino est, ac aqua vitæ calida est ac sicca, cum nullum phlegma amplius adest. Proba: ponas enim sal, aut sal armoniacum, aut sal alcali, quæ cuncta sua natura solvuntur: in aqua vitæ tamen iacerent vsque ad diem novissimum non soluerentur, ac in destillatione partes crassæ remanseræ cum facibus, ac omne quod ascendit per alembicum; quare acetum destillatū est pars media vini quæ nobis seruit in arte nostra: quæ admodum materia media nobis seruit quæ est in materia, ac nulla alia, atque scias hoc esse maximū in hac arte secretū: partes enim mediæ aceti tantæ virtutis sunt, vt sit incredibile

dibile, magna sua subtilitate. Nam admodū
subtile & penetrabile efficiunt omne cui
miscentur. Quare lapidē millies subtiliorem
reddunt, quā antē fuerat & penetrabiliorem,
ac partes aceti subtiles permiscēt se cum la-
pide: sunt enim vnus naturæ, ac vtraq; munda
sunt & subtilia, ac permiscentur inter se,
vt aqua cum aqua: estque medicina eius na-
turæ vt omne cum quo permiscetur fixum
reddat, atque etiam naturæ suæ in qua est:
atq; hoc pacto fixantur partes subtiles in la-
pide, ac efficiuntur in lapide vna natura, atq;
lapidē tam fusibilem efficiunt, quam artifex
cupit; prout lapidem sæpe soluit in aceto ac
congelat, atque prout multi vel pauci spiri-
tus in aceto remanent, fit medicina fusibili-
or. Quare filium meum docui, quo pacto
lapidem suum tam fusibilem possit efficere,
vt eo Mercurium ad Solem aut Lunam per-
ducere possit: estq; magnum secretum pau-
cis notum: Lectionem hanc sedulō perlego:
quæ virtus aceto insit, ac quid materiā me-
diæ aceti effici possit.

Cap. 51.

SCIENT item, filius meus, Soli inclusam esse
tam mirabilē naturā tincturæ, vt sit incre-
dibile. Nam habe medicinam, aut rubrū la-
pidem ex Sole factū, qui magnam proiectio-
nem faciat, exempli causa, ex vno in 1000,
proijce super Lunam, ac omnis ea Luna

conuertetur in Solem, atque altiorē ac pulchriorem habebit tincturam quam genuinus Sol ex fodinis veniens: vnde vna pars tantam tincturā dat quanta ex vno in 1000? tamen pro certo ita se res habet. Scito Deum nullam perfectiorē creaturam creasse quam Solem, cumq; Sol ad suam altissimam perfectionem perducitur, tum tam perfectus est, vt in mundo perfectior substantia non sit, ac pro magna perfectione quam habet, omne perfectum redditur cum quo miscetur in vnum corpus, ac idipsum etiam extremē perfectum ac consummatū efficitur.

Cap. 53.

Omne quod
Deus creauit
habere in se 4
elementa.

SCiet filius meus, omne quod Deus creauit habere in se 4 elementa, vt in libro vegetabili benè docetur, ac quamuis materia extrinsecus alba sit, è contrario eadē materia intus rubra est. Ac lapis ruber eam habet naturam, vt omne cui miscetur ad suam naturam perducatur. Quare lapis ruber albedinem Lunæ intus ponit ac rubedinē foris, ac Lunā reducit ad suam ipsius naturam. Quemadmodū quotidie videre est in omnibus terra nascentibus, vt malis, pyris, prunis, cerasis, floribus, ac pluribus alijs fructibus cū pendunt in arboribus, ac matura sunt, vide quā insignem rubrum colorem nanciscantur, ex splendore solis recta in ipsa splendentis. Inuenire malum quam rubeat ad alterā partem
qua

qua Sol in ipsum splenduit, ac quomodo Solis calor rubedinem pomi foras eduxit. Quoci ca, mi fili, ne mireris, Vnam partem lapidis posse 1000 partes Lunæ ad suam naturam reducere. Atque etiam cum Sol est extra naturam suam perductus, ita vt sit exutus corpore, aded vt amplius corpus fieri nequeat, tam ruber est quam sanguis ater, vel vt sanguis Draconis vel hirci exiccatus, estque tam plenus coloris vt scribi non possit: nam cum est solutus ac iterum coagulatus, pondus grani triticeici facile 10 lota vini albi colore imbueret: tam abundans color Soli inest: Itaque ne mireris,

Ad Solem corpore exuendum.

Cap. 54.

IAM Solem in folia tenuia redige, quasi co-
 inaurare velis: tum sime sulphuris viui
 partes 4, salis armoniaci vnâ, Mercurij sub-
 limati etiam partem 1. Contere subtiliter
 super lapide cum oleo terebinthinâ, ita vt
 eo pingi possit, ac ea pulte laminas inunge:
 pone in crucibulo stratam super stratam, do-
 nec crucibulum plenum sit, ac tum in igni è
 carbonibus, vehementer ardenti pone, ac si-
 ne optimè incandere, eo tēporis spatio quo
 decies aut duodecies oratio dominica reci-
 tari posset, tum exime, vt frigescat sine. Quo
 facto contunde subtiliter in mortario, con-
 tere

Quomodo Sol
 corpore exue-
 dus.

tere super lapide cum melle cum fauo, ac aqua gummi. Tum laua in pateris vitreis aqua communi destillata, ac identidem cum aurum in fundo refedit, effunde de super declinatione aut per philtrum. Hocque itera toties donec aqua munda & limpida defluat. Tum puluerem tuum exicca ad Solem aut lentum ignem, ac tum Solem in planis patellis reuerberandum pone, primo igni pusillo, post maiore, ita tamen ne Sol liquefcat; retine in eo calore 21 dies, ac in fornace camerata 44 dies, aut tandiu donec in morem spongiæ intumeat. Tum exime, ac in aceto destillato pone, & si quid nolit resolui, pone cum prius bene siccatum est, reuerberandum, vt antè dictum, ad 6 aut 8 dies, tum solue vt prius in aceto, ac si ne tum quidem omne solvi velit, pone iterum reuerberandum vt prius: idque itera toties, donec omnis tuus Sol in aceto solvitur: et si quid remaneat non solutum in fundo aceti, tolle, nam ex interioribus eius facibus esse potest. Istud solvere ac congelare itera toties semper in aceto recenti, donec amplius congelare nolit, ac concrefcat in oleum rubrum, instar atrii sanguinis, tum satis est; diligenter serua in vase vitreo firmo. Sume laminam Lunæ puræ, candefacito ac extingue in eo oleo, ac fit purus Sol. Inde crucibulo Mercurium amalgamatum cum deci-

ma parte Solis, ac ita incendas vt incipiat ascendere, tum destilla oleum super Mercurium amalgamatum, ac ignem adde vt fluat, vt Luna aut Sol fluunt super testa, donec se regulus statuatur tam clarum quam Speculum; tum extingue, ac latus exime, gratiasque DEO age.

Item si F.M. vult hoc oleum rubrum reducere ad rubrum lapidem, sumat Mercurium ex Luna eductum viuum, eumque sublimet per vitriolum Romanum præparatum, & à terrestritate sua repurgatum, solvendo & congelando in aqua communi destillata, ita vt mundum & clarum resideat, huius sume 4 partes pro 1 parte Mercurij ex Luna educti, contere simul subtilissimè super lapidè cū aceto destillato: ac simul sublimanda colloca in vase vitreo, aut lapideo, alembico superimposito, ac receptaculo ad rostrum lutato: cùmque omne sursum sublimatum fuerit, exime, ac iterum contere id quod sublimatum est, cum vitriolo recenti, pone denuò sublimandum vt prius: eamque sublimationè octies aut decies repete, semper receti vitriolo: aut donec Mercurius totus croceus conspicitur: tum denuò solum ac per se sublima, eamque sublimationem toties iterabis, donec nihil amplius remaneat: tum satis est sublimatum. Sume hunc Mercuriū, contere super lapide cum oleo tuo Solis,

lis ad pultis admodum densæ cōsistentiam: Quare tantum Mercurij ex Luna habe, vt oleum tuum in eo imbibi possit: debet ferè ràm densum esse quàm pasta aut paulò densius; tum vasi vitreo inde ac tripodì impone, & vniformem ac continuum calorem da 40 dies ac noctes; atque interea temporis corpus erit in modum ceræ liquefcens, ac præstans rubra medicina penetrans, ad omnia metalla ad verum Solem reducenda, atque etiam altam proiectionem faciet. Et si hanc rubram medicinã in dura massa habere vis, fume crucibulũ vitreum ex forti vitro Venetico conflatum, ac ei medicinam tuam inde, impone igni, ac liquefcet vt cera, tum crucibulum illud ab igni remoue, atque sine vt frigeſcat, in duram massam coibit ac concreſcet: aut inunge fusorium sæuo, aut calcem pone eiq; infunde, exime, ac cùm proiectionem vis facere, aliquid abſcinde, pulueriza, ac super metallum conijce quod vis transmutare. Nunc te, mi fili, secretum artis docui: quare gratias Deo Omnipotentĩ age, quòd ad eam cognitionem perueneris.

De Lapide ex vitroque lumine.

Cap. 36.

Cōfectio lapidis Philosoph. ex 2. bus lunariibus,

ITEM nunc te docere volo conficere lapidem Philosophorũ ex duobus luminibus,

vt Philosophi veteres atque eorum posterii
 cōfecere suis manibus, sine obscuritate ver-
 borum, opificium eius ac vires, atque tran-
 slationem ex sua natura in primam essentiā.
 Nulla enim res ex sua propria naturā trans-
 ferri potest, quam Natura in sua extrema o-
 peratione operata est, vt in istis duobus lu-
 minibus fecit. Quamuis enim hæc duo lu-
 mina in fodinis vsque ad diem iudicij iacu-
 illent, ex quibus prodire, Natura nihil am-
 plius in ijs operata fuisset. Natura enim in
 ijs extremam suam virtutem operata fuerat.
 Ac si hæc 2 cōiunctim ex sua natura in me-
 liorem aut peiorem volumus reducere; ite-
 rum nobis retrocedendum est, atque id quod
 natura operata est, retexendum, atque in ean-
 dem formam reducendum, in qua erat cū
 natura in eo operari inciperet, cūque ad
 eam formam perductum est, naturam arte
 sequi quantum possumus, debemus: atque
 interdum natura ipsa superanda est: videli-
 cet in separando & rectificando, solvendo &
 coagulando, calcinatione & mundificatio-
 ne, ac coniunctione, Inceratione, ac varia
 attenuatione, atque alijs operibus quæ Na-
 тура efficere nō potest. Natura enim ad hu-
 iusmodi opera non mouetur. Quare metal-
 la in formam aliam ac meliorem quam na-
 тура fecit, aut potest, transferimus. Præterea
 tenebis quo pacto Lunæ sulphur combusti-
 bile

Natura sequenda, atque etiā
 interdum superanda est.

Lunæ inprimis
nigredo, &
sulphur combu-
stibile adi-
uendum.

bile adimes. Luna enim corpus imperfectum est, frigidum, humidum, & crassum, ac in se multum humiditatis cum nigredine habet: estque admodum terrea & crassa, ac mulcibus ob frigiditatem suam. Atque ob id Luna difficilius quam Sol ascendit. Itaque inprimis nigredinem ac sulphur combustibile debes adimere, alioqui errabis.

Cap. 57.

Quomodo
Lunæ nigredo,
sulphur combu-
stibile nec
nō humiditas
superflua adi-
ui possit.

SUMES itaque Lunæ quantum voles, ac super testam purgabis ac reflabis, atque tudes in tenues laminas instar calculorum. Tum sume arsenicum sublimatum, materiam mediam extremè præparatam, sicuti in opere eius doctum est: tum contere minutim super lapide cum aceto destillato, in pul-tem: ea laminas tuas Lunæ illine, ac sicca in Sole aut ad ignem, aut in stupa tua sicca; tum in crucibulo alteram super altero colloca, donec crucibulum impleatur. Tum crucibulum solidè luto obruta, atq; in fornace calcinandum pone igni lento, vt Luna non liquecat 12 horas continuè, tum sinas frigefieri. Tum in mortario ferreo contunde, aut abraide id quod calcinatum est: ac si nondum omnino calcinatum fuerit, iterum vt prius calcinandum pone, donec Luna tua calcinata fuerit. Tum super lapidem cum aqua communi destillata contere. Tum

Calcinandum
per horas 12
igni lento, vt
Luna non li-
quescat.

Luna calcina-
ta conterenda.

sumptis

sumptis pateris vitreis omnem el nigredinem ablue aqua communi destillata, donec in fundo paterarum vitrearum album pulverem retineas, atq; aqua tam pura defluat quam infusa est: tum satis est. Atque opus infundendi atque effundendi est huiusmodi. Cùm Luna contrita est, in 2 aut 3 pateras vitreas immitte, ac super id aquam destillatam funde, & moue, ac eam Lunam contritam probè cum aqua permisce: ac nobilissimum & grauissimū eius subsidet: tum nigredinem atque immunditiem supernè effunde in magnum vas terreum plumbatum, ac tum denuò aquam mundam destillatam super pulverem Lunæ tuæ funde, ac moue, & permisce iterum cum aqua, ac sine denuò subsidere: ac tum iterum aquam nigram & immundā supernè diffunde, atque adde priori in testa terrea. Idque opificium itera tandiu donec nullam amplius nigredinem aut immunditiem puluis Lunæ tuæ de se mittat: Sed ipsa in fundo pateræ vitreæ resideat, in morem niuis candida. Tum in Sole aut igni pusillo siccabis, ac in pyxide vitrea seruabis, donec ego te vterius docebo. Tum aquam illam omnem quæ testæ terreae inest quā à Luna tua abluisti, evapora. Tum sume faeces in ea remanētes, ac in testa cū plūbo colloca: cūmq; fluit, pone faeces paulatim super testā, donec faeces omnes

Nigredo ablucenda.

Quomodo fundendum & effundendum.

Omnis aqua à Luna ablucenda evaporanda.

in plumbo super testam omnino imbibitæ fuerint: tum fluat in testa, ac Luna tua in regulum remanebit. In facibus enim de Luna tua inerat, quam aqua proluisti. Ita nihil Luna tuæ in proluendo anittis præter eius sordes. Scies item te Lunam tuam tenuissimè limare posse, ac sumere in marcâ limaturæ Luna tuæ vnciam arsenici præparati medio spiritu eius mundato, atque inter 2 crucibulos cõcludes, vbi cum arsenico probè miscueris: ac per horas 12 aut 16 continuè calcinãdam pone. Quibus exactis exime, contere super lapide, atque modis omnibus, vt prius doctum est, abluè. Item tum puluerem ac Lunam tuam quam lavasti, sume, ac pone sublimanda in olla vitrea, ad spiritum arsenici inde sublimandum. Atque ollam cui Luna tua inest, modicè calefacies, ita vt Luna non liqueſcat; candefacito vt tantummodo rubeat, vt vix videri possit vtrum candeat, nec ne. Atque ita retine ad horas 24 aut 32, tum sine frige fieri. Tum puluerem Luna tuæ exime, ac pone calcinandum in fornace in qua spiritus calcinãtur ad dies 12. Ac talem calorem adhibe, vt non candeat, sed ferè candeat. Et 12 illis diebus exactis, sinas modicè cãdere colore puniceo, vt non liqueſcat. Atque ita etiam nũ habe ad ignem ad dies tres, in eodem calore. Tum finito vt frigeſcat. Ac Lu-

Alius modus
purgandi Lu-
nam.

permiscetur. Cùmque arsenicum & auripigmentum liberata atque mundata sunt à sua immundicie, & terestritate, atque à spiritibus crudis, atque partibus non fixis, & indè spiritum medium fumis: ac eo spiritu sulphur omne còbustibile abigis ex metallis, cùm ea sæpè illo calcinas, lavas, teris,undas & liquefacis, ac denuò eo calcinas: atq; id iterans tam sæpè & toties donec à suo sulphure còbustibili liberentur. Lunæ verò non nisi semel id fieri debet, quia foris tantum Lunæ adhæret. Ita arsenicum auripigmentum simile est Theriacæ: nam materia vnde confecta est homines veneficari ac enecari possunt: est enim venenum: cùmque venenum illud in Theriaca præparatū est, omne aliud venenum ab hominibus veneficatis repellit: idem arsenicū & auripigmentum etiam faciūt, &c. Alter Lunæ morbus est superflua frigiditas & humiditas, quæ Lunæ foris itidem adhærent, atq; à Luna tollūtur calcinādo in fornace in qua spiritus calcinātur. Atq; hoc pacto Luna ad tēperaturā reducitur ad lapidē ex ea extrahendum: verum etiā nū ex partibus crassis & fixis cōstat, ac muliebris est. Idcirco *Morienus* ait: *Nisi corpus imperfectum mundes, operam in nostra arte, & magisterio ludis.*

Alter Lunæ
morbus super-
flua frigiditas,
& humiditas.

Sol præpara-
tus, vt supra
doctum, mi-

Cap. 58.

ITEM Solem in subtilem pulverem præpara-
rabis, vt in opere de Sole doctū est, ad eura

dem modum. Tum sume Solis & Lunæ ita præparatæ pondus ana, contere ac probè inter se misce cum aqua communi destillatâ, donec ijs pingi possit. Tum in Sole sicca, aut ad ignem pusillum. Et pone reverberanda in fornace reverberatoria in exiguis patellis planis, donec intumescant in morem spongiæ. Tum sine frige fieri, exime, ac solvenda pone in aceto destillato, in balneo, modis omnibus, vt in opere de Sole doctum est: tum acetum destillatum destilla, donec materia congelata fuerit, ac tum denuò solve. Istud solvere ac congelare tâdiu itera, donec nullæ amplius fæces remaneant. Tum verbum illud *Dantini* Philosophi perficitur: *Quod in eo inclusum est, reclude; quod siccum est, humecta; quod humidum est, exicca: tum frigiditatem Luna quare, ac caliditatem Solis reperiens: ac caliditatem Solis quare, ac frigiditatem Luna reperiens.*

scendus cum
Luna prædi-
cta.

Quamdiu sola
uendum ac
congelandum.

Cap. 59.

IT E M nunc materia ad lapidem extrahendum parata est. Scies itaque materiam Solis ferè omnem simul ascensuram, ac rapturam secum sursum omnes partes subtiles Lunæ: ac Lunæ nihil aut parum ascendit, quam partes eius subtiles. Maxima pars Lunæ est rudis, frigida, ac muliebris, ac in fundo remanet. Verùm Sol solus in

Materia est
qua lapis fit &
licendus, præ-
rata est.

fuis partibus subtilis ac virilis est: ac Sole re-
 ferato, omne simul ascendit ob magnam
 subtilitatem eius: sicut Luna infra in fundo
 remanet, nec vult ascendere ob crassitiam.
 Ita cōtrarium istis duobus corporibus inest,
 vnus corruptio, alterius nutritio est. Quare
 vtraque simul in opere necessaria; vt probè
 nosti. Adhæc materiam istam sublimandam
 pone, modis omnibus vt in opere albo &
 rubro doctum est. Ac tibi ab aëre cauere
 debes, cum vasa tua aperis, cumq; spiritum
 eximis, aër enim te necaret. Quare vasa tua
 vt probè frigescant finito, antequam effrin-
 gas. Ac si fortè accideret, vt spiritus tuum
 lutum penetrarent in sublimatione, aut a-
 lembicum sinderetur aut rimas ageret, aut
 olla vitrea, caue tibi ab eo aëre, ilico enim te
 necaret. Nam aër eius invisibiliter ascendit
 ob magnam subtilitatem eius, ac quò subri-
 liorem reddis, eò feruentior ac venenosior
 fit. Deus enim nec feruentiorem nec subri-
 liorem spiritum cōdidit inter omnes res mi-
 nerales, quam spiritum Solis, nec subtilio-
 rem nec fugaciorem spiritum Sole. Si Sol
 in suis partibus apertus esset, vt Luna est,
 aut alia metalla, aut 4 elementa quæ in Sole
 sunt inter se essent contraria, Sol facilius ab
 igni ascenderet, quam vllus spiritus mine-
 ralis. Sed elementa aded æqualiter in So-
 le temperata sunt, ac tam munda ac pura, vt

nec

Materia ista
 sublimanda.

nec iam, nec vlllo vnquam tempore separari possint. Quare cum Sol referatus est, omne simul sursum subvolat, ita vt nihil quicquam relinquat, nisi fortè quid aliud ei esset permixtum aliarum rerum metallicarum. Nam cum Sole facilè aliud corpus metallicum, aut aliqua res metallica colliquatur. Omne enim ex mineris veniens, libenter sese cum Sole coniungit, cumq; illo amicum est. Nam Sol Rex & Dominus est. Quare qui ex solo Sole opus vult conficere, cauere debet, ne Solem vsque aded aperiat aut referet, vt sicut fermentum præparatus sit, alioqui vnum cum altero omne simul ascenderet. Quod si accideret fermentum ei pulueris crudi, solis, ponendum esset, si alioqui lapidem perficeres: verum id non foret ex vsu tuo, fermentum crudum ponere. Verum si ita tibi contingeret, vt Sol tuus, omnis simul ascenderet, magis ex vsu tuo esset lapidem album ex Luna perficere ad album, atque aded non fusibilem efficere, ac incerrare tum ipsum cum spiritu Solis: ita duplex commodum ac lucrum tibi esset. Lapidem enim album ad virtutem Solis perducebas, ac spiritum tuum cum anima in virtutem propriam; qua de re in alio opere docebitur. Quæras itaque: existimaueram Solem omnino fixum fuisse. Nam super quartale manet absque diminutione, atque etiam in cæ-

Nulla re Sol
corrumpi po-
test.

mento, ac in antimonio & in igni. Quamvis enim Sol semper in igni iaceret: Sol in igni non cremaretur: ac si Sol sub terra vsq; ad finem mundi iaceret, minimè corrūperetur, aut putresceret. Nullis rebus quæ in orbe sunt, Sol corrumpi potest. Sol enim simplex est, atque omnes partes eius, atq; elementa sibi invicem contraria non sunt: atq; oleum eius ac sal ita eū 4 elementis cōiuncta sunt: & Mercurius eius, ac sulphur cum oleo ac sale eius adedō firmiter in vnum permista sunt cum 4 elementis commixtione tali, vt eiusdem naturæ sint: atque vtrobiq; partes æquales sunt: ita vt Sol vna res tātum sit; ac vna res sola, quæ ex nullis alijs rebus amplius est, nullis rebus à se invicē separari potest. Talis est Sol, nam non nisi vna res est.

Cap. 60.

ITEM adversus odorem aut aërem lapidis cum ipsum sublimas, duos oculos vitreos ante oculos alliga, ac latum corium ante os & nares, cui corio duplex panniculus laneus sit insertus, ac super eum pannum laneum lata spongia, atque eam ante os & nares alliga: in ea respirare poteris: atque tibi ab aëre cave, invisibiliter enim ascendit. Ac lapidem toties iterum atque iterum sublimabis, donec nullas amplius fæces post se relinquat, sitque mundus, candidus instar nivis, ac clarus instar crystalli. Tum lapis mū-

Lapis toties
sublimandus,
donec nullas
fæces post se
relinquat, ac
instar nivis sit
candidus, ac
clarus instar
crystalli.

du-

dus ac purus est: ac Mercurium ac sulphur
 Philosophorum parasti in sua virtute & sub-
 tilitate. Omnes verò fæces simul serua quæ
 in sublimatione remātere. Nā iterū reverbe-
 randæ sunt. Idq; quod remanet quod fæces
 appellavimus, corpus Lunæ est, quod etiā nū
 in fæcibus sepultū iacet: nōdum enim mul-
 tum Lunæ ascendit, corpus & fermentū no-
 stri lapidis. Ita corpus è fæcibus cū aceto de-
 stillato solve, quicquid ex eo solvi velit. Tū
 cōgela, tum pone reverberandū ad horas 24
 igne leni, vt verè colore rubicundo candeat,
 nec amplius: sine frigesieri. Tū exime, atq;
 iterum in aceto destillato solve. Tum denuò
 congela: Tum pone rursūm reverberādum
 ad horas 5 aut 6, vt verè cādeat nec amplius;
 sine frigesieri, exime, ac denuò in aqua com-
 muni solve, rursūm cōgela. Post eandefacito
 vt verè rubeat 5 aut 6 orationū dominicarū
 spatio. Tū rursūm exime, ac denuò solve in
 aqua cōmuni roties destillata, vt nihil rema-
 neat. Hoc verò solvere toties iterabis, donec
 nullas amplius fæces relinquant, sed aqua in-
 dè tā clara defluat, vt in ea nihil amplius vi-
 deri possit, quā si in ea nihil solutū fuisset. Tū
 denuò cōgela donec penè omnis humiditas
 destillata fuerit: tum sinas frigesieri. Frige-
 factū verò inter se magnis frustis lapillaret,
 longitudine ac spissitudine digitorū, lucidis
 instar crystalli pellucidis, albis in morè nivis:

Omnes fæces
 quæ in subli-
 matione remā-
 scere seruandæ.
 Iterum rever-
 berandæ.

Corpus solvè-
 dum cū aceto.
 Congelandum
 & reverberan-
 dum.

Iterum solvè-
 dum in aceto.

Denuò rever-
 berandum ad
 horas 5 aut 6.

Rursūm solvè-
 dum in aqua
 communi, &
 congelandum.

Iterum solven-
 dum in aqua
 communi.

Rursūm con-
 gelandum.

Tum frustula evapora, donec pulvisculus
fiant instar niuis candidus. Hoc verò opifi-
cium administrandum est omne in pateris
vitreis, ad id paratis, super balneo bulliente
stantibus, vasisque duplici panno lineo te-
ctis, ne quid pulveris aut sordium involet.

Opus enim nostrum mundum ac extremè
purum esse debet. Ac tum terra pretiosa, &
corpus & fermentum paratum est, ad ani-
mam & spiritum in ijs recipiendum, & ma-
gna amicitia, ac magno desiderio amplectè-
dum, vt in æternū simul maneant in magna
concordia & pace; ita vt posthac nullo vn-
quam tempore separentur; ac in æternum
magna subtilitate ac virtute regnabunt. Ac
corpus animam propriam ac spiritum acci-
pere desiderat: atque anima cum spiritu cu-
pit descendere ac requiescere in proprio cor-
pore. Alterum enim sine altero esse non po-
test. Et cum inter se, vt decet, copulata fue-
rint: tam firmum amoris vinculum inter
ipsa est, ita vt omnino coeant, ac alterum cū
altero permisceantur, vt eiusdem naturæ fi-
ant, ac res vna. Estque tum res simplex si-
cuti cælum invincibile: atque ita est quin-
ta essentia ad omnes morbos sanandos in
momento,

Cap. 61.

Multæ viæ
sunt ad lapidē
conficiendum.

SCIES verò deinceps pro magno secretos
multas esse vias ad lapidē conficiendū:

verum vna via est difficilior, magis laborio-
 sa, & prolixior alia: nec etiam eandem vim
 in projectione habent. Lapis enim ex rudi
 fermento conflatus non haberet eam virtu-
 tem nec vim, quam lapis esset habiturus,
 cui corpus extremè paratum esset. Ita prout
 subtiliter operaris, projectionem facies. Ac
 lapis ex Sole & Luna est educendus, ex vtrif-
 que. Rubicundus vir adsit oportet, ac fe-
 mella candida, si alioqui vera coniunctio ac
 vera & perfecta mixtio sit futura. Calidus
 enim rubeus vir operari debet in frigidam
 candidam mulierem, si fructus inde nasce-
 retur, aut perfecta temperatura fieret. Res
 enim quæ ex sua propria natura per omnes
 partes æquè calida atq; æquè frigida est, aut
 humida aut sicca est: in ea simplex tempe-
 ratura inest. Sed tatum vna natura est. Rem
 illam nõ potes corrigere: aut exaltare ex suo
 simplici statu in meliorem. Potes quidem
 rem illam mundiorem, clariorem, & subti-
 liorem efficere quam est, vt sit nobilior &
 perfectior quam est. Sed res illa manet res
 eadem: nam partes eius separare non potes.
 Quemadmodum ab aqua pura nihil præter
 aquam puram separare potes. At si aqua sor-
 des aut fæces in se habeat, eas inde arte ex-
 trahere potes, ac mundam reddere: ac tum
 quidem paulò melior quam prius fuerat. In-
 terim manet aqua, ac nihil aliud ex ea effi-

Pro subtilitate
 projectio fit
 lapidis.
 Lapis ex Sole
 & Luna edu-
 cendus, & qua-
 re.

cere

cere potes. Ita se res habet cū Sole & Luna; quādo ijs per se operaris, est Sol, manet Sol, est Luna, & manet Luna, nisi quod spiritualē efficias. Potes suo ipsius corpore suum ipsius spiritum fixare, ita vt aliquā projectionē in metalla mundificata in tertio ordine faciat: sed lapis Philosophorū non est. Simplex medicina tertij ordinis est, nec quicquam amplius. *Cap. 62.*

Ex quibus re-
bus lapis con-
ficiendus.

Lapis conficiendus ex rebus quæ sepa-
rari à se invicem possunt: atque ex dua-
bus naturis constare debet, ex frigida & ca-
lida, graui & leui, alba & rubra, ex densa
& gracili, ex mare & femina: atque vt vna
natura in aliam operetur: quod densum gra-
cile sit effectū, & gracile densum, quod leue,
grauē, quod calidum, frigidū effectum: hu-
midum exiccatum & siccum humectatum.
Ita vna natura in aliam operatur: & ad ex-
tremum omnia hæc in simplicem naturam
perducta. Atq; vnumquodq; ante meliorem
statu erat, ac meliorem & altiore forma, aut in
aliam essentiam cōversum. Cumque tum ad
extremū omnia in vnum confluunt, in sim-
plicem essentiam, res perfecta est, quemad-
modū est cælum invincibile, quod simplex
est. Sed si terra humiditate opus habeat: cœ-
lum eam abundē largitur: ac si terra siccitate
opus habeat, cælum itidem abundē suppedi-
tat. Atque ita etiam de calido & frigido sese

Confert lapi-
dē cum cœlo.

res habet. Nam quod in hac parte terræ deest, cœlum abundè suppeditare potest. Cœlum tamen nec calidum nec frigidum, nec humidum nec siccum. Corpus est simplex, perfectū in sua extrema perfectione, in qua in æternum manebit. Ac in ipso omnis perfectio inclusa est, & proprietates omnes: ita ut quicquid terræ, herbis, arboribus, pecudibus, animalibus, hominibus hîc opus est, cœlum id omne hîc abundè suppeditet, magna sua perfectione, quā Deus ei infudit, divina sua ordinatione, ac mirāda perfectione.

Cap. 63.

ITAQUE in hunc modum lapidem nosse didices extra medicinam tertij ordinis. Lapis enim noster eandem proiectionē habere debet, quam Deus cœlo invincibili infudit & concessit. Itaq; debemus etiam lapidi nostro infundere easdem proprietates, philosophica nostra medicina, eandem ut vim & proprietatem habeat, in simplici corpore existens. Cumque omnes easdem proprietates ac vim habet, tum noster lapis est: & quando eas non habet, lapis noster non est. Ita te docui quomodo, & vndè lapis sit parandus, & quibus proprietatibus, antequam nomen lapidis philosophorū accipiet, &c.

Cap. 64.

ITEM nunc sumes corpus, aut terrā aut fermentū, aut quocūq; nomine appellabitur,

ac

Lapis eandem proiectionem habere debet quam cœlum invincibile.

Corpus aut terra aut fermentum sumendū ac ponderandum.

ac ponderabis quàm graue sit, ac in libellum tuum referes, ac huiusmodi vitro indes. Tum verò 8 partes fermenti accipe. i. si habes 8 vncias fermenti, vnciam 1 tui spiritus sublimati pondera, atque etiam exiguo vitro inde, ac aquam destillatam superfunde: atque etiam aquam destillatam fermento superfunde. Impones verò singulis vitris, exiguum vitrum leuigatum quod ori quadret: ac pone vtrumque vitrum in calido balneo, ac statim vtrumque in aqua nitida solvetur. Quo facto, aquas ambas confunde, atque agita ac moue, ac probè inter se misce. Facile enim inter se miscentur: cupiunt enim altera alterius ingressum. Anima cum spiritu in proprium corpus ingredi cupit. Maritus propriam coniugem expetit: ac coniux proprium maritum. Terra sicca & frigida, aquam calidam & humidam appetit. Ita alterum alterius amplexum expetit, ac ingressum vsque ad fundum ac interiora radice eorum. Ita hìc perfecta mixtio. Atq; etiam perfectior mixtio non est vlla quam aquæ cum aqua. Nullum hìc est interstitium, continuo sine mora alterum in alterum ingreditur. Cupiunt enim vtraque, alterum amplecti alterum ob magnam munditiem quam vtraque habent. Itaque vtraque in aquam nitidam reducito, ac permisce aquas inter se, vti dictum est, ac tum alembicum

vitro

vitro impone, & receptaculum ad rostrum pone in balneo: ac humiditatem balneo destilla ad eam siccitatem vt pulverescat. Tum exime, ac fixandum pone in fornace secreta, modis omnibus vt in opere albo doctum est: ac calorem adhibe ad eundem modum, vt in opere albo doctum est. Ac breui temporis spacio omnem materiam nigram contispicies. Tum scias veram coniunctionem accidisse, ac sub nigredine albedinem latere. Et scies, nisi nigredo sese in opere ostenderet, nullam mixtionem nec coniunctionem fore: nec vnquam alterum cum altero fixari posset. Ac vbi nulla nigredo sese ostendit, ibi nulla fixatio inter animam, spiritum & corpus accidit. Nullum enim medium est quod ea simul teneat: quod medium est Sal illud Sapientum, quod animam, spiritum & corpus continet, atque alterum in alterum vt ingrediatur, facit. Sal illud etiamnum in interiore parte corporis iacet. Spiritus enim animam è corpore non educit. Atque vbi spiritus animam è corpore non educit, ibi sal naturæ manet in interiore parte mixturæ reconditum: estque sal medium illud quod spiritum & corpus & animam continet. Ac sal illud tum in interiore parte mixturæ sepultum iacet. Quomodo igitur Sal illud se cum illis permitteret, cum ex interioribus mixturæ non educitur

Humiditas balneo destillanda, in eam siccitatem vt pulverescat.

Fixandum eodem modo vt in opere albo, atq; calor eodem modo adhibendus.

Medium Sal Sapientum dicitur.

Cur Veteres
sal illud sal a-
nimatum ve-
carint.

tur cum spiritu, ac secum sal subvehit, quo-
modo tum sal illud partem cum spiritu ha-
beret? Sal enim hoc animam in se habet. Id-
circo Veteres sal illud, sal animatum dixerunt:
animam enim in se continet. Ideò mediator est
inter corpus animam, & spiritum. Nam cum
ipsis partem habere debet. Sua enim acrimo-
nia spiritum, corpus atque animam con-
tinere debet, atq; vt alterum in alterum in-
grediatur, efficere. Itaque cum sal istud cum
spiritu è corpore non educitur, ac sal secum
subvehit quod in se animam habet: atque
ita nullam partem cum spiritu habet: nam in
profundiore parte corporis remanet. Ita sal
vnâ cum spiritu è corpore educendum est, in
se animam habens: ac spiritus secum subve-
here debet, ac fieri vnum cum eo: si alioqui
mediator sit futurus inter spiritum & corpus.
Hoc enim sal animam in se habet: corpus
verò absque anima sua viuere nequit, nec
anima sine spiritu esse. Itaque sal vnum esse
debet cum spiritu, ac spiritus vnum esse cum
sale: Quare sal illud intermedium est inter
ea, si alioqui simul sint mansura. Ac *Arnol-
dus de villa nova* ait; hoc Sal mirabile esse.
Atque hac ratione prædicta planum est, nul-
lam fixationem in rerum natura posse fieri,
quæ ad extremum perfecta permanens sit,
vbi hoc sal è corpore cum spiritu non edu-
citur, vt prius dictum est.

ITAQUE

ITAQUE omnes illi errant qui vllas amalgamationes faciūt cum Sole & Mercurio, aut cum Luna & Mercurio, ac fixandas ponunt, ac vnum cum altero fixare volunt. Nequaquā fixabunt, nec iam nec vnquā. Nam sal illud in profundissimo solis ac Lunæ iacet: idq; apud se animā Solis & Lunæ habet: nec potest vlla materia quæ in rerū natura sit ex interioribus Solis & Lunæ educi, quam suo ipsius spiritu, ac non alienis spiritibus. Idque non potest in Sole & Luna nec iam, nec vllō tempore fieri. Nam Sol & Luna ita aperiri & referari debent, vt spiritum suum ex se emittant, ac spiritus sal attrahet animā in se ferens, ex interioribus Solis ac Lunæ, ac secum in cælum subvehet, ac vna natura cum eo fiet. Cū igitur iam corpus mundum ac purum est, ac spiritus cum sale in se animam ferente, anima itidem munda & pura existente: ac tum iterum conflantur iuxta corpus suum proprium idque mundum, vera coniunctio fit, ac nigrescit. Ac vbi hæc materia non est, ibi nulla nigredo sese proferet: ac vbi vera coniunctio non est, ibi nigredo sese non ostendit. Ita planum fit, omnes amalgamationes, omnes fixationes cynabrij, aut alia ficta insana opera omnia falsa ac fraudulenta esse, quamvis speciosa videantur, per rationes prius à me doctas.

Omnes illos errare qui amalgamationes faciunt cū Sole & Mercurio, aut cum Luna & Mercurio, ac quare

Vbi vera coniunctio nō est, ibi nigredo se non ostendit.

Itaque omnes falsas opiniones vita, ac perpende sedulo quod te docui: vt in philosophia illuminari possis: ac intelligas sermonem quo veteres semper in libris suis vtuntur.

Cap. 66.

LAPIS noster ex vna re educendus est ac non ex pluribus: nec quicquã peregrinũ ei adhiberi debet, nec minori nec maiori quantitate. Verũ animam ei extrahas, ac superflua ei tollas, ac mũdes: & corpus præpares, ac statim animam denuð illi infunde, & in sæcula victurus est, &c.

Cap. 67.

Regimen ignis
persequendum
ab vno colore
in alium.

ITAQUE nigredine inspecta, certus sis vtram coniunctionem factam esse: atque ignem persequere ab vno colore in alium, qualiscunque tandem color sit, vt in opere albo doctum est. Cumque id vides, aliquid exime, ac pondera, ac super lamina candente an fixum sit, proba, & ignem ferre possit. Itaque exime ac calcinandum pone candore modico ad horas 24 in fornace reverbatoria, aut in fornace camerata. Tum sinas frigeri. Frigefactum, pondera, quantum sit eius pondus: ac tum solvendum pone, modis omnibus, vt ante dictum est. Cumque vtraque in aquam claram soluta fuerint, vtramque aquam simul misce, vt prius doctum est. Destilla humiditatem ex balneo, vt prædictum

dictum, pone denuò fixandum in fornace secreta, modis omnibus, vt supra doctum est, &c.

Cap. 68.

SCIES item pro secreto solutionem istam spiritus ac corporis non esse necessariam: sed opus multò subtilius ac fortius evadit. Dico lapidem post suam perfectionem, in vnaquaque solutione & congelatione centum in sua projectione lucrifacere. Atque etiam certius est, vt fermentum & spiritus vtraque in aquam nitidam solvantur, quam si sicca inter se permiscerentur. Quæ enim melior ac certior mixtio quam aquæ cum aqua? vt prædictum est.

Solutione spiritus ac corporis iam dicta opus multò subtilius ac fortius evadit.

Nulla melior & certior mixtio quam aquæ cum aqua.

Cap. 69.

SCIES præterea cum spiritus cum fermento fixus est, etiam opus non esse, vt tum calcines & solvas: Sed vnaquaque calcinatione & solutione te mille lucrifacurum in projectione. Opus enim adedò subtile frequenti calcinatione cum solutione, evadit, vt sit incredibile. Ac propterea te doceo vt fermenti partes 8 atque 1 spiritus sumas, quia sæpè opus fixabis, & sæpè calcinabis, solves & congelabis: opusq; adedò subtile evadet, quam fieri potest in fundo, vt post ad altiorum projectionem perveniat. Sumi possent 4 partes fermenti & quinta pars spiritus, ac simul permisceri. Sed tum toties calcinare

Frequenti calcinatione opus admodum subtile fit.

Fermenti 8 partes ac 1 spiritus cur sumenda.

H non

non posses nec solvere, nec congelare. Opus enim nimis fusibile fieret. Ita vt sæpè calcinare, solvere & coagulare non posses, quia nimis facilè fusibile tibi inter manus fieret, ita vt nullam flammam ferre possët. Quare si opus altum vis efficere ac subtile, multas partes fermenti, ac paucas spiritus sumito, ita opus tuum sæpè calcinare, solvere & coagulare poteris. Ac siue multas, siue paucas partes spiritus fermento apponas, tempus æquè longum est. Nam si parum spiritus fermento apponas, opus facilius fixabitur: ac si multum spiritus fermento addideris, stabit diutius antequam fixabitur. Proinde facito modis omnibus, vt antè dictum est, in 8 partes fermenti vnã spiritus sumendo, ac solve, permisce simul, congela & fixa, calcina, ac tum solve ac misce modis omnibus, vt suprà dictum est, donec materia adeo fusibilis fiat, vt iam sese non amplius candesceri aut calcinari permittat. Tum desine, ac spiritum ei da, donec ad perfectam albedinem pervenias. Item vbi perveneris ad perfectam albedinem, procedes atque operaberis, augmentatione ignis per gradus, donec ad perfectam rubedinem pervenies, ac facies per omnia, vt te in opere de Sole docui. Tum demùm gaudeas, vbi ad perfectam rubedinem perveneris.

Item

Cap. 70.

ITEM ad lapidem tuum multiplicandum in virtute & viribus eius, ac non in magnitudine eius. Sed exaltabit se in sua nobilitate ac subtilitate: ita ut iam faciat 10000 in sua projectione. Cumque tum multiplicatus est, ac subtilis effectus, atque exaltatur ad magnas vires & potentiam, facile 100000 faciet in projectione. Ac si lapidem istum ter multiplicares ac subtilem faceres in virtute & potentia, projectio eius infinita esset, ob magnam subtilitatem quam tum lapis esset habiturus. Imò lapidem toties multiplicare posses, ita ut nunquam ad finem projectionis eius pervenires; ob magnam eius subtilitatem ac virtutem quam nancisceretur. Sed facile tam sæpè ipsum multiplicares, ut nullis vitris continere posses, recederet ac abiret, ad eò subtilis lapis fieret, ut cum solvere velles, vitrum penetraret invisibiliter, ac vitrum integrum maneret: ac lapis vitrum in speciem & colorem Rubini converteret. Vitrum enim liquandù pone lapide confecto, ac de lapide projice tantum ponderis super vitrum, quantum sumeres si Iovem in Solem velles converteres: lapis vitrum liquefactù convertet in colorem, qualis ipsius est, in speciem & colorem inquam pretiosi Rubini. Ac retine ita, liquefactum

Quomodo lapis fit multiplicandus.

in eo crucibulo ad semihoram, ita materia
 durefcet, adeo vt neque iam nec vlllo vnquã
 tempore liquefcet: eritque eadem duritie,
 eodemque colore cum pretiofo Rubino fine
 maculis. Fuitque magna difceptatio inter
 Veteres, dicentes: vitrum illud ita coloratũ
 vti dictum lapide, melius & naturalius effe
 Rubinis naturalibus: ficuti reperis in libro
 de lapidibus que Hermes Philofophus com-
 pofuit: ait enim: In quamcunque rem lapis
 nofter projiciatur quã liquefieri poteft, quã
 metallum non eft, fitque res illa vnus na-
 turæ, eam cõverfus eft in fe, quantum fieri
 poteft: fed non eodem gradu quo ipfe eft: fed
 eo gradu qui naturæ possibilis fit. Quemad-
 modum dominus Deus hominem fui simi-
 lem condidit in sæcula, ac in eadem liberta-
 te, ac in pluribus alijs partibus, quæ hoc lo-
 co fcribere nimis longum foret, materiam e-
 nim noftam nihil attingit. Itaque dico la-
 pidem eas res folas in fui fimiles convertere,
 quæ metalla non funt, quæque vnus funt
 naturæ. Nihil autem in rerum natura quod
 vnus naturæ fit reperitur, quam cryftallus,
 aut vitrum, aut lapides prætiofi. Illa enim
 ex rebus compofitis non funt, fed ex re vna.
 Nam ex vitro aut cryftallo nihil aliud con-
 fici poteft, quam ex vitro vitrũ, nec ex cry-
 ftallo quam cryftallum: fed coloribus imbu-
 poteft quibuscunque. Nam album vitrum

cry-

crystallinum sese habet instar elegantis tabulae complanatae, in qua quilibet scribere possis: pari modo quolibet colore album vitrum crystallinum imbui potest: ac quod color nobilior, ac pulchrior ac subtilior est, eò vitrum nobilius ac præstantius est. Ita etiam est in lapide, cum præstantissimū suum colorem vitro crystallino, aut crystallo infudit: ac sui simile efficit, colore, pulchritudine, verum non eodem gradu & potentia in qua lapis est. Nam vitrum illud nullam habet vim convertendi rem vllam, aut projectionem faciendi. Verum est nobilissimum pulcherrimum & lucidissimum quod in rerum natura sit: imò melius auro, quia natura nobilissima ei infusa est, quæ sub circulo cœlesti sit. Itaque veteres in hoc conveniunt: vitrum hoc ita conversum esse tali gradu, ut nunquam liquari possit, nec igni comburi: estque tam nobile & præstans ac præstantius Rubinis Orientalibus, per rationem prædictam. Qui itaque sumeret lapidem, ac vitrum crystallinum forti crucibulo inderet: cumque vitrum iam liquefactum esset, de lapide super ipsum proijceret, donec color bene placeret. Nam lapis imbiberetur in vitro liquefacto, ut oleum in corio sicco: cumque iam color tibi arrideret nihil amplius iniijceres: ac sineres tum vnâ cum lapide fluere, donec se cõstitueret in Regulum, ac du-

rus & pellucidus fieret. Id enim vna ex operationibus, viribus ac virtutibus lapidis nostri est, quod res omnes cum quibus sese miscet, liquidas convertat in non liquidas. Omnes res duras, molles efficit; ac omnia corpora mollia, dura; ac quicquid combustibile, incombustibile. Cumque istam projectionem non haberet, nomen lapidis accipere non mereretur. Tum solummodo medicina secundi ordinis foret, nec quicquam amplius. Lapis omnes eadem proprietates in se habere debet, quas celum invincibile habet. Nam quicquid hic in terra deest, celum abunde suppeditare potest: non tamen eius naturæ est cuius illud est quod nobis hic suppeditat. Ita se res etiam habet cum lapide nostro. Omnia corpora sicca humectat, ac omnia corpora humida exiccat: omnia corpora si igida calefacit, ac omnia corpora calida frigefacit, omnia corpora immunda mundificat. Atque etiamnum multo plura facit, quam hic explicare possumus. Tamen noster lapis non est naturæ vllius harum rerum, quarum prius hic mentionem fecimus; quemadmodum celum invincibile facit: sed omnis potentia ei à Magistro arte divina impressa est, atque ignis adminiculo, ita ut potentiam & virtutem sit pactus: de quo gratiæ Deo agenda.

Lapis omnis
ealdem propri-
etates in se ha-
bere debet
quas celum in-
vincibile.

Quomodo ta-
les Rubini sint
construendi.

Cap. 71.

I AM si forte tales Rubinos conflare velis, fa-
cito uti dictum est: cumque frigefacti fue-

runt exime, ac dilleca, atq; exacue super mola super quâ lapides pretiosi exacuuntur, magnos aut parvos, prout libet, ac bellè expolias. Ac habes præstantes Rubinos sine maculis cor hominū exhilarâtes, atq; hero victoriam cōciliantes, &c. Ac vim istam receperūt ex virtute lapidis in sese operâte. Ideò dico: Tam sæpè lapidē multiplicares, vt tam subtilis esset, cū denuò solveres in illa rubra aqua ardente, vt vitrū invisibiliter penetraret, ipsumq; amitteres, ac vitrū integrū maneret, sed rubrū ac peliucidū fieretin morem rubini, ac durū ac incōbustibile, vti dictū est: ac nobili tuo lapide privareris: atq; tã spiritualis fieret, vt ad extremū nullis vas vitreis quibuslibet quâvis 10 pedes spissis, contineri posset: isq; ea penetraret ob magnā subtilitatem multiplicationis eius, ac magnā poteriã. Itaq; lapidē sume, ipsumq; in hunc modum multiplica. *Cap. 72.*

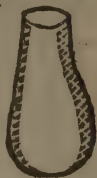
Item cōfice aquã fortem ex vitriolo clarificato, ac à fēcib⁹ præparato, & salnitro ana. Ex his aquã fortem destilla secundū artem. Tuus caput mortuū ex olla vitrea sume, ac tenuite: pulveriza: tū cōtere sup lapide: tū in aqua cōmuni destillata impone, atq; omne sal extrahi finito: tū per philtrū deprome, vt mundū à fēcibus habeas: cōgela denuò: cūq; cōgelatū est, pulverē impalpabilē indè cōfice, eūq; pulverē ollæ vitreæ immitte: atq; ibi

aquam illam fortem denuò super pulverem funde, quam inde destillasti, ac pone iterum destillandum, ac destilla quicquid destillare vult. Tum caput mortuum iterum exime, atque in pulverè contunde, vt prius; ac modis omnibus vt suprâ, facito. Hocq; opus itera tandiu, donec sal omne cū aqua forti omnino destillaveris. Tum aquam præstantem habes rubrâ lucentem de nocte, instar ignis lucidi. Tum aquam illam sumptam in balneo rectificâ, identidem destillando ac denuò superinfundendo: ita vt ad extremum omne destillatum ex balneo habeas. Tum aqua tua pretiosa præparata est, in qua lapidem tuum multiplicabis & aperies. Item lapidem tuum sume, atq; in ea aqua solue, ac statim solvetur, ac in tepido balneo pone, ac alembico superimposito, ac receptaculo ad rostrum vbique probè lutato, balneum calidum tene: ac cū aqua fortis transierit, pulverem proba candenti laminæ impostum, ac vide an subvolet, vt alijs locis doctū est. Tum denuo aquam illam superfunde, atque iterum firmiter luta, ac denuò destilla vt prius, donec non amplius stillet. Tum iterum pusillū pulveris proba, ac vide an paulo magis avolet: ac si nihilo magis avolet quam prius, rursus aquam fortem superfunde, ac alembicum superimpono, ac receptaculū iuxta, luta vbique probè, ac rursus

Aqua præstans
rubra lucens
de nocte.

sum

sum tepido balneo destilla. Idque facito modis omnibus vt prius doctum est. Atque hoc opificium itera tandiu, donec omne simul à candenti lamina subvolet: tum satis apertū est, tum verò sublimādum pone modis omnibus vt prius. Istamque sublimationem ter quaterve iterabis semper nullis facibus additis: tum satis est. Tum exiguam particulam eius quod sursum sublimatū est fume, ac fixandam pone in fornace, in qua spiritus calcinantur, in tali vitro quale hic appositum est: atq; exiguo vitro levigato ori imposito: primū pusillū calorē adhibe: atq; aliquoties per gradus ignem auge, vt in opere doctum est.

Cumque fixum est, pondera quantum sit pondus eius quod fixatum est: ac tum pro 3 partibus fixis, vnam spiritus fume, ac rursus fixandum pone, vt prius doctum est: atque ita facito donec omne quod sublimatū fuerat, fixum sit. Ac facile fixabitur. Fixum enim in omnibus suis partibus fuit. Ac partes aliæ quæ primæ parti adduntur, facilius quam prima fixantur: vna enim pars aliam fixat. Ac in multiplicatione nulla nigredo interuenit: nec vlli colores orbis sese ostendunt, nec albedo vlla. Nec in sublimatione quicquam se præter rubedinem ostēdit: nec in fixatione sese color alius præter proprium mani-

In multiplicacione nulli colores sese ostēdunt.

manifestat, is est egregia rubedo. Lapis enim nullum colorem alium præter rubedinē habet. Est enim tantummodo vna substantia, simplex materia, vt est cælum invincibile. Scies item quamvis sublimaretur, non fixitate sua privaretur, & cùm lapis confectus ac paratus est in extrema virtute eius, tum lapis iterum aliter ex sua essentia in aliã fabricando mutari non potest. Nam si lapis ex sua essentia extrahi posset in aliam essentiam aut naturam, aut si mutari posset: lapis Philosophorum non esset, nec simplex esset: nec corpus glorificatũ. Non, non. Sermonē meũ ritè intellige. Lapis in nullã aliam naturam aut essentiã mutari potest, postquã perfectus est. Est enim tantũ vna res: idq; in suo gradu intellige.

Cap. 73.

Quæstio eiusq;
soluio.

NVNC quærat aliquis: an lapis nulla ratione mutari potest: ante fixus erat atq; ignem ferebat: ac doces me vt ipsum denuo volatilem efficiam, ita vt sublimem. An non igitur reductus est ex fixa eius corporea natura, in purè spiritualement naturam? Rectè dicis ignem ipsum primũ tulisse: ac post volatilem factum: vtrumque verum est. Idcirco ex natura sua non est reductus in naturã aliam: ita esse debet: ac ni ita esset, nullam projectionẽ faceret. Id enim quod projectionem facit, debet esse spiritus, anima, &

corpus æquè fortes ac potentes: ac si talis nõ
 esset: sed corpus fortius esset quam spiritus,
 aut spiritus potentior quã corpus: tum in eo
 contraria natura esset: tum res vna non esset.
 Lapis noster est corpus, anima & spiritus, at-
 que hæc 3 vnũ sunt in simplici essentia in-
 separabiliter: æqualia magnitudine, viribus
 & potentia: vnũ ab altero separatum non
 est: nam vna est essentia, vna natura simplex,
 alterum sicut alterũ est. Tamen tria sunt, spi-
 ritus, anima & corpus, sunt in vnũ vt in-
 telligimus. Verba mea funditus intellige,
 ac lapidem nosse disce, cuiusnam naturæ
 esse debeat.

Cap. 74.

SCIES item pro magno secreto lapidem
 nostrum neque fixum neque volatilem
 esse. Est simul spiritus & corpus, vtraque spi-
 ritum & corpus in sua natura habere debet,
 vtraque æquè valida, vt prius rationibus ti-
 bi demonstravimus.

Lapis noster
 neque volatile
 est.

Ac quod videatur esse fixus, ignemque
 ferre, id fit ob soliditatem, ita vt partes lapi-
 dis tam in vnũ cõpactæ sint, vt nulla res in
 rerũ naturã tam arctè in vnũ eõpressa sit,
 quã est noster lapis. In orbe enim non est tam
 subtilis ac munda res, quã noster lapis. Ac quò
 res aliqua subtilior ac purior, eò partes subti-
 les ac puræ firmitus coeunt, ac cõprimuntur
 in vnũ, ac gravioris sunt ponderis. Amant e-
 nim se invicè, ad eò vt in vnũ cõprimantur,

Cur videatur
 fixus, ignem
 què ferat.

ita

ita vt difficulter separari queant. Vide præstantiam eius ignem expectare: ac ignis partes eius separare nequit, quia ad eò firmiter in vnum compactū est: & tamen purus spiritus est: nam multò facilius volat postquam apertum est, quam vlli ex spiritibus: Idque ob magnam subtilitatē ac puritatem quam habet in sua natura. Non resistet igitur lapis noster melius & fortius igni: nam ex corpore simul & spiritu est: ac corpus tam subtile est: imò subtilius erat quam spiritus. Ac iam corpus & spiritus vnum sunt in vna essentia ac vna natura. Quantò fortius noster lapis igni resistere poterit, quam aurū quod etiamnum est vt à natura formatum est, estque purus spiritus, ac igni resistit: debet itaque lapis decies millies fortius igni resistere, quam aurum. Cumque iam lapis noster apertus est ac reaseratus aqua nostra ardenti, quæ partes eius compactas separat: atque vt attollantur atque inflentur facit in morem spongiæ. Si aurum ascendit igni pusillo facilius quam vllus spiritus ob subtilitatem quam illi natura cōcessit: quantò facilius ac velocius noster lapis ascendet ab igni exiguo calore quam aurum? Lapis enim noster extremam subtilitatem habet omnem, quam illi natura dare potest. Atque artifex ei extremam virtutem ac subtilitatem infudit, subtilitate ea quæ dari ipsi potest. Ita vt cen-

ties millies subtilior sit quam aurum. Itaque lapis noster facilius ascendere quam aurum, debet: quia multò subtilior est. Ac cum ei partes eius denuò coniunctæ sunt minori proportione, ita vt partes simul comprimantur, ita vt iterum in vnum coactæ sint: quod fixationem appellamus: lapis denuò ignem expectabit, vt prius fecit: ac millies fortius igni, quam prius resistet. Multo enim iam subtilior quam prius est. Nam quò sapius lapis aperitur ac sublimatur, ac rursus simul cogitur, ita vt denuò in vnum comprimatur, quod fixationem vocamus: eò firmitus cohærescit, ita vt partes subtiles ob magnam subtilitatem tam firmiter in vnum cogantur, vt centies millies melius igni resistat quam prius, &c.

Cap. 75.

SCIES item, cum lapidem multiplicas ac sattollis in altitudine ac viribus, in natura sua non mutatur: non fit niger, nec quoslibet colores de se mittit: sed in propria sua essentia permanet, ac in suâ ipsius naturâ, in quâ prius fuerat. Nam ad extremum perductus est, ita vt simplex essentia factus sit, ac natura simplex. Ac natura ipsum non potest vlla ratione mutare, nec vlla arte quæ in orbe sit. Verum ipsum subtiliorem potes reddere quâ sit: sed in propria essentia sua permanet, ac in propria natura in qua est, &c.

Itaque

Lapis non mutat, sed in propria essentia permanet, & quare.

ITAQVE lapidem tam sæpe aperire ac reserare potes, vti prius dictum est: ac postea sublimare: ac post partibus exiguis denuò cõpingere, ita vt partes eius denuò in vnum cohærescant: quod nos fixationem appellamus. Fixare quidem nuncupamus: sed fixare non est: est tantummodo condensatio, ita vt omnes eius partes subtiles rursam in vnũ cogantur, arctè simul, ita vt prius fuerant, ita vt denuò ignem expectet: ita vt rursam projectionem facere eo possimus, vt prius faciebamus. Ita lapidem tuum facîle ter quaterve multiplicare poteris, nec sæpius. Nimis enim subtilis fieret, aded vt invisibiliter tibi elaberetur, cum in aquam perductus esset, ob magnam subtilitatem eius, vt te suprã docui. Itaque lapidem tuum attollere potes in supremum eius gradum aded, vt hic infra circulum Lunæ materiam tam nobilem & subtilem, quam lapis est, non sit repetire. Nam cum iam ita sublati est, vt magis attolli non possit, nec subtilior effici: nulla materia terrestris lapidem superare potest, nec nobilitate, nec subtilitate, nec pulchritudine, nec potentia, nec viribus, nec mirificis influentijs & virtutibus quæ in eò inclusæ sunt, cum ad supremum eius gradum est perductus, quemadmodum in projectione demonstrabitur, &c.

Scies

Condensatio
Lapis, quæ
Improprie
dicitur.

Cap. 77.

SCIES deinceps veteres Philosophos lapidem suum ad eum modū cōficere solitos, vt prius doctum est, antequā ars aquarū fortium esset reperta. Nam ad illud vsq; tēpus corpora erant aperienda lentē, videlicet, calcinādo, reverberādo, solvendo in acri nostro aceto, ac cōgelando, donec noster lapis spiritualis esset: ac tum vltcrius operabatur, vt prius doctū est. Cūmq; iā lapis omnino perfectus esset, nōdum verā artem lapidē suum multiplicādi habebāt in virtute propria: sed paulatim in quātum vt ipsum p perfectione eius conarētur subtilē efficere, solvēdo in nostro aceto acerrimo, ac cōgelando donec in clarum oleum permaneret: cūmq; oleum denuò durum in massam cupiebant efficere: Solē pręparatum sumebāt, videlicet corpore exutum ac rubrum in morem sanguinis, ac cum eò oleū suum permiscebant semel solvēdo & cōgelando: ac tum in fornace secreta ponebāt, calore tēperato, donec cōverteretur in obscurā massam rubram instar sanguinis draconis, quæ iam ob solutionē & cōgelationem frequentē multò subtilior quam prius erat. Id posterī animadvertētes acumē mentis exacuerunt, ac aquam fortē adinvenēre, quæ viam illis multum abbreviauit. Aquam enim fortem confecēre, vt prius dictum est, in qua vtrumq; corpus terere poterāt ac molere, vtriusq; partē vnā sumentes, postquam

Quomodo veteres ante inventas aquas fortes lapidem suum contecerint.

Posterī aquas fortes adinvenēre.

mundata essent; ac tum aquas miscebant; atq; ita regebant vt mixtio sine facibus esset pellucida & clara. Ac facile tum lapidem suum spiritualement efficiebant: atq; tum porro lapidem suum ad extremam perfectionem perducebant: quem tum eadem aquam forti predictam probe rectificatum, subtilem efficere ac multiplicare in propria virtute vti libebat, poterant: idque modis omnibus, vt prius recte doctum est. Ita aqua fortis magnum adiuuamentum est ad opus abbreviandum, & ad altiore perfectionem lapidis perducendum.

Cap. 78.

Quomodo spiritus viri rubri in corpus mulieris candidæ infundendus.

DEINCEPS breuiter te instituere cupio, quo pacto spiritum viri rubri in corpus mulieris candidæ infundere poteris. Estque nobile ac delectabile opus, aut via in arte, vt audies. Sume igitur primum Lunam super testam aut cupellam sicce purgatam, ac probe à plumbo reflatam: solve in eius aqua alba, eam præcipita, ac sal aquæ abluæ, ac reverberandam pone, vt probe intumescere possit, ac tum in aceto rectificato solve, quicquid solui velit, omnesque solutiones in vnum congrega. Ac quicquid solui respuit, iterum reverberandum pone: & tum solve vt supra. Atque ita persequere donec omne solutum fuerit in aceto. Tum aceto per distillationem separato solve in aqua communi
recti-

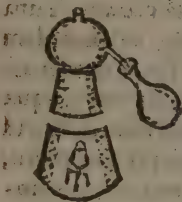
rectificata omne quod solui vult: ac denud congrega omnes solutiones in vnum: ac quicquid non solvitur, exicca, ac in aceto solve, ac si ne ibi quidem omne solui velit, iterum paululum reverberare debes, ac in aceto facile solvetur. Et vt melius in aqua solvi posset, non foret inutile si ita paulisper staret fermentans in aceto. Tum acetum per distillationem separa, ac solvendum in aqua communi pone: idque persequere, donec omne solutum fuerit in aqua claram. Tum id destilla: ac Lunam parum per calcinandam pone, vt spiritus aceti inde simul omnes ascendere possint. Tum solve iterum in aqua communi, & si quid est quod solui nolit, id denud præpara solvendo in aqua communi, ac calcinatione, donec omne in aqua communi solvatur, ita vt nullæ fæces, aut spiritus aceti apud id remaneant. Tum aquam siccè destilla. Ac Luna tua iam mediocriter ad opus hoc parata est: aqua enim fuit. Corpus hoc album serva in pyxide vitrea, in tua stupha sicca, ita vt aridum maneat, donec eo tibi opus sit, &c.

Cap. 79.

ITEM sume Solem probè mundificatum in Iacimento Regali, ac solve in eius aqua rubra, ac præcipitabis, bulliendo in magna quantitate aquæ communis probè rectificatæ: ac calcem probè à sale abluc aqua prædicta

Quid Sole
gendum mun-
dificato in
mento Regali

dicta. Sinas siccescere, ac tùm aperiendum ponas calcinationibus in fornace camerata dies 16, aut reverberatoria 12 dies, lenta flamma. Tùm pone in eius aqua rubra rectificata solvendum in balneo, ac ibi dies 88 sinas putrefieri. Pòst aquam illam destilla, idque quod in fundo remanet, crucibulo vitreo suprà levigato inde: eumque exiguo rotundo & plano ac aequaliter levigato, ac pone in magno receptaculo per medium

fecto, vt híc videre potes super vitreo pusillo tripode, partem superiorem amputatã denuò superimpone, ac alembicum receptaculo ei addito, omnibus probè lutatis: atq; ita in fornace pone cum arena aut cineribus, tam profundè, vt materia facilè 2 aut 3 digitos latos cineribus recta sit. Ignem pusillum primùm adde, atque aliquoties vehementiorem, donec magnum receptaculum modicè candeat: ac in candore retine octo dies continuè.

Sinas sua sponte frigesieri, ac paruum vitrum exime: ac si integrum est: dies octo ibi remanere finito: sin ruptum est, alteri vitro inde quale priùs erat: atque in forti vase ter-

reo

reo pone in hunc modum facto, quasi essent 2 crucibuli: leviga vt in vnum quadrent. Huic paruum illud vitrum impone probè lutatum: ac crucibulos itidem solidè luto obtura: ac cùm lutum siccum est,

omnia simul in fornace calcinatoria pone, ac per gradus ignem strue, donec vas illud terreum candeat, ita vt Sol tuus non liquefeat: atq; in eo candore retine 12 dies continuè: tum spòtè sinas frigesieri: tum exime, ac Solem tuum rubrum instar sanguinis reperies: idq; indicio est, omnino exutū corpore esse. Ac si ruber nō esset, sed croceus aut intermedius, tum denuò solvèdus esset in eius aqua rubra rectificata, ac porrò facidèū, vt hīc doctum est: id persequens donec ad plenū corpore sit exutus, ac ruber instar sanguinis. Tū in rubrā eius aquā forti rectificata pone, ad plenè putrificandum, donec omnino sit volatilis. Tum præcipita, à sale probè repurgā: Solue in aceto, & in aqua communi rectificata congela, & calcina modicè in fornace in qua spiritus calcinantur, ad spiritam aceti inde separandum, ita vt nihil propriæ humiditatis natiuæ amittas. Pòst secundum artem sublima, vt alibi satis dictum est: ac sublimationem denuò itera, donec nihil omnino remaneat: tum

Rubedo Solis
in morem sanguinis, quid significet.

spiritus probè paratus est. Atque eo incera corpus illud Lunæ, donec ad perfectam albedinem pervenias, qualis est oculorum piscium. Ac tum albedinem porrò ad rubedinem perducas, vt priùs doctum est: ac si libet multiplica vim eius aut potentiam, aut facito liquidum, vt priùs in albo, atq; etiam in rubro satis declaratum est, &c.

De proiectione lapidis.

Cap. 80.

Quomodo
proiectio fit
instituenda.

Metallū præ-
parandum,
antequam pro-
iectio in id fi-
eri possit.

DEINCEPS docebo te quí & quo pacto lapide tuo vtèris ac metallis iunges ad transmutandum in Solem aut in Lunam. Scies itaque pro magno secreto, te nullam proiectionem in vllum metallum posse facere, quin priùs ad id præparari debeat, ad hunc modum. Si proiectionem in Iovem vis facere, liquabis ipsum in crucibulo, ac pones super sù Iovis vnciam puræ Lunæ, ac simul colliquabis, ac lapidem tuum album superijcies: ac tum Iupiter in veram Lunam transmutabitur, multum aut parum, prout lapis tuus subtilis est effectus, vt iam melius explicabitur. Ac si rubro tuo lapide operari vis, ipsum super Lunam projicies, ei nihil facere debes, quam vt eam liquefacias, ac tum rubrum tuum lapidem superijcias, ac Lua tua verus fiet Sol, melior eo qui ex mineris adfertur. Ac ante
omnia

omnia scies, cum projectionem facere vis, album tuum lapidem solummodo super Iovem proijcias, ac in nullum aliud metallum. Iupiter enim metallum Lunæ proximū est. Iupiter enim crudum & incoctum est corpus, ac lapis nihil aliud facere opus habet, quam Iovem percoquere, ut alibi doctum est. Ac alia metalla facillè etiam transmutteret in Lunam, sed sunt immundiora Ioue, ac projectio tum tam alta non foret. Atque etiā deberet lapis diutius in igni fluere cum metallis impuris, antequā sese in Regulum constituerent, quam Iupiter, &c.

Cap. 81.

AD HÆC projectionem tuam facies rubro lapide super Lunam, id est metallum omnium purissimum super quod projectio fieri possit. Atque etiam nulla projectio fieri potest rubro lapide, quā super Lunam. Nam si ipsum super Saturnum aut reliqua metalla proijceres, nullam super ea projectionem faceret. Lapis enim ruber nihil præter Solem efficit. Ac scies à primo gradu ad tertium perveniri nō posse, nisi secūdo præterito. Ita metalla imperfecta primum ad Lunam forent reducenda, ac tum ad Solem. Nullum enim metallum ad Solem pervenire potest, quin prius Luna sit. Imò Sol prius Luna fuit, antequam Sol factus sit. Natura prius inde Lunā generare debebat, antequā

Albus lapis
tantummodo
super Lunam
proijciatur, ac
quare.

Rubro lapide
projectio faci-
enda super
Lunam, ac
quare.

ad Solem perducere posset. Ita isthinc ad Iovem 100 miliaribus distantem perveniri nō potest, nisi iter intermedium transeas: ex vno extremo in alterum transiri non potest, nisi per medium transeas. Verum lapidem in quodlibet metallum projice, ac Luna fit, siquidem metallum tuum vivificas, ac animā ei indis. Vt *Morienus* ait: *Metallum nostrum non est vulgare metallum, vivit, animamq̄ habet*. Itaque lapidem tuum nosse disce, quid sit. Nam eō nullæ res impossibiles fieri possunt. Nam rubro lapide Sol confici nō potest, nisi prius Luna sit. Nam supra Naturam operari non possumus quoad gradum. Natura enim non potest pervenire à primo gradu ad tertium, nisi transeat per secundum, qui inter vtrumque medius est: de quo in libro Vegetabili ac animali, multis in locis docebitur, &c.

Cap. 82.

Modus proiectionis tenendus.

AD HÆC modum projiciēdi nosces. Nam si lapidem projicerēs super Lunā aut Iovem tam crudum quā factus est, aut ex vase defumitur: materia lapidis ingredi metallū nollet, quamvis ei metallo animam indidisses, aut tamen si viuum corpus foret, sicuti Luna est: Lapis se cum eo permiscere nollet: quia tam subtilis, ac in vnum cōpactus est: quamvis etiam pulvis esset. Metallum enim crassum est ac liquefactum, ac si lapidem su-

per id proijceres, lapis liquefceret, ac cōsisteret super metallum, ac sese super illud spargeret: ac metallū retineret quominus fluere possēt: metallum etiā defenderet ne sulphur eius combustibile subvolare possēt: nec ignis metallū illud exurere possēt auxilio sulphuris eius cōbustibilis. Ita lapis metallum defenderet. Nam super id iaceret, quemadmodum oleum liquefactum super aquam fluitat. Sed lapis sese permiscere nollit cū metallo, quemadmodum oleum se cum aqua permiscere respuit: quamlibet oleum & aqua etiam confundantur: cū iterum quiet, oleum denuō supernatat, atque oleum custodit quominus alienæ humiditates in eam perveniant. Atque etiam oleum aquam servat quominus vllus aër inde espirare possit, nec spiritus subtilis vllus. Omnibus enim aquis quidam spiritus subtilior inest. Nam si aquam relectam stare 4 aut 5 dies, aqua illa statim fœtebit; cū spiritum suum amisit. Verūm cum oleo relecta est, quamvis aqua per annos 10 sub oleo staret, non fœteret: ita oleum aquam illam ab omnib. corruptionib. tueretur, atq; spiritum aquæ servaret, quominus avolaret. Qui sit quæstas, ut oleum se cum aqua non permisceat, ac semper supernatet? Oleū enim aqua gravius est: quomodo igitur supernatat? Quotidie enim leve semper supernatate cernimus.

Omnibus aquis quidam spiritus inest: subtilior, quo amissō aqua fœtebunt.

Quæstio eius que solutio.

Cap. 83.

IN primis & ante omnia scies, oleum nullam partem cōmunem cum aqua habere, quamvis vnum corpus cum aqua fuerit: tamen nullam cum oleo partem habet. Nam quinta essentia quam oleum retinet in semine aut in re alia ex qua oleum extunditur aut destillatur, abiit. Nam cūm quinta essentia recessit ab vlla re, in qua aqua, ignis, aēr, terra, oleum ac sal simul tenentur: cūm iam quinta essentia abiit, omnia pariter separentur necesse est alia ab alijs: nec pōst amplius simul coire volent, antequā glorificata sint. Itaque oleum cum aquā permisceri renuit, quamvis cum aquā vnū corpus fuerit quinta essentia colligatum. Ac oleum semper supernat, tamen aqua grauius est. Nostine quā fiat? Oleum multō subtilius est quam aqua, quamvis oleum multas partes crassas habeat in se, atque etiam sal armoniacum: atque partes olei firmiter in vnum cōpressas sint, ita vt sepatari nolit. Atque aqua est elementum solidum, ac valde apertum, ob crassitudinem quā ei inest: oleum verō subtile est atque igneum, ac firmiter in vnum compressum est: ac omnis ardor tendit sursum, atque omnis subtilitas tendit sursum: atque etiam partes firmas separari nolunt à se inuicem, ita vt aquas spissas nolit penetrare ad

mer-

Cur oleum
quamvis aquā
gravius sit, ta-
men superna-
rit.

mergendum. Ita vt oleum necessariò supernatare debeat. Ita quoque se res habet cum nostro lapide, is etiam super metalla natat, vt oleum super aquam. Nam lapis nondum partem habet cum metallis, quamvis metallum fuerit; metallo grauius est; idque est quod sit subtilior, ac firmitus in vnum compactus; ac metallum stat liquefactum, estque valdè solidum, vt aqua: ac lapis non est naturæ metalli, est enim iam quinta essentia: idè se cum eo permiscere non vult, nec ingredi. Atque ita supernatat ob firmas illas partes quæ separari nolunt: ac lapis etiã ingredi non vult, atque ita necessariò supernatare debet, ita vt in metallum ingredi nolit. Scies *Hermetem* dicere: *Lapis noster partem habere debet cum corpore & spiritu, atque cum anima, antequam projectionem faciet.*

Cap. 84.

SCIES potè lapidem nostrum partem habere cum corpore & anima & spiritu. Sed partes in lapide sunt tali perfectione, ac tali spiritali substantia vnitæ, ac in vnum coactæ, vt se cum nullis crassis, imperfectis, impuris partibus permiscere nolint, nisi per medium, quod medium spiritali substantiæ coiunctum esse debet, siue albus siue ruber sit. Nam nulla congregatio fieri potest in rebus vllis quæ sibi invicè contrariæ sint, quam

Nulla conuulsio rerum contrariarum fieri potest, nisi per medium.

quam per intermedium, quod res contrarias alteram in alteram ingredi facit: ac sese invicem cōplecti, ac simul manere; qua de re multis in locis te docui. Ita etiam hic in projectione res habet. Lapis in metalla nigra, sordida immunda, & imperfecta ingredi non vult, sine medio. Nam nigra impura metalla imprimis lapidi contraria sunt. Quomodo igitur res illæ duæ contrariæ coirent vna in alteram sine medio? Profectò minimè nec iam nec vllò vnguam tempore. Medium adfit oportet, per quod medium, alterum alterum penetrabit. Iam quodnā erit illud medium per quod 2 illæ res dissimiles coibunt? Medium illud corpus vivum sit oportet & vnum cum mortuo, impuro, ac foetenti corpore. Ac idem illud corpus vivum vnum esse debet in vno corpore cum lapide albo & rubro. Ac cum iam hæc 2 mortua foetentia metalla in sese habent purum illud vivum corpus, quod vnum cum illis est, vt sunt anima & corpus: ac lapis siue albus siue ruber in ea projicitur etiam in se habens idem illud corpus vivum; ac tum conveniunt, quodq; suum in suam naturam trahit, ita vt ibi coniunctio fiat, atque vnum in alterum ingrediatur. Ita vt lapis ad eum modum congregatus secum omnem corruptionem expellat: ac perfectum vivum

corpus efficit, aut melius ac perfectius quā
ex fodinis veniat.

Cap. 85.

NVNC te docere volo quo pacto lapi-
dem tuum siue albus siue ruber sit pa-
rabis ac probabis, ad copulandum cum me-
tallis, & in ea ingrediendum. Sumes itaque
lapidis tui rubri partem 1, atque huic mille
partes puri Solis addes, idque in tenues lami-
nas tundes: tum sume viuum sulphur,
ac tere super lapide in densam pulterem oleo,
atque eo laminas tuas inunge, & sine sic-
cescere: tum iterum inunge, ac tertio, sine
identidem iterum siccescere. Tum viniis
carbonibus impone, ac calcinari sine. Tum
contunde in pulverem, ac pulverem laua
aqua communi destillata, donec aqua tua
nitida à pulvere defluat. Tum pulverem
super lapide contere cum melle cum favo
aut aqua gummi, ac tam tenuiter contere
ac si eo pingendum esset. Tum denuò vasis
vitreis inde: ac ablue aqua communi calida
destillata sine pulverem subsidere: aquam
supernè diffunde: move ac sine subsidere,
rursus diffunde: idque itera donec aqua illa
tam clara à pulvere defluat, quā eam super-
fundis, Tum pulverē tuum exicca super pu-
sillum ignem aut ad solē. Tum Sol tuus pa-
ratus est, &c. Tum sumes mille partes huius
pul-

Quo pacto la-
pistam albus
quam ruber sit
parandos ad
cōiungendum
cum metallis.

pulveris Solis, ac partē 1 lapidis eius, ac lapidē subtiliter pulveriza, ac immisce pulveri Solis tui preparati: ac tum habe crucibulum quod multum ac vehementem ignem ferre possit: atq; huic crucibulo aliud crucibulum apta, ac super lapide leviga, ita vt alterum alteri quadret, aut alterū alteri includatur, quasi esset operculū. Tum huic pulverem tuum inde, ac crucibula alterū super alterū luta firmiter, ac foris circūda forti luto spissitudine trium aut quatuor digitorum: ac sinas lutum probè siccessere. Tum crucibulum pone in forno venti, ac primū ignem pusillum adhibe: aliquoties magis magisque calidiore, tandiu donec crucibulum tuum probè incandeat. Tum ignem tuum insigniter augebis, donec certus sis materiā tuā in crucibulo liquefcere. Tum retine crucibulū dies tres in vno calore: ita vt materia tua liquefcens maneat: ac post sua spontē frigeferi sinas: ac effringe crucibulū tuum: ac reperis insignem duram massam: estque fragibilis quasi vitrum esset, ita vt pulverizare possis. Ac cū iam proiectionē facere vis, projice partem 1 huius massæ subtiliter pulverizatae in mille partes metalli proximi animam habentis ac viui: ac transferet in verum Solem aut Lunam meliorem quā ex mineris venit. Et hoc est opus illud trium dierum, de quo Veteres in suis libris meminerunt:

nerunt : estque opus magnum, corpus Solis adeo subtile reddens spatio 3 dierū, interim quod cum lapide liquefactus stat : adeo vt Sol medicinalior fiat quā prius fuerat : imò magis quam credi possit. Atque hoc pro magno secreto habe, &c.

Cap. 86.

ITEM nunc porro scies lapidem hoc pacto paratum nullam projectionem posse facere in Mercurium, propter difficilem fusionem. Nam lapide tantummodo projectio fit ad rubrum super Lunam, & ad album super Iovem. Quare tam fusbilem efficere nihil opus est : qua de re in multiplicatione te abundè docui : quo pacto oleum ex hoc lapide conficies. Quare nihil opus est hīc de Mercurio tradere. Sed tenebis quando oleo operari vis, ac super Mercurium proijcere : fumes t̄b 1 Mercurij, semimarcam puræ Lunæ cupellatæ : atque ipsam eā librā Mercurij amalgama in crucibulo vitreo, impositamque crucibulo terreo : igni impone : cūmq; fumare incipit, oleum tui lapidis superijceto, quod cum corpore paratum est, vt te in multiplicatione docui, ac nunc etiam alijs modis docebo. Recipe oleam albi aut rubri lapidis : ac fume Solem ad oleum rubri lapidis. Tum in vnam partem olei, 10 partes Solis calcinati adde, ac parati, vt suprā doctum est : atque imbue hoc oleo calcem Solis, atq;

Lapidem modo prædicto paratum nullam projectionem in Mercurium posse facere.

in ampulla vitrea pone in tripede. Ac primum ignem pusillum adhibe: ac aliquoties magis magisque maiorem, donec manum tuam in interiore parte fornacis vix tenere potes: atque hoc pacto ad 5 aut 6 dies stare sine. Post ignem auge donec lapis fornacis interioris stridet, quū digito madido ipsum attingis: ac in eo calore 3 dies retine: Tūc sinas sponte frigefieri: exime, ac rupto vitro duram massam concretam reperis. Volens itaque projectionem super Mercurium facere, Mercurium crucibulo inde, vt antè dictum est: ac partem huius massæ sume & pulveriza, ac superijcito, cum Mercurius fumare incipit. Tūc ignē auge, donec fluere incipiat. Tum sinas fluere, donec se in Regulum statuatur. Tum extingue ac frigefieri sine: exime, ac malleo super incude tunde, ac vide an molle sit: si molle est, Solem bonum habes. Et quandiu frangibile aut fragile est vt vitrum, medicina est. Tūc Lunam liquefactam superijcito, donec molle sub malleo maneat. Tum bonum Solem habes. Et quandiu frangibile est, nondum ad finem projectionis tuæ pervenisti, siue rubri siue albi lapidis: siue rubri siue albi olei: tum porro in alia metalla projicere debes tandiu, donec molle maneat, ac colore egregio, atq; omne examen transeat: tum finem projectionis tuæ habes, &c. Tibi dico, mi fili, lapide

con-

confecto vt te docui, in opere albo aut rubro, & in multiplicatione, proiectio eius tã infinita est, vt sit incredibile ijs qui artẽ funditus non intelligunt. Nam ægri ad finem perueniri potest, nisi sæpè porro proijciendo in metalla, donec mollia permaneant, ac omnes probas transeant, vt te docui.

Cap. 87.

VERBA mea quæ dicturus sum, probè intellige. Lapis albus & ruber primum oritur est & coagulatus ex Mercurio & ex albo Sulphure: & sic coagulata venenum sunt. Lapis enim coagulatus ex puro & albo sulphure, ac ex Mercurio puro, est arsenicum albũ, purum & subtile, ac est venenũ. Nam quò venenum purius ac subtilius est, eò venenosius est. Ac rubrũ purum sulphur cum in purum Mercurium incidit, Mercurium coagulat: idque fit flavũ resplendens arsenicum, estq; etiam purũ & subtile, imò multò subtilius arsenico albo. Ac si magno equo daretur vncia arsenici, procul dubio moreretur. Nam venenũ illud cor peteret: ac porro omnia mēbra pervaderet ita vt omnis caro ac quicquid in equo est veneno inficeretur: ita vt mori deberet. Ac si de hoc equo comederēt canes, aut feles, aut aves, omnes simul indè morerētur. Ac si vncia nostri veneni tã magnũ equũ enecare potest, qui tot centũ libras appendit, ac porro quicquid ex eo comedit.

Si

Vnde lapis vterque primum fit coagulans.

Quò venenum purius ac subtilius eò venenosius.

Si potest igitur vnum venenum in tam parua quantitate tantam vim exercere in tantam quantitatem ponderis, ac noster lapis ex eodem arsenico albo aut rubro conflatus est; atque ex rubro longo tempore Sol effectus, atque ita coxit calore solis, continua coctione in terra: ac venenum induxit in interiora eius, ac intetiora foras produxit. Atque ex materia quæ prius venenata fuerat Natura magnam medicinam effecit. Sol enim confert cum omnibus medicamentis in omnibus morbis. Lapis noster ex duobus istis metallis prædictis conflatus est, videlicet ex Sole & Luna, vt in opere apparet, &c.

Cap. 88.

Sol & Luna
sumenda ac
retexenda ab
arsenic.

SVMAS igitur istum Solem & Lunam, atque denuò retexe quod natura tam multos annos in ijs operata est. Tum artifex iterum retrorsum retexit donec perveniat ad eam materiam, in qua erât cum natura primùm in ijs operari inciperet: ac rursus reduxit ad arsenicum: ac venenum illud denuò foras traxit subtilitate artis. Ita vt materia illa milles venenosior sit, quam prius, antequam natura primùm in ea operari inciperet. Si iam huius materiæ drachmæ 2 magno equo darentur, continuo mori deberet, atque etiam is qui ex eo comederet. Materia enim iam adeò subtilis est, vt iam tam venenata & calida sit, vt dici non possit. Ac præterea materia

materia sæpè sublimatur ac multis vicibus: ac in sublimatione materia tam subtilis, ac calida fit, ac tam venenata, vt fumus eius continuo hominem sine mora necaret: imò si huius materiæ sedi imponeretur in qua homo sederet: atque is ei 4 aut 5 orationū dominicarum spatio insideret, materia corpus eius invaderet, vt continuo moriendum ei esset. Nulla enim tam fortis bestia est: quamvis etiã esset venenatus draco: si fumus corpus eius ingrederetur, moriendum ei foret.

Quare Veteres materiam Draconi venenato assimilavere, ac dixere: *Draco suam ipsius caudam voravit.* Ac materiam etiam vocarunt *serpentem seipsum impregnantem, &c.*

Quare Veteres materiam draconi venenata assimilaverint ac serpentem vocitarint.

Itaque non reperitur in orbe maius nec fortius venenum, materiã lapidis, ob magnam eius subtilitatem, ac magnum calorem qui in eo est, cum sublimatur.

Cap. 89.

TVM verò artifex efficit sua arte philosophica ac medicina, vt venenum quod foris fuerat, in penitior parte materiæ sese collocet: ac magnam virtutem eius medicam quæ in interioribus eius latebat, foras magna arte medica produxit. Estq; tali temperaturâ temperata in calore, frigore, in siccitate & humiditate, vt sit natura cœlestis. Ac quantū venum prius fuerat, tanta medicina iam facta est: interioribus eius foras

K

pro-

productis. Hoc pacto intelliges de magno illo equo qui necari poterat vncia lapidis, antequam natura in eo operari inciperet, quod arsenicum appellamus. Id si tantas vires habet, ne mireris lapidem infinitam projectionem facere, cum ad naturam celestem perducitur. Res enim extremè bona potest 10000 plus boni efficere: quam res extremè mala, mali possit efficere. Exempli causa: Deus extremè bonus est, ac Diabolus extremè malus: vter maiorem potentiam habet? Deus an diabolus? Ita etiam res habet cum nostro lapide. Cùm venenum erat, tantam bestiam necasset: ac iam bonus factus est, quantum igitur boniam facturus est exiguo pondere? imò milles amplius.

Res extremè bona infinitis partibus plus boni efficere potest, quam res extremè mala, mali.

Cap. 90.

NVNc autè quæras, quomodo vna pars lapidis tingeret 10000 aut 100000, aut plures partes quam Luna: difficile intellectu videtur. Scies sub omni viriditate latere nigredinem, ac sub omni nigredine albedinè. Ac sub omni albedine rubedo tecta est. Et quicquid Deus condidit perfectam habet rubedinè extrinsecus aut intrinsecus. Nam omne quod intus rubrum est, foris album est: intermedij sunt varij colores. Ac quicquid intus album est, foris rubrum est: atq; inter albedinem & rubedinem sunt omnis

Omne à Deo conditum extrinsecus aut intrinsecus rubedinè habet.

gene-

generis colores, vt prius dictum est. Et quò
res aliqua propius ad perfectionem accedit,
eò minus colorum in se habet: ac simplicior
est, quò extremū proprius attingit. Quum-
que supremum ac extremum finem attingit
in quem Deus ordinauit, non nisi vnum co-
lorem in se habet, nec intrinsecus nec ex-
trinsecus: sed in se virtutem omnium colo-
rum qui sese prius in eo manifestabant, ha-
bet. Res enim in qua multi colores sunt,
ac multi distincti varij colores: totidem di-
uersæ complexionēs & virtutes ei rei insunt.
Cumque res illa perducta est in simplicem
perfectam essentiam, ad supremam eius vir-
tutem, ad quam Deus ordinauit: omnes vir-
tutes operantur simul in eo opere, breui
tempore, miraculose: & tamen non nisi vna
simplex essentia in hac re est: ac color eius
ruber intrinsecus & extrinsecus: atq; inter
eius interius & exterius, hoc est, in eius me-
dio nullum est discrimen: quemadmodū in
exteriore, est ita est in interiore, atq; in me-
dio. Quodque suum opus simul sine mora
facit in momento aut nictu oculi: nulla e-
nim natura contraria inest, quæ sibi contra-
ria sit: idè simul operantur.

Cap. 91.

ITa se res habet in nostro lapide, in quod-
cumq; projicitur ibi opus perfectum pera-
git: ac illud ipsum inuertit, interius foris

Accommodat
præcedentia
ad suum lapi-
dem.

K 2

ponit

ponit, atque exterius intus ponit. Ac Luna intus est bonus Sol, lucidus & ruber. Ac lapis albus in Mercurium proiectus interius eius foras trahit: estque Luna alba & clara, ac rubedinem eius intus ponit. Ita res omnis tincturam suam apud se habet siue in albo aut rubro, quamvis lapis albus & ruber nullam haberet tincturam quam de se mitteret, vt etiam mittit. Metalla tinctura lapidis opus nõ habent siue in albo siue in rubro. Omnis enim res in se habet quod sibi opus est: atque res omnis satis tincturæ in sese habet, sine vllius rei adminiculo. Ac res omnis à Deo condita propriam medicinam habet, absque vllius alienæ medicinæ additione, siue in vegetabili, animali, aut minerali, ad omnibus morbis in ipsam venientibus medendum. Ac nisi ita esset, opera Dei perfecta non essent. Nam quicquid Deus vnquam fecit, id omne sine vitio erat, ac nulla opè aliarum rerum indigebat alienarum: habet omne in se quo opus habet quavis id funditus non intelligamus. Deus nihil frustra egit, ne minimū quidem folium ex terra nascens, vt in vegetabili docebitur. Quamvis in omnibus rebus perfectionem non cernamus, tamen in sese cõclusam habent. Nam artificiosã medicinã ex rebus omnibus extrahere naturam eius reconditam possumus: ac secretum eius manifestum, ac

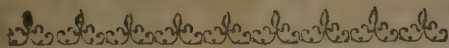
mani-

manifestum secretum efficere. Idque lapis noster in metallis efficit. Ac scies lapidem album & rubrum nullam tincturam de se emittere in metalla in proiectione. Nam tinctura quæ in lapide est, ita vna est cum elementis ac cum viuis spiritibus, ita vt vnum corpus & vna substantia sit, vt non separentur. Est enim natura cœlestis vt cœlum invincibile est, à quo Sol, Luna, Planetæ, Stellæ, ac quicquid in firmamento est ac stat, quodque secundum naturam suam, influentiam suam sumit, quam in hæc inferiora ostendit, vt quotidie præ oculis cernimus. Vi ac calore solis nascuntur hic flores variorum colorum, ac variorum odorum. Idque omne fit calore solis. Quid censes Solem corpore suo proprio infundere colores & odores in flores aut herbas? Minimè. Verùm natura cœlestis est, habet in se talem vim ac influentiam vt eliciat colores, odores, gustus ex semine, ex quo herbæ aut flores nascuntur. Quamvis Sol mille annos splenderet: Sol nec colorem, nec odorem, nec gustum infunderet. Sed Deus infudit, atque id omne semini inclusum est. Sed nisi Sol irradiaret, nunquam colores, aut gustus, aut odores, nec fructus nascerentur, nec ex semine orientur. Sol corpus cœleste est, habetque in se influentiam, vt calore suo eliciat omne interius quod in semine est, atque

Vi ac calore
Solis flores va-
riorum colorū
nasci, & qua
ratione id fiat.

odorem & gustum & colorem foras educit, idque ex semine, ita vt per ipsum ad suam perfectionem crescat. Atque efficit vt porro alia semina copiosa nascantur perpetuo ad finē vsq; mundi: sed de corpore suo proprio non distribuit. Ita se prorsus res habet cum nostro lapide albo & rubro, non partitur in metalla tincturam suam aut corpus: sed corpus cœleste est, vt de Sole dictum est, tincturam ex metallis educit, eamque ad eius extremam perfectionem ducit, ita vt semen fiant ad lapidem ex ijs conficiendum. Sed si Deus in metallis nullam perfectionem condidisset: quamvis millies lapis in metalla proiceretur, nulla mutatio fieret. Lapis enim rei conferre quod non haberet minimè possêt. Scribebam tibi in multiplicatione lapidem crystallum in similitudinem Rubini efficere; tamen Rubinus non est. Nihil aliud est quam lapis, qui cum vitro crystalli vnus est, lucens per id, ita vt colore Rubinum referat. Ac si arte lapis separari ex vitro possêt, vitram denuò vitrum esset, vt prius erat. Ita lapis quod non habet conferre hand potest. Verùm transfert ex malo in bonum, ex immundo in mundum quicquid sui simile est, ac non in rebus omnibus, sed propriè in metallis.

Medi-

*Medicina quadam secundi ordinis
vera ac perfecta.*

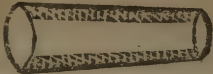
Cap. 92.

ITEM ad Venerem mundandam initio ab
 omni immunditie eius: sumito Veneris
 10 aut 30 lb, ac tunde in tenues laminas in-
 tar calculorum, & candefacito laminas
 quinq̄ies aut sexiēs, atque in vrina pone, vt
 Venus munda & clara sit, vt nulla scobs, aut
 immundities in laminis sit: sed mundæ, ru-
 oræ ac claræ sint. Tum sicca laminas in
 anno lineo mundo: deinde etiamnum me-
 ius in sole sicca aut ad ignem. Tum arseni-
 cum admodum album & clarum habe, id in
 yuluerem tunde. Tum tere super lapide
 cum oleo tartari tam subtiliter, quam sapo-
 rem: ac eo laminas inunge Veneris, ac tum
 adhuc ad ignem exicca. Cùmque laminas
 probè sicca fuerint, denuò inunge, ac rur-
 tum sicca: Idque quater aut quinq̄ies itera.
 Tum habe sal cõmune quale è mari venit, .i.
 Si populare, tunde subtiliter: ac tum 2 cru-
 cibulos paratos habe, ac pone stratum super
 fundū crucibulorum salis tui, ac ei laminas
 tua impone Veneris tuæ: idque persequere
 donec crucibulus tuus plenus sit. Tum cru-
 cibulū tuum luto sapientie cõpressè obtura:
 atque

atque ita porro omnibus crucibulis facito.
 Tū omnes crucibulos tuos fornaci impone
 ad calcinandum: ac primū pusillū ignem
 adhibe, aliquoties magis magisq; vehemi-
 tiore per gradus, id persequens, donec opti-
 mē incandeat. Ac tū ita etiam nūm stae
 sinas ad horas 24 in candore: tum sua spor-
 te refrigerescere sinas. Tum exime, ac vasa
 confractis, cuprum illud aquæ bullienti im-
 mitte, ablue ac sal inde solve, atque aquam
 salam superne effunde: ac identidem aqua
 calidā lava, donec cuprum tuum non am-
 plius salis gustum referat. Tum cuprū tuum
 sicca, ac in mortario contunde, cribroque
 cribra: tum tere super lapide tam subtiliter
 ac si eo pingendum esset. Tū 2 aut 3 ma-
 gnas testas habe, ac singulis partem huius
 pulveris inde contriti: ac aquam mundam
 superfunde: ac probè move, ac sine subside-
 re. Nobilissimum & optimum metalli sub-
 sidet: & aquā illam supernè effunde in ma-
 gnā cupam aut duas: ac rursus aliam a-
 quam recentem pulveri superfunde, ac pro-
 bè move, ac sine subsidere: aquam superne
 rursus effunde priori addens. Idque effur-
 dere ac denuò infundere tandiu iterabitur,
 donec aqua tam clara dimanet, quam super-
 fundis. Tum pulverem tuum sicca, eum-
 que misce cum sale alcali, & borace, & silni-
 tro, ac tali sacco lineo immitte, qualem
 hæc

hæc figura demonstrat;

& ubi saccus plenus fuerit, ipsum consue, ac paruum ligneam pen-

nam ad extremum sacci immitte. Ac tum vbiq; saccum obducito bono luto, quod ignem ferre possit spissitudine 2 digitorum.

Tum sinas siccescere: cumq; siccum fuerit saccum vni ferro aut duobus impone; ac crucibulum sub extremo sacci pone in quo lignea illa pennula inest. Tum ignem circum strue vehementem, ac facile liquefcer, atque in crucibulum influet: ac ita retine donec omnem tuum puluerem in vnũ corpus habeas. Cũq; omne simul in vnum corpus habes, pondera quam grave sit, ac in singulas marcas, 3 puræ Lunæ cupellatæ adde: ac simul colliquabis in magno crucibulo, ac funde in virgas; atque ita corpus tuum paratum est, ac viuificatum ad medicinam alterius ordinis super id iaciendam: secundum doctrinam Hermetis & Geberis.

Cap. 93.

NVNC te docere volo quo pacto Lunam tuam parabis. Sume vitriolum Romanum, & salnitrum ana, atq; indè aquam fortem confice destillationibus cum alembico secundum artem, &c.

Quomodo Luna paranda ad medicinam hanc 2 ordibus.

Item

Luna solven-
da in aqua
alba.

Luna soluta
præcipitanda.

Salsedo Lunæ
abluenda, qua-
ter aut quin-
quies.

Luna reverbe-
randa donec
in morem spō-
gie intumescat.

ITEM in aqua illa alba Lunam solue, vi-
delicet ad Marcam Lunæ, 2 marcas aquæ
fortis sumito, ac in ea Lunam tuam solue, vt
fieri solet, tum cum simul solutum est, Lunā
tuam præcipita; aquam illam supernè à cal-
ce effunde, ac calcem Lunæ tuæ aqua com-
muni munda, laua à salsedine quater aut
quingies. Tum calcem sicca ad ignem pu-
fillum: ac tum calcem tuæ Lunæ ponito in
5 aut 6 parellis terreis in fornace reuerbera-
toria: ac Lunam tuam reuerbera tali calore
vt non liquefcat, donec Luna tua spongiosè
intumescat in morem apertæ spongiæ. Idque
ad summum octiduo fiet aut citius. Tum si-
nas spontè frige fieri. Tum exime, ac super
lapide contere cum aceto destillato ad sol-
uendum in balneo Mariæ. Duas partes re-
ceptaculi imple, ac tertiam vacuum sine:
atq; pusilla scādula leuigata aut vitro pusil-
lo operi, ac ita stare sinas noctem vnā calore
temperato: ita vt vix manū tuam tenere pos-
sis in aqua balnei tui: ac inter diem & noctē
fume vitram superius: ac paululum cōmo-
ue, ita vt calx se permisceat cum aceto: aut
habe longum bacillum, ac suprain recepta-
culo immittito: ac attollito, & demittito;
vt mulieres butyrum conficiunt: atque ita
calcem Lunæ probè cū aceto permisce. Atq;
id facito quingies aut sexies inter diem &

noctem. Postremò, per diem vnum immotū stare sine, ita vt calx benè subsidere possit. Tūm acetum viride subcæruleum erit. Sinas spontè frige fieri; tum exime, atq; acetum tum coloratum supernè effundas in aliud vitrum: ac calci denuò aliud recens acetū superfunde destillatum, vt prius. Ponas denuò solvendum in balneo modis omnibus, vt prius doctum est. Idò; facito tandiu donec omnis calx Lunæ tuæ soluta fuerit. Ac possunt fæces aliquæ in fundo remanere, eas nihil facito, eæ ex Luna & eius sulphure combustibili remansere, ac nigredine eius, ac pulvere cinerum in reverberatione collecto. Poteris denuò aliquantum aceti super fæces fundere: ac vide an acetum non ampliùs coloretur: ac si acetū non ampliùs coloretur, tum abijce, tum enim nihil profus valet. Tūm omne acetum coloratum congelandum pone, ac tibi vetus inpalbabilis pulvis remanebit: eum pulverem denuò solvendū pone in aqua communi in balneo: pulvis tuus solvetur in munda aqua nitida. Ac si quid in fundo remaneret quod solui noller, ei acetum denuò superfunde, atque omne simul solvetur. Tum denuò congela, ac rursum aquam communem superfunde, ac iterum in balneo pone: omne simul in aquam claram solvetur. Nunc te Lunam tuam parare docui, ad medicinā tuā alterius ordinis

Solutio pulveris
in aqua communi.

Luna parata

per-

perficiendam, benè custodias in vitro mundo: ac si vis, aquam Lunæ tuæ congelandā ponere potes, donec pellicula eam tegat: tum finas refrigerare, ac vitrum obtura, ac deponere in vltum.

Cap. 95.

Præparatio
spiritus ad ean-
dem medici-
nam.

* Vulgò, alu-
mè de rocca.

NVNC te docebo tuum spiritum præparare ad medicinam tuam alterius ordinis conficiendam. Sumes itaque arsenicum mundum album pellucidum, in quo nullæ fibræ sulphuræ sunt: ac contunde in pulverem, ac cum sale & alumine rupeo dicto, contere, calcinato: aluminis partes 2 salis 1. Contere cum aceto super lapide: ac munias te adversus aërem: cumque satis est: materiam eiusmodi ollæ inde, atque os leviga super æquali lapide, tum magnū alembicum vitreum sume, atque itidem leviga, vt alembicus ollæ quadret: vt hæc

Tenis pusillus
primū adhi-
bendus, ita vt
humiditas in
receptaculum
volet.

figura tibi demonstrat; ac fornaci sublimationis super impone, ignem addens primum pusillū, ita vt humiditas in receptaculum volet. Cumque humiditatem omnem ex materia eduxisti, ita vt nullum amplius vaporem vides in alembico: Tum paululum ignem auge: atque exiguo igni ascendet subtilior quidam spiritus, ac sylvestris spiritus dicitur.

tur: estque tam volatilis & subtilis, vt vbi-
 cunq; maneat, materia nullo vnquam tem-
 pore fixari possit. Ac propterea in arte no-
 stra prorsus est inutilis. Cùmque vides nihil
 illius subtilis amplius ascendere, ignem au-
 ge, ac sublima igni mediocriter vehementi
 12 horas continuè. Tum sinas sponte frige-
 fieri. Frigefactum exime, ac arsenicum sub-
 limatum inuenies seorsim in olla, ac partem
 inuentam super fæces clarè sublimatam: tol-
 le lentè, ac aliquid de fæcibus viuo carboni
 impone, ac vide an fæces fument: si fument
 amplius inest, tum pone denuò subliman-
 das igni vehementi etiamnum 5 aut 6 horas
 continuè. Tùm sinas refrigescere, exime ac
 fæces abijce: atque id quod sublimatum est
 adde reliquis, pone denuò sublimandum vt
 priùs. Ac quicquid volatiliū spirituum af-
 cendit, tolle, opus corrumperent. Atque
 istam sublimationem itera tãdiu, donec om-
 nes sylvestres spiritus è materia amiseris.
 Tùm materiã sine fæcibus additis sublima,
 donec materia nihil amplius post se relin-
 quat: tum satis sublimatum est. Nam iam
 omnes subtiles sylvestres spiritus amisti,
 qui operi suam fixationem adimerent. Ac
 præterea crassam terream materiam, ac om-
 ne eius sulphur combustibile vnã cum cras-
 sa materia terrea, quæ operi ingressum adi-
 merent, ita vt medicina ipsam penetrare
 mini-

Sublimatio ter-
 ties iteranda
 donec è mate-
 ria omnes syl-
 vestres spiritus
 amiseris.
 Sublimatio
 materiz per se
 sine fæcibus
 adiunctis.

minimè posset : ac materia media tibi remansit, quæ in omnibus rebus bona est, & in arte nostra utilis, &c.

Cap. 96.

Prædicta quomodo miscenda.

ITEM scies tibi sumendas in singulis 1 marcas spiritus eius preparati, 2 marcas Lunæ revaporatæ donec pellicula supervenire incipiat. Ac tum sume spiritum prædictum, ac super lapide contere cum aqua illa Lunæ in densam pulvem : ac inde materiam cuiusmodi vitro pusillo : & pone super fornacem in testa cum cineribus, calorem Solis addens, donec siccum ac durum est, vt denuò pulverizari queat. Tum denuò super lapide contere, vt priùs cum aqua tuæ Lunæ vsque ad pulvis crassioris consistentiam. Vitro pusillo prædicto denuò inde, atq; iterum in cineribus siccandum pone, vt priùs. Conteres verò & siccabis tâdiu, donec duæ illæ marcæ aquæ Lunæ à spiritu imbibitæ fuerint. Tum materiam admodum subtiliter pulverizabis, ac vitro iudes : atque os huius vitri levigatum erit : ac tum etiam exiguum vitrum rotundum tibi erit, quod ori quadret : id pusillum vitrum in fornace secreta pone : ac primum ignem pusillum adde, vt Sol media æstate lucet, 8 dies continuè. Post ignem tuum insigniter auge, etiam auctum 8 dies continuè. Postea ignem auge adhuc 8 dies continuè; ita vt manû tenere nõ

spo-

possis per foramen fornacis. Item 8 illis diebus exactis, finas frige scere, exime, ac pusillum laminae cupriae cadenti superijcito quae nitidè levigata sit, ac vide an fixū sit: an non fumet: ac si parum fumet, nondum omne fixum est: pone etiamnum dies 8 in fornace eodem calore, aut paulò maiore, tanto quantum addere potes sine candore. Ac eo calore certò fixabitur, ac cum probas super lamina candenti, si fixum est, liquefcet, ita vt fumum non emittat, ac diffluet per laminam, atque eam dealbabit vt Luna, ac tum satis est.

Proba fixationis.

Cap. 97.

ITEM si tum medicinam tuam vis subtiliorem efficere, ita vt projectio altior fiat: acetum destillatum admodum forte, sume: contere praedictum pulverem super lapidem cum aceto praedicto, ac in receptaculum evacua, & pone in balneo Mariae: omne simul in aquam clarā resolvetur. Tum super cineres calidos congela: tum denuò solve vt prius. Et in quacūq; solutione & coagulatione medicina tua adeò subtilior efficitur, vt rō lucrifaciat in projectione, inquit Geber Philosophus. Ac si medicinam istam tam multis vicibus solveres & coagulares, consisteret in morem olei, ac oleum tum stillatum super Mercurium calidum factum in crucibulo, Mercurium converteret in

Quomodo eadem medicina subtilior effici possit.

pu-

puram Lunam meliorem ex mineris petita. Atque ita cum medicina hactenus perducta foret, non iam medicina secundi ordinis esset, sed tertij ordinis, ac perfecta medicina ad metalla in veram Lunam transmunda. Ac si tu tùm ex oleo perfectum Elixir conficere velles, sumeres de medio spiritu eius aut materia quam te antè sublimare docui ex puro arsenico. Ac oleum ponderabis ac bis tantundem medij spiritus eius sumes, ac cum oleo conteres super lapide, ac huiusmodi vitro immittes, ac in fornace secreta per 10 dies pones calore absque candore. Materiam tuam exime, estq; mutata & congelata in lapidem, estque perfectum Elixir omnia metalla in veram Lunam transfrens meliorem è mineris petita:

*Theorica de tribus ordinibus Elixir
ris & lapide.*

Cap. 98.

ITEM nunc te nosse docebo opificium, quid vnumquodque opus sit quod in arte adhibendum sit: quare item quodque opificium inreperum sit, quodque opus primum in ordinibus fieri debeat: ac deinceps in varijs alijs operibus quæ in Alchimia fiunt: atque etiam 3 locis vt in minerali, vegetabili, & animali, &c.

Scies

Cap. 99.

SCIES ac intelliges quodq; opus cum eo quod in opere fieri debeat, ac alijs operibus sequentibus: opus secundum, tertium, quartum, quintum: donec opus ad finem peruenit: opus illud quod in tota Alchymia geritur. Ac quicumque Alchymista omnia ista non intelligit antequam operari incipiat, is nec iam, nec vlllo vnquam tempore quicquam in vniuersa arte Alchymiaë producet: quamvis semper operaretur. Fortè fortuna ad aliquam artem peruenire possit, quemadmodum cæcus passerem sagitta ferit: sed aliter ad eam artem peruenire non possit. Quemadmodum sæpè ignorantibus vsu venit, qui fortè fortuna ad aliquam artem perueniebant: cumq; eam iterum ponerent, secundò eum agere non poterant: ac operam ludebant, & in desperationem incidebant. Nam quod primum facerent sæpenumero postremo loco faciunt: ac etiam opus relinquunt vbi foret incipiendum: ac ad talem delirationem perveniunt, vt omnino stulti in arte fiant.

Cap. 100.

ITAQUE ad istam errationem deuitandam, te docebo, quid sit sublimatio, & quare inuenta, ac quomodo in quoq; opere sublimandum sit: ac deinceps quomodo calcinandum, ac quare calcinatio fiat: ac de

L destil.

destillatione, & quare adhibenda: atque ita porro multas alias rationes, quid in quoque opere faciendum sit quod in arte fiet: Iſtamque lectionem iterum iterumq; perleges, ac memoriae imprimes, ne in errorem incidas.

Cap. 101.

Quid Veteres fecerint intellecta generatione & incremento metallorum, atque etiam eorum morbis: quare item calcinatio & sublimatio reperta.

ITEM scies, cum Veteres scirent ac intelligerent generationem atq; incrementum metallorum, ac morbos metallorum intelligerent, vnde illis morbi orirentur qui impediret quominus Sol nec Luna fierent, tum perspiciebant Veteres quibus modis illis ea vitia, & morbos demere possent, ac ad Solem & Lunam reducerent. Ac viam comodiorem invenire non potuerunt, quam ut corpora igni destruerent, & calcinarent. Et materiam quam ea conservaret, reperiebant: ut non in nihilum vrendo redigeretur, a suo sulphure combustibili quod copiose in se habet, nec abvstione ignis comburentur. Materia ea clavus erat: eius 2 aut 3 partes sumebant in vna corporis: ac corpora dura Martis & Veneris in limaturam subtilem limabant: Saturnum vero ac Iovem in cineres mouebant: ac tum miscabant cum clauo ac aceto, atque ita in vasis luteis collocabant, iisque probe lutatis in igni ad calcinandum: ac in superiore parte illius vasis lutei foramen habebant, per quod humiditas evaporare posset: cumque

omne

omne evaporatum esset, foramen illud luto
 claudebant: ignem per gradus augentes:
 ita vt modicè candere inciperet. Ac tum ig-
 nem retinebant in huiusmodi leni candore,
 vt clavis non liquefceret, ad horas 24.
 Tum sinebant spontè frige fieri: ac vase ef-
 fracto eximebant: ac aquam communem
 bullientem superfundebant, ita vt clavis li-
 quefceret. Tum clauem aqua communi ab-
 luebant. Tum corpora calcinata sumentes
 super lapide inpalpabiliter conterebant, ac
 tum aqua cōmuni abluebant omnes sordes,
 ac nigredinem. Ita vt calces corporum ru-
 brorum resplendescerent: atq; etiam alborū
 vt itidem resplēderent, ac candidè ac cla-
 rē instar nivis. Atq; hoc pacto corpora im-
 perfecta à sua immunditie repurgarunt: ac
 suo sulphure combustibili, ac nigredine, ac
 odore fœtido quem in mineris cōtraxerant:
 Atque ita metalla imperfecta mūdarunt ab
 immunditie. Sed cū ea denuò in vnu
 corpus reducerent, non erant Sol nec Luna.
 Tum rursū cogitabant quānam medici-
 nā aut materiā, metalla mundificata ad So-
 lem & Lunam possent reducere, ac tingere
 ijs coloribus qui in corpora ingressum da-
 rent. Cūque omne sal aluminis atque ali-
 ud omne, ac species peruestigassent, nihil re-
 periebāt quod metalla tingere vellet: nec in-
 gredi in ea, vt ad Solē ac Lunā reducerentur.

Tum vltcrius cogitabāt, quod nihil in orbo reperirent præter spiritus qui in metalla ingredi vellent, ac cū ijs sese permiscere. Ita cognoscentes naturam spirituum, atque eorum morbos quos in mineris contraxerant: tam multos morbos in se habere quam metalla: vt multas terreas ac fœtidas fœces, ac sulphur combustibile, quod metalla combureret: ac fœces terreas fatentes, quæ metalla denud immundiora efficerent quam prius fuerant. Atque etiam intelligebant Veteres, Spiritus in sese habere quandam virulentiam, quæ tam corrosiua & venenata esset, ac tam volatilis, vt si ad metalla adducerentur, ea tam venenata ac corrosiua efficerent ac tam frangibilia, vt instar vitri frangerentur: atque etiam avolarent, cū liquarentur, ac optimam partem metalli secum raperent, ac secum sursum veherent, ita vt metallum perderetur ac omnino corrumperetur. Cū hæc omnia perspicerent, cogitabant vltcrius, quomodo & quâ ratione spiritibus omnes istos morbos prædictos demere possent: ac parere spiritus, vt in corpora ingrederentur: ac tingerent insigni claro colore, qui in ijs & cum ijs manere possent in æternum: ac lenes ac molles manere possent: ac reducerent huiusmodi ratione ad statum Solis ac Lunæ. Omnibus verò naturis perspectis, pro sua sapientia, 3

inuc-

Inuenerunt, quibus, spiritibus omnes istos morbos prædictos adimere possent, ac idoneos redderent ad prædicta corpora reducenda ad Solem ac Lunam. Repererunt itaque vasa idonea, ac materiam cum qua miscerent: atque id quo sursum pellerent ex materia, ac ascendere facerent supra, maxime venenatam ac volatilem partem, vt eam primùm tollerent: deinde vt sursum pellerent partem temperatam quæ nobis in arte vsui est, quæ post venenatam illam volatilem partem ascendit. Tertio materia cum qua spiritus permisti sunt apud se retinet crassas partes terreas ingressum prohibentes: atque sulphur album combustibile. Atque ita nullas alias rationes reperire poterant ad spiritus exonerandos & mundandos quam per sublimationem, vt in corpora ingrederentur, ac ea insigni claro ac resplendente colore tingerent.

Cap. 102.

N V N C audisti quare calcinatio corporum primùm sit inuenta, ac porro sublimatio spirituum quare primùm reperta: ac postea verba faciemus, quomodo & qua ratione calcinandum sit in quoque opere ac sublimandum, quodque suo loco. Sed primùm de calcinatione spirituum agendum est, ac de solutione spirituum ac corporum iungenda, imbibitione, aut ince-

ratione, ac quare primum inventa fuerit, vñ
scire & intelligere possis radicem artis Chy-
micæ. Nunc ad primum nostrum propo-
situm redire volumus.

Cap. 103.

ITEM, cùm Veteres corpus & spiritum v-
traq; inuēdicassent, ac ab omnibus mor-
bis liberassent, & munda ac pura essent.
Tùm cogitabāt dehūd quo pacto efficerēt,
vt in seinvicem ingrederentur. Nullam ita-
que rationem aliam reperire poterant, nisi
corpus aut spiritum ad aquam redigerent,
atque immergerēt illud corpus spiritui: aut
corpus soluerent, atque imbiberent spiri-
tum corpore: aut corpus & spiritum vtraq;
soluere debebāt, ac aquas ambas simul iun-
gere, estq; hæc ratio optima. Atque hæc
omnia funditus intelligentes, si spiritum &
corpus copularent ac iungerent, non posse
aliam rationem reperiri exceptis prædictis:
tùm etiamnūm proprius reputabant cum a-
nimo, Spiritus & corpora primum esse sol-
venda, & in aquam redigenda. Tùm nullam
meliozem rationem tenebant, ad spiritus &
corpora ad aquam redigenda, nisi primum
naturam clavis tenerent, si ad aquam redu-
cerentur. Ita facilē intelligebant, si eò re-
ducerentur vt naturam salis haberent: id
igni fieri & calcinatione dehere. Tùm vlt-

hius cogitabant, ac fornacem reperiebant
quæ apta foret, in qua spiritus calcinare
possent, ita vt spiritus ijs elabi non possent.

Eamque Fornacem Sapientum dixere: de-
inde vasa inuenere, in quibus commodè
spiritus calcinarentur, ita vt non auolarent.

Ac spiritus in vase patente calcinandi sunt,
ac igne nudo, alioqui naturam salis non a-
dipiscerentur ad solvendum. Si vase clauso
ac igne concluso, aut calore ponerentur,
solvi nollent, quamvis in æternum starent.

Tertiò huiusmodi ignem ac calorem repe-
riebant qui ita regeretur, vt spiritus non a-
uolarent.

Hiscè omnibus simul repertis, spiritus in
fornace collocabant, in vase ad eam ré apto;
atque ignem suum ita die & nocte modera-
bantur, 40 dies ac noctes naturales. Tum si-
nebant spontè frigesieri, eximebant, ac su-
per lapide conterebant siccum, ita vt inpal-
pabile foret: ac tum super lapide sparge-
bant, ac lapidem in cella frigida ac humi-
da ponebant: ac ponebant lapidem pau-
lulum inclinatum: ac vitrum suppone-
bant: ac spiritus ibi soluti fuère, ac sen-
sim in vitrum illud stillarunt in insignem
claram ac nitidam aquam, sine additione
rei alterius. Atque ita hac ratione prædi-
cta spiritus solverunt in insignem, cla-
ram, pellucidam ac resplendentem aquam:

Fornax Sapi-
entum.

Ignis regimè

Spiritus solve-
runt Veteres in
aquam claram

L 4

quam

quam aquam in forti vase vitreo seruabant
probe obturato, donec ea vsus esset. Et si quæ
fæces remanserant in sublimatione, mane-
bant super lapidem: fæces solui nolebant.

Cap. 104.

NVNC de calcinatione ac sublimatio-
ne, & solutione spirituum dictum est.
Iam te de calcinatione ac reuerberatione
corporum docturus sum. Scies Veteres for-
nacem quandem reperisse, in qua fornace
commodum esset corpora calcinare, aut re-
uerberare, vt naturam salis adipisceretur: ac
ea Fornax reuerberatoria dicebatur. Præter-
reà vasa reperiebant è luto cocta, quæ ad id
apta forent, vt in ijs corpora calcinarentur
aut reuerberarentur. Ad hæc ignem ad hoc
idoneum reperere, quo corpora calcinaren-
tur aut reuerberarentur: huiusmodi calo-
rem vt corpora non liquecerent, nec simul
coagulantur. Tū corpora lota sumebant,
quæ facibus suis exonerata fuerant, ac sul-
phure combustibili, ac vasi illi terreo inde-
bant, ac in fornace reuerberatoria ponebāt,
vt ibi calcinarentur aut reuerberaretur, quò
naturam salis adipiscerentur. Ac ignem leni
flamma accenderunt sine liquefactione 21
dies & noctes. Tū sponte refrigerare si-
nebant, atque eximebant: ac super lapide
cum forti aceto destillato conterebant im-
paleabiliter. Pōst acetum destillatum su-
mebant

Fornax reuerberatoria.

meban
aqua
fundo
ram su
dum.
corpe
ligeb
bere,
comp
ant. a
tum re
inde sic
ete, a
ac pulv
verem
liquef
uerem
neban
esse fa
educes
bus ac
dere fa
stillare
ac deti
mim i
late su
funde
aqua
in vitr
2 aqua

mebant, ac corpora in mundam ac claram
 aquam soluebant: ac fæces interiores super
 fundo vasis remanebant: aquam illam cla-
 ram supernè effundebant in vitrum mun-
 dum. Tum Veteres cogitabant vlteriùs de
 corporibus coagulandis: probè enim intel-
 ligebant, sese aquam simplicem habere de-
 bere, si alioqui corpora & spiritus seinvicem
 complecterentur in fundo, vt simul mane-
 ant. Ac videbant acetum corporibus adesse,
 tum reperièbatur in sua sapientia, vt acetum
 inde sicco calore evaporarent. Atque ita fe-
 cère, ac acetum indè sicco calore deduxère,
 ac pulverem siccum retinebant: quem pul-
 verem pòst subtiliter candefaciebant abique
 liquefactione. Tum portò cogitabant pul-
 verem soluere in aqua communi. Ac cer-
 nebant aceto & aquæ communi multas in-
 esse fæces, quas vt ex aceto & aqua cõmuni
 educerent, vasa idonea reperièbant, in qui-
 bus acetum & aquam communem ascen-
 dere facerent, atque id quod ascenderat de-
 stillare facerent per fistulam in aliud vitrum,
 ac destillationem nuncuparunt, ac tum pri-
 mùm inventa fuit. Tum illius aquæ destil-
 latæ sumebant, ac super pulverem corporum
 fundebant, ac soluebatur in mundâ claram
 aquam pellucidam: quam aquam corporũ
 in vitro mundo seruabant. Tum habebant
 2 aquas simplices simul spirituum & corpo-
 rum

Destillatiõ

154 OPERVM MINERALIVM.

rum. Tum animo reputabant quantum spiritus ponerent apud corpora. Tum facile pro sua sapientia intelligebant se plus aquæ corporū debere sumere quam spiritus: quia alioqui spiritus avolarent cū ad ignem adducerentur, ac optimam partem corporis secum raperent. Itaq; partem vnam aquarum spiritū, ac 2 aquarū corporū sumpsere: ac aquas simul inter se permiscuere in vase vitreo, idque cineribus calidis imposuere, ac in puluerē siccum congelarunt. Cū pulverem cernerent, facile pro sua sapientia intelligebant, si ad ignem adducerent ad liquandum, spiritus avolatueros ab eo corpore, ac corpus illud in fundo crucibuli relinquerēt. Tūm vltius cogitabant quomodò & qua ratione corpora ac spiritū, alterū cum altero colligare possent & congregare alterū in altero, vt sese inuicē ita amplecti possent vsq; ad fundum eorum, vt ignis ea separare non posset. Cum naturam omnem probè perspicerent ac funditus intelligerent: tūm facile intelligebant, si corpora & spiritus ita coniungerentur, ita vt ignis ea separare non posset: etiam satis intelligebant coniunctionem nulla re quæ in orbe sit posse fieri quam igni: Ita vt super igni leniter essent regenda, eo pacto vt igni assuescerent. Tūm consultabant de vase idoneo reperiendo, in quo spiritus cum corporibus includere pos-

Coniunctio
corporum &
spirituum nul-
la re, nisi igni
fieri posse.

Tent: ac fornacem in qua vas illud ponerent.
 Ac vas vitreum idoneum repererunt ei rei
 aptum, ac ei corpus cum spiritibus incluse-
 re: vasque illud Vas fixatorium vocarunt.
 Tum reperiebant fornacem ad eam rem ap-
 tam, ac in ea vitrum hoc imposuere: cam-
 que fornacem fixatoriam dixere. Ac tum
 ignem idoneum inuenere quo ita leniter re-
 gerent sensim paulò calidiùs per gradus, do-
 nec igne feruentem ferre possent. Ac in tota
 arte nihil magis cauendum est, quam ne ni-
 mis feruens ignis adhibeatur, prius quam
 igni ita affueant vt ignem feruentem ferre
 possint; alioqui spiritus in eo sese attolleret
 ex corpore: tum iterum de integro incipien-
 dum foret, &c. Atque hoc opus Fixationem
 dixere, ac liquefaciebant ac puram Lunam
 reperiebant: ob quam rem omnes gaudio
 afficiebantur. Hocque opus vocarunt opus
 primi ordinis, quia primum inuentum fuerat à
 Veteribus ac Sapientibus, &c.

Fixatio

Opus primus
ordinis &
quartus.

Cap. 105.

ITEM consularunt ad inquirendum an
 non alia via reperi possent, ad rationem
 reperiendam conficiendi rem, vt corpora
 cum spiritibus permiscere necesse non esset,
 nec fixanda ponere. Longum enim opus e-
 rat antequam spiritus sublimarent, & cor-
 pora calcinarent & soluerent, ac tum mun-
 dificarent: ac tum corpora coniungerent,

ac simul fixarent: ad ea multo tempore opus erat. Cùmque iam omne fixatum esset, nihil præter metallum perfectum habebant, Solem aut Lunam prout opus suum posuerant. Cùm autem Sapientes viderent ac intelligerent, metallum mortuum spiritibus, vt ratio postulabat, vivificari posse, ac perducì in eum statũ, vt omnibus probis ac examinationibus resistere possët: cogitabant vlteriũs possibile fore aliã viã reperire, quæ facilior esset, ad quam tanto tempore in arte opus non esset, ac vtilior. Sic igitur reputabant: Si impositione spiritũ corpora mortua vivificauimus: quid si sumamus corpus viuum, ac calcinemus ipsum, ac in aquam simplicem redigamus, ac in ea spiritus sublimatos immergamus, ac simul fixemus, ac proiciamus id super corpus mortuum mundificatum, ac simul fluere sinamus, ac videamus quomodo sese simul componerent, ac dispiciamus quid inde futurum esset. Ac ita fecêre, ac corpus illud viuũ quod cum spiritibus permixtum ac fixatum fuerat, sumebant, ac simul fluere sinebant, ac in massã fundebant, ac massã fragilem ac frangibilem reperiebant. Tum consultabant qua ratione id fieret. Tum facillè intelligebãt, materiam spirituum cum vivis corporibus tam efficacem esse, vt corpus mortuum mundificatum ferre non possët. Tum verò placebat,

Ratiocinatio
Veterum.

bat, vt corpus illud mortuum denuò lique-
 facerent, eiq̃ue etiamnùm bonam quanti-
 tatem mortui mundificati metalli adderent,
 vt fecere, ac rursus in massam fudere. Tùm
 verò adhuc frangibile invenerunt: sed non
 erat tam frangibile quam prius. Ac tùm fa-
 cilè cernebant se plus corporis mortui mū-
 dificati addere ac ponere debere. Ac sæpè
 ponendo ac denuò liquefaciendo, ad extre-
 mum molle effectum est, eratq̃ue perfectus
 Sol aut Luna, quare summiopere gaudebāt.
 Tum opus hoc vocarunt alterum opus al-
 terius ordinis. Idq̃ue ob eam causam fecêre,
 quod hac prædicta materia projectionē fa-
 cerent super mortua metalla quæ mundifi-
 cata erant. *Cap. 106.*

Opus 2 ordinis
 cur dictum.

PRÆTEREA Veteres cùm cernebant quod
 sublimatis spiritibus fixatis cū vivis cor-
 poribus, projectionem facerent super cor-
 pora mundificata, cogitabant vltius an ra-
 tio reperiri posset reducēdi corpora mortua
 ad Solem aut Lunam non mūdificata. Tùm
 facilè videbant, si id fieret: debere medicinā
 fortiorem confici, si corpora mortua trans-
 ferrent. Ac facilè etiam intelligebant: si cor-
 pora mortua non mundificata transferren-
 tur in Solem aut Lunā, se corpus illud mor-
 tuum prius vivificare debere, antequā me-
 dicina super illa proijceretur. Tùm medici-
 nam sumebant alterius ordinis quam cōfe-
 cerant;

Quo pacto Ve-
 teres corpora
 mortua ad So-
 lem aut Lunā
 non mundifi-
 cata rationem
 reducendi, in-
 uenerint.

178 OPERVM MINERALIVM

cerant: qua projectionem fecerant in metallis mundificata, de qua antè dictum est; ac eam soluebant in aceto forti destillato: ac rursùm acetum deduxere: ac medicinam congelarunt. Ac post medicinam rursùm in aqua pluuiali destillata soluerunt. Atque iterùm tertiam partem sublimatorum spirituum sumpsere, ac aquam illam spiritui immerfere, siccantes ac terentes denuò, ac rursùm siccantes, donec spiritus corpus illud omne imbibisset. Tum simul fixanda ponebant, quæ fixatio facilè fiebat. Cùmque omne fixum erat, tum denuò soluebant, vt priùs fecerant, ac rursùm sumebant tertiam partè spiritus pro quantitate prædictæ medicinæ quam habebant, ac rursùm spiritui immerfere, vt priùs faciebant, atque iterùm fixanda posuere, vt priùs dictum est. Hisq; omnibus peractis eandem medicinã etiam semel in aceto destillato soluerunt, ac acetum rursùm destillarunt, ac congelarunt. Ac tum sumebant cruda ac immunda corpora mortua ac liquabant, ac vitam ijs indabant: & tum medicinã suam superijciebant, ac simul fluere sinebant, ac in massam fundebant: & perfectũ Solem & Lunam inuenire omnes probas transeuntè ac examina. Ac reperiebant projectionem tam magnam & copiosam esse, prout fuerat in opere alterius ordinis. Quam altam projectionem admodum

modum mirabantur, atq; ea gaudebant: ac
tūm opus hoc vocitarūt opus tertij ordinis,
quia tertiū opus erat quod inuenerant. Pōst
cōsultarunt, ac reperiebant in sua sapientia
naturam peruestigantes: tum intelligebant
altam projectionem venire debere subtilita-
te medicinæ: qua intelligētia ac sensu quem
hac de re habebant ac intelligebant, multi-
plicatio omnis medicinæ inuenta est. Atque
ita rationem qua medicinæ subtiles effice-
rentur, multiplicationem vocarunt quia vi-
debāt cūm medicina subtilis fieret, eam al-
tam projectionem facere. Ac quò subtili-
orem faciēbant, eò proiectio semper magis
magisque alta cadebat. Ita rationem inue-
nēre omnes medicinas multiplicandi, &c.

Cap. 107.

CVM sapientes hæc omnia prædicta pro-
bassent, ac cernerent se omnia mortua
immunda corpora ad Solem ac Lunā per-
ducere, atq; insuper altā projectionē facere.
Tum etiāmnū vterius ratione inquirebant,
vtrum foret possibile spiritus arte ac medi-
cina reducere etiam ad Solem & Lunā. Qua
de re consultabant, cūmq; naturam omnem
medicinæ perspicerent, intelligebāt medici-
nā esse cōfectā ac coadunatam arte spirituū
ac corporū, ac simul in vnū simul fixata esse.
Tūm etiam facile in sua sapientia intellige-
bāt, si spiritus ad Solem ac Lunā reduceret,
debere

Opus 3 ordinis,
& quartū
ita dictum.

Quomōdō
omnis multi-
plicatio medi-
cinæ inuenta.

Ratio reduce-
di spiritus ad
Solem & Lu-
nam quomōdō
reperita à Ve-
teribus.

debere etiam naturam medicinæ habere, alioqui medicina se cum ijs permiscere nolle, neque cum ijs ingredi: nam spiritus corpora efficere non possent: nullam enim proportionem inter se habent. Medicina constat ex spiritibus & corporibus: atque hæc igni ita fixata sunt, vt ignis separare nequeat: atque alter est purus spiritus qui ab igni ascendit. Ita facillè ex hac ratione prædicta, comprehendebant res duas. Vna erat, si ad id peruenirent, se primùm spiritus parare debere, vt essent eiusdem naturæ cum medicina, si alioqui medicina cum ijs amicitiam contraheret, aut in ea ingredi vellet: simile enim amat sui simile. Ita si ad artem peruenirent, principiò ac ante omnia spiritus debebant efficere corpora, si eiusdem naturæ cum medicina forent. Deinde etiam facillè intelligebant, si spiritus corporeos ad Solem ac Lunam perducerent, se medicinam tam liquidam, tam subtilem, tamque penetrantem conficere debere, vt cum proijcerent super spiritus corporeos, statim liquefceret, ac penetraret, antequam ignis ita calidus fieret, vt spiritus à corpore non volaret; sed medicina spiritum tegetet ac supernaret, quemadmodum oleum super aquam natat: ita vt corpus à medicina capiatur antequam à corpore se subducatur. Ac cum medicina spiritum ac corpus penetrat, ac ea si- mul

mul fixat, vt ad Solem ac Lunam porueniant. Atque ita fecere: medicinam in aceto destillato solvebant: ac tùm denuò congelabant: ac tùm rursùm solvebant in aceto destillato. Atque id solvere & congelare iterabant toties idèdèdem in aceto recèti; vt amplius congelare nollet: sed in forma densi oïci consisteret. Ac spiritum Mercurij corpore induebant, ac ponebant in crucibulo super ignem, ac iaciebant aut stillabant super ipsum ex paratâ medicina, ac cõspergebant atque operiebant spiritum corporeũ, quemadmodum oleum super aquam natat, atque eam operit. Ac tum etiamnùm fortiorè ignem adhibebant, ac flabant, ita vt medicina vnâ cum spiritu corporeo, inter se inciperent circummagi ac fluere. Ac medicina corpus ac spiritum ita pervasit ac penetrauit, ita vt spiritus & corpus vnum in alterum ita compacta sint, vt ignis ea separare nequeat. Ac in massam fundebant, & perfectum Solem & Lunam reperiebant, qua de re permagnas gratias Deo agebant, ac mirum in modum gaudebant. Atque huic medicinæ nomen Elixiris indidere.

Medicina hæc
nomen Elixiris
accepit.

Cap. 108.

CVM verò isti Sapientes cernerent se omnia corpora ac spiritus hoc pacto perducere ad verum Solem & Lunam: tum vltèrius etiamnùm cogitabant, an non ex re

Quo pacto
Veteres quæsi-
runt an non ex
vna re medici-
nam conficeret

M

vna

possent, quæ corpora ac spiritus omnes possent transmutare in Solem aut Lunam.

Omnia originem duxere ex aqua simplici.

Sal Sapietum.

In omni mixto 4 elemēta cōueniunt ad mixtionem: quorum 2 sunt inclusa, vt ignis & aer, & 2 includentia, vt terra & aqua.

vna medicinā conficere possent, quæ corpora ac spiritus omnes simul possent transferre in Solem, aut in Lunam. Itaque sedulo naturæ studuere: quid Deus naturæ infuderit, ac quomodò natura operetur in omnibus rebus inferioribus: ac cuius generis quæque res sit, ac vnde quodque genus primum ortum ceperit, vtrum ex materia simplici aut composita. Ac rebus omnibus probe perspectis, comperiebant ac intelligebat omnia primum originem duxisse ex aqua simplici, quæ aqua erat quædam essentia Mercurij, ac Deus terram suam in ea aqua collocabat: quæ terra in se naturam sulphuris habebat: quæ terra sulphurea aquam illam coagulabat: quæ 2 simul manere non possent, nisi per quoddam medium, quod ea contineret inter se, ita vt alterum ab altero non separaretur, quandiu mediū illud apud ea maneret. Est verò sal quoddam, quod Sal Deus ijs infudit, ad illa duo copulanda. Ac Veteres Sal illud, Sal Sapientum vocavere. Adhæc Dominus Deus his tribus, vt aquæ, & terræ inclusit etiamnum duo alia, vt ærem & ignem. Ac Deus hæc 4 cum sale quod medium est, etiamnum ex suo mandato ornavit, adhuc 3 nimis subtilibus spiritibus, qui 3 spiritus mixturam prædictam simul continent: ac mixtura à se invicem separari nequit, nec corrumpi, nec interire, quan-

quandiu isti 3 spiritus adsunt. Sed cum isti
 3 spiritus mixturam deserunt, tum omnia
 pariter alia ab alijs separantur: atque istos
 3 spiritus Sapientes essentiam coniunctam
 nuncupauere. Atque ita facile assequeban-
 tur primum illud principium istam compo-
 sitam mixturam fuisse, ex qua omne quod
 hic infra in Orbe est, originem suam duxit:
 siue sint homines, pecudes, aves, pisces, ar-
 bores; herbæ: ac deinceps quicquid sensi-
 le aut sensus expers est. Sed ista mixtura in
 rebus omnibus æqualiter distributa non
 est, &c. Atque etiamnum Deus hisce mixtu-
 ris suo mandato infudit virtutem seminato-
 riam, ad porro producendum quodque sui
 simile, prout natura harum mixturarum
 componitur. Atque etiamnum Deus aliam
 virtutem infudit per influentiam cœli ac
 stellarum, & planetarum, per infusionem
 suarum influentiarum quas addunt ex man-
 dato diuino: essentiam, statum & declina-
 tionem, donec iterum separentur, ac denuò
 ad suam primam naturam perveniant, ex qua
 primum composita sunt, prout res ea fuerit.
 Vna res crescit diu, antequam ad suum sta-
 tum perveniat: alia breui tempore adole-
 scit antequam ad suum statum perveniat.
 Alia multo tempore in suo statu permanet;
 alia non permanet diu in suo statu, &c.

Essentia con-
 iuncta quid
 Veteribus.

Virtus semina-
 toria à Deo
 mixtis infu-
 sa.

Item alia vir-
 tus per influen-
 tiam cœli, stel-
 larum & plan-
 etarum.

M 2

Atque

Sicuti res omnis initium habuit, ita etiam medium habet ac finem.

AT QV E etiam probè intelligebāt quem admodum res omnis initium habet, ita quoque eam medium habere debere, cuius hoc loco mentionem fecimus: ac post illud medium finem sequuturum. Ita intelligebant omnibus rebus divinā providentiā creatis nullum vitium inesse posse: omnia perfecta esse debere. Probè itaq; intelligebant cūm omnia ad suam primam essentiam rediissent, ad quam Deus condidit, quod tūm instaurabit: ac omnes res creatas in suam extremam virtutem perducet: ita vt postea in rem illam creatam nulla mutatio cadere possit: ac in æternum in sua essentia permanebit. Probè etiam intelligebant quod Deus easdem res creatas mutabit absque alterius rei extraneæ additione. Sed eadem illa res creata mutabitur in suam perfectionem ac virtutem supremam. Ita facilè ex eo intelligebant, vnamquamque rem creatam medicinam suam propriam in se habere, per rationem prius demonstratam. Ita liquidò constat nihil peregrinum adhibere ei opus esse, quod ad supremam suam Potentiam perducere velimus: sed tantummodò rem sumendam esse, ad rem perfectam efficiendam; siue in minerali, vegetabili, aut animali. Cūm Veteres isti Sapiētes omnes hæc rationes prædictas, ac plures alias quas

commemorare nimis longum foret, probè in-
 telligeret ac funditus, facile sentiebant, idq;
 certò, se acumine ingenij facile rem repertu-
 ros ex qua rem producerent qua spiritus &
 corpora in verum Solem ac Lunā transfer-
 rent. Tum cōsiliū inibant ex qua materia
 rem illam perfectam extrahere possent, qua
 virtute transferēdi corpora, & spiritus in So-
 lem, & Lunam prædita esset. Tum pro sua
 sapientia facile intelligebant, si Solē ac Lu-
 nam haberent, res ea debebat esse de eorum
 natura ac genere. Vnumquodque enim sui
 simile gignit. Equus equum producit, avis
 avem, &c. Ita reperiebant in sua sapientia:
 Deum ex omnibus his inferioribus nihil
 auro perfectius cōdidisse: Ignis enim ipsum
 destruere non potest, nec quicquam in or-
 be: ac in suo statu permanebit vsque ad diem
 novissimum absq; declinatione: quod nul-
 li rei in orbe fiet, non enim diu in suo statu
 perseverabit, quin rursus declinet ac ad su-
 am primam materiam redeat, qua de re an-
 tē doctum est, nisi aurum solum. Atq; per
 hoc planum fit ratione ante demonstrata, au-
 rum esse rem perfectissimam quam Deus
 creavit, ac condidit. Ita conveniebat inter
 ipsos vt sumerent Solem, vt ex eo cōficerent
 id quod eam potētiā haberet spiritus & cor-
 pora in Solem ac Lunā transferēdi. Ac quia
 Deus nihil solitarium creavit, sed duo crea-

Vnumquodq;
 sui simile gignit.

Deus ex omni-
 bus inferiori-
 bus nihil auro
 perfectius cō-
 didit.

Convenisse in-
 ter Veteres vt
 sumerent Solem,
 vt ex eo confi-
 cerent rem illā
 quæ potentia

haberet spiritus & corpora in solem ac Lunam transferendi; sed ut naturam generationemque eius sequeretur, Solem & Lunam sumpsere.

uit ut masculū & fœmellam, in hominibus & pecudibus, in avibus & piscibus, & insensibilibus atque insensibilibus, in herbis, in plantis, &c. DE VS singulorum duo creavit, ut masculum & fœminam. Et ut opus ad suam extremam virtutem perducerent, sumpsere Lunam tanquã fœmellam Solis, ac vtraque ceperunt ut lapidem suum ex ijs educerent: quamvis ipsum ex singulis per se facillè extrahere possent. Sed quia naturam generationemque naturæ sequi vellent, quantum poterant: vtraque naturam deliberatione sumpsere, quia Sol tam perfectus, tam purus, tamque subtilis erat, ut metuerent ne clam avolaret cum ipsum in opere haberent: & Lunam cuius partes nonnihil crassæ & terræ sunt, ita ut multum terræ habeat, ac quia sese invicem amant ac amicae sunt, ut maritus & vxor, ac quia alter calidus, altera frigida est, ut sese invicem temperarent in subtilitate & crassitudine, in volubilitate ac terrestritate: ac ut alterum contineret alterum, vtraque sumpsere simul æquali proportione, ut alterum temperaret alterum, ut antè traditum est. Cum vtraque hoc pacto sumpsissent, consultabant quibusnam operibus hæc duo tanquam marem ac fœminam inter se copularent. Tum facillè intelligebant ea esse 2 dura corpora, in quæ natura suam extremam virtutem adhi-

Exhibuisset, atque opus extremum, vt ampli-
 us in ea operari non posset. Natura enim
 non vltius in his duobus mouetur. Nam
 hæc duo Sol & Luna, in ijs natura ita ope-
 rata est, vt in nulla re creata in orbe, ita sit
 operata, nec vnquam operabitur, vt in his
 duobus corporibus fecit, in Sole & in Luna.
 Hæc enim duo corpora in statu permane-
 bunt, vt natura ea tradidit in sanitate, vsque
 ad diem novissimum: donec DEVS om-
 nia in supremam virtutem perducet, & po-
 tentiam, ad eum finem ad quem omnia
 creata & facta sunt. Et quicquid Deus cre-
 auit in mundo, exceptis his duobus corpo-
 ribus, omne simul mutabitur, postquam a-
 doleuerit, ac in statu constiterit, quodque
 secundum naturam, aliud breuius aliud lon-
 gius; tum ad extremum declinabit & abo-
 lebitur, ac redibit ad suam primam naturam,
 ex qua DEVS id primum produci voluit.
 Atque hæc duo corpora in sanitatis statu per-
 manebunt, & sine retrorsum eundo, ac quic-
 quam declinando, ad diem vsque novissi-
 mum. Quare nihil in orbe hominibus præ-
 stantius est. Natura enim hominum ea est, vt
 semper optimum quodque amet, estque hoc
 donum quod Deus animæ nostræ infudit;
 estque vna supremarum virtutum animæ
 nostræ, quod semper optimum quodque
 diligemus ac amabimus. Atque ita nihil

Homo naturam
 optimam quod-
 que amat.

in orbe præstantius est quod in statu permanebit, quam hæc 2 corpora. Facile etiam intelligebant quamvis natura in ijs ita operata fuerat, vt in statu sanitatis permanerent vsque ad diem novissimum: Deum naturæ talem virtutem non infudisse, vt natura tale opus operata fuerit in his 2 corporibus, vt destrui non possent. Ita vt facile ad suam primam essentiam reduci possint. Itaque natura ijs eam virtutem non dedit vt destrui non possent. Sed sine arte Sapientum hæc 2 corpora sua sponte non retrocederent, nec in primam suam naturam declinarent ante diem novissimum, cum Deus omnia perficiet. Quemadmodum Deus Adamum immortalem condidit: sed Adamum non cōdiderat talem, quin facile mori posset.

Cap. 110.

Ad hæc corpora transmutanda partim naturam esse sequendam, partim transmutationem Dei novissimā specularandam pericipere Veteres.

ITA Veteres Sapientes facile intelligebant se hæc duo corpora arte posse destruere, ac ad suam primam naturam reducere, in aquam simplicem. Ac facile itidem intelligebant, si hæc 2 corpora perducerent, ex propria natura in meliorem naturam, aut in aliam: in primis & ante omnia esse tollendum quicquid natura in ijs operata est, ac reducendum in eum statum in quo erat cum natura primum in eo operari inciperet.

Tum

Tum facile intelligebant se debere retexere quicquid natura fecerat, ac operata fuerat. Tum consultabant, si ad id peruenirent, se naturam sequi debere. Ac natura omnia produxit, ac crescere fecit, ac pōit illud incrementum, in statu sanitatis cōtinuit, aliud breuius aliud longius, prout quodque erat, vt ante doctum est. Ac post statum sanitatis cepit declinare, donec ad suam primā materiam perueniret, vt prius dictum est. Ac si ad id peruenirent etiam in hoc naturam sequi debebant, ac retrocedere gradatim, donec hæc 2 ad suam materiam primam perduxissent, id erat, in simplicem aquam: ac tandiu naturam sequi debebant. Ac si tum hæc 2 corpora perducere in supremā virtutem ad quam Deus ea coniunxit, vellent: tum naturæ imitationem deserere debebāt, ac speculari transmutationem Dei nouissimam, atque opera post hoc seculum, quomodo omnia mutabit ac perficiet, ac opera naturæ finet. Ita facile præuidebant ac in sua sapientia intelligebant, sibi hoc pacto naturam esse sequendam, ac declinandam donec ad primam materiam peruenissent. i. in aquam simplicem, vt prius dictum est: ac tum naturā esse deserendam, vt antè dictum est. Tum consultabant, quomodo primum operari deberent in hæc 2 corpora, ac facile intelligebant, omnia opera operata operibus

Omnia opera
operata con-
trarijs destrua-
enda.

bus contrarijs esse destruenda, ac omnia dura, mollia efficienda, ac omnia sicca humida, & contrà, ac omnia leuia, grauia, ac omnia grauia, leuia, atque omnia calida, frigida, ac omnia amara, dulcia, & contra: atque ita deinceps, &c. Quare Aristoteles ait: Ex leui fac graue, & ex graui leue: fac ex aëre terrã, & ex terra aërem, ex igne aquam, & ex aqua ignem, dulce amarum, & amarum dulce effcito, ac omnes artes habes. Ita que intelligebant isti Sapientes, se hæc 2 dura corpora, mollia efficere debere, Natura enim dura fecerat, si opus naturæ dissoluerent. Idque ita debere fieri opere eo quod destruere appellauere, &c. Eo peracto, facile intelligebat naturam corpora ea arida finxisse, ac humiditatē eorum intrinsecus clausisse: ac tã firmiter conclusisse, vt ignis inter eius partes peruenire non posset, ita vt ignis in ea vi operari non posset. Ac si hæc 2 dissoluerent, debebant siccitatem humidam efficere, ac in aquam soluere. Ac si aperirent solida eorum corpora quæ natura clauserat, id debere fieri per opus quod putrefactio dicitur. Cùmq; hæc opera ad eum modum intelligerent, ita fecere. Ac post etiamnum duobus operibus intenti fuere, quorum alterum solutio dicitur, quod per destillationem fiebat. Alterum opus dicebatur coagulatio. Hæc 2 iterabant tam sæpè ac frequenter

Aristoteles:

Solutio.

Coagulatio.

ter ope materiae vegetabilis, donec hæc duo corpora ad primam suam materiam perduxissent, in qua erant cum Natura primum in ijs operari inciperet. i. in aquam simplicem. Cum hæc 2 corpora hætenus perduxissent, viam naturæ sequi omisere: ac tum aliam viam perspexere. Probè intellexerunt Deum ex aqua terram fecisse, ita vt aqua & terra vtraque vnum fierent, ac ex aqua terram fecere. Facile etiam intelligebant, Deum spiritum è corpore educere, ac spiritum igni purgare: ac spiritu per ignem purgato, spiritus ascendit in cælum, ac corpus destruitur, ac etiam mundificatur in materiam claram ac subtilem, atque idipsum, istamque viam ita sequuti sunt, idq; duobus operibus perfecere. Opus quo spiritum è corpore educabant, ac mundabant spiritum, opus illud sublimatio dicebatur. Reliqua 2 opera quibus corpus purgabant, horum alterum vocabant Reuerberationem aut Calcinationem, ac alterum Solutionem. Ac cum vtraq; mundassent ab omnibus peccatis eorum igni & aqua, tum opera Dei perspiciebant, quomodo animã denuò die nouissimo infundet suo corpori proprio glorificato: ac tùm nullã mutationẽ fore, tam fixum Deus corpus cum spiritu faciet: ita vt post illam fixationem nunquam à se inuicem separari possint, ac simul manebunt in secula.

Cum

Sublimatio.

Reuerberatio
sive calcinatio.

Solutio.

Cum ista probè intelligerent funditus, eti-
am facillè intelligebant, si ad perfectionem
lapidis sui peruenirent, vt ipsum etiam ad
talem glorificationem ac aternitatem per-
ducere possent, ac perfectionem, se Dei ope-
ra futura facere debere, si lapidem suum ad
talem perfectionē perducerent. Atque etiā
facillè intellexêre, si lapidem ad talem perfe-
ctionem perducerent, vt eodem gradu sta-
ret quo res omnes post diem nouissimū, se
projectionem eo nō posse facere. Nam tūm
ad finem peruenisset, ad quem Deus ipsum
condidisset. Nam post illud tempus nulla er-
rit generatio, nec vlla virtus seminaria. Tūm
cōsultabant vt ei virtutem seminariam im-
primerent. Ac partem vnā vtriusque cor-
poris sumebant Solis ac Lunæ, cuiusq; tan-
tundem subtile effectum, ac vnā cum cor-
pore glorificato cōglutinarunt, quod mun-
dificatum erat: eamq; compositionem Fer-
mentum dixêre. Tūm porrò Dei opera fu-
tura prosequerentur, ac spiritum corpori illi
infudêre debita proportione, atque habent
ita omnes simul spiritum apud se ac in pro-
prio corpore. Idq; duobus operibus fecêre,
quorum alterum Inceratio, alterum Fixatio
dicebatur. Ac lapidem perfecêre, & ad vir-
tutem extremam perduxere.

Post hoc secu-
lum nulla erit
generatio, nec
virtus semina-
ria.

NVNC

Cap. 111.

NVNC te modum sublimationis docere volo, quomodo & quâ ratione, vnusquisque spiritus sublimari debet, & quare; ac per quid quodque sublimandū est. Nam in 3 ordinibus omnibus sublimari debet; atque etiam in Elixire, atque etiam in lapide. Atque ob id necesse est, veram naturam sublimationis nosse. Nam sublimatio fit multifariam. Nam sublimatio est instituenda secundum opus in quo spiritus sublimatus adhibendus est, siue ad 3 ordines, aut Elixir, aut in alia omnia opera, quæ multa sunt, atque ad rubrum ac album, ac potissimum in lapide. Atque ob id necesse est intelligere sublimationem; quia sublimationes toties mutandæ sunt. Nam secundum quodque opus quod facere velimus, sublimationes alijs, atque alijs modis sunt mutandæ. Ideo necesse est tibi de sublimatione scribam ob rationem iam dictam, &c.

Cap. 112.

SCIES principio sublimationem arsenici & auripigmenti, quorum alterum ad rubrum, alterum ad album. Est etiam rubrum arsenicum aut croceum. Sed simul vnum genus est auripigmenti aut arsenici. Arsenicum enim naturam auripigmenti habet. Ita natura eadem sunt, sed non colore: nam alterum ad album, alterum ad rubrum seruit.

Sublimationis
cognitionem
necessariam
esse, & quare;

Sublimatio Arsenici & Auripigmenti.

feruit. Atque hi 2 spiritus nimis subtilem spiritum in se habent: ac spiritus solertia separandus est; nam si huius spiritus subtilis quiequam vsquam apud 2 lapides maneret: spiritus operi suam fixationem adimeret: ita vt opus nunquam fixari posset. Atque etiam apud se habent sulphur combustibile, quod opus omne simul combureret ac destrueret, cum ad ignem adduceretur.

Cap. 113.

Crasse faeces
& sicca terre-
stritas lapidi
adimenda, &
quomodo.

AD HÆC 2 isti lapides etiam nunc materia habent: quæ iudem, his adimenda est: ea enim etiam opus corrumpere: ea est crassæ eius faeces atque terrestritas. Nam si quid horum in his lapidibus remaneret, aut faeces aut sicca terrestritas, impediret quominus medicina ingredi posset. Quare opus est ad hæc omnia adimenda, vt hi 2 lapides misceantur cum fixa faece quæ attrahat, quæque etiam spiritus non fiat. Quare debet esse fixa? quia res fixa rem volatilem ægrè à se dimittit, quando cum ea permixta est: quia fax fixa apud se retinere potest spiritum medium, qui nobis in opere est necessarius, donec subtilis spiritus abierit; antequam spiritus medius à facibus sese separaret. Quare fax fixa etiam attrahens aut stiptica esse debet, quia spiritum non ni-

mis

mis alrè ascendere in vase sinet: sed altis-
 simè latam manum supra fæces, aut vt ma-
 neat super fæces, &c. Ac quare fixa fæx
 nihil de se mittere debet, quia cum spiritu
 medio secum non subuehet, sed purus &
 mundus futurus est. Ac vt nihil extraneum
 in opus adducat. Nam in opere nihil extra-
 neum esse potest. Præterea fæx frigida &
 sicca naturâ esse debet, per quam duo isti
 lapides erunt sublimandi. Quare frigida?
 ad calorem quem sulphur combustibile in
 se habet ita cohibendum, ne in sublimatio-
 ne spiritum destruat, ac à spiritu se separet.
 Quare sicca? Vt fæx sua siccitate, calorem
 sulphuris combustibilis ita temperet, ac a-
 pud se retineat, ita vt cum spiritu medio nō
 separet se, nec ascēdat ex fæce. Ad hæc opus
 est alto & oblongo vase in quo hi duo lapi-
 des sublimentur. Quare alto vase? Vt sub-
 tilis spiritus volatilis qui calorem nullū fer-
 re potest, ascēdere in superiorem partem il-
 lius vasis longi possit, vt frigus ibi reperiat:
 vt ibi manere possit, ad eò melius se à spiri-
 tu medio separandum. Debes etiam duos i-
 stos lapides admodum pusillo igni sublima-
 re. Quare igni pusillo? Vt subtilis spiritus
 volatilis primùm ex fæcibus volare possit
 vsque in superiorem partem vasis: antequam
 spiritus medius ex fæcibus exire incipiat.

Subtilis spiri-
tus eximendus,
antequam ignem
in sublimatione au-
geas, & quare.

NVNc scies antequam ignem in sublimatione augeas, te alembicum demere debere, ac subtilem spiritum eximere. Idque ob hanc causam, ne cum vehementem ignem adhibes, spiritus subtilis iterum decidat: aut cum omne sublimatum fuerit, ac tum subtilis spiritus volatilis rursus super faeces decidat, nec super spiritum medium, ac ne iterum inter se permisceantur. Spiritu vero ex alembico sumpto, alembicum denud superimponere: ac tum ignem adde, vt spiritus medius ex faecibus exire possit. Cumque iam e faecibus sublimatum fuerit, exime, ac rursus cum faecibus tuis permisce, ac fac modis omnibus, vt prius doctum est. Istamque sublimationem itera tandiu ac toties, donec nihil amplius de subtili spiritu ascendat. Tum spiritum medium per se sublimandum pones, vt videas, an nihil spiritus volatilis sit adiunctum. Ac si quid sit adiunctum, id identidem eximes, ac etiam circumspicies nunquid de sulphure combustibili ac faecibus remaneat, &c. Ac sublimationem iterabis tandiu, donec reperis nihil amplius ascendere de subtili spiritu volatili, ac nihil relinquat in fundo vasis. Tum certus es, te spiritum medium mundum ac purum habere, estque paratus vt in opere colloces.

Ad

*Ad Mercurium sublimandum.**Cap. 115.*

SVME S Mercurium ac probè mundabis, Modus subli-
mandi Mer-
curij.
 Scum sale & aceto benè contere in mor-
 tario ligneo, pistillo ligneo. Ac vbi diu con-
 triueris cum sale & aceto, Salem à Mercurio
 ablue aquâ mundâ bulliente, donec aqua
 purâ defluat. Tùm Mercurium sicca panno
 lineo mundo. Ac tum denuò sal mundum
 recens atque acetum recens adde, & rursum
 in mortario ligneo contere 4 aut 5 horas
 continuè. Tùm denuò aqua munda bulli-
 ente ablue, vt priùs. Ac tum iterùm recens
 acetum & sal adhibe, ac contere ad illud vs-
 que tempus, donec Mercurius nullam ni-
 gredinem, nec sordes de se mittat, ac Mercuri-
 us mundus ac clarus maneat instar speculi:
 tum ad sublimandum paratus est. Ac tum
 fume in vnam libram Mercurij salis com-
 munitis lb 2 semel in aqua frigida soluti, ac
 denuò in balneo congelati ad spiritus suos
 retinendos. Ac tum in 2 illas libras salis præ-
 dictas 2 3 salis armoniaci sumito toties sub-
 limati, vt nihil post se relinquat, ac probè in-
 ter sal contere: ac tum Mercurium inter ea
 tere siccum super lapide, ita vt Mercurius
 non videatur. Tùm simul sublimanda pone
 in vase apto, alembico superimposito, ac re-
 ceptaculo ad rottrû lutato. Ac initio ignem

N

puffil-

Ignis primam
pusillus adhi-
bendus ad ho-
ras 24.

Sublimatio
Mercurij toties
iteranda, donec
Mercurius tam
clarus sursum
sublimatus fu-
erit quam cry-
stallum pellu-
cidum.

pusillum adde ad horas 24. Deinde adhuc
fortiorem adhibe horas 24. Post adde ad
horas 24 ignem tam vehementem, ut cer-
tus sis omne simul esse sublimatum. Tum
finas refrigescere. Tum sublimatum ex a-
lembico sume, ac denuò cum sale commu-
ni recenti contere, preparato, ut prius dictum
est, ac denuò sublimandum pone, modis om-
nibus, ut prius doctum est. Atque istam
sublimationem itera toties semper cum sale
recenti preparato, donec Mercurius tam
clarus sursum sublimatus fuerit, quam cry-
stallum pellucidum. Tum satis sublimatum
est. Item tum eundem Mercurium iam sub-
limatum sumes, ac siccum super lapide con-
teres in puluerem subtilem. Tum Mercuri-
um communem pone in vitro lato aut vase
lapideo in fornace in qua spiritus calcinan-
tur. Atque ad 6 hebdomadas calorem ad-
hibe tam vehementem, ita ut manum tene-
re non possis ad interiorem concavitatem
fornacis. Ac 6 illis hebdomadis elapsis spon-
te refrigescere sine: exime, ac sacco inde,
eumque in cella humida suspende: ac ei vas
vitreum suppone, ac prædictus Mercurius
omnis soluetur in aquam claram pelluci-
dam. Item hæc aqua Mercurij omnia me-
talla soluit, adque extremam perfectionem
perducit hoc pacto. Item in ea solue corpus
quodcumque, fæces metallorum statim subsi-
dunt.

dunt. Nam hæc aqua Mercurij, nihil nisi sui simile soluit, & quicquid naturæ eius non est fundum petere sinit. Ac tùm clarum sensim effundere potes, aut philtrare, ac faces tollere, ac aquã clarã ollæ vitreæ indere, ac alembico superimposito ac receptaculo rostro addito, humiditatem destillare: ac tùm ignem tuum augere, ac tùm Mercurium sursum in alembicum sublimare, atque ita Mercurium tuum denuò habes, verùm aliquanto factum leuiorem. Ac tùm metallum ex olla exime & in corpus reducito, habesque metallũ tuum clarum, purum & mundum extremè, siue Venus, Saturnus, Iupiter aut Luna sit, &c. Estque hoc tam magnũ secretum quam sit in arte vniuersa. Tùm Mercurium ex alembico denuò sume, ac rursus super lapide siccum contere, & iterum in sacco pende, ac denuò soluetur in aquam claram pellucidam. Atque habens tuum Mercurium, cum hac aqua potes omnia metalla simul conglutinare quodcumque sit: ac item omnia metallorum quæ fracta sunt, frustra denuò coniungere, ita vt videri non possit vbi fracta sint: ac eo loco tantã fortia sunt quam alibi. Atque etiam plures virtutes reconditas quas hæc aqua in se habet, quas ob certas causas non scribo. Sed magnum secretum in natura est.

Hæc aqua Mercurij nihil nisi sui simile soluit.

Magnum Secretum.

N 2

Lapis

*Lapis tantummodo ex Sole.**Cap. 116.*

Lapis ex solo
Sole omnes
alios superat.

NVNc tibi describere volo lapidem qui
ex solo Sole conficitur: qui lapis omnes
lapides superat, qui manibus hominū con-
fici possunt. Ac tenebis loco secreti, Solem
suā naturā esse speciem metalli in quo nullæ
partes insunt. Simplex est & purum, tamen
vnius generis fax inest, eaq; in eo abscondita
est. Et quamvis Sol est corpus simplex absq;
discretis partibus, tamē arte ei color detrahi
potest, tam ruber quā albus, sed sine arte id
fieri non potest. Quamvis vnam materiam
esse assero, tamē Sol diuidi potest in 2 partes
quæ sibi inuicem contrariæ esse videntur.
Sol species est quæ virtute nature effecta est.
Nā Natura in eo ita operata est, ita vt Natu-
ra in eo extremas suas vires ostenderit. Imò
natura ita in Sole operata est, vt in toto orbe
nihil Sole præstantius sit. Sol enim mundus
ac purus est, ac Natura tam prope naturam
simplicem ipsum perduxit, quam potuit. Ita
vt in toto orbe nihil tā prope ad simplex ac-
cedat, quam Sol. Nam Sol igne destrui non
potest, nec in terra computrescere nec for-
descere, nec in aëre corrumpi.

Sol quamvis
vna materia
sit, tamen in 2
partes diuidi
potest, quæ sibi
contrariæ vi-
dentur.

Sol nec igne
destrui, nec in
terra compu-
trescere, nec in
aëre corrumpi
potest.

Natura nihil
fixum nec sim-
plex producit.

Cap. 117.

SCIES in toto Orbe nihil quod Natura
Soperata est, fixum esse. Sed arte Sol fixus
efficj

effici potest, ac alia plura. Sed naturæ à Deo non est concessum, vt quid fixum produceret, aut naturam simplicem. Fixum enim æternum est, id neque iam neque vllò vnquam tempore mutari potest in melius aut peius: sed in æternum permanere debet in ea natura in qua est. Cœlum fixum est, id in æternum in sua fixa simplici essentia permanebit, in qua est. Ac post diem nouissimum Deus omnia quæ condidit fixa efficiet, atque ita in æternum sicuti sunt, permanebunt. Itaque Natura nullam rem fixam operatur: retexi quidem potest quod natura operata est arte, vt in hoc libro docebitur. Scies naturam in Sole ita operatam, vt non possit vna pars eius sursum sublimari, ac altera infra relinqui. Nam in Sole nulla terra est. Ea terra quæ in Sole est, ita coniuncta est cum reliquis 3 elementis, ita vt vnum elementum alterum sit, omnia munda sunt, in ijs nulla corruptio, nec contrarietas quæ partes disiungat. Terra tam subtilis est, quàm ignis, aut aër sint: ac inter ea nulla est corruptio, quæ partes eius disiungat. Itaque aut simul ascendere aut simul infra manere debent. Quare Sol omnis simul ascendit, aut omnis simul infra in fundo fixus manet. Ita Solem arte totum ascendere facere possumus, aut arte fixare, vt totus in æternum infra maneat, vt nunquam effici possit vt ascendat, sed

Sol aut omnis
simul ascendit,
aut omnis si-
mul in fundo
fixus manet.

in æternum fixus maneat. Ex Sole 4 elementa separare non possis, quemadmodum ex reliquis rebus omnibus separantur: quia inter elementa nulla contrarietas est, quæ partes eius disjungat, vt suprâ ostensum est, &c.

Cap. 118.

Modus parandi lapidem ex solo Sole.

NVNC cum verum lapidem philosophorum, qui nobilissimus ac summus lapis est conficere vis: scies tu qui verum lapidẽ ex solo Sole vis parare, qui verus lapis sit: quod sumes puri Solis marcas 2, ac tũdes in tenues laminas, ac frustra secabis magna aut parua provt liber, ac pones in cæmento Regali, ac adde aliquantum sulphuris ac salis armoniaci, ac cæmentabis 24 horas continuẽ. Exime, ac liquefacito, ac rursũ tunde in laminas tenues, vt prius faciebas, ac pone denuð cæmentandum, vt prædictum est: liquefacito iterum, ac denuð in tenues laminas tunde, ac rursũ cæmentandum pone, modis omnibus, vt antè dictum est. Idquẽ minimũ ter aut quater itera, donec certò scias Solem tuum mundum ac purum esse. Tũ conficito aquam fortem ex salnitro, vitriolo, sale armoniaco. Salnitrum quantitate reliqua duo æquabit .i. salnitri 2 partes sumes, & vitrioli ac salis armoniaci ana, singulorum partem vnam. Atque ex his aquam fortem confice quemadmo-

admodum secundum artem confici solet. Aut potest aqua illa confici ex vitriolo & salnitro solis, ac post in ea Sal armoniacum dissolui. Tum solue 2 illas marcas Solis in ea aqua forti, quemadmodum Sol solui solet. Simulatque solutus est, aquam communem superfunde ter quaterve destillatam: ac super ignem pone, ac ad semihoram bulliat. Tum sponte sinas refrigerescere, ac per 2 dies stare sinas, ac Sol tuus fundum petet. Effunde aquam desuper sensim, ac rursum aliam aquam superfunde, ac pone denuò vt bulliat, vt antè dictum est, idque ter: aut quater itera, donec certus sis, tuum Solis puluerem probè ablutum à spiritibus aquæ fortis. Tum puluerem tui Solis sicca ad ignem pusillum, aut ad Solem, aut super cineribus calidis. Tum puluerem tuum in duabus partibus appende, aquali pondere.

Cap. 119.

NVNC scies duo opera tibi peragenda: sibi invicem contraria futura: vnam partem pulveris spiritualem efficies ac volatilem: alteram verò partem illius pulveris corpoream ac fixam efficies: atque vtramque partem pulveris subtilè efficies quamque in suo gradu, ita vt nihil subtilius effici possit. Debes vtriusque partis pulveris

Opera 2 sibi
invicem con-
traria agenda.

interius foràs producere, antequam subtilis fiet. Interius eius foràs producendum, vt lapis indè effici possit. Nam in eius parte interiore est species quædam fæcis crassæ, eaque educi nequit, nisi interius foràs producat. Ac tùm lapis subtilis effici potest, &c.

Cap. 120.

Pulverem primum spiritua-
lem efficiendū,
ac quomodo.

ITEM opus illud quo pulvis spiritualis est efficiendus, primum erit opus quod aggrediemur. Aperiendum quod natura clausit, ac omne retexendum, quod natura fecit aut operata est; ac pulvis conficiendus est eo statu, in quo erat, cùm natura in eo operari inciperet. Tùm primum pulvis aut materia parata est ad lapidem conficiendum.

Cap. 121.

Altera parte
pulveris quæ
corporea ac
fixa erit effici-
enda, quid a-
gendum.

IN altera parte pulveris quæ corporea aut fixa erit efficienda, primum opus est perficere, vbi natura reliquit. Itaque hoc opus rectum est, alterum verò contrarium. Nam in illo opere omne simul retexendum, quod Natura operata est: & in hoc opere incipiendum, vbi Natura reliquit. Quod Natura efficere non poterat, id porro arte perficiendum est. Natura enim non mouetur vterius ad operandum, quam donec rem perduxerit in eum statum, ad quem Deus secundum voluntatem suam ordinavit, &c. Atq; ita illud nobis incipiendum est vbi natura reliquit, ac adducendum ad perfectionem atque

atque supremam virtutem. Hoc est, eius exterius intrò perducemus, ac interius foris collocabimus, ac tum exterioribus ac interioribus facibus exuemus, & subtile ac fixum efficiemus, ita paratum est ad lapidem ex eo conficiendum. Itaque hæc 2 opera sibi inuicem contraria sunt, idque esse debet, si alioqui lapis Philosophorum produceretur. Ratio enim hæc est: Sol omnis simul ascendit, aut omnis simul infra fixus manet. Sol nullam terram relinquit, vt te supra docui. Itaque hæc 2 contraria opera tibi in lapide facienda sunt: alteram partem spiritualementem ac volatilem, alteram verò corpoream ac fixam efficere debes, si alioqui lapidem sis producturus. Ac quicumque alias vias querit, errabit, ac mentem Sapientium non capit. Scies Solem non posse separari nisi in duo, .i. in albedinem & rubedinem. Cum Sol est in sua crassitudine, rubedinem ei arte demere potes, ita vt Sol omnino candidus sit futurus. Cumque Soli interius foras inuersum est, albedinem ei detrahare potes, ita vt omnino ruber sit mansurus. Nam Sol tincturam ac colore extrinsecus ruber, intrinsecus verò albus est. Nam Sol interius Luna est, ac Luna interius Sol. Sed Luna ægra, & infirma ac imperfecta. Ideò lapis ex Luna haud facile confici potest, qui perfectus sit futurus. De quo nihil hinc scribendum est, nam id

Sol interior
Luna est, ac
Luna interior
Sol.

nos à proposito abduceret. In hoc enim opere tantummodo de Sole, ac non de Luna sermo est, &c.

Cap. 122.

Opus quomodo
auspiciandum.

ITEM nunc te docere volo, quomodo & quâ ratione opus auspicaberis. Ac principio aquam fortem conficies ex sale armoniaco, & sal nitro ana, ac sal nitrum in pulverem siccum siccabis. Tum probè sal armoniacum inter pulverem salnitri misce, ita ut benè inter se permista sint, ac incorporata alterum in altero. Tum destillanda pone, nec receptaculum strictè ad rostrum lura, antequam destillare incipiat. Nam si initio receptaculum ad rostrum alembici luras, spiritus sylvestres ventosi insunt materiæ qui receptaculum disrumperent. Sed cùm aliquantis per destillauit, lura intrepidè ad rostrum, atque aquam secundùm artem destilla. Item fac facilè quartarium Coloniensem aquæ cum dimidio: nam multa aqua tibi opus erit. Aquâ cõfectâ vitrum in hunc modum constructum sume, ac ei

vnam partem pulveris tui Solis inde: alteram verò partem serua donec te doceam quid ea sis factururus. Ac Solem tuum solve, & in balneo pone, alembico vitro superimposito: nec balneum magis accendas, quam ut manna

cuara

tuam in eo ferre possis, ac receptaculum rostro admodum solidè adglutina. Et suprà in alembico erit pusillum foramen, ei infundibulum vitreũ impone, per quod denuò alia aqua fortis infundi possit, cum opus est. Ac balneum in eo calore retine, quo dictum est antè, die nocteque, cumque vides aquam tuam fortem ad tam parvam pervenisse quantitatem, sicut erat cum solveres in ea Solem: ita sinas sensim destillare diem ac noctem ex balneo. Cumque iterum spissescit, rursum aquam fortem materiæ superfunde, modis omnibus, vt antè dictum. Id ter itera, semper aquam fortem recentem superfundens. Tertiò verò liberè siccum destilla. Tùm sine corpus illud refrigerare, ac receptaculum à rostro tolle, ac cerâ solidè obtura. Alembicum ab olla aufer. Ac tùm sume drachmam aut scrupulum ex olla, materiæ, ac ollæ vitreæ inde, ac aquã communem destillatam superfunde, ac super fornacem colloca in testa cum cineribus, & aqua illa ad semihoram bulliat. Tùm sinas spontè refrigerare: ac stare sinas diem vnam ac noctem, ac pulvis in fundo vasis subsidet. Aquam effundas sensim supernè, ac aquam reliquam super igni tepido evaporabis, ita vt pulvisculus tuus siccus fiat. Cùm verò siccus fuerit, exime, ac laminam argenteam candefacito, ac paululum

Præparatio Solis.

tui puluisculi laminæ candenti superijecto: ac sedulo vide an pulvis non fumet: ac si fumare videris, caue tibi à fumo: fumus enim te enecare posset. Tàm subtilis est fumus Solis cum apertus & spiritualis est. Ac si ita fumet, vt omne simul ascendat à lamina candenti, Sol tuus satis apertus est, ac spiritualis ad sublimandum. Si veid non fumet, aut parùm, ita vt paululum maneat super lamina candente, Sol nondum satis apertus est, nec satis spiritualis ad sublimandum. Debes iterum alembicum ollæ superimponere, ac receptaculum ad rostrum lutare, ac rursus aquam fortem superfunde, modis omnibus, vt antè dictũ est; ac denuò destilla, ac iterum proba super lamina argentea candente: cumque omne simul ascendit, satis apertum est & spirituale ad sublimandum. Tùm ollam illam vitream sume cum materia ex olla in magno vitro, ac aquã communem ter quaterve destillatam superfunde, vt aquæ illius nihil remaneat, ac pone super fornace in testa cum cineribus cribratis per horam vnam. Tùm linas sponte refrigerescere, ac per duos dies, ac 2 noctes quiescere sine, ac pulvis in fundo subsidet. Tùm aquam supernè effunde sensim per inclinationem aut per philtrum. Tùm denuò aquam communem recentem destillatam pulveri superfunde, moue, ac probè cum aqua

qua permisce, ac sine denuò super fornace bulliat, vt priùs. Sinas denuò sponte refrigerare, ac rursus subsidere, vt antè dictū: effunde iterum sensim, aut philtia, vt priùs dictum. Ac rursus aliam aquam recentem prædictam superfunde, ac bulliat, ac facito modis omnibus, vt suprà dictum est. Atque superfundere, bullire, ac effundere debes, ac denuò quater aut quinquies iterare semper aqua communi recenti destillata, donec certus sis, puluerem à spiritibus aquæ fortis probè repurgatum esse. Tùm puluerem in patera vitrea munda exicca super cineribus tepidis, aut in Sole, ac sicca tam aridum, vt puluerescat. Tùm puluis tuus paratus est ad sublimandum, estque apertus & spiritualis effectus. Atque est in tali statu, quali erat cùm Natura in eo operari inciperet: sed non in eodem gradu. Nam quamvis haberemus materiam ex fodinis, cùm Natura primùm in ea operari inciperet, ex ea lapidem producere non possemus. Quamvis materia eo statu sit, quo erat cùm Natura in ea operari inciperet, non est eodem gradu in quo materia tùm erat. Quamvis materia iam aperta sit ac spiritualis effecta: est meliore gradu, quam tùm erat, cùm Natura primùm in ea opus suum inciperet. Nam materia fuit corpus perfectū quod percoctum ac perfectū erat vsq; ad extremā eius perfectionem;

ita

ita vt natura nullam vim haberet amplius in ea operādi. Ac tamen si nos iam denuo resolvimus ac spirituale effecimus quod Natura clauserat: ac natura ita clauserat vt omni igni resisteret, aded omnibus probis & examinationibus resisteret quæ de eo fieri possent. Et quamvis iā resolutū sit, habet tamē in se omnem perfectionē ac potentiā, quam habebat antequā resolutum esset, ac spirituale effectum. Nihil enim amisit, sed plus viriū acquisiuit, quāvis sit spirituale. Ac nisi perfectū corpus fuisset, in quo nullus esset defectus: quomodo lapidē ex eo educere possemus, qui eam potentiā habeat, vt omnia corpora mortua viuificet? ac immunda corpora munda & pura efficiat? ac omnia dura corpora, mollia; ac omnia mollia corpora dura? Fieri nullo modo posset, vt tam efficax lapis produceretur, qui tantam virtutem ac potentiam haberet, vt antē dictum est, ac effectus & eductus esset ex corpore aut alia materia in qua vllus esset defectus. Impossibile est rem bonam ac perfectam educere ex re quæ ipsa mala ac imperfecta sit, quamvis multi homines putent lapidem extrahere ex rebus quæ ipsæ immūdæ & imperfectæ sunt. Quare omnes stulti errant qui operantur in metallis imperfectis, in quibus vllus defectus, aut in vllis materijs alijs: ex ijs extrahere volunt quod in ijs nō est. Ita intellige, lapidem ex nullis rebus extrahi posse, aut pro-

Impossibile
est rem bonā
ac perfectam
educere ex re
quæ ipsa mala
ac imperfecta
sit.

ducere, præterquã ex omniũ perfectissimo corpore aut materia quã Deus in orbe vnquã condidit, aut esse fuit. Imò materia aut corpus vndè lapis Philosophorũ producitur tã perfectũ & omnib. numeris absolutũ, vt eadem materia aut corpus sui simile in Orbe non habeat, inter omnia quæ Deus in orbe esse voluit. Imò tã perfectũ ac numeris omnibus absolutũ esse debet, vt eadem materia aut corpus nulla re mundi quæ vnquã fuit, aut est, aut futura est, destrui possit, aut aboleri. Sed quò materia magis destrui putatur, eò nobilior, potentior, ac subtilior fit. Nec aqua, nec ignis, nec terra, nec aër, nec sulphur, nec antimonium, nec marchasita: nec vlla res quæ in orbe sit, quæ omnia quæ in rerũ natura sunt, destruunt & abolent, nihil in illud corpus aut materiam quicquã possunt: sed quò magis cum eo permiscetur, eò corpus aut materia nobilior ac fortior evadit: ac eò ad rem simplicem propius accedit. Nam sexangulus est simplici propior quam octangulus, ac quadrangulus propior quam sexangulus, &c. Igni hoc corpus omnino simplex efficeretur, aut alijs fortibus materijs, quæ omnia alia destruunt, eæ materiã istã facillè simplicè ac perfectã efficeret. Hoc enim corpus aut materia est simplici ppior, quam vlla alia materia in rerũ natura. Quẽadmodum monangulus rotundo ppior est quam

Marchasita,
Plinio Pyrites,
Lap̃s ærarius.

id quod 10 aut 12 angulos habet: Ita corpus Solis simplici proprius est, quam vlla res in rerum natura. Non enim plures quam 2 angulos habet. i. Sol non potest diuidi in multas partes, quemadmodum omnes reliquæ materiæ possunt, aut corpora. Sol in plures partes quam in duas diuidi non potest, .i. in rubedinem & albedinem, vt antè doctum est. Ac si res eò perducta esset vt Sol in 2 partes diuidi non possët, Sol omninò simplex essët: ita lapis ex eo extrahi minimè possët. Idèd necesse est, vt Sol in duas partes fecari possit, ad lapidem ex eo extrahendum. Ita pro certo scies, ex nulla re alia in rerum natura lapidem Philosophorum produci posse, qui magnam illam potentiam sit habiturus omnia metalla in Solem & Lunam transferendi, quam qui ex Sole confectus est solo, absque vllius alterius additione aut commixtione, quicquid etiam sit. Nam quicquid in Orbe est, à Sole alienum est: Deus enim nihil in toto orbe esse siuit quod Soli simile sit, aut quod partem cum Sole habeat, aut quod de genere Solis sit. Quamvis multi stolidi dicant esse quasdam species minerales, aut genera minerarum quæ de natura solis sint. Mentuntur, Solem non nouêre. In toto Orbe nihil est quod partem cum Sole habeat, siue in fodinis, aut extra fodinas. Omnino peregrinum est, ac
nullam

Nullam partem cum Sole habet. Itaq; bene tibi caue vt cum Sole, quando lapidem conficis, omnes res quibus lapidem resolvis ac claudis ab eo separe, vt certus sis nihil peregrinum apud lapidem mansere: alioqui erit tibi ac operam ludes, &c.

Cap. 123.

ITA QVÆ quæras: an igitur ex Luna lapis vitulus produci non potest? Maximè: ex Luna quidem lapis produci potest; atq; ita etiã ex omnibus rebus creatis in Mũdo, ex ijs lapidis quidẽ produci potest arte, sed lapis Philosophorum nõ erit, qui omnia metalla imperfecta in verum Solem ac Lunam transferat, nec qui projectionem illam infinitã facturus sit, quæ ob infinitatẽ projectionis scribi non potest. Longo tempore ac ingenti labore medicina quidẽ pducetur ex Luna aut Elixir, quod projectionem faceret super Venerem probe mundificatã calcinationibus & ablutionibus, ac liquefactionibus: sed nõquam ex Luna medicina, aut Elixir, aut in ordine quid simile produceretur, quod projectionem faciat in metalla cruda, imperfecta, ad extremum adulterinum & fraudulẽtum erit, aut fiet. Sed Venus ita parari potest, vt transferatur in veram Lunam medicinã quæ ex Luna confecta est. Ac si ex Luna medicinam sis producturus, in primis &

Ex Litha lapidem Philosophorum edisci non potest.

antè omnia Lunæ omnes ægritudines demere debes. Luna enim sicuti reliqua metalla omnia, duobus morbis est obnoxia, eos tollere debes, ac omnem eius nigredinem. Ac antequam eò peruenias, facillè dimidium tui ponderis amittis. Hoc facto porrò ipsum percoquere debes. Nosti Lunam esse crudum, frigidum & humidum corpus non percoctum in mineris: ac si ab artifice percoquetur, id eget longo tempore, ac multo sumptu. Cumque iam Lunæ omnes morbi adempti sunt, ac deinde percocta est, tum primum Luna parata est, ad medicinam ex ea conficiendam, aut Elixir, aut ad convertendam in lapidem. Atque hîc tanti sumptus faciendi essent, in diminutione Lunæ, ac tantum laboris ac temporis impendendum. Cumq; iam omnino perfectum esset ac probum, ac artifex opus illud ritè parasset, ac projectionem, ac omnium subduceret rationem, sumptus, temporis ac laboris, parum lucri reperiret. Ita liquet per rationem prædictam, ex nulla re in rerum natura Lapidem Philosophorum produci posse, quã ex Sole: eiusque rei sedulò ratio est habenda.

Cap. 124.

Regressus ad
opus.

ITEM nunc denuò ad opus reverti volumus. Sumes ollam vitream s; aut 6 quartarios continentem, in modum sequentem factam: ac ex vitro denso confici sine, vt cõ-

cus-

tullum ferre possit. Ac sine fornacem ad eam construi, ita ut non sit latior, quam ut testa in ea sterite omnibus partibus fornacis inclusa, ita ut ad latus inter fornacem

Fornax quo modo struenda.

& testam nullus calor possit transire, sed ut nusquam calor venire possit quam tantummodo inferre, ut eò melius ascendere possit spiritus in sublimatione Solis. Tum testam cineribus cribratis imple, ac pone vitrum in testa in cineribus altitudine lati digiti, ut vitrum à latere quam fieri possit parum caloris recipiat. Ac tum materiam tuam aut pulverem tuum ei inde: ac tum magnum ac latum alembicum superimponere, ac solidè luto operi: ita ut certus sis nullos spiritus lutum penetrare posse. Sunt enim aded subtiles spiritus, ut tibi scribi non possent. Nam si spiritus penetrarent, tuque aërem reciperes, moriendum tibi esset. Ac luta ingens receptaculum ad rostrum alembici: ac lutum illud ubique probe sinas siccescere. Tum ignem fornaci subijce, primum ignem admodum pusillum: ac aliquoties per gradus ignem auge, donec materia tua sursum sublimare incipiat: quod igni pusillo fiet. Cumque materiam ascendere vides, sedulo adverte, ut ignem eodem statu retineas, ut admodum leniter sublimet: quod facile fiet. Nam materia sublimatur ac ascendit igni admodum pusillo.

O 2

Cum

Cumque iam non æqualiter sublimat, quod oculis facile ipse cernes : ignem paululum augere poteris, prout res postulat. Cumque non amplius sursum sublimat, ignem tuum ita adauge, vt fundus vitri candeat : ac si nētum quidem quicquam amplius ascendere videas, sinas refrigerare, ac deme, ac ex alembico exime: ac materia tua ascendit tam candida quam nix, ac lucida in morem vitri, atq; interius tuæ materiae iam foras productum est, idque est albedo eius: idq; quod foris fuerat iam intrò perductū est: infrà in olla vitrea inuenies paululum pulveris cinericiij, qui in interioribus partibus latuit, estq; nihil aliud quam fæx, estq; tam pusillum vt ponderari non possit: id verò tolle, nihil valet, nihil est præter fæcem : ritè perquisitum fuit, sed nihil præter fæcem in eo reperitū fuit. Tūm denuò id quod sublimatum est, ollæ inde, ac fac iterum vt prius, modis omnibus vt antè fecisti, ad sursum sublimandum, &c.

Cumque denuò sursum sublimatum est, rursus exime ex alembico, ac si quid infrà in fundo reperis ollæ vitreæ, aufer: sed existimo te nihil amplius reperturum. Pone iterum sublimandum modis omnibus, vt suprà. Istam sublimationem itera toties, donec materia tua tam clara & pellucida est quam crystallus, Ac albedo eius omnem albedinem in Orbe superat. Tūm satis subli-

matum est. Ac quò sæpius sursum sublimas, eò facilius igni pusillo ascendit, ac eò materia spiritalior ac subtilior fit: ac quò spiritalius ac subtilius efficis, eò projectio eius pòst maior est futura. Nam in sublimatione ac post in destillatione, sæpè sursum sublimando, ac post sæpè destillando: eo ipsi multiplicationem addis. In quaque enim sublimatione centum in projectione lucrificas. Quare potes lapidem tuum tam subtilem reddere sæpè destillando, ita vt vitro continere nõ possis, id penetraret quamvis pedis mensuram spissum esset. In lapide nulla est multiplicatio alia, quam vt frequenter sublimando subtilem efficias: ac post sæpè destilles: ad lapidem subtilem efficiendum frequenter sursum sublimando, ac post sæpè destillando ad lapidem subtilem efficiendum. Nulla multiplicatio alia reperitur, quam eo pacto multiplicare & subtile efficere. Et qui alias vias quærit, aut aliter putat, is artem non intelligit. Porro cùm materiam hoc pacto sursum sublimasti, eam calcinandam ponere debes, in hunc modum sequentem.

Cap. 125.

SVMEs materiam sublimatam, ac eam simpalpabiliter pulverisabis super marmore. Tum pateram vitream habe fundo plano, ex vitro bono quod ignem ferre pos-

Que fit multiplicatio in lapide.

Modus materiam iam dictam calcinandi.

fit: ei tuam materiam inde, ac latè ponas super fundo vitri, ac obline penna aut pede leporino: ac pone pateram cum lapidis materia, in fornace secreta, in qua spiritus calcinantur: ac operculum interius quod restæ quadrat superimponere: ac luto bono firmiter obtura, quod ab igni non scindatur nec rumpatur, ac benè siccescere sine. Tùm alterum illud operculū super hoc impone quod fornaci quadrat, ac id ipsum etiam firmiter luta, ac sine siccescere. Cùmque siccum fuerit, impone operculū illud quod oræ fornacis quadrat, quod reliqua omnia opercula operiat: idque etiam firmiter luta, ac sine siccescere. Cùmque satis siccum est: ignem fornaci subijce, primum ignē tepidū ad 6 horas continue: quibus exactis ignē tuū auge adhuc ad horas 6: quibus exactis ignē tuū etiānum auge ad horas 6: quibus finitis ignē tuū tam fortiter auge, vt manū tuam ingeras per foramen illud quadratū quod in fornace est ad latus, atque extremū digiti madefacias, ac tāgas vas in fornace pēdens si strideat ac sonet: perinde ac si lapis admodū ferueat, ac super ipsum sputū iacias, isque strideret: ita hoc vas stridere debet quod in fornace pendet: cū humor inspergitur: in tali calore diē ac noctem retineti debet. Bacillum verò tenuem tibi parabis, ac ad extremū eius panniculum lineum alligabis sextuplū aut septuplum, & ipsum

Ipsum firmiter circum cōsues, ac extremum in aqua tinges ac humectabis, ac lapidē ex foramine quadrato tolles quod in medio for naxis est, ac per id bacillū illud ingeres vsq; ad vas extremitate humida: ac sedulo attendes an vas strideat, ac si emittat stridorem, cūm bacillū vas attingit: tum sat rectè est: ac si non strideat clarè aut fortiter, perinde ac si frigidam super lapidem stilles: ignem ita adauge, donec ad eum modū strideat. Atq; ita die nocteq; retinere debes in eo calore. Ac sæpè inter diem ac noctē bacillo illo humido probare poteris, per foramen illud in medio fornacis, num ignis tuus commodè calidus sit: sed vbi probaris, lapidē denuò foramini quadrato quod est in medio fornacis, semperingere. Ac in tali calore id retinere debes 40 dies ac noctes continuè: quibus exactis, spontè 3 aut 4 dies refrigerescere sine. Tūm exime, ac materiam lapidis probè calcinatam reperis, ac præparatam ad solvendum in aquam clarā, in aëre frigido ac humido. Ac per calidam siccitatem lapis tuus denuò congelabit. Ac necesse est, vt materia lapidis eam naturā in calcinatione acquirat. Nam materia lapidis cōverti nō posset in aquā simplicē, nisi eam naturā haberet vt in aëre frigido & humido solveretur, ac in calida siccitate congelaretur; materia lapidis eò reduci nō posset, vt post destillaretur.

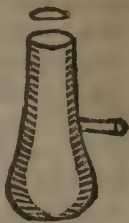
Ac materia lapidis destillari debet, si alioqu? subtilis efficietur. Ac nisi subtilis esset, nullam projectionem faceret. Ita materia lapidis sæpius mutanda est ex vna natura in aliam, ita vt in frigida humiditate solvatur, ac in calida siccitate congeletur. Ita arte ex vnâ naturâ in aliam ducendus est, donec materia tam sæpè ac toties ex vna natura in aliam sit perducta, vt ei omnia sint adhibita, quæ in eius regimine sunt adhibenda. Ac denique perducetur ad tam perfectam naturam, ita vt post nullo vnquam tempore deduci possit ex perfecta illa natura in peiorem aut meliorem. Sed in æternum in perfecta natura permanebit, &c.

Cap. 126.

Materia calcinata in aqua communi destillata solvenda; aut super mensam spargenda, &c.

NUNC materiam lapidis calcinatam sume, ac in aqua communi destillata solve: aut si materiam spargeret super mensam vitream, aut marmor: ac in cella frigida ac humida poneret, ac vitrum sub lapide poneret: ac lapidem paululum inclinaret, ita vt solutum in vas stillare posset: materia lapidis 8 aut 10 diebus facillè in aquam claram solveretur, ita vt nihil remaneret. Sed hic modus non est probandus, ob pulverem ac alias sordes surgentes in eo, atque etiam ex aère provenientes: atque etiam humiditas quæ ex cella in materiam lapidis attrahitur,

hitur, quæ vt soluat^{ur}, efficit, ea itidem munda non est, &c. Itaq; ad materiam lapidis puram ac mundam seruad^{am}, materiam lapidis receptaculo indes in hunc modum fabricato; atque os receptaculi leuiga super lapide, ac etiam vitru^m pusillum super leuiga quod ori receptaculi quadret, quod firmiter super os receptaculi lutare possis; cum tibi lubebit.

Ac materia lapidis in vitro existente, aquam communem habe toties iterum iterumque destillatam, vt nihil remaneat post destillationem: ac interdum paululum illius aquæ super materiam lapidis funde, ac perpusillo aquæ soluetur ob subtilitatē. Subtilis enim materia multò facilius soluitur ac minore quantitate humiditatis, quam crassa ac grauis materia, quæ crassa & immunda est. Ac cum materia soluta est, materiam lapidis in aquam simplicem redigesti, ac talis esse debet, si alioqui lapis ad perfectionem peruenire possit, & ad supremam virtutem, ac sine vlla peregrina corrosiuitate addita. Ac iam materiam lapidis ad essentiam illam perduxisti. Item materiã tuã lapidis hoc modo solutã in aquam communem simplicem, sume receptaculum cum materia resoluta, ac fornaci superimpone, in testa cum cineribus,

bus, ac vitrum illud pusillum firmiter super os receptaculi luta, ac ignem fornaci subijce, ac aquam illam communem rursus destilla, donec materia tua iterum sicca sit: ac tum receptaculum à fornace remoue, ac in balneo pone, ac vitrum pusillum ab ore remoue: ac tum acetum forte ex vino confectum habe, multis vicibus destillatum, saltem vt nihil remaneat. Tum tantum acetum illius destillati super materiam lapidis funde, vt materia lapidis verè soluat. Cumque omne solutum fuerit, pusillum illud vitrum denuò super os vitri luta, ac rursus acetum destilla calore tepido. Cumque iterum siccum fuerit, denuò aliud acetum recens materiae lapidis superfunde, donec iterum in aquam claram soluat. Luto iterum obtura, iterumque destilla, donec siccum sit. Id verò superfundere, ac materiam lapidis identidem soluere, ac tum denuò destillare, facito tam frequenter, donec materia lapidis amplius cogelare nolit, sed consistat in more insignis olei albi: albedo enim eius foris, ac rubedo in interioribus eius est, &c. Ita materia lapidis saepe ac multis vicibus mutari debet, nunc terra, nunc spiritus, nunc calx, nunc aqua, nunc oleum esse debet: ac saepe ex vna natura in alia transferenda est. Nam nisi initio resoluta & aperta fuisset, quomodo eam sublimare potuisses: ac nisi calcinas-

ses,

ses, quomodo in aquam simplicem soluere?
 Ac nisi iam materiam lapidis in oleum con-
 uertisses, quomodo destillare ac subtilē effi-
 cere possēs? vt potentiam acquireret omnia
 metallā in Solem ac Lunam transferendi?

Quare materia toties cōverti ex vna natura
 in aliam debet, ad omnia facienda quæ in
 regimine eius sūnt, ad eam ad perfectionem
 perducendam. Quare Sapientes lapidi multa
 nomina indidere; postquam materiam la-
 pidis resoluissent ac spiritualem effecissent,
 dixere materiam esse rem vilem. Cūmq; ip-
 sam sublimassent, Serpentem vocarunt ac
 bestiam venenatam. Cūmq; eandem cal-
 cinassent, dixere esse sal, & huiuscemodi. Et
 cum soluissent vocarunt aquam, ac in omni-
 bus locis reperiri dixere. Cūmq; ad ole-
 um perduxissent, materiam rem viscosam
 dixere, ac passim vānalem. Cū verò con-
 gelassent terram nuncuparunt, ac eam tam
 pauperes quam diuites habere dixere. Cū-
 que ei albedinem exuissent, lac virginum,
 ac album quid dixere. Ac cū rubedinem
 eius sursum sublimassent, ignem dixere, ac
 rubrum quid. Atque hoc pacto provt ma-
 teria lapidis conuersa erat in peculiarem na-
 turam, nomen illi indidere, donec ad finem
 perductus esset.

Materia res
 vilis.
 Serpens ac ven-
 enata bestia.

Aqua:

Res viscosa ac
 passim vānalis.

Terra.

Lac virginum,
 ac album quid

Ignis, ac ruber
 quid.

Quid materia
fit agendū cum
iam congelari
abnuit, ac con-
sistit in morem
clarj albi olei.

MATERIA igitur lapidis ita se habente, ac iam amplius congelari abnuente, ac consistente in morem clari albi olei: vitrum tuum è balneo fume, ac super fornacem pone in testa cum cineribus: ac luta receptaculum ad rostrum vitri admodum stricte, atque vitrum pusillum super os vitri luta. Ac receptaculum quod ad rostrum vitri est, etiam rostrum in ventre habebit: quem admodum vitrum cui materia lapidis inest, habet: ac rostrum receptaculi ad eius extremum probè obtura, ne quis aër per id espi-ret. Non iam amplius alembicis destillare poteris, verū omnes destillationes quæ iam fiunt, per magna receptacula rostra in ventre habentia fieri debent, ne vltro citroque sæpius sit transfundendum. Sed cum ex vno vitro in aliud deductum est, vitrum illud ex cineribus sumetur, ac vitrum illud ponetur in eo in quod deductum est, super fornace in testa cum cineribus, ac luta rotundum illud vitrum super os: atque alterum illud vitrum rostro appone: ac extremum rostri luto obtura, ac luta firmiter iuxta rostrū quod adiunctum est vitro, super fornace stanti. Omnino in huiusmodi receptaculis vitreis destillandum est, quibus rostrum in ventre additum est, vt tantum modo ex vno vitro in aliud depromere opus sit, ita materiam sæpius

spiritus transfundere non est necesse. Ac cum
 lutum probe siccum est, ignem fornaci sub-
 ije, primum pusillum, ac paulatim ignem
 tuum auge paululum per gradus: ac videbis
 ascendere spiritum candidissimum, ac transi-
 bit, ac in receptaculum destillabit. Quo viso
 ignem in eo calore retine, donec non ampli-
 us destillare videas. Tum etiamnum ignem
 insigniter auge, ac sedulo circumspice an
 nulli albi spiritus ascendant, ac cum non am-
 plius per rostrum vitri stillat, sponte sinas re-
 frigescere, & receptaculo dempto id solide
 obtura: habesque ibi spiritum album ab o-
 leo rubro separatum: ac materiam diuisam
 in 2 partes. Nunc quamque partem per se
 destillabis ad subtilem efficiendam. Nam
 multis vicibus destillando, utramque partem
 lapidis, partem albam ac rubram tam subti-
 lem reddes, ut proiectio eius infinita sit fu-
 tura. Nam hæc destillatio utriusque partis
 lapidis, multiplicatio eius est. Lapide enim
 perfecto nulla in eo multiplicatio. Nam la-
 pide ad summam eius virtutem perducto,
 nulla mutatio in eo est. Postquam lapis per-
 fectus est, manere in eo statu debet nunc, &
 in secula. Post perfectionem nec in melius
 nec in peius mutari potest, sed in æternum
 Rex permanebit. Quare si quis verum lapi-
 dem Philosophorum parauit, nulla post se-
 quitur multiplicatio, ubique post per-
 fectione-

Vbiunq; post
 perfectionem

Sciquicquid mul-
tiplicatio, lapis
Philosophicus
non est.

fectionem multiplicatio sequitur, lapis Philosophorū non est, nec verus lapis est: Medicina esse potest, aut alius, cuiusmodi multi sunt quibus proiectio fit; verū lapis Philosophorum non est, de quo hic nobis sermo est. Cū prædictus lapis perfectus est ac paratus, in æternū in eo statu permanere debet. Ita nunc destillatione multiplicationē eius facere debes, sæpe multūque vicibus vltro citroque; destillando quodque per se. Spiritum album per se, ac oleum rubrū per se, quodque super fornace peculiari, ac tum subtile efficere ac tam spirituale, vt proiectio eius sine fine sit futura: eaque lapidis multiplicatio erit. Quare mentem meam funditus intellige.

Cap. 128.

Quid vtraque
parte lapidis
agendum.

NVNc ambas partes lapidis destillabis quamque super fornace peculiari. Ambas simul in opere pones. Pars candida, igni pusillo facillè ascendit. Sed pars rubra ignem vehementem habere opus habet, si ascendet ac destillabit: verum vbi ter quaterve destillatum fuerit, paulatim facillius destillabit calore pusillo. Nam quod sæpius destillata fuerit, eò spiritualior ac subtilior fit, ita vt ad extremum destillet igni pusillo. Ac tibi cauere debes. Cū igni pusillo destillat, materia admodum tenuis & subtilis erit, ac tum materiam tam frequenter vltro citroque; destillabis,

labis, vt materia spiffesceret, ac iterum in destillando tarda fieret. Ac si tùm adhuc eam destillare perseverares vltro citroq;, materia tua tam alba quam rubra, iterum spiffesceret: ac ad extremum rursus induresceret, ac si tùm ignem fortem adhiberes, tua materia liquesceret, antequam volaret: ac liquescens volaret, ac maxima eius pars vitru penetraret præ magna eius subtilitate: ac ita maximã partẽ materiæ tuæ amitteres. Quare circumsp̃ectus esto in vtrâque materiã lapidis, tam in vnã quã in alterã: nam in vtrâq; contingeret materiã. Quare cùm vides materiam tuam igni pusillo destillare, ac materiam tua admodũ tenuem ac subtilem esse: ac postea cernis materiã tuam aliquãtò densiorem fieri: ac ignem aliquanto vehementiorem debere facere: desine. Materia tua tam subtilis est, quam eam efficere potes. Nam si porro destillare pergeres post etiamnum octies aut decies, partem tuæ materiæ amitteres, vt prius dictum est. Remoue ab igni ac quamque vitro peculiari inde, ac obtura strictè, ac sepone donec ego te doceam quid eã sis facturus. Nunc partem vnã pulueris Solis tui paraisti ac spiritualem effecisti, ad lapidem ex eo efficiendum. Nunc alteram partẽ sumes pulueris tui Solis quam tibi seruare iubebam, quum alteram cum altera ponderasses, &c.

ITEM

Quid agendū
alterā illā par-
te solis corpo-
reā ac fixā ef-
ficiendā.

ITEM nunc alteram illam partem sumies
pulveris tui Solis, quam tibi servare iube-
bam, quam corpoream efficeres ac fixam:
eamq; sume ac reuerberandam in fornace
reuerberatoria pone: ac ibi retine die nocte-
que semper flammam circumvolantē ma-
teriam, vt flamma ac candor non extingua-
tur, donec puluis tuus intumeat, vt spongia.
Tūm ignem sua sponte refrigescere sine.
Tūm exime, ac cōtere materiam super mar-
more cum aceto ex vino destillato, ac probè
rectificato in balneo: ac vbi impalpabiliter
contrita fuerit, magno receptaculo vitreo
inde, ac in calido balneo pone: ac bonam
partem aceti ex vino destillati superfunde:
ac moue, ac contritam materiam lapidis
probè cum aceto permisce: ac benè vitrum
inter manus tuas agita 3 quaterve: ac mate-
riam benè cum aceto permisce: ac identidē
in balneo calido reponc. Ac materia lapidis
sensim soluetur. Denique post quatuor aut
quinq; dies, siue balneū spontè refrigescere,
ac benè in fundo vasis subsidere sine. Tūm
vitrum mundum hābe, ac ei sensim desuper
infunde de materia quod solutum fuerit, ac
firmiter operi. Tūm denuò materiae tuæ la-
pidis acetum recens superfunde, ac moue,
& materiam probè cum aceto permisce: ac
denuò pone in balneo calido, ac fac modis
omni-

omnibus, vt supra. Ac rursus effunde sensim quod solutū, priori addens. Ac illud infundere ac effundere iterabitur, donec materia simul omnis soluta est, ita vt nihil remaneat. Tūm id quod solutum est simul omne sume, ac pone super fornace in testā cū cineribus, ac igni tepido coagula tam siccū, vt pulverescat. Tūm materiam ex olla vitrea sume, ac rursus reverberandam pone, donec materia intumescat, idque octiduo aut minori temporis spatio fiet. Tūm sponte refrigerescere sine; exime, ac materiam super lapide marmoreo cōtere, cum bono aceto destillato: ac denuò materiam solvendam pone in balneo tepido cum aceto destillato, modis omnibus, vt prius faciebas. Cumque iam omne simul solutum fuerit, cōgela denuò vt prius; pone iterum reverberandum; vt antè, donec materia lapidis iterum intumescat, idque triduo aut quatruiduo ad summū fiet. Ac ne tam vehementem ignē aut flammam adhibe, vt materia tua liqueat. Cumque inflatum est, sine denuò refrigerari; exime, ac rursus super lapide cū aceto destillato contere: pone denuò solvendum, vt prius, ac statim solvetur: congela iterum, ac rursus reverberandum pone, donec infletur; sine refrigerari, ac exime, ac super lapide cum aqua communi destillata contere: ac solvendum pone in aqua communi destil-

lata.

lata. Ac materia lapidis facilè solvetur in clara aqua communi. Et tùm materiã lapidis redegisti in aquam simplicem, absque vlla corrosivitate addita: ac solvitur in humiditate frigida: & congelat in calida siccitate: atque ita materia lapidis esse debet. Cùm materia lapidis in aquam communem solvitur, tùm exterius intus positum est, & interius foris. i. rubedo eius nunc intus est, ac albedo foris est. Cumq; materia hoc pacto in aquam simplicem soluta est, pone in olla vitrea in fornace, in testa cum cineribus congelandam, donec humiditas abierit, ita vt pellicula super eam venire incipiat. Tùm sine frigefieri, ac à fornace depone: aut vitrũ super fornacem diem vnum ac noctem sine: aut prestaret vt in cella frigida poneres, lapillabit quasi salnitrum, alumen, aut mel arundinis esset, album ac clarum, in morem nivis, pellucidum ac durum. Sume id quod in lapillos excrevit, ac rursùm super fornacem pone, ac iterùm humiditatem evapora, donec iterum pellicula superveniat. Tùm iterum in cella pone, ac rursùm lapillare sine, ac sume quod lapillatũ est, idq; itera donec omnis materia tua lapidis omnis simul lapillata fuerit. Tùm sume simul omne quod lapillatum fuerit: ac omne simul patera inde, ac cineribus calidis impone super fornace: ac continuo rursùm aqua fiet, simulatq; calore incipit, ac iterum evapora in pulverem

siccum, ac pulverem albū habes. Pone pulverē in fornace reverberatoria, ac ignē adde vt pulvis verē ruber fiat, vt candeat orationis vnus, aut duarū, aut triū ad summū spatio. Sine sponte frigeferi, tūm exime, ac sicca in olla vitrea, ac aquā cōmunem superfunde, ac facillē solvetur etiam si in balneo non ponas: sinas tantūmodo diem vnū ac noctem stare, ac in aquam claram solvetur: sinas quiescere pusillā fæcē ponet, eaq; fæx eius interior est, eam materia de se nō mittit, antequā interius eius forās inversum est. Fæcē aufer, prorsus inutilis est: satis enim pbatum est, nihil præter fæcem esse. Tolle etiā quicquid infra in quaq; solutione reperis, nihil enim itidem præter fæces est. Tam arctè cavere non potes in opere, inter candefaciendum, in fornace reverberatoria, ac in solvendo & congelando, quin semper pulvis incidat: ac vbi tūm solutum fuerit per philtrum destilla, ac rursum aquā recentem destillatam super fæces funde, ac fæces probè cum aqua permisce, ac sine denuò subsidere: rursum destilla per philtrum: iterū aquā recentem superfunde, moue ac sine subsidere, destilla per philtrū, ac fæces ablue. Nam semper aliquid de materia lapidis apud fæces manet, ac nequid de materia amittas, fæces toties aqua communi destillata laua; donec certus sis nihil de materiā Lapidis in fæcibus superesse.

Aquas verò omnes quibus faeces lauisti cōfunde, ac cōgela cum eo quod primum è faecibus deducebas. Et cùm congelatum est, denuò vt cādē fiat, pone in fornace reverberatoria, vt dictum est priùs, 3 aut 4 orationum dominicarum spatio. Tùm sinas spontè refrigescere; exime, ac solve iterum, vt priùs: sine residere, destilla per philtrum: Laua faeces, vt priùs. Id verò solvere, ac congelare, ac iterùm candefacere itera quories libet. Nam istud solvere ac denuò congelare, materiam lapidis tam subtilem efficit, ita vt ad extremum vitrum tuum penetraret, si ad 3 aut 4 dies solutam stare sineres in vitro, ac in quaque solutione lucrifacis. Ita 16 aut 17 solvere potes, ac tùm denuò congelare, ac tùm iterùm candefacere: ac sapius facere author tibi non fuerim. Timédum enim esset, ne materia lapidis præ subtilitate ollam tuam vitream penetraret in congelatione. Hoc factò, sume pulverem, ac in pyxide vitrea serua. Paratus enim est ad spiritus cum eo permiscendos ac vniendos.

Puluis paratus
ad spiritus cū
eo permiscen-
dos, & vnien-
dos.

Cap. 130.

NVNC te vtramque materiam praparrare docui ad lapidem conficiendum, vnam partem spiritualemente ac subtilem: alteram corpoream ac fixam: quia Sol nullam terram relinquit, vt antè in opere doctum est: quiq; aliter operatur, ac alias vias quærit ad verum lapi-

lapidem Philosophorum conficiendum, erabit ac frustra sudabit: nec intelligit semetipſe nec mentem Philosophorum. Ex Sole multiplex medicina confici potest qua proiectione fit, in qua multum utilitatis, ac lucrisit: Verum lapidem conficere, magnum illud opus Philosophorum, hoc modo institui debet, ac non aliter. Ex Sole quidem oleum, confici posset ita preparato corporaliter ac fixo, ac tum calcinandus poni ad dies 40 in fornace in qua spiritus calcinatur: ac si tum eximeretur ac in aceto destillato solveretur, ac denuò cōgelaretur; idq; toties iteraretur, donec materia cōsisteret in oleum candidū ac splens: Ac si tum lamina Veneris candefieret, ac de oleo illo ei inspergeretur oleū separaret, ac penetraret per eam, quemadmodum oleum corium siccum penetrat: ac laminam Veneris omninò Lunam fixam efficeret, quam longè sese oleum sparsisset. Ac si oleum super Mercuriū stillaretur calefactum, in Lunam fixam ipsum conuerteret: ac similiter Iouem, Saturnum, &c. cum super ea stillaretur cum liquefacta starent. Ac si oleum inderetur vitreo vasi ad eam rem cocto, ita vt ex vitro forti constatum esset, ac poneretur in digestionem, in calore sicco temperato: si oleum illud tandiu in eo haberetur: tandem in oleum rubrum converteretur, interius eius, denique foràs educeretur,

atq; exterius intrò longa digestionè: ac tùm omnia metallà in verum Solem transferret, vt priùs in Lunam fixam transferebat: Sed Lapis non esset, oleum fixum Solis foret, & medicina quædam ac Elixir. Verum ad lapidem conficiendum, Sol in 2 partes dividendus est, ac vna pars spiritalis ac subtilis est efficienda; ac altera corporea & fixa, ac subtilis vt antè dictum est: ac tùm duo illa cõtraria coniungenda, vt doceberis. Quamvis nunc sibi invicem contraria sint, tamen ex re vnâ & ex vna materiâ confecta sunt: ac nunc rursum in rem vnã coibunt, ac vna materiâ fient: ac deinceps vna materiâ in æternum permanebunt: ita vt neque iam, neque vllò vnquam tempore separentur: ac sint res absolutissima & perfectissima quæ vnquam in terris fuit, aut vllò tempore futura est. Ac perpende, ac probè opus circûspice: in hunc modum fieri debet ad lapidem conficiendum, nec in alium modũ. Potest quidem lapis cõfici, quo proiectio fieri potest, sed lapis Philosophorum non est, de quo Philosophi loquuntur, &c. Nunc denud ad opus redire volumus, vt duas istas materias contrarias rursũ coniungamus, & rursũ in corpus perfectum reducamus, quod priùs non fuerant, quamvis antè vna materiâ, ac vnum corpus esset, tamen perfectum non erat. Nam si corpus perfectum

fuiſſet, non potuiſſet corpus illud in 2 naturaſ redigi, vt ſuprà doctum eſt. Ita priùs perfectum corpus non erat, nec materia: ei enim ineſt albedo & rubedo, quæ à ſe invicè arte ſeparari poſſunt. Sed iam poſt coniunctionem iſtam quam nunc docebinus, fiet omninò vna materia, vnus color, & vnus corpus: ita vt nunquam in vllas partes à ſe invicem ſeparari poſſit. Tum dici poteſt: Eſt materia vna, color vnus; eſt res corpusq; tale, vt in hoc mundo inferiori ei ſimile non ſit reperire. Eſt enim omnino rotundum inſtar circuli, nec angulos nec extremitates habet: eſt prorsus rotundum, ac ſimplex, vt cælum invincibile. Poteſt calentem refrigerare; frigètem calefacere; humidum ſiccare; ſiccum humectare: tamen in ſe nec calidū, nec frigidū, nec humidum, nec ſiccū eſt. Ni hilominus cuiq; rei ſuppeditat quo illi opus eſt, hoc ſit, quia pfectū eſt ac ſimplex: tamè 4 elementa perfectè inſunt, ſed ſibi invicem contraria nō ſunt; vnū corpus ſunt, vna materia, vnus color, vnū corpus ſimplex, quod in partes ſeparari nequit. Idcirco cælū omnia neceſſaria ſuppeditadi potètiā habet. Pari modo ſe res habet cū noſtro lapide cū perfectus eſt, & ad vnū corpus, ac ad vnū colorem, & ad vnā materiā perductus eſt, etiā calidū refrigerabit, &c. ac immūdū mundabit, ac cuiq; quo opus habet, ſuppeditare valet:

Conferat lapidē
cum cælo.

Itaque nunc 2 istas res contrarias coniungamus, vt virtutem prædictam habeant.

Cap. 131.

NVNC corpus tuum præparatum accipe, ac lapidi valdè mûdo ac claro impone: ac tùm fume vitrum in quo alba tua materia lapidis inest, aut tuum lac virginis, vt nominare placet, ac id ipsum imbibe conterendo super lapide in corpore suo proprio. Tùm ipsum vitro inde: ac vas admodum solidè luto obtura, ac sine lutum probè siccescere, ac fornaci fixatorix impone, ac ignè admodum tepidum adde, vt Sol in Martio splendet, ac die nocteq; in hoc calore retine, donec materiam tuam nigrescere videas instar picis, etiamnùm magis. Tùm ignem tuum exiguum gradum auge, ac non multum: ita vt paulò calidior esse quam antè percipiatur. Ac retine ignem in eo calore, donec videbis alium colorem qui subrusè cinericius est, quasi essent cineres. Tùm ignem tuum etiamnùm paululum auge, ac non nimium, ita vt Sol in Aprili splendet, atq; ignem in eo calore retine donec subviridem colorem cernes, qualis est color plumæ psittaci. Tùm adhuc ignem paululum auge, donec videbis colorè, qualis cauda Pauonis, quæ centum colores habet. Tum ignem tuum auge eò calore, qualis est Solis in Iunio, nec maiore. Et ignem istum non augebis, donec

per-

perfectam albedinem videris, ac lapidem album perfectum esse. Ac colores quos cernes quasi essent cauda Pavonis sese sæpè ex vno colore in alium mutabunt, donec omnes colores sese ostenderint qui in orbe cogitari possint. Imò multo plures. Nam ibi sese ostendunt omnes colores quos Deus in natura dedit, plures quam mens hominis imaginari potest. Ac colores omnes simul interibunt, ac ad extremum pervenient omnes simul ad insignem quendam clarum colorem album. Priusquam verò clarus splendens color veniet, multam insignem albedinem conspicias: ita vt tibi videatur: hæc est vera albedo. Sed vera albedo non erit. Priusquam vera albedo veniat, videbis in circuitu ad margines vitri, in materia lapidis quasi essent gemmæ Orientales vitro insignes, tanquam oculi piscium. Cùm id vides, sis certus in paucis diebus perfectam albedinem sese manifestaturam: cumque materiam instar nivis albam esse vides; ac splendorem habere vt gemmæ Orientales quæ aqua valdè insignes sunt, vt materia quæ in vitro est: gaude: Lapis enim albus est perfectus. Sinas sua sponte refrigerescere; sume vitrum ac confringe, ac proba paululum super Mercurio preparato, mutabit ipsum in Lunam fixam. Ac tùm album lapidem sume, ac rursus super marmore pone: ac tùm rubrum

Omnes colores hic se ostendunt quos Deus in natura dedit.

rubrum illud oleum sume, quod tibi servare iubebam, postquam subtile destillado effeceris: ac imbibe terendo in lapide albo. Ac ubi ritè conglutinatum fuerit, tum vitro inde tali, quale in quo lapidem album perfecisti: ac vitrū illud in fornace pone. Quare Sapientes dicunt: *Vnum est vas, una fornax tam ad album quam ad rubrum, &c.* Ac ignem adde eundem, quo lapidem album percoxisti, donec videbis materiam colorem cinericium adipisci. Tum ignem tuum auge paululum tantum gradulum vnum, donec cernes colorem helvum, perinde ac si esset coagululum quo alutarij coria sua præparant. Tum ignem tuū etiamnum gradulum i. auge, ac illud regimen ignis ferva, donec colorem cernes perinde ac si esset contritus later inter rubrum & ruffum. Tum ignem tuum auge etiamnum exiguum gradulum, donec rursus videas colorem cinericium; quasi glauci cineres forent. Idè Sapientes aiunt: *Ne contemne cineres in fundo iacentes.* Ac tum ignem tuum auge etiamnum exiguum gradulum. Color verò cinericus est postremus colorum omnium reliquorum sese ostendens. Ac iam ignem tuum non amplius augebis, priusquam lapis perfectus sit. Primus color quem post hunc colorem cinericium cernes, erit rubidus color, quasi esset Rosa: ac paulatim col-

Ior interdum altior fiet, ac paulatim magis
magisq; rubebit: aded vt materia tam rubra
ac tā alti coloris sit euasura, vt nunquā talis
rubedo vllis oculis humanis conspecta fue-
rit. Tūm cum Philosophis exulta, Lapis per-
fectus est.

Cap. 132.

Lapis perfectus.

Quid agendū
cœlesti rube-
dine cōspecta.

ITEM pulchra cœlesti rubedine conspecta,
vt prius dictum est, sinas spontē frigefieri,
ac exime, atq; admodum circumspectē ser-
ua: atque huius drachmam 1 sume, ac tum
20 drachmas auri puri ter quaterve cæmen-
tati, ita vt admodum purum sit. Tūm sume
20 illas drachmas auri, ac pone liquandas
in crucibulo. Cumq; liquefactū est, drach-
mam illam pulveris tui lapidis superijce: ac
pulvis ille continuē se permiscebit cum au-
ro illo, ac vnum corpus fiet: sine refrigescere,
ac exime. Tūm optimū crucibulum ter-
reum habe, qui benē ignem ferre possit: ac
tum habe crucibulum vitreum, qui terreo
quadret, qui ex vitro ita sit confectus vt ig-
nem ac flammam ferre possit, ita vt nec li-
quefiat nec rumpatur in igni. Tum crucibu-
lum vitreū crucibulo terreo impone. Ac tū
speciem furni venti habe, ac ei vtrumq; cru-
cibulū impone, ac ei crucibulo aurū inde, in
quod drachmā illā pulveris picicisti tui lapi-
dis. Ac liquefacito, atq; ita liquefactū retine
3 dies ac noctes cōtinuē, vt omne in vnā stet
liquefactione, Sine refrigescere, ac exime.

Tum

Tum fume auri puri mille partes, ac in crucibulo liquefacito, ita vt fluat. Tum huius materiæ accipe partem 1, quæ per 3 dies in furno venti stetit, ac projice super illud argentum quod fluit, ac vnâ cum eo fluere sine 3 aut 4 orationum dominicarum spatio. Tum sine refrigescere, ac aurum purum superans omnes probas habes, melius eo quod ex fodinis est.

Cap. 133.

QVÆRI possit: quâ fit vt pars 1 illius coloris mille partes in aurum sit cõversura? Scies, argentum interius aurum est, sicuti aurum interius argentum est. Ac lapis noster cum perfectus est, omnibus metallis interius foris ponit, ac exterius intus: ac omnia metalla in supremum eorum gradum perducit: ita vt in nullum aut altiorem gradum pervenire queant; nisi ex ijs lapis Philosophorum conficeretur. Ita fit vt vna pars eius mille partes argenti trãsferat in Solem, quamvis vna pars eius nullam tincturam aut colorem haberet: Si nullam aliam potèntiam in sua natura haberet quam tantummodo argento interius foris ponendi, ac exterius intus, argentum illud in suum aurum converteretur, ac tinctura eius permaneret. Cumque metallo interius eius foris positum est, ac exterius intrò conversum est, absolutum ac perfectum est.

Nunc

Argentum interius aurum, sicuti aurum interius argentum est.

Cap. 134.

NVNC iterum loqui volumus de istis mille partibus argenti. In hunc modum conuersis vna parte firmati lapidis. argētum fortè frangibile erit ac fragile: ac si frangibile reperis, vna pars illa lapidis nimis est efficax, amplius argenti postulat. Itaq; istas mille partes denuò liqua, ac plus argenti adde, tantum vt malleabile, ac molle sit. Fortè vna illa pars facilè bis aut ter mille partes argenti in aurum purum cōvertet. Cumque molle est, vna pars illa opus suum peregit; Id experientia te facilè docebit, vt prius dictum.

Cap. 135.

NVNC cū illas bis aut ter mille partes habes, satis auri ad lapidem tuum totum fermētandum habes. Ac scies, cū lapis tuus perfectus est, vt hoc loco docuimus, nullam proiectionem eo facere potes, nisi prius auro fermentes, vt te docui. Nam nisi lapidem fermentares, nullam proiectionem faceret. Virtutem enim generationis iam non ampliùs habet: eā iam finem habente. Nam lapis ad summum gradum eius est perductus, ita vt lapis nullo vnquā tempore, ne quidem post diem novissimum ad altiorem statum aut gradum pervenire possit. Ita liquet rem perfectam nullam generationem in se habere.

Res perfecta
nullam gene-
rationem in se
habet.

Itaque

Itaque constat lapidem nostrū nullum metallicum translaturum ex sua natura in aliam naturam, nisi virtus ei insit per quam potentiam eam haberet. Ita necesse est, si lapis potentiam sit habiturus, omnia mortua immunda metalla viuificandi, ac liberaturus ab omni immunditie, ac sui similia in vnam partem factururus, vt lapis fermentetur corpore omnium purissimo, quod in toto orbe sit, ac cum eo conglutinetur, ita vt corpus illud sit lapis, ac lapis corpus illud: ita vt in secula in vnum, ac simul, & in vnâ substantiâ sint permanitura, ac nunquam separentur.

Cap. 136.

De coniunctione quam Philosophi fermentationem, ac opus 3 dierum dicere.

ITEM coniunctionem Philosophi fermentare dixerunt, atque hoc est opus illud 3 dierum. Ac istud fermentare stolidi non intelligunt: ac putant fermentum corporis crudi adducendum ad opus lapidis, eum lapis in opere stat. Sunt capita insana, verba Philosophorum non intelligunt, sed verba Philosophorum ad suam stultam opinionem pertrahunt: vt quod corpora imperfecta, ac crudum Mercurium simul ponunt, ac cum in eo insano sunt opere, aliquid corporis perfecti addunt, atq; id fermentum vocant. Nam lapidi fermentum addi non potest, donec omnis simul perfectus sit: ac tunc additur eo modo, quo hic doctum est, atque etiam annū

annum docebitur. Ac loquuntur etiam de lapide multiplicando vbi perfectus fuerit, id dictum est de fermentando. Lapidem fermentare volunt in opere stantem: ac lapis non potest fermentari nisi cum perfectus est. Ac lapis multiplicandus est, cum est in opere, sublimationibus ac destillationibus, ac lapidem subtilem efficiendo. Atque ita manifestò intelligere potes, omnem opinionem eorum falsam esse, ac fraudulentam.

Cap. 137.

CVM 2000 auri habes aut eo amplius confecta, satis habes quo totum tuum lapidem fermentes. Tùm lapidem tuum pondera, ac vigesies tantum auri tui sume, quantum lapis ponderarit: ac cape crucibulum fortem, ac in eo aurum tuum pone, & sine liquefieri. Tùm ignem ei tam calidum subijce, vt fluat: tùm sensim ac cunctanter puluerè lapidis tui superijcito, donec omnè pulverem lapidis aurū illud imbiberit. Tùm sinas etiànum 5 aut 6 orationū dominicarū spatio fluere. Tùm effunde, ac sine frige fieri. Tùm pulueriza, sinet se puluerizari in morè vitri, tã fragile est. Tùm magnū crucibulum habe qui igni ferendo sit. Tùm habe admodum fortè crucibulum vitreū ex vitro duro cōflatum, quod à calore ignis liquefieri nequeat. Ac crucibulus vitreus quadrabit crucibulò terreo: ac pusillū cineris cribrati inter

vttrum-

trumque crucibulum sparge: ita vt crucibulum vitreus firmiter in crucibulo terreo stet. Tum crucibulum firmiter operi, & in furno venti pone, ignem subijciens talem, vt lapis cum auro liquefactus stet, ac liquefactum retine per dies 3 ac noctes. Tum fines sua sponte frugesieri. Tum exime: lapis tuus fermentatus est & paratus ad projectionem eo faciendam. Ac cum projectionem facies, fumes eius paululum, ac in puluerem contundes, ac super argētum projicies, vt supra doctum est. Author tibi sum vt super argentum semper projectionem facias: nam id metallum est proximum: ac super id lapis tuus altiore projectionem est factururus, quam super metallum imperfectum. Aut projice super Iouem, super ipsum lapis tuus altiore projectionem faciet quam super Mercurium: ac super Venerem lapis tuus maiorem projectionem est factururus, quam super Saturnum, ac super Saturnū altiore projectionem quam super Martem. Ac si super Mercurium projicis ei lapis tuus, non adhærescet: nam Mercurius avolaret antequam lapis liquefcat: lapis leniter esset calefaciendus. Sed tua nihil refert, quamvis projectionem super Mercurium non facias. Metalla imperfecta satis multa sunt ad projectionem faciendam, &c.

Lapis fermentatus & paratus ad projectionem faciendam.

Nunc

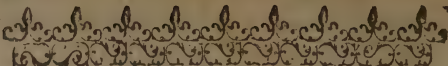
NVNC te materiam nosse docui,
 ac quo pacto lapidem ex eo con-
 ficias. Ac iam quæso mētem me-
 am probè intellige. Nam omne simul
 mutabitur quod Deus creavit, solo auro
 excepto, hoc nō computrescet. Ita nul-
 la res est in orbe quæ sit eius generis : ac
 ob id nō est quicquam pretiosius in or-
 be quam Sol : atque ob id Reges super
 pectus gestant. Ita te veram artem do-
 cui, gratia Deo.

Libri primi finis.

Q

OPERVM

Operum Mineralium M.
IOANNIS ISAACI Hollandi,
siue de Lapide Philosophico,
LIBER SECVNDVS.

Cap. I.

In hac præ-
fauone do-
cetur à quo
opere sibi
quisq; ca-
uebit.

Multū er-
roris esse
in Alchy-
mia, potis-
simū in o-
pere vege-
tabili, ac
multo ma-
gis in ani-
mali.

SC I E T filius meus in hac arte multū esse
erroris, in opere vegetabili potissimū,
atque etiam magis in opere animali. Ra-
tio hæc est.

Cap. II.

IN vegetabili multum destillandum, solven-
dum, congelandum, & rectificandum: ac spi-
ritus accuratè asservandi ne in aërem evolent:
ac variæ aquæ fortes parandæ, multiq; spiri-
tus humidi fixandi: ac opus est multo regimi-
ne atque cura, ne spiritus tui vitrum tuum fi-
xatorium disrumpant, copiosiore aut vehemē-
tiore igni adhibito, antequā ferè fixentur: tum
enim sese attollunt, ac vitro fixatorio conclusi
tenentur, ac per elevationem vitrum disrumpunt,
ac tum omne quod inerat, pditur. Itaq;
sedulo advigilandum est, magnum enim peri-
culum in hoc situm, quod norunt illi qui fe-
cère, estq; multum laboris & temporis im-
pendendum in vinis rectificandis, quemadmo-
dum

dum etiam in aquis fortibus parandis, ac spiritibus probè assèruandis, ne euanescant.

Cap. 3.

TV M etiam in digestionè & putrefactione magno acuminè opus est, atque ignium mira regimina adhibenda. Itaque semper vigilare opus est, ac magnâ cura cauendum, vt illi norunt qui id ipsum quotidie experiuntur, &c. Præterea magna curâ adhibenda est ad corpora & terram calcinanda & reuerberâda, ne in vitrum vrendo redigantur, ac nimis sicca efficiantur: quare magna ignis ratio habèda est, atq; magna cautio adhibenda. Adhæc terræ clarificandæ sunt, ac aquæ destillandæ, ac præterea omnia opera ad hoc necessaria efficienda. Præterea in cõiunctione si vel nimium vnus aut parum alterius adhibes, aut humiditatem tuam initio malè assèruasti, medicinæ tuæ ingressum non habent, ac timèdum est ne opus tuum corrumpatur. Itaque multa cura, onus, tempus, ingeniq; sumptus est adhibendus; ac putâtes nos omnibus rebus probè perfunctos, si nobis vitrum rumpitur, aut quid prædictorum, ac nos ad finem peruenientes volumus projectionem facere, ac nihil proficimus, nescimus quid nobis desit, ac quid id accidat, atq; id fit vitio nostri opificij. Quare, mi fili, ne hoc opus vegetabile aggrediaris, suadeo, ob rem enim quamlibet exiguâ opus perditur. Præterea nunquam aggrediaris opus

Q₂ face-

facere in animali ob separationem elementorum; est enim etiam nūm multò maius onus, & cura ob separationem & rectificationem, quæ in ea fieri debent, ac multam incertitudinem, cui ea est obnoxia: est que tempus aded longum, vt finis operis ignoretur: ac si initio tuæ humiditatis naturalis aliquid amittis, opus tuum in compositione nimis aridum evadit, ac si amittis vltos spiritus per aerem in destillando, vitio vasorum aut lutamentorum, altas projectiones simul amittis: si quid ignis amittis, tuæ medicina altè non colorat, ac ingressum amittit: si que nimium æris habet, in aerem evolat, & si nimium aquæ, spiritus submerguntur, ita vt fixari nequeant, ac si nimium terræ habet, nimis sicca est, ac nullam liquefactionem, neque ingressum habet. Itaq; separatio elementorum nimis est periculosa: nimis enim facîle fit, vt quid alicuius elementi deperdatur, tum opera, tempus, impensa, ac simul omne perijt. Itaque si me audies, separationem elementorum devitabis, siue in Mercurio operis mineralis, aut vegetabilis, aut in lapide quem nobis DEVS gratis donat, vbi cunque de eâ re fit sermo, ac dicitur elementa esse separanda, vita omnia ea opera ob incertitudinem. Nimis enim facîle fit, vt quid ex humiditate eius deperdatur, in initio, in medio, aut in fine, ac cum quid humiditatis eius

amif-

Separatio
elemento-
rum devi-
tanda.

amissum est, opus omne periit & corruptum est. In compositione enim opus coniungi nequit, atque ingressus ei est ademptus, ac omnino deperditus. Fuere tamen artifices non pauci qui omnia hæc opera fecere, ad naturam pervestigandam, verum opus magnum prius perfecere, &c. Nam qui opus magnum perfecit, sumptus nihil curat.

Fuere item nonnulli qui mirificis amalgamationibus, ac fixationibus, multiplicationibus, atque multis alijs mirandis operibus fuisse occupati: ac habebantur ea admodum bona per mensem, aut 7 aut 8 hebdomadas, aut etiam 10. atque interdum adeo longa sunt, ut ad finem pertingere nequeant, ob vitia quæ in opus incidunt. Nam in initio, medio, aut fine, genuinam humiditatem non servant, ita ut nimis siccum fiat: aut nimis calidè aut nimis diu ad ignem coquant, ut ingressum amittat ac solutionem. Ita nihil proficiunt, verum opera, impensa, ac tempus illis perit.

Ita, mi fili, istas amalgamationes, aut multiplicationes ac fixationes devita, quamlibet enim speciosa & proba esse videantur, tales sunt, ut ad finem perveniri non possit, atque etiam incertum est ob ablutionem & mundificationem, quæ fieri debet: nulla enim fixio fieri potest, quin spiritus purgentur ab omni sua immunditie, atque facibus careant:

Q 3. alio

alioqui nulla mixtio aut fixatio fieri potest: siquæ in mundificatione aut ablutione quid tuæ humiditatis amittis, omne tuum opus corrumpitur. Itaque, mi fili, tibi suadeo, devita omnia opera mūdificationis, & ablutionis, aut in quæ separationes elementorum ingrediuntur, aut destillationes, aut calcinationes, aut solutiones, & coagulationes, aut opera peregrina, in quæ cura & regimina ignis incidunt, ob cūcta pericula quibus ea obnoxia esse possunt, quæ partim hīc omnia recensuimus, exercentibus ea quotidie probè nota. Quocirca, mi fili, ne nimium properes aliqua horum operum facere aut incipere: nam sexcenta præterea vitia incidunt, quæ hīc non cōmemoramus. Quare adhæreas arti magnæ, aut magno Elixiri, vt maiores tui fecère, quo facto omnem naturā peruestigare poteris, sin aliter feceris, consilium meum non sequere. Ante omnia in opere magno labora, in eo enim nulla cura, nec destillatio, nec congelatio, nec mundificatio, nec opera peregrina, nec res peregrinæ, nec immūdæ, fæces habètes; nec calcinas, nihil enim opus: non separas elementa, munda quippe sunt: nulla re opus habet: vnum est genus, res vna, & vas vnum, fornax vna, ac vnum opus ad album, ac rubrum, ac nullum periculum in opus potest incidere. Vnde Veteres dicunt, opus non est, nisi opus muliebre, ac ludus puerilis, ignari percipere nequeunt, quia

Comendatio operis magni ob facilitatē, securitatē, ac simplicitatem.

quia opus tam est simplex. Opus enim magnū semetipsum solvit, semetipsum sublimat, semetipsum fixat, semetipsum liquidum in modum ceræ efficit, semetipsum perficit, &c.

Ecce, mi fili, nunc omnia tibi vitia patefecit quæ in omnia illa opera varia possunt incidere, quæ singula non recensui. Quare sapias, ne in desperationem incidas, ob vitia quæ tibi in prædictis operibus obvenire possint. Verbis apertis te allocutus sum nullis parabolis vsus. Si tibi verba facerem de Selbach, Kalkabria, Mannessi, ac de quadam re rubra, ac de cæruleo Muerach, Illabar, & Cafaria, & huiusmodi, haud facilè caperes, sed tibi viam aperui, atque omne obstaculum removi, nequid erres. Quare magno operi adhære, in eo nullus error, nec cura, nec labor, nec vigilia, nec corrumpi potest, nisi data opera velis corrumpere: neque ad id vllum peregrinum instrumentum, aut vitrum vsurpare opus habes; vnum vas, nec amplius, vna fornax est, nec amplius; vnū genus materiæ, nec amplius. Quare Geber Philosophus ait: Noster lapis est vnum genus, res vna, vndè ignari artem capere nequeunt, nec adipisci, ac rebus nostris species, aut materiæ peregrinæ nõ permiscētur: ac illi assumunt res peregrinas quæ eius naturæ non sunt, atq; eas volunt eius naturæ efficere, quod ipsis impossibile est: tum quæ in ijs fixandis elaborant: ac cum ea fixa habent, tam profecerunt

runt quàm priùs, tum enim nihil nisi terra est, quæ humiditatem suam amisit, nec potest liqueferi, ac nullum ingressum habet, tumque opus deserunt, genus eius ignorantes. Nam si genus eius nosserent, ac patrem matremque eius, sorores ac fratres, ipsumque cum matre, sorore & fratre in lecto collocarent, componentes brachia brachijs, atque oribus ora, eodem momento morerentur. Ac si nosserent atque intelligerent hæc, in hac arte voti compotes fierent, ac omne opus eorum feliciter cederet. Atque hæc, mi fili, verbis apertis tibi nota feci, ac proinde nulla opera peregrina incipias, antequam magnum illud opus absolveris, tum quicquid libet, incipe; tum enim nullus sumptus obesse poterit, nec tempus, in omnibus enim compos voti factus es, &c.

Cap. 4.

SC I E S item, mi fili, nos commemorasse multa vitia operi accidentia: ac multa millia plura sunt quam recensuimus, &c.

Regula
quædam sim-
plex, de
qua omnes
Sapientes
mirè lo-
quuntur.

Scies verò, mi fili, ac intelliges esse regulam quandam simplicem de qua omnes Sapientes admodum mirè loquuntur, cuius tam multa diuersa ponunt nomina, atque ijs omnibus magnum illud opus denotant. Illi capere possunt qui nôrunt, quique omnes eorum parabolas & ænigmata intelligunt. Ac proinde filius meus, de istis operibus

bus intelliget ac tenebit; omnibus rebus à Deo conditis veram artem inesse. Vnde Veteres aiunt, *artem esse in rebus omnibus*, & verè. Id verò aliter intelliges. Item, *omnis res determinata habet suam perfectam medicinam in sese, sed imparatam, siq; eam parare noris, medicinam quarere aut petere nihil opus habes, cuique in suum usum*: id alium habet sensum. Homini nullus morbus accidere potest, quin habeat perfectam medicinam apud se, ad seipsum certò sanandum, si parare possit, atque à seipso sumere potest ac parare sine diminutione sui, aut detrimento corporis.

Quod eodem modo de omnibus animantibus, aibus, omnibus plantis, ac cunctis quæ DEVS creavit, intelligendum est. Idque ita se habet: verum imperiti opera Veterum non capiunt, atque ex omnibus rebus medicinam in metalla facere putant. Ita pilos, ova, sanguinem, cochleas & similia sumunt, atque ex ijs medicinam se parare posse putant ad imperfecta metalla in perfecta reducenda: ac cum iam egregiè desudarunt, nihil profecerunt, in errore permanentes.

Sciet autem filius meus, quod homo hominem, equus equum, vulpes vulpem gignat; ex pisce fit piscis, ita simile sui simile gignit. Rationi omni atq; aded naturæ repugnaret, quòd ex vllis specieb⁹ peregrinis, cruore, pilis, ovis, aut cochleis, metallum posset fieri: nihil enim

rale

Omnibus rebus à Deo conditis ars vera inest. Varia di-
cta Veterum cum explanatione.

Simile gignit sua simile.

tale inest: quāto minus ex huiusmodi rebus medicina confici potest, quæ metalla imperfecta reduceret in Solem aut Lunam: profectò rationi omnino repugnat, atque etiam impossibile est: ac demiror aliquem ad tales errores peruenire posse. Si vim naturæ caperent, profectò in tales errores minimè inciderent. Itaq; mi fili, scies ac nosces cuius generis res sit, aut quid ei insit, priusquam pares, ita non errabis.

Omne oleum metallorù, sicuti etiam Sal eorum est Elixir.

Sciet filius meus omne oleum metallorum esse Elixir, atque itidem omne sal, ac si omne oleum metallorum est Elixir, planum sit omnia metalla perfecta propriam medicinam in se habere: Quāto melius igitur est oleum Solis & Lunæ quæ vtraque sunt perfecta, &c.

Cap. 5.

Ex omnibus metallis perfecta medicina edificari potest absq; elementorum separatione.

NORIT filius meus ex omnibus metallis perfectam medicinam confici posse, quæ reliqua omnia metalla in Solem & Lunam transferre possit, absque separatione elementorum, aut destillationibus, solutione, sublimatione, aut fixatione; seipsum soluit, seipsum purgat, seipsum coagulat, seipsum destillat & sublimat, seipsum fixat & perficit, seipsum incerat, seipsum liquidum efficit, &c.

Præterea ex omnibus metallis oleum conficere potes, absq; elementorum separatione, atque ita ex omnibus sal potes conficere sine separatione elementorum: ac res prædictæ varijs modis fiunt, atque ita ad opus magnum per-

pertinent. Adhæc potes ex Sole & Luna perfectam medicinam facere absque elementorū separatione, ac sine labore vlllo, aut metu, sine periculo: præterea perfectam medicinam facere potes ex duobus lapidibus gratis nobis à Deo donatis, absque elementorum separatione, atque etiam absque magno apparatu, &c.

Intelliget itaque filius meus omnia prædicta pertinere ad magnum opus sine multo apparatu, ac magno sumptu, atque absque additione vlllarum rerum peregrinarū: egent quidem longo tempore, sed tuta sunt. Adhæc, mi fili, cum magnum illud opus vis adornare, ipsum ipsiusque genera omnia nosse debes, ac potissimum patrem, matrem, sororem ac fratrem, atque nudum constituere in claro & puro corpore instar crystalli, ac ipsum mundare ab omnibus peccatis, atque ita facito patri, matri, sorori ac fratri: tum in lecto cum patre, matre, sorore atque fratre collocabis, componens brachijs brachia, atque oribus ora, in conclavi, tum eodem momento morietur: tum mortua illa corpora aqua limpida paradisi perfunde, atque vni probe hac aqua, atque hæc aqua ascendet ad cælum intra circulum Lunæ, atque in rorem conuertetur, ac rursum guttatim decidet ex consilio artificis, atque terram humectabit, ita vt flores varij coloris enascatur, qua virtute florum resurget filius generis cum rubro diademate, erique

Impe-

Imperator in omnes tribus terræ, ac suam dominationem in æternum non amittet, omnesque eius hostes pacem cum eo inibunt, &c.

Cap. 6.

Nunc sermo in-
stituit de
magnis
operibus
Veterum.

NVNC, mi fili, de magnis operibus quæ
Majores nostri fecere nobis sermo erit.
Scies autem, mi fili, ipsos in arte laborasse varijs modis, atque ita ad vnum eundemque finem peruenere; verum lapis eorum non æquè magnam projectionem fecit: hic altam, ille longam, prout opera acutè fecere, aut àlti coloris. Nonnulli diu desudârunt, antequam lapidem produxere: alij acumine ingenij tempus abbreviârunt, vt iam quotidie fit, multo sudore ac labore. At nostri majores alij tres annos, alij quatuor laborauere antequam lapidem produxerunt. Illis enim temporibus aqua fortis erat incognita, ac non nisi aceto destillato utebantur. Nunc eorum posteri aquas fortes adinuenere, quod opus multum abbreviavit. Ac tenebis, mi fili, opus facile abbreviari posse; prima præparatione materia subtilis efficiatur, ita vt species probè vniantur, vt natura sola eam concoquere opus non habeat, atq; humidum cum sicco adedè subtiliter commisceatur, vt sit vnum quid, vt anima corpori ac spiritui ita vniatur, vt sint vnum quid. Quamobrem Hermes Philosophus noster ait: *In initio operum tuorum ac sis lentus in omnibus probè*

Opus facile abbreviari posse ac quo pacto.

probè mundificandis, ac clarificandis, ac subtiliter conglutinandis, ut postea gaudeas.

Geber, Dantynus & Morienus etiam dicunt: *Aquam probè cum terra coniunge, ac humidum cum sicco, ut post videas maris nigredinem .i. atrum colorem eius, quem in eius putrefactione conspicias, quæ fiet 29 dierum spatio ad ignem pusillum, quod perfectum signum probæ coniunctionis est.*

Perfectum
signum
probæ
coniun-
ctionis.

Ita, mi fili, initio sedulus esto, ut omnes tuas materias ritè ac diligenter præpares: ijs enim in igni collocatis, omni labore perfunctus es, ac tantummodo ignem regere opus habes.

Scies item, mi fili, me commemoraturum posthac varia opificia quæ omnia simul perfecta sunt. Principio laborarunt nostri Maiores circa amalgamationes Solis ac Lunæ, quod est opus perfectissimum, quamvis longum sit: verùm tutissimum est, & minima in eo cura. Istas etiam amalgamationes varijs modis posuere, & tamen omnes ad vnum certum finem peruenērunt, sed non ad æquè magnam altitudinem projectionis. Alij etiam acumine ingenij opus multum abbreviarunt, ut posthac in opere docturi sumus.

De amal-
gamatio-
nibus Solis
ac Lunæ
Veterum.

Cap. 7.

SCIES, mi fili, nonnullos fuisse qui lothones
3 Lunæ sumpserunt, & 1 Solis, atque Lunam
super testam purgarunt ac reslarunt de Saturno
in

in crucibulo, tumque subtiliter limarunt in naturam subtilem: Solem cæmentarunt in cæmento Regali, ac tùm etiam limarunt: quo facto Mercurij lothones octo sumpsère, ac simul in mortario ferreo amalgamarunt pistillo chalybato: præterea conterebant per diem integrum, ac vesperi vasi terreo aut lapideo immittebant, aut vitreo, in hunc modum facto,

ac in testa cum arena super fornace collocabant: ignem lentum addebant, ita vt digitum tuum arenæ immissum tenere possis, ac vas patere sinebarur ad humorè extrahendum, mane materiam reperis duram: tùm iterum mortario ferreo immitte, ac adde rursum 4 lothones Mercurij aut saltem tatum donec materia iterum mollescat, idque opificium persequere donec materia tua per duplicem pannum lineum transmitti possit, tùmque materiam tuam per 8 dies & noctes in testa cum arena repone, ac singulis diebus eam tere per dies 6 in mortario ferreo, pistillo chalybato indefinenter, vt aquam cum spiritu saltem

probè coniungas, vt corpus ritè vniatur spiritui: ac 8 diebus exactis materiam in huiusmodi vitrum euacua, acue os vitri super lapide cum rotundo operculo vitreo, quod super os vitri pones, Saturni pondere superimposito, colloca in tripode,

pode, atque eiusmodi ignem adde, vt manum tuam tenere queas inter parietes Fornacis & conclauē. Retine in eo calore ad 6 hebdomadas dies noctesque: post ignem auge paululum, ita vt tantummodò plumbum liquefactum seruari possit, ita vt non concresecat, & verè solum maneat: atque ita liquefactum retine, in eo calore. Estque hæc putrefactio eius, ac interea perfectam eius nigredinē conspicies, quā conspectā, gaude: nam sub eā nigredine albedo later, ac certum indicium est, materiam initio ritè coniunctam, ac unitam fuisse. Scies autem quoque triduo exacto tibi operculum à fornace tollendum, ac videndum, an ad margines vitri vllæ margaritæ ascenderint; quo viso, vitrum quatiens, donec illæ decidant, ac si decidere nolint, operculum deme, atque pluma circumcirca à vitro absterge, donec decidant super materiam in fundo, tùm verò denuò vitrum obturabis, pondus superimpones, fornacē rursus operies: idque quoque triduo aut quadriduo iterabis. Præstat autem vt tam pusillum ignem addas, vt sursum non sublimet, quamvis tempus longius sit, tuā nihil refert, certum incerto præfer. Nam magno calore opus tuum perdere potes, verum igni pusillo nunquam. Ac caue ne tantum ignem ei adhibeas, vt rubrum colorem pro albo acquiras.

Noris, mi fili, vnum colorem sese in alium mu-

Ignis pusillus adhibendus.

Cum variis coloribus se-

se offen-
dit, 3 tan-
tam ratio
est habenda,
nigri,
albi & ru-
br.

mutare: sunt multi ac varij colores, quorum ratio non est habenda: tres verò sunt colores qui sese in opere debent ostendere, primus niger, alter albus, postremus ruber, ac inter quemque colorem, colores varij sese ostendunt, imò plures quàm cogitari possunt, eorum verò colorum nullam rationem habe; sunt spiritus volatiles nondum fixi, atque hi sunt venenosi: quandiu varios illos colores vides, caue tibi ab eorum aëre, etenim te necaret. Duo colores illi qui primi sese ostendunt igni pusillo suscitantur, eundem ignem paulatim augendo.

Tenebis, mi fili, in hac arte nihil esse periculi quam in igni regendo: verum si certus esse cupis, ignem pusillum adhibe, ita errare non poteris, quamvis tempore aliquanto longiore sit opus.

Hæc pater
filio ad-
hibendus.

Itaque dico tibi & doceo, mi fili, ne ignem aded augeas, vt rubrum colorem pro albo acquiras. Nam rubedo ea esset materia tua que in vitro esset, ac fieret quasi esset later pulverizatus redactus in massulas instar tritici, ac pars instar exigui pulveris lateritij, cū parvis gemmis viuis Mercurij, ac vbiq; vitro adhæresceret ita vt in eo subsideret, ac ingressum in vitrum daret, atq; tum opus tuum penitus esset corruptum, ac aliud tibi ponendum esset: verum id tibi non accidet nisi igni vehementiore. Sed color ruber perfectus non apparet ve-
lut

lut contritus later, verum vt illustris obscurior purpureus, atque is videtur potius color cœlestis, is verò accidit magno regimine ignis, vt infra, Deo volente, docebitur. Sed de hoc colore tibi mentionem facio, vt nosse, & scire possis, vtrum rectè, an secus facias, ac ne in errores incidas.

Cap. 8.

NVNC ad opus nostrum redire volumus. Si Nexiguo igni rursus ascendat ad margines aut operculum vitri, id aliquoties vide, siquid est, decidere facias vt supra: retine hoc pacto per diem vnum ac noctem, donec materia tua omnino pulvis fiat, ac colorem habebit inter cinericium ac nigrum, instar terræ quæ humiditatem suam amisit, vt si cespites teras, ac in patella ad ignem exices, hi apparent colore inter cinericium & nigrum: ac antequam ad eum colorem pervenias, multos ac varios colores in opere conspicias, ac post colores plures mirandas cernes: nam ex materia tua nascentur varij arbusta figmenti: Imò omnes pictores aut aurifabri ea exprimere non possent. Et singulis gradibus cum materia fortior fit ac maturior, toties mutatio accidit. Antequam ad cinericium pulverem pervenias, materia tua omnino subcrocea fiet, instar ligni aut cinerū cespitum crocei coloris. Atq; id omne fiet ad ignem pusillum.

Regressus
ad opus.

R

ET

Cap. 9.

ET cùm istum cinericium nigrum puluerem vides, gaude: nam sub ea nigredine albedo conclusa est: tùm ita relinquant in eo regimine ignis diuturno tempore, donec paulò pallidior aut albior fiat, ac si albior fit, idem regimen ignis serua, sin in eodè statu permaneat, ac nihil proficias, ignem augebis paululù, donec videas materiam paulò candidiorem fieri: cumq; aliquid proficias, tùm hoc pacto sinas in eodè regimine ignis, ac si ne tùm quidè quicquam proficias, ignem paulò magis augebis, & cùm vides materiam magis magisq; albescere, sinas hoc pacto in eo regimine ignis, ac vide ne ignem tuum nimis augeas. Ac mi fili, hanc regulam ignem struendi serua, id persequens paulatim augendo, ac saltem vsq; adè donec materia candida fuerit, imò nive candidior: tùm exulta, mi fili, certulq; sis sub ea albedine perfectam rubedinè latere, ac sub ea albedine, inquit Morienus, est abscondita, vt Christus in sepulchro iacebat, ac fiet resurrectio, ac post resurrectionè fit corpus glorificatum, quod corpus viuet in secula, eritq; rubro diademate coronatù, ac erit Rex in omne genus suum, omnes hostes pacem cum eo inibunt, Rexq; in aeternum permanebit.

Cap. 10.

SCiet item filius meus hanc materiã illã intelligendã quam hic in vitro habes, ea iã terra est

Regula ignis struendi tradita retinenda.

Conspicua albedine, gaudenda.

est quæ humiditatem suam amisit, ac nondum quicquã boni efficiet. Tenebit filius meus in hac arte multos esse errores. Multi sunt qui lapidẽ Philosophorũ conficere aggrediuntur, ac bono moderamine ignis pducunt ad istum gradũ, ac lapidi fixando dant operam ad albũ ac rubrum, atq; cum materia hæcenus est perducta, projectionẽ eã facere putant. Tũ verò ipsum in Mercuriũ ciudum aut in metalla imperfecta projiciẽtes, nullũ reperiunt pfectum, ac in desperationẽ incidunt, artem impossibilẽ esse dictitantes, atq; ita est, ars enim ipsis impossibilis est: terrã enim quæ humiditatẽ amisit, habent. Quemadmodũ Geber ait: Spiritus qui multa fixatione ac sublimatione humiditatem amisere, nihil boni efficiunt quamdiu terra sunt, aut tã sicci: atq; talis est hæc: ignari verò istud capere nequeunt: cum lapidẽ perfectẽ. i. lapidem ritẽ conglutinãrunt, atq; lapis colorẽ debitũ induere cepit, tũ ipsum subtilem efficiendũ, ac denudũ humidũ efficiendũ, si alioqui ingressum sit daturus, aut projectionẽ factururus. Sed opera Sapientũ non intelligunt. Intelligunt quidem lapidem Philosophorũ effici, vt prædictum est, ipsumq; ita efficiunt, sed ignorant preparandum esse, opusq; deserunt, vbi inciperent, ac in errore permanent.

Errores
varij.

Cap. 11.

SCies, mi fili, me manifestaturũ tibi maximũ huius artis secretũ, quod nunquã palã fuit.

R 2

Quaro

Quare te adiuro, mi fili, per filium Dei viventis; ne secretum hoc palam facias nisi proprio filio, si tibi videatur timorem Dei habere, ne tua & mea anima ob id condemnentur, ob periculum quod inde exoriri posset.

Nunc, mi fili, oculos aperi, ac vide, aures aperi ac audi maximū arcanum quod in rerum natura est. Filius meus dilectus tenebit, ex omni lapide Philosophorum quomodo & quo pacto fiat & componatur, videlicet in magnis operibus de quibus hīc nobis sermo est, duos illos lapides confici posse ad album & rubrum in vno vase, atque vnā fornace: tibi dico, intellige probè quid dicam. Quamvis Lunam ac Mercurium ponas in hunc modum absq; additione auri, vtrumque lapidem ex eo conficies ad album, atque ad rubrum. Quæras itaq; quare in opere Sol & Luna simul ponuntur. Id fit quia Sol fixus est, ac vt opus hoc pacto brevius esset. Nam antequam Luna fixa fiat in opere, lapis ad album est effectus. Luna enim fixa nō est, & antequam fixa fiat, diuturnam coctionem accedere necesse est: ac Luna fixa esse debet antequam Mercurium possit fixare: ac propterea Sol & Luna in opere simul esse debent. Potes etiam vtrumque Lapidem efficere ex Sole & Mercurio solo, atque id facilius fieret quam ex Sole & Luna simul iunctis. Quia Sol fixus est, ob id Mercurium facilius fixat. Quæras autem, si Luna sola ponatur

Maximum
totius artis
arcanum.

Quare sol
& Luna
simul in
opere ponuntur cū
ex Luna &
Mercurio
vterque
lapis con-
fili possit.

tur cum Mercurio, quomodo inde provenire
 posset Lapis ad rubrum ? Rite rem intelligas,
 quod Luna sit intrinsecus rubra, quamvis ex-
 trinsecus alba sit. Nam sub omnibus rebus al-
 bis, in quibus 4 elemēta insunt, rubedo intus
 tecta est sub albedine extrinsecus. Luna enim
 frigida & volatilis est vt Mercurius, ex Mer-
 curio enim & sulphure simul coagulata est,
 estque adhuc cruda & non fixa. Quare foris
 alba, intus rubra est. Itaque cum Luna est in
 opere cum Mercurio solo coquitur & fixatur
 regimine ignis, cumque ipsa fixa facta est, Mer-
 curium apud se fixat in opere, ac fit lapis Phi-
 losophorum, atque augmentatione ignis, ac
 longa coctione, lapis albus in rubrum cōver-
 titur, tinctura eius foris stat ac albedo intus.
 Probè intellige, fili dilecte, quod dixi, & etiā-
 nūm dicturus sum; id enim omne necessari-
 um, estque omnium operum secretum.

Cap. 12.

FVERI nonnulli ignari qui cum Lapidem
 cōfecissent ad album & ad rubrum, ac tūm
 videbant non habere ingressum, nec fluere,
 ex quo facilè videbant ingressum illi deesse;
 Lapidem itaque solvebant, ac denuo conge-
 labant vicies aut tricies, ita ipsum fusibilem
 efficere putantes, & ingressum habiturum, ve-
 rūm nihil proficiebant, & quamvis solvissent
 & cōgelassent multò diutius, nihil iuvare po-
 terat.

Fuere nonnulli alij qui oleum ex antimonio extrahebant, quo oleo lapidem suum imbuerunt super marmore, siccabant denuò in vitrea patella, id iterando, donec lapis fusibilis fieret ad modum ceræ, ac ingressum daret. Tum in Mercurium projiciebant, atque exstimabant Mercurium candefacere, cumque Mercurius feruesceret euolabat in aërem, ac oleum antimonij statim sequebatur: pulvis autem lapidis remanebat siccus, vti antè fuerat quam oleum imbiberat. Causa est, quia oleum antimonij non erat fixum, ac quamvis lapidem fusibilem effecerat, cum lapide fixum non fuerat, ac cum lapide fixari non potest. Ratio hæc est: Si lapis ita imbutus ponatur in vitro ad ignem lentum, oleum vna cum lapide in nihilum per vitrum penetraret: sin ignem vehementem adderes, oleum euolaret in aërem præ feruore. Ita ipsum cum lapide fixari non potest: atque hoc pacto ignorantes in errore permansere.

Cap. 13.

Quomodo
lapis fusibilis
fit efficiendus.

IAM filium meum dilectum docebo lapidem nostrum fusibilem efficere, ac ingressum dare, quod hactenus nunquam fuit manifestatum. Quare hoc secretum quæso serua, si Deum, animam tuam, & meam amas.

Nunc scito, mi fili, lapis tuus nunc albus est factus bono moderamine ignis, vt supra doctum est: si iam lapidem album vis seruare, licet

licet: si que vis tempus expectare donec rube-
 scat, itidem licet. Si ad rubrum vis perducere,
 in fornace ipsum sinere debes, ac ignem tuum
 insigniter augere longo tempore, vt per 15
 aut 16 dies: vide num velit mutari in colorem
 croceum: sed si vides etiamnum album ma-
 nere, ignem insigniter auge, ac si proficis, atq;
 croceus fit instar masticis, ignem tuum non
 augebis, sinas hoc pacto 8 aut 9 dies, aut eò
 amplius: tùm vide an adhuc magis croceus
 fit effectus: sin minus, ignem admodum auge:
 si tum instar croci inueneris, ignem non au-
 gebis, sinas verò in eo moderamine adhuc 8
 aut 10 dies, tùm inspice, ac si ne tùm quidem
 quid profeceris, eodem moderamine vttere e-
 tiamnum 8 aut 10 dies. Atque ita modera-
 men hoc ignis persequere, donec ad perfe-
 ctam rubedinem peruenias, qualis est auri in
 igne candentis, aut sanguinis, quorum color
 potius cœlestis quam artificialis videtur. Ac
 lapis ad ignem vehementem coquendus est,
 alioqui tinctura eius & sulphur absconditum
 prodire, & apparere nequeunt: vt ùm ante-
 quam perfectam rubedinem induat lapis, vsq;
 ad candorem feruere debet ad tempus facile
 per 90 dies. Ac nunc facile intelliget filius,
 si lapis iste fusibilis esset, quomodo tinctu-
 ra & rubedo eius foràs produci possët, nam
 cum ad candorem vsque feruet, lapis solue-
 retur ac vitrum penetraret, ac fornacem.

R. 4 Nam

Nam ad extremum facilè per 3 dies in vitro candens stare debet. Ac per has rationes animadvertere potes lapidem prius debere fieri, antequam fusibilis efficiatur. Ignorantes capere nequeunt præ mètis debilitate, vim enim naturæ minimè intelligūt. Ita, mi fili, lapis siue albus siue ruber sit, prius conficiendus est, antequam fusibilem & subtilem possis efficere.

Lapis prius
conficien-
pus ante-
quã fusibi-
lis ac sub-
tilis effici-
atur.

Vtroque tuo lapide tam albo quam rubro confecto & parato, vt à me edoctus es, ac rationibus demonstratum, ita vt tua ipsius mente capere facilè possis, ita esse debere: nunc te docere volo, quo pacto vtrumq; lapidem parabis ac fusibilem atque subtilem reddes, ad altas projectiones faciendas.

Cap. 14.

Pergit do-
cere quo-
modo la-
pis fusibilis
& subtilis
fit efficien-
dus.

NVNC ausculta, care fili, maximum arcanum quod in hac arte est, quod nunquã literis proditum est, quam à me Solo tuã causã. Lapidem tuum perfundes clarã & purã aquã paradisi, atque ipsum aquæ vnies, ac in carcere collocabis, ac concludes, atq; ea aqua subvolabit in cœlum intra circulum Lunæ, ac in rore convertetur, ac rursus guttatim decidet ex consilio & doctrina artificis, atque humectabit terram, siue lapidem, vt flores omnium colorum producat, per quos flores lapis tuus resurget à mortuis in vitam, omnesque hostes eius pacem cum eo inibunt, ac tem-
pestatas

pestas quæ ante fuerat tùm præterierit, quæ terræmotus erat, ac caligo maris, atque eclipsis Solis ac Lunæ, quæ omnia tum deuicit, ac deinceps Rex in omnem tribum suam permanebit, dominationem in æternum non amittet, sed semper Rex gloriæ manebit, &c.

Cap. 15.

LAPIDEM tuum, mi fili, siue albus siue ruber sit, ex vase sumes, ac mortario lapideo indes, ac bonam quantitatem Mercurij mundi superfundes, quæ te post mundare docebo, ac ligneo pistillo sumpto, conteres ipsum per diem in regrum continuè. Tùm vitro denud indes, ac in fornace Philosophorum collocabis, aut in tripode, ignem addens talem, quo plumbum liquidum seruari possit, vt non congelet, liquefactione æquali: sed vitrum pusillum super os vitri in quo lapis est, lutabis: retinebis in eo calore, donec Mercurius omnino sit mortuus, quod faciliè 40, aut 50 dierum spatio fiet: lapis enim attrahit omnes spiritus ad suam naturam: simile attrahit sui simile, ac simile simili gaudet. Cumq; omnino mortuus fuerit, ignem paululum minues donec materia tua albescat: ac si lapis albus fuerit, exime ac lamina cãdefacta, ei pondus grani imponas: vide an lapis tuus fluere velit, ac ingressum det. Id sciri hoc pacto potest: cum lapidem laminæ æris candenti imponis, atq; is eum laminam candentem penetrat velut ole-

Simile attrahit suum simile, ac simile gaudet simili.

Proba.

um corium siccum, atque lamina ærea omnino alba sit instar argenti vbi lapis iacuit, si id præstat, paratus est: sin minus iterùm aqua paradisi perfunde modis omnibus, vt supra: Ignem moderare vt priùs: ac si pondus tui lapidis fuerit marca vna, 4 marcas aquæ Paradisi adde: idque quoties aquam paradisi superfundis. Hoc opus itera, donec lapis ex animi tui sententia solutus fuerit: ac si ruber sit, in eodem calore stare sine, in quo cùm aqua paradisi stabat, hoc est, tali quo liquefactus deinceps retineri possit sine candore, donec lapis tuus ruber fiat: sed eget longiori tempore, quam albus, ac rubrum modis omnibus, vt album, probabis.

Scies, mi fili, si lapidem parare vis, vt in Mercurium projectionem facias, ipsum tam fusibilem quam ceram efficiendum, idque magna curâ fieri debet, quia lapis per vitrum penetrare possit. Sed consulo tibi, mi fili, lapidem tuum tam fusibilem efficias, vt ferè candere incipiat, antequam fundi velit: idque lapidi albo fac: tùm projectionem facito super Iouem. Lapidem verò rubrum non potes fusibiliorem facere, quam absque stando candefieri possit. Nam cùm aqua Paradisi vnâ cum eo mortua & fixata fuerit, stare debet in eo calore in fornace vsque ad candorem facillè per 50 dies, antequam aqua Paradisi rubedinem eius foràs queat producere; cumque rubedo
cuis

eius iam foris fuerit, ignis ille augendus est, ut lapis modicè candeat, ut tantummodò appareat candere, nec amplius: atque ita sinas stare per dies 3, tum ut refrigescat finito, ac Deo gratias age, lapis enim tuus perfectus est.

Cap. 16.

QVARE, mi fili, modus tibi retinendus est in lapide fusibili efficiendo: nam si lapidem album nimis fusibilem efficeret, vitrum penetraret: ac lapis ruber minùs etiamnùm fusibilis esse debet, alioqui rubram tincturam aquæ Paradisi foris acquirere non potes, uti doctum est.

Scies, fili dilecte, aquâ clarâ Paradisi omnes res quæ in orbe sunt, fusibiles effici posse, cum per eas sublimatur, donec illis adhæreat.

Noris, mi fili, Incerationem. i. rem duram quæ liquefcere non potest, Liquefacere, ac ingressum ut habeat efficere, primùm inventam fuisse apud Veteres. Postquam enim diu, multumque laboraverant, ac lapidem album & rubrum parauerant ac perfecerant, projectionem eo facere volentes, nihil proficiebant: lapis enim solvi volebat, pulvisque ac terra remanebat. Tum facile animadvertere poterat, ei nihil præter Incerationem deesse, quia ingressum non habebat, Tum Incerationem in multis rebus quæsiuere, omnibusque rebus peruestigatis, in nulla re alia reperere Incerationem, quâ in Sulphure, Arsenico & Mercurio.

Scies

Maximum
arcanum
& secretum.

Inceratio.

Inceratio
primùm
inventa à
Veteribus,
& quomodo.

SCIE S, mi fili, in omnibus rebus quæ sunt in rerum natura exceptis spiritibus mineralibus, ac metallis, avolare oleum à terra. Sed in spiritibus mineralibus ac metallis oleum se non seiungit: manent apud terrâ suam in igne. Ac si ab igni subvolent, terra cum oleo vnâ volat. Oleum eorum à terra separari non potest, vt ab alijs rebus. Ac tùm facile sciebant, si naturam sequi vellent, se tale oleum habere debere, vndè metalla oleum suum sumebant, si spiritus quos sublimando siccos & terreos effecerant, vt minimè liquefieri possent: si eos iterum fusibiles efficerent, sibi eiusmodi oleo opus esse, quo eos incerarent ac fusibiles denudè efficerent, ita incerationem inuenère in sulphure, Arsenico, & decies magis in Mercurio. Ita ipsi artem Incerationis inuenère, quâ lapidem suum fusibilem effecère ex animi sententia, cumq̃ue artem Incerationis haberent, quicquid libebat faciebant, omne enim quod volebant fusibile efficiebant: per res calidas spiritus sublimabant, eosque validos ac venenatos efficiebant: ita vt tam feruentes, & subtiles redderentur, vt mirandum esset: cumq̃ue eos satis subtiles effecissent sublimatione, ac satis feruentes rebus corrosiujs, atque satis tincturæ impressissent, incerabant Mercurio probè purgato. i. perfundebant certa quantitate Mercurij probè mundificati, in tripode collocabant

cabant ac sinebant ascendere, & descendere, donec Mercurius apud ipsos permaneret: atque ita spiritus liquidos, ut libebat, efficiebant. Sumebant etiam interdum, ac Solem & Lunam calcinabant in calcem subtilem, ac Mercurio mundificato eam calcem perfundebant,

atque in tripode collocabant in eiusmodi vitro, ac identidem invertebant; atque hoc pacto sublimare sinebant, donec Mercurius apud eos permaneret, ac calces illas fusibiles effecere adeo, ut illis projectionem facerent: atque etiam omnia metalla imperfecta calcinarent, calcesque soluerunt in acri aceto destillato, donec tam nitida quam crystallus redderentur, atque ita calces illas a sua immunditie repurgarent, ac lapides illos crystallinos in pulverem subtilem redigere, atque Mercurio perfudere, ac in tripode collocarent, uti doctum de Sole & Luna, atque ex eo medicinam confecere. Dico tibi, mi fili, tota ars consistit in Inceratione, aut liquefactione. Quare hanc lectionem sedulo perlege, mira enim continet. Ex omnibus metallis medicinam facere potes, ut supra dictum, breui tempore, sine sumptu ac labore, idque hac inceratione, &c.

Fuere praeterea non nulli qui 3 partes Lunae ac unam Solis sumpserunt, atque eas purgarent,

ut

Tota ars
posita in
Inceratione
ac liquefactione.

vt initio operis doctū fuit, ac simul inter se soluerunt, ac tūc minutim limafunt; atq; mortario indidēre, in subtilem puluerem redigētes, aded vt per pannum lineum cribrauerint; ac postea super marmore contriuēre cum melle aut gummi arabico, atq; ita contriuērent vt omnino intangibiles essent. Aut sumebant sal preparatū ac melli ac aquæ gummi permiscebant, intangibiliter terentes. Tūc aquā communi destillatā sumptā, materiam contritam ollæ vitreæ indebant, bonam quantitatem aque superfundentes, atque in cineribus illis cribratis posuēre; atque vas illud cum materia bullire fecerunt per horam aut amplius; tūc refrigerescere sinebant; & sal ac mel liquecebant in eā aquā: Sol verò ac Luna in fundo remanebant. Tūc aquam illam supernè effundebant, ac rursūm aqua communi recenti superfusa bullire sinebant, vt supra, id. q; iterabant tandiu donec aqua omnis pura rursūm defluebat, vt superfusa erat. Tūc eum puluerem sumptum pusillo igni exiccabant. Tūc Mercurium quinquies aut sexies per pellē leporinā pressum sumebant; eoq; loto sale & aceto, donec sal nitidū & album remanebat: aqua cōmuni munda, abluēbant profus omne sal & acetum, pōst pannis lineis mundis exiccabant: ollæ vitreæ immittebāt, alembico superimposito, cineribus imposuere, ac receptaculo lutato, ignem fluxere, peninde ac si quis aquam

Mercurio
quomodo
aqua nu-
bium adi-
matur.

aquam rosarum destillare velit, atq; hoc pacto stare sinebāt per dies 12 aut 15, ad humiditatem superflua ei detrahendam, quam in se habet, qua opus corrumpetur: Atq; hoc pacto omnis Mercurius præparandus, quo utendum in opere sit, atq; talis ignis ei adhibendus est, ne omnis sursùm sublimet. Tametsi verò parū sursùm sublimet, ita vt exiguæ gemmulæ stillent per alembicum, nihil refert. Si autem ipsum sursùm sublimares, ita vt aliquid mortuū esset, iterum viuificandus foret in aqua bulliente, tūm verò iterūm humiditatem aquosam assumeret, quæ omne illud opus corrumpere.

Cap. 19.

SCIES, mi fili, omnē Mercurium viuente m habere in se aquā nubiu, id ipse videre poteris: nam in receptaculū decidet magna pars aquæ cōmunis mūdæ: ea autē vacuari debet, si alioqui apud corpus Solis & Lunæ moreretur, & pulvis ac fixus fieret: ac si humiditatē apud se retineret, nunquā moreretur, nunquā pulvis nec fixus fieret quālibet diu ita haberetur. Superflua ei humiditas detrahēda est destillatione, sine sublimatione, vt demonstratū est; sineq; in igni donec videas in alēbicū nullū amplius rotē ascendere. Pōst retine etiamnūm in eodē calore ad 10 aut 12 dies sine sublimatione: quo factō sinas refrigerare, serua in pyxide lignea, loco sicco & calido, ne quā humiditatē ab aère frigido & humido ad se trahat; ac si patere sineres,

Omnis
Mercurius
vivem a-
quam nu-
bium in se

fineres, ab aëre ad se attraheret aliquam humiditatem, atque ita & labor & tempus perijissent, &c.

Cap. 20.

SCIES, mi fili, hoc pacto omnem Mercurium parandum esse, ex quo amalgamationes facere velimus, si alioqui Mercurius in opere mori & fixari vellet: idq; plurimos fallit qui voti compotes non fiunt; & hoc facit superflua humiditas, quam in se habet, ac nescientes quid sibi desit, in errore permanent.

Item nunc tenebis, mi fili, iam Solem, Lunam, & Mercurium parata esse ad opus hoc conglutinandum.

Item nôris, mi fili, quod pulveres tuos Solis & Lunæ ponderabis: ac sumes tantundè ponderis Mercurij tui præparati, .i. tantum spiritus quàm corpus; alioqui si non satis corporis esset, eò diutius in igni stare deberet, antequam spiritus commori vellet cum corpore, atque pulvis fieret: sed cum pondus est æquale, spiritus facilè apud corpus moritur, &c.

Quærat verò filius meus, cum iam spiritus ille mortuus est apud corpus, & apud ipsum fixatus, & ad perfectum colorem est perductus siue album, siue rubrum, ac perfunditur magna quantitate Mercurij ad incerandum ac fusibilem efficiendum, & subtilem, ad opus perficiendum: interdum funduntur 10 aut 12 partes spiritus super vnam partem lapidis, aut pulue-

pulueris fixati, ad album: ac super puluerem ad rubrū, funduntur interdum 20, aut 24, imō 30 partes spiritus, super vnā partem pulueris ad rubrum fixati. Cū enim lapis ad album perfunditur 12 partibus, ruber opus habet, aut puluis facillē 30 partibus, antequam velit fusibilis fieri. Ratio hæc est: lapis albus est crudus & humidus, frigidus, & albus, tantum dimidiā partē aquæ paradisi opus habet, aut spiritus ad ipsum incerandū, & fusibilem efficiendum: non enim diu coctus est in igni, vt ruber lapis aut puluis, neque tam siccus est. Ruber naturā calidus est, & siccus, interius eius foris stat. i. calor eius, & siccitas, ac eius albedo intus est. i. eius frigiditas: ac antequam fusibilis effici possit, facillē 30 partes aquæ paradisi super vnā partem rubri pulueris aut lapidis debent effundi.

Nunc autem quærat filius meus, si super vtrumque lapidem tantum aquæ paradisi fundi debet, antequam fusibilis fiat ac subtilis, immenso tempore in igni stare debet, antequā omnis spiritus mori possit apud puluerem, ac fixus fieri.

Cap. 21.

SCIENT filius meus ac intelliget, primam additionem spiritus & corporis esse vtramque crudam. Ea ratio est vna, cur diu stare debeat, antequam sese invicem amplectantur radicaliter. Altera ratio est hæc, quod prima

Dug ratio.
nes cur dnt
in igni re-
tineri de-
beat.

S addi-

additio tam pusillo, & lento igni persequenda
 est, vt nihil aut perparum ascendat in vasibus;
 ita diu stare debet antequam mori possit, ac
 pulvis fieri: cumque lapis aut pulvis, albus aut
 ruber est effectus, fixus est, quamvis nō sit fu-
 sibilis, estque medicina radicaliter, etiamsi
 nondum ingressum habeat. Ac Hermes ita ait:
 Cū Mercurius solutus est, soluit facile om-
 nia reliqua metalla, aut spiritus; cūq; est
 congelatus, porro congelat: ac fixatus, porro
 fixat. Ita quamvis super ipsum multum aquæ
 paradisi sit infusum, 30 partes super 1 Mercu-
 rij, is est coagulatus, quare aquam paradisi fa-
 cile coagulat, ac fixat facile, vt prædictum. Est
 & alia ratio, ex parte medicinalis est, si lapis
 fluere nequit .i. quod aquam paradisi facile
 in suam naturam pertrahat. Est item alia ra-
 tio: cū aqua Paradisi fusa est super pulve-
 rem, ac super fornace ponitur, multo maior
 calor ei additur, quam initio operis daretur:
 nam initium operis sublimare non debet: at-
 que huic aquæ Paradisi talis calor adhibetur,
 vt sursūm sublimet, ac guttatim rursūm deci-
 dat in pulverem. Cūque mori incipit, ac
 simul pulvis fit, ignem augebis, vt per eum
 sublimet: ac vitrum iterū iterūq; invertes:
 cūque sursum sublimatum est, inferior pars
 vitri in superiore parte ponitur; atque ita fixus
 ille pulvis decidit super partem spiritus subli-
 matam: idque opus toties repetitur, donec
 vnum

vnũ cum altero in fundo remaneat: ac tũm ignis paulò vehementior struitur, donec perueniat ad suũ colorem album, siue rubrum, prout cupis. Ita per rationes prædictas, nõ debet tandiu stare in opere, quemadmodum in principio. Quare non amplius de spiritu quam de corpore sumpsere. Quorsum verò hæc omnia? Vt te, mi fili, ad veram intelligentiam operis deducã, vt nõris, mi fili, inter bonum & malum discernere, vt nõris quid agas, ne in errorem, aut desperationem incidas. Quare, mi fili, sedulus hanc, & similes lectiones sepius relege, ac memoriẽ imprimere conare, ad omnes errores vitandos, qui in opus incidere possent: antequam operi manus applices.

Cap. 22.

NVNC iterũ ad opus accedamus. Pulverem tuũ Solis ac Lunæ sumes, ac ponderabis; ac tantum Mercurij preparati quantũ, tui pulueris pondera, atq; mortarium ferreum calefacito, ac pistillum, sed non adeò vt Mercurius euolet in aërem. Inde pulverem tuum præparatũ mortario, ac pulverem tuum, ac vnciæ $\frac{1}{2}$ partẽ salis armoniaci, aut 4 partẽ lothonis pulveriza sal armoniacũ antequã mortario indas. Tũm conteras illo pistillo calido in mortario. Amalgama Mercuriũ & pulverẽ in amalgama. Sal armoniacũ efficit vt pulveres & Mercurius sese inuicem cõplectãtur radicaliter. Contere verò per diem integrum indefinenter; inuate

invicem, defeffo succedat alius, contere faltem
 12 horas continuè, nares verò os, & aures
 obtura, ne odor tibi noceat, qui invisibiliter
 possèt ascendere. Ac 12 horis elapsis, materi-

am tuam eiusmodi exi-
 guo vitro inde, alio coop-
 erto, pondus superim-
 pone, colloca tùm in for-

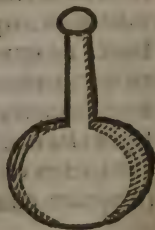
nace secretâ, ac facito vti priùs doctum, eodè
 moderamine ignis, donec opus omninò per-
 fectum fuerit. Primum ignis moderamen o-
 pera perficere docet, quæ amalgamationibus
 efficiuntur, vnum & idem est ignis modera-
 men: prima autem constructio fit varijs mo-
 dis, omnibus ad vnum finem venientibus, ac
 brevitatem temporis quærentibus.

Fuère item nonnulli, qui lapidem nobis à
 Deo Optimo Maximo gratis donatum sump-
 sère, eumq; nonies aut decies soluère, ac à fæ-
 cibus purgârunt, ac rursùm cõgelârunt, atque
 in subtilem puluerem album redegère, ac in
 pyxide seruârunt: tùm lapis paratus erat.

Tùm Mercurium probè ablutum ac præpara-
 tum, vt suprâ doctum fuit, sublimabant per
 vitriolum .i. Mercurij sublimati sumebant lb
 1, ac vitrioli crudi 4 lb, ac simul miscebant, ac
 per id eum sublimabant, conterebant denuò
 cum fæcibus, atque iterum sublimabant: ite-
 rùm conterebant super fæcibus, denuò subli-
 mabant; quo factò fæces abijciebant. Tùm
 verò

verò iterum sublimabant per recentis vitrioli
 lb̄ 2, identidem faeces abijcientes, ac sublima-
 tum solum in pyxide seruabant. Tùm 3 lo-
 thones Lunæ & 1 Solis sumebant, ac simul
 liquefaciebant, ac ea minutim limauere: li-
 maturam in pulverem tundendo redegere in
 mortario ferreo, atque pulverem lauerunt, vt
 in opere præcedente doctum est, aquâ destil-
 latâ. Post ea super marmore contriuerunt cum
 sale communi præparato, & aqua gummi, ac
 in intangibilem pulverem tundendo redegere,
 ac aquâ communi destillatâ lauerunt, do-
 nec aqua munda & clara indè deflueret: tùm
 ad ignem tepidum siccatum per se in pyxide
 asseruauerunt.

Item tùm sumpsere 8 partes, aut lothones
 pulueris lapidis gratis nobis à Deo donati, 4
 lothones aut partes pulueris Solis ac Lunæ, ea
 efficiunt 12 partes: ac tùm partes totidē Mer-
 curij sumebant, quantum erat pondus 2 reli-
 quarum. i. sumebāt 12 lothones Mercurij sub-
 blimati, aut 12 partes, eæ efficiunt simul 24
 lothones aut partes, eaque tria
 simul probè terendo miscuere
 cum aceto destillato, ac intangi-
 bilia effecere: ac postea materiã
 contritã siccauerunt in vase vitreo
 super cinerib⁹ tepidis, vt pulue-
 resceret. His factis puluerẽ vasi
 vitreo rotundo in hunc modũ

S 3

facto

facto immittebant, vas ad summum vsq; im-
 plentes: Tum ipsum sumebant, suspendebant
 intus in tripode, aut in fornace secretâ, in con-
 clavi, clausoq; ostio ibidem pendere sinebant
 89 dies, eiusmodi ignem subijcientes, vt ma-
 num commodè ibidem tenere possent ad se-
 mihoram inter parietes fornacis, & conclave
 in quo annulus pendeat, atque ignem in eo-
 dem calore retinebant lampade facta cum el-
 lychnio ex resina, ac cum oleo destillato, quod
 lampadem non denigrat, ac parum fumi ex-
 citat: atque interea temporis materia in rem
 vham coquitur. Diebus verò 89 exactis, vir-
 trum rumpebant, materiamque eximebant:
 laminam ferream aut aream candefaciebant,
 ei materiam imponebant, fornaci immitte-
 bant, in qua aurifabri encausto pingunt, vi-
 debant an pulvis non fumaret: aut pulveris
 drachmas 2 ponderabant, exiguo crucibulo
 immittebant, candefaciebant in igni ad semi-
 horam: cumque refrixerat iterum pondera-
 bant: siquid in pondere amisissent, pulvis non-
 dum fixus erat: tum denud vitro vt prius im-
 mittebant, atque iterum in fornace suspende-
 bant, ita ignem augentes, vt vix eo tempo-
 ris spatio quo Ave Maria recitari posset, ma-
 num retinere possent inter parietes fornacis, vt
 supra: ita hoc moderamine ignis adhuc ad 30
 aut 40 dies utebantur: quibus finitis vitrum
 sumptum confringebant, inspicientes num
 mate-

materia
 erat,
 eam in
 parad
 cui hu
 opere i
 ratio fo
 bant i
 cum ea
 virri in
 & forti
 debant,
 collocab
 cendere
 verem re
 subluat
 tebant
 omne
 tum ita
 refacere
 omne al
 dum: ac
 sinebant
 ne ignis
 prode
 in crete
 ceres.
 re ne pi
 ras esse
 ad rubr

materia fixa esset : sed ferè, ac sine dubio fixa erat, ac rubra vt sanguis, sed nõ fusibilis. Tum eam materiam sumebant, ac probè cum aque paradisi t̃b 2 probè mundificatæ miscebant, cui humiditas superflua exiccata fuerat, vt in opere supra doctum est, ac omne simul mortario ferreo indebant probè mundo, conterebant 12 dies validè ac cõtinuè vt materia benè cum ea aqua paradisi commista esset : tum in vitrũ indebãt eiusmodi,

& forti lutamento clauderent, ac super fornace collocabant, sinentes as-

cendere & descendere, donec omne in pulverem redigeretur. Tum igni aucto sursum sublimabant, ac vas sursum deorsum invertebant : hocque opificium iterabant, donec omne simul fixum maneret in fundo vasis : tum stare sinebant, donec color albus sese patefaceret, eodem ignis moderamine, cumque omne album evassisset, erat omne Elixir ad album : ac si ad rubrum habere vellent, stare sinebant, ignem augentes : nam moderamine ignis ad album, iunctura rubra foràs sese prodere non valet. Quare vnum cum altero in cerebro habere debes, si quid in arte proficeres. Quare lectiones tuas sæpius perlegete ne pigeat sedula mente : cumque rubedo foràs esset perducta, perfectum erat Elixir, lapis ad rubrum ad omnia metalla imperfecta in

264 OPERVM MINERALIVM
verum Solem redigenda, qui præstantior eo
qui ex mineris, omnes probas transiens.

Cap. 23.

SCIENT filius meus opus quod deinceps docebitur, loqui de magnis operibus, quo pacto Philosophi locuti sunt verbis tectis, ad dilucidè intelligendum sine vlla verborum obscuritate.

Cap. 24.

Primum
Veterum
verbum
reductio.

PRIMUM est Reductio corporis, id est quod Lunam dixere, hoc imperfectum illud corpus vocant, quia Luna fixa non est: ac Solem vocant Fermentum, quia fixus est, ac primum verbum Philosophorum est Reductio, hoc est, quòd corpus illud imperfectum amalgamant cum Mercurio vivente, ac in suam pristinam essentiam perducunt, ea est solutio Veterum. Solutio eorum nõ est fusio aquæ nubium, sed est aqua sicca. i. Mercurius, estque artis fundamentum, de qua Rasis ait: Nisi corpora solvas, operã ludis. De quibus solutionibus Gebber verba facit in libris qui turba Philosophorũ inscribuntur. Hæc via brevissima in arte est reductio, si corpora clarificentur, atque in aquam resplendentem redigantur, quæ est aqua illa ex qua primum originè duxere, quæ aqua in se spiritum, animam, & corpus complectitur, estque quæ nos resplèdescere facit, inquit Gebber. Cumque in Mercurium convertissent, ita vt per pannũ exprimere possent, se elementum

tum

tum Aquæ habere dicebāt: ac Philosophi dixere ex ea crassitie aquæ terram formari, atque tūm sese alterum elementum habere dictabant, Aquam nimirum & Terram.

Tertium Veterum verbum est Mundificatio, qua de Morienus ait: Hæc terra cum aqua putrefit, ac tūm continuò seipsā mundificat: cūmque munda est, ex eā omnis medicina Dei auxilio conficitur: de qua Philosophi tractant in turba dicentes: Siccum cum humido coniunge. Siccum est Terra, humidū Aqua: Ecce nunc aquam & terram mundificata habes.

3 Mundificatio.

Quartum verbum est, Evaporatio aquæ, ea fit cūm aqua Paradisi ascendit in cælū, ac guttatim in terram decedit: ac tūm dicunt sublimationem, aut ascensum & descensum; ita fit aqua illa terra quæ prius in terra pistrata fuerat, cumque ascensum aëra appellavere. Ita Aquam, Aërem & Terram habes; idque est quod Philosophi dicunt: Cūm album est effectum, aqua Paradisi perfunde, ac statim sublimationem coniunge, donec ex eo prodeat spiritus, qui apud Hermetem avis dicitur: ac de hac re Morienus inquit: Ad extremum remanebit tibi aqua calcinata, arena aut cineres. Atque Hermes, Geber, ac Morienus aiunt: Ne contemne cineres quos infimo statu reperis, cineres sunt resplendentes, in ijs pretiosum adamantina reperies. Deinde dicitur: Fermentum ei continuo adde, id est, cūm imperfectū illud ad pulverem

4 Evaporatio.

verem album reducere, ita ut aquam Paradisi
 superfundas, in quo Sol amalgamatus fuerit :
 cumq; tum pulverem perfundunt dicunt Fer-
 mentum, eadem aqua Philosophorum: tum di-
 cere: nunc illi animam adiuge: Qua de re Rasis:
 Deinde lapidi nostro animam coniungimus. Na
 quemadmodum in homine corpus hominis non
 vivit sine anima: ita nec noster lapis sine ani-
 ma, qualibet purum imperfectum corpus fuerit:
 Fermentum enim ipsum ad suam naturam ducit.
 Quare fermentum addunt: i. Solem amalgama-
 tum cum aqua paradisi: idq; est quod Morie-
 nus ait: Nisi imperfectum mundifices ac dealbes
 in pulvere, at tum animam ei indas, ac cum eo
 commisceas, nihil in arte nostra effecisti. Ideo
 Philosophus Dantynus ait: Animam congregatio-
 nem cum corpore mundificato & spiritu facito:
 tum spiritus eius additur, atq; gaude cum ijs:
 nam naturam suam commutarunt, ac res crassae
 subtiles sunt effectae. Hoc est quod Alanus
 Philosophus ait in libro turbarum: Spiritus
 cum corporibus non coniunguntur, donec per-
 fectae ab omnibus inquinamentis nudi sint. In
 hora vero commixtionis res mire apparent, om-
 nes colores orbis, quam multi cogitari que-
 unt: atq; omnes tandem ad unum colorem per-
 veniunt qui ruber est, quem Ignem vocitarunt,
 tumq; imperfectum illud corpus coloratur co-
 lore firmiter cum fermento, quod est anima, & spi-
 ritus cum anima coniungitur & ligatur cum
 cor-

cum corpore, ac simul cum eo convertitur in colorem fermenti, ac vnum fiunt, ita vt ignis omni sua vi ac vehementia ea separare non queat. Ex his verbis prædictis constat, Philosophos verum dixisse. Dicunt enim: Lapis noster constat ex 4 elementis: Item, Lapis noster est ex corpore, anima, ac Spiritu; ac verè: Corpus illud imperfectum corpori mortuo assimilauere: quia Luna debilis ac minimè fixa est: ac spiritum aquam nominauere, ac verum dicunt. Nam spiritus ille est profectò aqua resplendens ac fluens: ac fermentum animam appellauere, ac verum dixere: nam vitam dat corpori illi imperfecto, quam prius non habebat, atque in aliam formam reducit: ac verum est quicquid verbis obscuris dixere. Quidam etiam Philosophi dicunt: Nisi corpora corporibus exuas, atque etiam spiritus, nihil in arte nostra effecisti. Ex corpore illo primùm aquam conficimus, cùm est amalgamatum, ac tùm corpus illud corpore exiuit: ac post continua decoctione corpus illud exiccatur, ac moritur cum spiritu, ac tùm spiritus corpus fit.

Veteres inquirunt: naturam sequere, atque id quod ipsa quærit, inuenies: ac verum dicunt. Nam in nostris operibus primùm ex siccis humida, ex humidis sicca, ex crassis subtilia, atque ex subtilibus crassa conficimus, ex corporibus spiritus, atque ex spiritibus corpora

Diætã Ve-
terum, na-
turam se-
quere.

constituimus, ac superius, vt sit inferius effici-
mus, ac inferius superiori æquamus. Ita mate-
rias vnã in aliam conuertimus, vti prius do-
ctum est. Ita ex rationibus prædictis liquet,
Veteres in omnibus verum dixisse, quamvis
obscuri sint: id factũ est, ne ignorantes qui de
numero filiorum non sunt nos intelligerēt, ac
vt notitia horum ipsis incognita permaneret.

Deinceps sciet filius meus, Veteres multa
capita posuisse, vt ignorantes existimarent ar-
tem nostram magnã cum difficultate exerce-
ri: atque in vnoquoque capite multa ac varia
opera posuere, multis nominibus, qualia sunt,
Reductio, Solutio, Lotio, Sublimatio, Destil-
latio, Coagulatio, Inceratio, Calcinatio, Fixa-
tio, atque ita deinceps, vt supra commemor-
atum est. Ac nunc filio meo aperiam quomodo
Veteres ac Sapientes ea nomina in opere ad-
inuenēre.

Cap. 25.

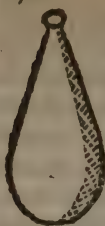
ITEM si opus vis facere ad eundem modum
quo Maiores nostri fecere, sumito Mercuri-
um è fodinis, vbi argentum aut aurum effodi-
tur, sed nullum sume qui arte efficitur, eum
per pellem leporinam exprimes, ac si quid in
pelle leporina reliquum sit, inspice nũm quod
corpus metalli, hoc inde exiguo crucibulo cũ
parte boracis puluerizata: pone in igni, flato
vt soluatur, cumque liquefactum fuerit, vide
quodnam corpus metalli sit, ac si alicuius im-
perfecti

Quomodo
opus sit in-
stituendũ
ad imitati-
onem Ve-
terum.

perfecti metalli esse repereris, Mercurius ille ad opus nostrum profusus est inutilis: si Solem ac Lunam repereris, probus est: tum sumito illius Mercurij quantum vis, vasi vitreo inde, ac per alembicum superfluam eius humiditatem detrahe, quæ opus tuum corrumpere, ac impediret quominus Mercurius in puluere mori posset. Nam si superflua ei humiditas non detraheretur, quamvis ea materia in igni consisteret vsq; ad diem Iudicij in puluerem minimè redigeretur: In causa est humiditas quæ Mercurius in se habet: vides enim in eo humiditatis per distillationem magnam partem, ut antè doctum est: Sed cum Mercurius omni sua humiditate superfluam exutus est; tum corpus illud imperfectum sime. i. Lunam cupellatam quæ postea reflata est de plumbo in crucibulo: ac Lunam istam Veteres corpus imperfectum vocant, quia Luna debilis est, alba, cruda, ac non fixa: hanc autem Lunam amalgamauerunt cum magnâ quantitate Mercurij: ac semper 3 partes Lunæ ac Solis 1 sumpserunt, quem Solem fermentum appellarunt.

Nonnulli Solem ac Lunam simul amalgamauerunt, ut opus præcedens docet, ac quidam per se amalgamauerunt, ac fermentum siue Solè amalgamatum miscuere inter aquam Paradisi, ac tum super utrumque puluerem fudere, ac miscuere, ut docebitur. Ac postquam Lunam amalgamauerant vitro indebuit, uti in opere prius

Superflua
humiditas
Mercurio
detrahenda

prius doctum fuit, huiusmodi in
 quam vitro, atque in tripode collo-
 cavere, vt suprâ; ac eodem modera-
 mine ignis: ac deinceps Solē etiã
 amalgamauerunt, ac etiam in for-
 nace posuere in vitro vti Lunam, ac
 regimine ignis vli sunt, vt suprâ, at-
 que aqua paradisi, atque aqua eius-
 dem Mercurij, humiditate ei detracta, vt sæpè
 dictum est; atq; etiam eiusmodi vitro indide-
 re quale hic suprâ positum est, atque etiam in
 tripode collocarunt iuxta reliqua; vitra, do-
 nec ad opus accederetur ad incerandum, idq;
 faciebant vt aqua Paradisi eo facilius incera-
 ret ac moreretur apud opus illud: nam aqua
 illa fit inter fixum & non fixum; nam tandiu
 decoctionem in igni habuerat quam ipsum o-
 pus, quamvis non fuerat mortua, aut pulvis
 facta.

Scias, mi fili, quamvis aqua Paradisi, id est,
 tuus Mercurius per 10 annos in fornace ha-
 beretur, non simul tamen in pulverē moreret-
 tur; semper aliquid vivum pmaneret, ac cum
 illud moveretur, simul omnis vius feret.
 Quare Mercurius de seipso ait: Quum cor-
 poris mei pars instar lentis vivit, nō iam magis
 mortuus sum quam vnquam fui: idq; fit quia
 cum eo aut in eo nullū corpus cōmiltum est,
 aut pater, aut mater, aut soror aut frater, aut
 aliquis ex proximis propinquis, aut ex tribu
 eius

eius cum eo aut in eo cōmixti sunt. Sed composita brachia brachijs, atque oribus ora ubi fuerint, eodem momēto moritur. Id hoc modo intelliget filius meus: vt cum eo miscantur vlla ex metallis, aut spiritus qui ex metallis orti sunt, aut noster lapis albus, aut ruber; eaq; omnia sunt de genere eius, aut propinquis, ac sunt etiam naturæ eius: ac proinde cum ijs sese coniungit, ac statim cū ijs cōmoritur: Sed cū solus est, ne 10 quidem annorum spatio moritur, quamlibet ei temperamentum subdas.

Mercurius
nunquam
solus moritur.

Mi fili, hæc omnia sæpius relege, ita naturam in omnibus intelligere poteris. Sed de his satis: ad opus nostrum revertimur.

Omnia tria stant in tripode, nimirum Sol in vitro per se, opus cum Luna in alio vitro, ac aqua paradisi in tertio vitro: atque omnia 3 simul stabant in tripode in conclavi obsignato, ita firmiter, vt nihil expirare posset, ac igni pusillo regebantur, vt manus teneri posset sine adustionis periculo inter parietes & conclaue, &c. id est, vt calor & sensus manus vnum sint. Nam calor ita regendus est, vt manum per semihoram tenere possis sine adustione: ac si calor ac sensus manus idem essent, omnia bene sese habebant. Tūm Veteres ac Sapientes consultabant, quo nomine peculiari quodque signum quod in opere conspiciebant, insiguerent, vt ignorantes qui huius artis

NON

non sunt, artem celarent; vtque illi existimarent artem magnâ cum difficultate exerceri, operi varia nomina imposuere, vt etiam nûm docebitur. Multa opificia posuere quæ etiam infra, vt Solutionem, Reductionem, Sublimationem, Destillationem, Congelationem, Evaporationem, Incerationem, Calcinationem, ac multa plura ac varia opificia, vt ignorantes in errorem inducerent. Sed omnes sunt nothi, hæreditatem Sapientum non possidebunt: ac prædicta omnia opificia fiunt in vitro clauso, in quo opus in fornace stat, vt docebitur, ac supra satis doctum est: rudes verò id capere nequeunt præ debilitate mētis: putant vnumquodque opus esse peculiare, ac vnumquodque vasis peculiaribus ac instrumentis fieri, ac peculiaribus fornacibus, ac moderamine ignis peculiari, atque ita errant, artem difficulter exerceri putantes: capere nequeunt omnia simul fieri in vno vase clauso, ac in vnâ fornace, ac vno regimine ignis, vt docebitur. Initio cernebant Veteres materiam in vitro positam in superiori parte vellus nigrum aut pellem nancisci, tum id Nigrificationem maris vocabant. Nam aqua illa supra omnino nigra erat, ac quia Sol ac Luna inerant, dicebant esse Eclipsin Solis atque Lunæ, ac Nigrificationem maris: ac ignorantes minimè id intellexere.

Nigrificatio maris.

Eclipsis Solis ac Lunæ.

Deinde

DEINDE cernebant aquam illam. i. Mercurium sursum volare in superiorem partem vitri ex materia illâ, aut corporibus Solis ac Lunæ, ac dicebant, ventum in ventre portavit; quia Mercurius ex materia aut corpore ac Luna volabat per aërem præ calore ac fervore, dicebant: Ventum in ventre portavit. Ideò quidam Philosophus ait: Aërem illi offeres, in cuius ventre portabitur per productionem filij qui illi pater est; tum dabitur illi bibendum, id est, cum rursum decidit in fundum aut materiam, tum dabitur illi bibendum de humiditate terræ, quæ eius nutrix est. Atque hac de re loquitur Hermes Philosophum Parens: Id quod supra est videtur mihi esse ut illud quod infra est; & quod infra est, ut illud quod supra est. Ac Danthynus ait: Qui miraculum vult facere rei cuius lapis noster pater, & terra nutrix est, ac Luna mater, ventum in ventre portat, ac nutrix eius in terra est. Ac Danthynus præterea ait: Cum è terra ascendit sursum in cœlum, ac rursum decidit in terram, tum robur assumet ex eo quod supra & infra est: ac verum dicit: Cum supra gemmate incipit, tum incipiunt gemmæ rursum decidere humi, ac moritur in pulverem: cumque tale est, aqua clara paradisi perfundendum est, ac offerenda ei Luna eius mater, donec ea aqua cum pulvere permista est: ac tum offerro ei Solem. i. igne

T

tan-

Sublimatio.

Destillatio

randiu, donec perficiatur id quod praestantius est, quam res vili Orbis, idque ignorantes non capiunt, &c. Cùmq; propius rem inspicerent, materiam magis adhuc ascēdere ac descendere cernebant, in vitro: tùm ei nomen sublimationis indidere, erat enim vera sublimatio. Idcirco Geber ait in turba Philosophorum: cùm opus aut lapis aggregatus fuerit, continuò illi sublimationem adde: ac ignorantes non intelligebant sublimationem fieri in vasis clausis, ac errarunt: videbant etiã cum guttæ rursùm deciderent, adhuc aquam permanere, tùm existimabant destillationem nominãdam, eratq; perfecta destillatio. Ideo Morienus ait in turba: Post sublimationē ei destillationem adhibe: ne hoc quidem ignorantes intellexere. Videbant denique materiam spissescere, ac in terram converti, ac crassam terram remanere, ad extremum super aquam cōsistere: idque fiebat quia Mercurius ascendebat ac descendebat, terram aut corpus exuebat: ac cùm Mercurius deorsum guttaret, nolebat sese iterum permiscere cū corpore, ac corpus illud super Mercurium fluebat; infrã enim iacebat, quia gravior quã corpus illud erat: atq; ita videbant Veteres, omne ad extremum in superiore parte fluere super aquam, isq; erat Mercurius, super ipsum terra consistebat aut fluebat: ac magis magisq; spissescēbat, ac nigrescebat. Denique videbant terram denudò incipere subsidere in
aqua

aqua vsq; ad fundū vasis, quæ terra nigra erat, tum placebat vocare corruptionem, ac fœtidū menstruale. De qua re Morienus in libello suo ait: Noster lapis reperitur ex fœtido corrupto menstrualiali, ex eo lapis noster in massam redigitur. Nec hoc ignorantes intellexere, ac lapidem in stabulis, in cloacis, in stercore, ac fimo quæsiuere, ac falsi sunt. Deinde cernebant Veteres isti, hanc terram fœtidam continua coctione ac bono regimine temperati ac lenti ignis sub aqua illa fœtorem amittere, ac colorē mutari: tum Philosophi id ipsum Ablutionem dixerunt. De hac Origines Philosophus ait: Fac Ablutionem, mundifica ac purga hoc corpus aquā, ita cōglutinatio fieri potest, inter corpus, animam, & spiritum: ac Philosophorū mens nō fuit, corpora lauāda ac purganda aquā nubium: atq; idcirco ignorantes corpora calcināunt sale, ac eas calces super lapide cōtriuente, atq; perfudere atq; abluere aqua munda, idque tandiu fecere, donec aqua pura & clara deflueret: ac tum nihilo magis quàm prius profecerant, tempus, impensa, atque labor illis perierat, in errore permanentibus. Hermes ac Geber præterea aiunt: Scito artē nostrā nihil aliud esse quàm extractionem aquæ è terra, atque aquam illam rursū super terrā spargere, donec putriscetur ac mundificetur, atq; abluatur cū terrā: ac ne hoc quidem ignorantes intelligebant: nesciebant id omne fieri in vitro

Corruptio.

Ablutio.

clauso in nostrâ fornace: non sunt de numero filiorum nostrorum.

Adhæc cernebant Philosophi longo tempore, ac continuâ decoctione, eodem regimine ignis terram crescere ac crassescere, ac aquâ decretere ac minui ob temperatam decoctionem: tum pariter dicebât: Hæc est perfecta inceratio, eaq; erat appellatio propria. Idè Dáthynus Philosophus ait: Sudor ei detrahendus, eoq; postea potandus est.

Inceratio.

Hermes ait: Terra aquâ imbuetur. Et Morienus: Sienti potum da, donec sudore suo sit nutritus, ac in æternum amplius non fiet. Id etiâ rudes non intellexere: id fieri in vase clauso nostrâ in fornace nescientes. Diuturnâ decoctione ac diuturno calore temperato omnem aquam exicari cernebant, ac omnem simul converti in terram, quæ terra adhuc post opus nostrum operabitur, vt Geber ait: Cùm terra, nostra est facta, nostra ars magna ex parte cõsummata est. Tum videbant terram istam in solidam substantiam sese constituere, ac firmam consistere, nec iam amplius ascendere: tum ferè dicebant: Hæc est perfecta Congelatio, & ea propria appellatio eius erat. Ignorantes ea verba minimè intellexere, nesciebant, vt supra.

Cõgelatio.

Hermes inquit: Lapidem nostrum solve, ac tum magnâ astutiâ congela ac in terram redige, post album effice, ac deinde viuum & denique

niq
vet
tem
sol
min
derr
clau
nus
opus
tes
acc
ori
ram
fere
ditem
bis
nie
apell
est
mes
nere
p
(in
vero
prod
mi
ra
ac
Ver
z. i

nique rubrum: tùm opus in arte nostra absol-
 veris. Philosophus Danthynus ait: Scias ar-
 tem nostram nihil aliud esse, quàm perfectè
 solvere, ac perfectè denuò congelare, absq; di-
 minutione substantiæ, absque additione aut
 detractiõne, atque artem omnem habes, libros
 claude, ac nihil amplius quære. Ideo Morie-
 nus inquit: opus nostrũ nihil est aliud, quam
 opus mulierum, ac lusus puerilis: ac ignoran-
 tes nesciunt, quo sensu hæc verba recondita
 accipient. Tùm cernebant Veteres diurni-
 ori decoctione, ac calore temperato, istam ter-
 ram solidam paulatim magis magisq; albe-
 scere: ac tandẽ tam perfectè albam ac resplen-
 dẽtem fieri, vt candor eius omnẽ cãdorem Or-
 bis superaret. Tùm inter ipsos, pariter conve-
 niebat, vt istam dealbationem Calcinationem
 appellarent, & est vera Calcinariorum Veterum,
 estq; hoc verum eius nomen. Idcirco Her-
 mes & Morienus inquirunt: Ne contemne ci-
 neres inferiore loco consistentes: nam in ijs est
 præstantissimus adamas: Et ex cineribus istis
 (inquit Geber) nascetur splendida virgo, ea in
 vtero fructus concipiet, ac tùm filium vitæ
 productura est. Id fiet, mi fili, cùm fermentum
 miscbitur cum hac terrâ albâ, tùm recipit ter-
 ra aut corpus illud imperfectum, fermentum,
 ac tùm Virgo vtero concipit, & ea est in his
 Veterum mens. Tùm dicunt Philosophi: Nu-
 trii filiam aut puerum illum lacte proprio, do-

Calcinatio

nec adoleuerit, hoc est, cùm ista terra quæ in hunc modum alba est, ac cum fermêto mista, perfunderetur aqua clara & nitida paradisi, & ea aqua in hac albâ & siccâ materiâ inceratur, mens eorum est, quod puer iste nutriatur lacte proprio: ac verè est lac eius. Ignorantes nō capiunt. Præterea cùm materia ad eum modum alba esset ac fixa, tùm ex fornace eximebant, ac vitrum cui Sol inerat amalgamauerunt, id etiam ex fornace sumebant, ac simul in mortario lapideo cōtrivere pistillo lapideo, donec Sol amalgamatus probè permistus erat cum albo lapide aut pulvere: ac tùm ei fermêtum adhibuere. De quo Morienus loquitur: Cōiunctionem facito, ac animam ei inde, ita vt in æternum ab anima non separetur. Facito nuptias, inquit Geber, ac sponsam cū suo sponso in lecto colloca, ac lectum eius rore cœlesti irrorabis, atque sponsa filium concipiet, is Rex erit in omnes tribus eius, omnesque hostes eius pacem cum eo inibunt, ac rubro diademate coronabitur, Rexque æternitatis permanebit, ac nunquam dominationem amitter. Ignorantes hæc verba obscura minimè capiunt.

Tùm materiam sumptam denuo vasi indebant, ac tùm aquâ Paradisi acceptâ, perfundebant eam materiâ, facillè 10 partibus 1 materix, idque erat, quod Geber dicebat: Lectum rore cœlesti irrorâ: Sponsa concipiet filium. Ea mens erat, Ac vitrum sigillo concludebant,

ac rursus in fornace collocabant, paulò vehementius ignem augentes, donec aqua paradisi tursum sublimaret, ac guttatim rursus decideret in materiam: idque erat, quod filius virginis resplendētis nutreitur lacte proprio, donec adoleuisset.

Fili mi, scies ac intelliges, si lapidem ad rubrum conficere vis, terram albam ac rubram perducere debes cum fermento eius, augmentatione ignis, donec crocea fiat: cumq; omnino crocea fuerit in modū croci sicci, tūm elementū aëris foràs versum est: tūm verò ignis insigniter augendus, vt elementum ignis foràs prodeat. Nam eo regimine ignis quo aër foràs sese proferebat instar croci, eo nec potest, nec valet ignis eius, ac rubra tinctura sese simul proferre. Ita ignis insigniter augendus est, donec rubra eius tinctura foris proster: cumque materia tua rubra fuerit, eam tūm aqua paradisi perfūde, donec lapis tuus omnem aquam paradisi imbiberit, ac omnis vnus pulvis fiat: eum pulverem tūm regito moderamine ignis, vt rursus instar nivis fiat candidus: tūm ignem auge, vt suprà doctum est, donec pulvis perfectè croceus fuerit: tūm ignem auge donec perfectè rubeat, ac opus tuum consummatum erit.

Cap. 27.

AC iā vidisti in opere omnia 4 elemēta sigillatim, primū in aquā & terrā que prius

Quatuor
elementa
in opere
sigillatim.

in manifesto erant, atq; ignem & aërem quæ
intus erant: ea enim in intellectu erant, quæ
iâ oculis manifesta vidisti: tùm videlicet cùm
perfectum croceû colorem cerneres: ac nunc
rubram eius tincturam vides, atq; ignem, quæ
iam palam prostant. Idcirco Veteres dixere,
cùm dicerent, Lapis noster ex 4 elementis est
conflatus, tamen vnum esse, & ex vno, ac ve-
rum dixere: planum fit ex rationibus superio-
ribus.

Cap. 28.

NVNC scies deinceps fili mi, tibi ita facien-
dum esse, vt hîc te docui, si lapidè ad ru-
brum habere cupis, sin tâtummodo ad album
habere vis, aquam paradisi illi adhibe, vbi ip-
sum cum fermento miscueris, vt supra; ac si-
nas ascendere ac descendere, donec cum lapi-
de albo fixus in fundo subsidat: ac tùm idem
regimè ignis persequere, donec puluis denuò
fiat perfectè candidus: ac tùm lapidem ad al-
bum habes, ad metalla imperfecta in puram
Lunam reducenda.

Cap. 29.

SCIES præterea, mi fili, hæc omnia genera
Sopificiorum esse pariter valdè bona, atque
eorum proiectio tam alta est, vt sit mirandum.
Id ipse conperies: cùm enim medicinam tuam
proiçeis super aliquod metallû, aut super Mer-
curium, quandiu medicina vires habet, me-
tallum in quod medicinâ tuam proiecisti, frã-
gibile

gibile ac fragile est, instar vitri quod pulveri-
zari potest: ac tùm deinceps eundem pulve-
rem in alia metalla imperfecta conijce, erit e-
tiamnùm medicina; idq; tandiu facito quàm
metallum frangibile ac fragile est: at cùm est
malleabile medicina finem virium habet: tùm
metallū illud Sol aut Luna est, prout medici-
na fuerat. Ita, mi fili, facilè id videbis, experi-
entia facilè te docebit.

Cap. 30.

NVNC filium meum instituere cupio, quo-
modo lapidem istum sit multiplicatus,
ita vt nisi semel de vita vnum tātummodo o-
pus facere opus habeat de integro: atque vbi
semel confectum fuerit, facilè onus navis eo
confici possit: inò centum vasa impleri. Sciet
filius meus, sibi sumendas 10 aut 12 lb Mercurij,
eas sublimabit per vitriolum Romanum,
tres partes vitrioli in 1 partem Mercurij, atque
identidem sublimati per vitriolum recens: id-
que poteris sexies aut septies facere: tùm Mer-
curius paratus est, serua. Tùm sumito Solis
puri in cemento Regali cementati marcā 1.
quo factō, Solem in crucibulo liquefacito, at-
que vnciā medicinæ tuæ superijcito, siue alba,
siue rubra fuerit; ac id omne medicina erit.
Tùm sinas simul fluere eo tēporis spatio, quo
bis oratio dominica recitari possit: in massam
effunde: tùm sumito aurum illud, ac tunden-
do in subtilem pulverem redige: ac contere
hunc

De multi-
plicatione
lapidis.

hunc pulverē etiā nūm subtilius super mar-
more cum aqua vitæ rectificata: idque ob
hanc causam. Pulvis enim iste facilè siccescit
ad ignem pusillum: nam aqua illa vitæ sub-
volat, simulatque calorem senserit: tum su-
mito Solem illum contritum aut medicinam,
ac tantundem ponderis tui Mercurij sublima-
ri, quantum est Solis, ac probè inter se misce,
sicce super lapide, tum etiā nūm vtraque si-
mul contere cum bonā aquā vitæ rectificatā,
ac tum in Sole exicca, aut in balneo ad ignem
pusillum, donec nullus amplius humor in sit:

tum vitro eiusmodi inde, ac
12 partes Mercurij superfun-
de preparati, ac humiditate
exuti, vt doctum est, super v-
nam huius pulveris: tum vi-
trum probè obturatum, inter
manus tuas moue, invertèdo
identidem per horā, vt Mercurius omnis gem-
mulis sit pmissus cū eo pulvere: tum in tripode
colloca, atq; ignē adde, vt docui, dandū esse,
cū aqua paradisi superfusa fuit: atq; hoc pa-
cto stare sine 90 dies cōtinuè: estq; omne hoc
medicina, tam bona imò melior quā prima me-
dicina erat. Siq; tum plus etiā nūm medicinæ
vis facere, magnū vitrum sume eiusdem com-
positionis cū primo, in quo multiplicabas, ac
medicinam tuam pondera: si eius pondus fue-
rint 10 marcæ, 100 marcas sume Mercurij præ-
parati

parati ac humiditate exuti, ac cū medicinā magno illi vitro inde, probè inter se permisce; vt suprà te docebam, inter manus tuas agitando, colloca in tripode 90 dies eodem moderamine ignis, vt prius: fitq; omne medicina tam bona quam prima erat. Siq; amplius facere vis, fornaxq; tua satis ampla foret, ac vas tam amplū haberes: sume medicinā, vitro inde, superfunde Mercurij preparati marcas 1000, fac vt supra: fitq; omne simul medicina, tam bona quā prima fuerat. Ita medicinam tuam multiplicare potes quantum vis, brevi tempore.

Cap. 31.

SCIENT filius meus, fuisse quiā sumerēt 9 partes aque paradisi à superfluā humiditate reſtificata, vt prius doctum est, ac 9 phialas sumebant, ac in singulis partem immisere, easq; supra lutarunt, ac posuerunt in tripode, in conclavi, ac ibi reliquere, donec lapis omnino paratus esset, donec aquā paradisi perfunderetur: ac tūc sumebant phialam 1 cum parte vnā, ac super lapidem fundebant, probè inter se simul miscebant, ponebant in tripode. Reliquas phialas 8 in fornace sinebāt, donec vna pars cū lapide fixa erat, ac tūc dabant ei partem aliā, faciētes vt prius; atq; ita porrò tertiam ac quartā, donec lapis 9 partes omnes imbibisset, atq; illę cū eo fixę essent. Et ea mihi optima ratio videtur, ac melior quā si omne simul infunderetur, atq; opus abbreviat, ac celerrimè fit:

non

non enim aggravatur ac si nouem partes omnes in vnam reciperet ac simul, tempusque abbreviat: sed paulò maioris laboris est, itendidem vas ex fornace fumere, ac aperire & rursus claudere: sed optima ratio est in opere. Ac de his 9 partibus super vnam partem lapidis fundendis, vt te priùs docui, Veteres ita dixerunt, cum filios suos docuerunt verba ipsorum intelligentes, ita inquirunt: 9 partes roris Maialis sumentur, vnaquâque parte in phialâ conclusâ, ac retentâ in febrî aut æstu: donec mundus infimus albus ac siccus fit: tum asperge mundum infimum parte roris Maij, ac tum alia parte, donec mundus fluat instar olei.

Ita mi fili, intellige Veteres varijs modis Lapidem suum confecisse, ac in fine omnia proba erant, &c. Sciet filius meus, Veteres operatos esse, vt prius doctum est, estque optima ratio: Sed posterî multas alias rationes adinuenire ad artem abbreviandam, vt aquâ forti varijs modis efficiendâ, vt in opere minerali multis in locis narratur, atque etiam in animali, ac multò magis in vegetabili, in quo mira habentur de aquis mirandis, quæ miraculosæ videntur, propter miracula quæ aquis fiunt, vt in vegetabili docetur. Atque etiam separationem elementorum inuenire varijs modis, vt etiam multis in locis docetur. Idque omne magnâ subtilitate geritur, ac magnâ curâ: hæcque omnia ad tempus breuiandum quæsiuere, & ad

Verba Veterum de 9 illis partibus super vnam partem lapidis fundendis.

Posterius multas alias rationes adinuenisse ad artem abbreviandam.

& ad naturam investigandam: ac in his operibus sunt permagnæ curæ propter multa opificia quæ in ijs fiunt, & ingentes sumptus, atq; incertitudinem.

Cap. 32.

ITAQUE tibi suadeo, mi fili, ab huiusmodi operibus te libera, in quæ separatio elementorum incidit, aut variæ rationes aquarû fortium, vt in præfatione magni operis ritè docui: Non fit sine periculo, quamvis aliquis artis sit peritus: sed hæc opera præcipua serua quæ prius edoctus es, & etiamnum doceberis; in ijs nulla elementorum separatio, &c.

Suprà docuimus, quo pacto Maiores nostri operati sunt amalgamationibus, & omnes ad vnum finem pervenērunt: estque tam bonum & certum vt melius esse non possit. Ac infrà docebimus quomodo vulgari aquâ forti lapis confici possit, atque oleum ex metallis, quod etiam sine magno labore fiet, ac sine separatione elementorû, atq; etiam vt ad opera vera & perfecta perveniat: estque bonum ac certum.

Cap. 33.

SCIBET filius meus, quare separentur elementa, nimirum vt quid imperfectum perfectum reddatur, & ad omnem immunditiem rectificando extrahendam, & ad munditiem reducendam: & ad corpora ac spiritum ab omni immunditiæ repurgâda, quo facto, eadem rursus coniungenda sunt.

Nunc

Nunc sciet filius meus, igne purgare res omnes illi adhibitas, quamlibet immudæ sint: estne hoc verum? Etia, Ignis omnes purgat. Opera enim que supra docuimus inspicere: cum lapide nostrum primum ad igne afferimus, primum signum est perfecta nigredo, eam oculis cernimus, omnem videlicet materiam instar picis nigræ fieri. Quo pacto hoc fit? Ignis corruptione ac sordes sursum cogit, atque in materia expellit, leni ac moderato calore: non fit vi aut vehementia ignis, omne leni ac tepido calore geritur: ac propterea corruptio aut fæces quæ in materia sunt moderatè supra fluunt: donec omne nigrum sit. Ideo Morie. ait: Vide igne ita modereris, ne albedine loco nigredinis acquiras, alioqui totum opus tuum corruptum esset, albedine pro nigredine veniente. Hec itaque ratio certa esse debet, ut hoc pacto modicè, corrupte, ac sordidæ fæces sursum fluant ex materia sine vehementia ignis, ea perfecta purgatio esse debet. Vide deinceps in operibus nostris, post perfectam nigredinem diurnam coctione caloris continui, concoquit calor sensim corruptionem ac fæces sordidas, ac in alio colore materiam reponit, ac mox in alio, atque ita deinceps ex vno in alium, donec omne simul ad eam candidum fiat ut nix: atque id fit sensim, ita ut elementa non lædantur: Sed hoc pacto sensim rectificatur à sua immunditie, ac illæsa ac inuoluta permanent: suntque nihilominus ritè ac perfecte

fectè per ignè rectificata ac separata, quod imperfectè fieri non potest. Ita liquet hanc esse optimam in opere rationem. Aliud item inquit Morienus : Caue ne rubedinem pro albedine acquiras. Nam si tam feruentem ei ignem adhibeas, vt rubedinem loco albedinis acquiras, omne opus corruptum est : ac lapis noster in operibus comburi nõ potest. Ita etiam per rationem prædictam liquet, primam rationè esse optimam. Nam in elementorum separatione, interdum ignis vehemens adhibetur, cum videlicet elementa ignis sunt destillanda, materia candere debet, ac cum fæces ex terra exurentur. i. cum terra calcinabitur in fornace reuerberatoriâ, terra candere debet, atq; vri, antequam terra alba fieri velit : atque ita sæpè bonum cum malo cõburitur, ac fit pars vitri, atque vnum cum altero perditur. Primum itaque optimum est, ob magnam incertitudinè : fæces enim sensim concoqui debent. Dicit enim Geber: Draco suam ipsius caudam comedit, ac suo ipsius veneno nutrietur. Et Dantynus : Niger coruus sua oua fouebit, donec pulli præ senio albi fiant.

Cap. 34.

Sciet præterea filius meus, naturâ omnium quæ sub cœlo sunt, ex rectâ naturâ quam à suo Creatore habent, expetere, seipsa rectificare, ac exonerare suis fæcibus quæ ijs copiosè insunt. Nam in se natura perfecta est sine vitio:

ac in principio perfecta erat, atque in fine perfecta fiet divina potentiâ, non solum natura humana: verumetiam quicquid ex 4 elementis cõflatum est, ac conditum, ac quicquid sensibile & sensus expers est, nullo excepto, in principio ac in fine omne perfectum est, atque numeris omnibus absolutum. Ita omne quod sub cœlo est, à facibus suis exonerari expetit.

Omne initio perfectum fuisse, atq; in fine etiam perfectum fore.

Quid sint faeces.

Duplex ignis inest rebus omnibus, alter naturalis, alter non naturalis.

Duplex igitur in omnibus rebus aqua, videlicet, quæ naturalis & aqua nubila.

Quærat verò filius meus, quid sint faeces? Faeces sunt humor à Deo ordinatus, ex quo quicquid sub cursu cœlesti est, nascitur, atque is res in sua essentia retinet. Inest rebus omnibus perfectus elementaris calor naturalis, aut ignis; atque inest etiam calor imperfectus nõ naturalis, ac ignis, estque ignis consumptibilis ac combustibilis: suntque hæc 2 simul permixta: ac quandiu ignis ille imperfectus nõ plura mala accidentia acquirit, rem in sua essentia servat, ac necessario rei inest, vt res in essentia sua permineat. Verum cum ignis ille imperfectus vlla mala accidentia iuxta se acquirit, quæ etiam calida sunt & imperfecta, atque occultè inter se permiscetur, ita inter se inflammatur, vt rem cui insunt, comburant, destituant atque enecent, siue sint homines, pecudes, herbæ, arbores, ac quicquid sub cursu cœlesti continetur. Ita etiam 2 genera aquarum sunt in omnibus ex 4 elementis cõflatis, aqua naturalis, atque aqua elementaris dicitur, ac ea est perfecta, bona atque æterna: estque etiam

amum

amnum alia aqua, aqua nubium, estq; imperfecta, ac mixta cum aqua elementari: estque aqua hæc rei necessaria ad nutrimentum atque humorem acquirendum: ac rem facile in sua essentia retinebit, quandiu nulla amplius aqua nubium ei accedit; verum cum amplius illi accedit, vnâ commiscetur ac humefaciunt ac submergunt rem illam, aded vt tota destruat, ita vt moriatur. Atque id quod de igni & aquâ dictum est, etiam de aëre, ac terrâ intelligendum. Ac nisi fæces istæ in elemētis essent; res omnes forent perfectæ, spirituales, ac subtiles, ad quod Deus primùm ordinauit, neque mors esset, vt in opere vegetabili rectè docetur. Si plura de fæcibus ac morbis elementorū requiris, caput 16 operis Vegetabilis quære, ibi perfectè de his doceberis.

Nunc quærat filius meus, cum res ad eum modum destructa est, vbi tū illa perfectio manet quæ rei inest? Hac de re multa in opere vegetabili cap. 29. habes. Id quære, ibi perfectè doceberis, ac ritè, quo pacto simile attrahat sui simile: sed hac de re pauca subijciam. Scies, cum res quælibet mortua fuerit, siue sit sensibilis, siue sensus expers, siue homo, pecus, animal, aut herbæ, aut arbores, quicquid ex 4 elementis conditum est, vbi destructum fuerit, tūm spiritus vitæ ab eo separatur, ac ad sui simile redit, ex quo primùm originem sumpsit, vt in opere Vegetabili, &c. Atque etiam ele-

Idè de aere ac terra intelligendum.

In destructione simile redit ad sui simile.

V

menta

menta ad sui simile redeunt, vnde primùm orta sunt. Flammam ignis aut carbonem vide: flamma sursum fertur ac calor, idem etiam facit fumus, in quo fumo spiritus aeris latet, atque recedit ad sui simile: vt faciunt etiam reliqua elementa omnia, vt in opere vegetabili.

Nunc autem quærat filius meus, vbi nam manent fæces quæ sunt in elemētis, postquam omnia ad sui simile rediere? Eas aër consumit, ac naturalis Solis calor progressu temporis. Exemplum: Pone tempore æstiuo peluim vitream cum aqua ad Solem: calor Solis aquam illam omnem exiccabit, ac in fundo remanebit nigra limosa ac fætens materia: sinas eandem peluim continuè in Sole, ac caue ne vllus ventus inuolet: progressu temporis nigra illa ac limosa aqua tam alba fiet quàm nix, ac omnis fætor abierit, ac gratè alba erit: Idq; calor Solis operatur, ac Natura. Aut carpito siue amputato peluim plenam herbarū viridium, colloca ad Solem: herbæ putrescent, fætebunt ac marcescent: atque omne elementum ad sui simile abit, vt supra dictum est, ac fætida illa nigra terra in pelui remanebit: ac progressu temporis aër atque calor Solis terram nigram færetem calcinabit tam albam, quàm nix est: atque hoc pacto Natura operatur. Hominem maleficum intuere rotæ impositum, aut de patibulo suspensum; aër, ac calor solis omnes illas sordes consumunt ac fætozem, ita vt nihil præ-

Fæces consumuntur ab aëre ac calore Solis, quod probatur exemplis.

postea
tempo
dul
vt ois
Imò c
aëre &
fiant r
sensilli
oculis
tuda m
lam re
ficatur
tile ad
operatur
pntis do
Ita pla
in nol
mundi
vt prob
aur aliu

Q
no
nol
Fæces ex
ificati
stratur
nam ef
sis, au
mentu

præter cineres albos remaneat: ac diuturnitate temporis ossa dura plena pinguedinis, ac medullæ ita cōsumuntur ab aere, ac calore Solis, vt ossa tam munda ac candida fiant, quam nix: Imò etiannūm longiori tēporis spatio adeo ab aère & calore Solis subtilia efficiuntur; vt ossa fiant tāquā pulvis subtilis, qui inter digitos insensibilis est. Atque id Natura operatur, vt præ oculis quotidie cernimus, ac vbi remanet fœtida materia, nisi quod consumitur ac in nihilum redigitur, ac elementum terræ ita mundificatur ac candidum instar nivis efficitur, subtile aded, vt sit intangibile. Id ipsum Natura operatur per se, ac rectificat elementa per se, vt prius doctum est.

Ita planū fit nullā separatione elementorum in nostro lapide opus esse, nec vllā lotionem aut mundificationem in Mercurium, tantummodo vt probetur num bonus sit, vt per leporinum, aut aliud molle corium transmittatur.

Cap. 36.

QVARE autē filio meo hæc dixi: nisi vt sciat nō esse necesse elemēta separare in opere nostro, nec rectificare, per rationes præcedētes. Fæces exiccantur in nihilum Atque etiam rectificatio fieri non potest vi ignis, vt demonstratum est, ob destructionem elementorum: nam effugiunt artificem ab igni, aut ex vasis, aut in transfundendo ita vt aliquod elementum amittat: ac tūm coniungere volens,

nimum vnius vel parum alterius habet: aut praua humiditas aquea irrepfit, quæ opus omnino corrumpit. Ita, mi fili, omnem separationem elementorum tanquam non necessariam fuge.

Omnis separatio elementorũ tanquam non necessaria fugienda.

De Oleo Metallorum.

Cap. 37.

Ex omnibus metallis oleum elici potest absque elementorũ separatione.

DEINCEPS hîc norit filius meus, ex omnibus metallis oleum elici posse, absque elementorũ separatione, sine vllâ ablutione, aut mundificatione: sed aquis fortibus fieri debet, ac fermentum ei adhibendum est, qui oleum ex corporibus imperfectis vult conficere. Sed author tibi non fuerim, vt ex vllis corporibus imperfectis oleum conficias, præterquam ex Saturno & Ioue, vno ad rubrum, altero ad album. Multi sunt ac varij modi olei conficiendi, suntque reperti brevitatis temporis gratiã: quia tempus operum magnorũ expectare non poterant, vt citò lucro potirentur: sed plus periculi est in hoc opere, quam in magno, atque etiam plura opificia. Nam hîc aquæ fortes destillandæ, atque hic multum sublimandum, ac multa & varia opificia exercenda. Ita hoc oleum conficiendum labore, curâ, ac sumptu.

Cap. 38.

AC fuere nonnulli qui aquam fortem confecerunt ex salnitro & alumine, ac in ea soluerunt

runt partem vnā Lunæ purę reflatā à Saturno, ac præcipitarunt, & calces abluerunt aqua communi destillata, eaq̃ue exiccarunt in Sole, vel super cineribus calidis: ac tūm calces indiderunt vitro, aquam vitę superfundentes re-
ctificatam, ita videlicet re-ctificatam, vt pannus lineus in ea humectatus atque accensus non comburatur.

Proba a-
quę vitę
re-ctificatę.

Cap. 39.

ID verò hoc pacto fieri debet, Duo vitra acci-
pe, atque inde cuique marcam 1 aut $\frac{1}{2}$ Lu-
næ purę; infunde in vitrum aquę vitę prædi-
ctę, ac destilla super alterum vitrum cui alte-
ra pars Lunæ inest ex balneo: tūm denuò ex
balneo ex altero vitro super Lunam: atq; hoc
vicissim destilla, donec Luna omnis soluta fu-
erit. Ac tam multas ꝑ calcium Lunę quàm ha-
bes, tām multas t̄b aquę vitę re-ctificatę super-
fundes: cumq̃ue omne solutum fuerit, destil-
la aquam illam vitę ex balneo igni tepido, vt
vix manum in balneo tenere possis, ac destilla
sensim donec pelliculam supervenire vides,
tūm desine ac refrigescere sine, atque in cella
frigida repone, donec infrā in fundo subsidat
in lapides crySTALLINOS. Tum è cella sume, la-
pillos exime, atque exiguę cucurbitę immit-
te, probè suprā operi, repone super cineres, aut
in tripodē, donec lapilli isti in oleum conver-
tantur, vt ampliùs non congelentur. Estq; hoc
oleum Elixir, ad projectionē faciendam ad al-
bum. Elixir.

V 3

Fuere

FVêre item alij, qui sumpsêre Lunę marcã r,
 cam cū Mercurio amalgamauêre, ita vt eã
 Lunam amalgamatam per pannum lineũ cõ-
 presserint. Tũ illud amalgama ad 6 hebdo-
 madas in calore temperato posuêre. post solve-
 runt in aquã forti ex salnitro & alumine confe-
 cta: eamq; aquam fortem sensim ex balneo e-
 duxêre, donec materia in vitro sicca fieret: ac
 tũ aliam aquã fortẽ recentẽ superfudêre, ac
 rursum tepido balneo eduxêre, donec materia
 sicca fieret. Atq; hoc opificium persecuti sunt,
 donec materia ampliũ siccescere nollet: sed
 cõsisteret instar olei. Hoc factõ ex balneo sum-
 ptam super fornace collocabant in testa cū ci-
 neribus cribratis, aut in tripode ponebant, ignem
 subdentes, perinde ac si Saturnũ liquentẽ
 retinere velis, vt non concreseat: donec oleum
 fixum fieret. Id verò hoc modo probatur: Ex-
 prime guttã super candentẽ laminam Veneris,
 si imbibitur ac non fumat, sed penetrat lami-
 nam, vt oleum corium siccum, ac diffunditur
 per, & trans laminã, ac quam longẽ diffunditur,
 si Venus est mutata in puram Lunam, oleum
 illud fixum est, ac perfectum Elixir: sin minus,
 repone super, fornace in eodem calore donec
 id faciat: ac tũ est perfectum Elixir super Ve-
 nere & Ioue, & super Mercurio transferendo
 in veram Lunam meliorem quam ex fodinis
 venit, omnes probas transeuntem,

Oleũ me-
 tallorum.

Proba olei

Elixir.

Fuêre

Cap. 41.

FVêre item nonnulli qui sumpsêre vitrioli
 Roma. ℥. i β, arsenici sublimati ad albū, ac
 Mercurij itidē ad album sublimati, vt in opere
 minerali docetur, singulorum ℥. i. calciū Io-
 uis lib. i, salnitri tantum quantum omnia reli-
 qua; simul omnia contunde, tūm simul conte-
 re cum aceto destillato super lapide tam sub-
 tiliter, vt pictor penicillo ijs pingere possit:
 tūm ad Solem siccabis, aut super cineres. Hoc
 facto materiam omnē in 3 partes æquales di-
 vide: ex vnâ partē aquā fortē confice, vt ea cō-
 fici solet: alteram partem ollē vitreæ immitte,
 aquam illam fortē superfunde: aquam fortem
 confice vti fieri conuenit. Tūm partem 3 ollæ
 vitreæ immittito, ac omnem aquam fortē quæ
 ex duabus destillationibus venit, superfunde:
 aquam fortem destilla, vt prius. Tūm illa 3 ca-
 pita mortua pulverizabis, aquam illam fortem
 superfunde in magnum vitrum, alembico fir-
 miter superlutato, ac tam compressè, vt nihil
 expirare queat; pone in fornace in testa cum
 cineribus, receptaculo probè iuxtà lutato. Si-
 nas hoc pacto per 8 dies ac noctes, antequam
 ignem substruas, vt probè incorporetur in
 terra eius aut fœcibus. Tūm substrue, at-
 que adhibe ad horas 24 ignem tepidum, tūm
 per horas 24. paulo vehementiorem, & per
 horas 24 etiamnū vehementiorē, ita vt mate-
 ria post illas horas 24 sensim candere incipiat;

Oleum ad
 album ex
 aqua fortī
 & ex calci-
 bus Iouis.

Capita
 mortua.

atque ipsam eo modico candore cādentem retine ad horas 24. Quibus exactis, ignem subijce vt candéat, perinde ac si ferrum velles cōvoluere, atque ita retine in eo candore 3 horas continuè; vtrūm verò vitrum tuum findatur aut liqueſcat, nihil refert: tūm sine refrigerare, ab igni remoue, receptrāculumque tuum probè operi: aquam habes Sole præstantiorè: Illud verò caput mortuum, aut fæces quæ remanſere pulveriza; pulverem illum super lapide conterens cum aceto deſtillato tam ſubtiliter, ac ſi eo eſſet pingendum, contritum lapideo cantharo inde, ac magnam quantitatem aceri deſtillati ſuperfunde: pone 8 dies ac noctes in balneo, atque moue ſingulis diebus cochleari ligneo, tūm ſinas ſubſidere, ac clarum ſuperinè effunde in alium cantharum lapideum mundum. Acetum deſtilla, ac in fundo remanabit tibi inſigne ſal album: tunde rursus in puluerem, ac puluerem cantharo inde, acetum deſtillatum nūdò infunde, in feruente balneo pone, vt ſuprà, & hoc opus itera, donec terra tua nullas amplius fæces poſt ſe relinquat, ac ſal tuum tam mundum, ac nitidū eſt, quam nix; tum ſal tuū aquæ tuæ fortis paratum eſt: ſerua ſingula ad vſum. Tūm ſume calcis Iouis ꝑ̄ i, calcis Lunæ ꝑ̄ β, vt alibi te docui. Mercurij ad album ſublimatei marcam i. Arſenici etiam ad album ſublimatei marcam i, ac ſalis præparati, aut terræ tuæ aquæ fortis,

commisce omnia simul, ac subtilissimè conterere, donec sint intangibilia : tum sume materiã contritam in phialis vitreis, ac in stupham tuam siccam ferto, calore quo Sol media æstate lucet: cumq; materia tua sicca est; iterum conterere, eum pulverem magnæ cucurbitæ vitreæ immitte, alembico superimposito suprà in nodo foramen habenti : ac pone vitrum in aqua profunda, ac superfunde materiæ omne in tuam aquam fortem infundibulo vitreo; tum operi ac luto foramẽ alembici admodum compressè, receptaculumq; luto probè adglutina : ac tam calidum fac balneum, ita vt tatummodo digitus retineri possit in arena, atq; ita sensim aquam tuæ materiæ destilla: cumque non amplius stillat, sinas refrigerescere, destillatum rursum materiæ superfunde, atque iterum destilla, vt suprà. Hoc tandiu facito, donec amplius nolit ascendere: tùm balneum bulliat, eo calore etiam nùm aliquid ascendet, ac destillato rursum infuso, donec etiam amplius ascendere nolit; repone vitrum in testa cum cineribus; super fornace aut in tripode, suprà luto probè operi, sine hoc pacto ad 6 hebdomadas, calore adhibito, vt vix orationis dominicæ spatio, inter parietes fornacis ac cubiculi manus retinere possis. Sex illis hebdomadis exactis, exime, ac guttam pone super munda lamina Veneris candente : si eam penetrat, vt oleum corium siccum, ac tingit albo colore, &

Proba elixiris.

Oleū me-
tallorum.

non fumat, est verum Elixir: si verò id non fa-
cit, pone rursùm in tripode, vt suprà, donec
absque fumo ingrediatur. Atque ita habes o-
leum perfectum, omnia metalla in veram Lu-
nam transferens, omnes probas transeuntem,
estque projectio eius vnus in 1000. Est enim
oleum efficax, mira enim eius effecta vidi, ita-
que ne vilipenderis.

Medicina.

Cap. 42.

Oleum ad
rubrum ex
aqua forti.
Et ex calci-
bus Satur-
ni.

FVere nonnulli qui sumplere vitrioli Roma-
ni lib. 2, cineris Saturni aut cerussæ, lib. β ,
Mercurij sublimati ad rubrum etiam lib. β ,
cinnabaris lib. β , viridis æris marcæ 1, Salmi-
tri optimi, quantum hæc omnia simul. Atque
ex his aquam fortem conficiebant, modis om-
nibus, vt in opere superiore ad album parato,
doctum est. Hac aqua forti ad hunc modum
paratâ ac confectâ, elice sal ex terra, aut capite
mortuo, etiam eodem modo, vt in opere su-
periore, tùm aquam fortem in vsum serua.
Tùm Mercurij lib. 1 sublimabant per vitrioli
Romani lib. 3, ac rursùm super fæces conte-
rebant, ac sublimabant iterùm per fæces: tùm
fæcibus abiectis, rursùm recens vitriolum su-
mebant, vt suprà. Id tertio iterabant, ita no-
mies sublimatum erat, ac tùm Mercurius ad o-
pus paratus erat. Tùm sumebant calcis Satur-
ni

Calx Sa-
turni quid?

ni lib. i. hoc est, cerussæ cum aceto destillato
 rectificato, aut cerussæ in Sole calcinatæ, per-
 inde est, ac sumebāt marcā 1 puri Solis cal-
 cinati: hæc omnia inter se probè miscentes:
 ac tum simul super lapide duro conterebant
 cum aceto destillato, adeò vt intangibilia fie-
 rent: inter hæc sal prædictum conterebant, e-
 ductum ac rectificatum ex capite mortuo, ex
 prædicta aqua forti educta; siccabant in Sole.
 Ac nihilo minus aut magis in hoc opere ad ru-
 brum faciebant, quam in opere ad album. Sed
 ad rubrū opus labore longiore in igni, ac ca-
 lore vehementiore, quam ad album. Ac cūm
 oleum fixandum in fornace ponis, ignis paulò
 vehementior struendus est, quàm in opere ad
 album, alioqui eadem ratio, idem opificium,
 estq; proba vtrum fixum sit, eadem, habesq; o-
 perfectum Elixir ad rubrum, & est magnū se-
 cretum: nulla enim hic mundificatio aut ab-
 lutio, fæces omnes consumuntur, ac in æternū
 oleum manere debet paulò tenuius melle. O-
 leum hoc ad lapidem reduci nō potest, vt mul-
 ta quæ aquā vitæ confecta sunt, ea ad lapidem
 reduci possunt, sed hoc minimè: in hoc enim
 nimis multa corrosiua sunt.

*Oleum ad rubrum ex aqua forti & ex
 amalgamatione Saturni.*

Cap. 43.

FVere item qui sumpsere vitrioli, salnitri, 2-
 na lib. 2. ex his aquam fortem confecere,
 tum

tum caput mortuū pulverizabant, rursū ol-
læ vitreæ immittebant, aquam illam fortè su-
perfūdebant, id quod denuò indè destillabant
servantes. Tūm sumebant Saturni ꝑb 1. subtili-
liter dolati, amalgamabant cum 2 lib. Mercu-
rij à sua aquositate præparati, ac solvebant istā
amalgamationem in hac aquā forti prædictā,
ac omnino liquefactam posuere super fornacem,
in testa cum cineribus cribratis, aquam
fortem per alembicum exiguo igni deducētes,
vt materia sicca fieret: tūm rursū aquam for-
tem superfundebant, ac rursū in ea solve-
bant: tūm in balneo collocabant in arenā, a-
quam denuò balneo tepido deducētes, donec
materia sicca fieret: quo facto rursū aquam
fortem superfundebant, iterū deducētes,
vt materia non amplius congelaret, sed confi-
steret in oleum rubrum. Tūm Solis puri mar-
cam 1 sumebant, solvebant in aqua forti, ac
super oleum fundebant, ac vitrum probè inter
manus mouebant, atque agitabant, vt oleum
permiscerent: tūm denuò in arena collocabant
super fornace, aquam fortem in tepido balneo
deducētes. Tūm receptaculum demebant, ac
operiebant, ac lutabant probè, vitrumque po-
nebāt in fornacē, in tripodē, aut in cineribus,
ac per diem & noctem calorem addebant ta-
lem, ita vt Saturnus retineri possēt liquefactus
absque concretionē, atque ita sinebant donec
oleum fixum esset. Ita facili modo oleum con-
fecere

Oleum ru-
brum.

Oleū me-
tallorum.

fecere, ac brevi tempore vnam partē in 80 partes, estque melius Sole naturali.

Cap. 44.

SCIE T item filius meus pro secreto, aquam fortem ad rubrum, videlicet vitrioli Romani lib. 3, cinnabaris, viridis æris, cerussæ. ana ℥β, croci “ ferri, lapidis Emathitis ℥ quatuor, salnitri tantum quantus est cumulus totus, pulveriza, ac probè inter se permisce, diuide cumulum in 3 partes, atque ex vnâ parte fac aquam fortem, quam super pulverem alterius partis fundes: destilla iterum aquam fortem, eam super tertium pulverem funde, ac aquam illam fortem superdestillato, quo factò omnia tria capita mortua pulveriza.

Item aquam salis armoniaci sume, quam infrà te docebo conficere, quâ tam subtiliter prædictum pulverem contere, vt eo pictor pingere queat: tum siccandum in tua stupa sicca pone, siccescere sine in patinis vitreis: siccatum contere siccè super lapide, ac ollæ vitreæ indito, atque aquam fortem superfundito, destilla primùm igni lento 24 horas, tum auge adhuc horas 24, tum etiamnum augeas, donec candere incipiat: 24 horis elapsis, retine in eodem candore etiamnum ad horas 6, post finas refrigerescere; ab igni remoueas; receptaculum probè obturans. Tum caput mortuum pulveriza, ac contere super lapide cum aceto destillato, ac educito sal, aut elementum terræ

Aqua fortis ad rubrum.

“ alius co-
dex, croci
Martis.

ex facibus, vt alio loco bene doctum est, ac serua. Item tùm sal ollæ vitreæ indito, aquam tuam fortè superfunde, alembico ac receptaculo probè operto, vitrum in arenâ pone in cacabo cum aqua: destillato quicquid destillari vult balneo tepido: cùm amplius non destillat, sinas balneum bullire diem ac noctè, siue stillet, siue non: tùm sinas refrigerescere, remoueas ab igni, ponas in cineribus: adhibe primùm ignè pusillum ad horas 12, tùm ignem adhuc auge horas 12. Pòst sinas modicè candere, atq; ita ad 6 horas finito: deinde refrigerescat, remoue ab igni, ac probè operi: ac sumptis facibus, aut sale, contere ea minutim cum aceto destillato, inde amphoræ lapideæ, ac bonâ parte acetati destillati superfusâ, pone in balneo, ita faciens, vt suprâ doctũ est, vide an adhuc facès habeat, ac sal clarũ facito: ollæ vitreæ rursus inde, iterùm aquâ superfunde, facito modis omnibus, vt suprâ, ter quaterve, atq; omnis materia tua, aut terra cum aqua forti destillabit: tùm ab igni remoue, probè obtura, ac bene serua: aquâ enim pretiosam habes præ omnibus aquis de quibus vnquam audiui. Ac mihi crede bona fide, de hac aquâ mira vidi, atq; etiã ipsè mirâ feci. Hanc aquam ad rubrum lapidem crystallinum reduxi, qui noctu lumen emitteret, vt frequentes conuiuè coniuuium eo peragerent. Serua benè ad vsus, ac pro secretissimâ aquâ omnium quas habes, habeto.

Item

Cap. 45.

ITEM nunc sume Mercurium à sua aquositate præparatū, vt alijs locis doctū est, & vitrioli ana t̄s 2, & per id sublima, contere rur̄ ūm super feces, iterūm sublima. Tūm id denuò bis sublima per recens vitriolum. Hoc itera ter quaterve, quò sapius eò meliùs: tūm Mercurius tuus præparatus est. Tūm sumito marcā 1 puri Solis deducti, & in partes minutas incisi, ac immisi in aquā forti in vitro: pone in pelui cum arena, ac pelui eā super cacabo positā cum aquā, ac balneo verè calido factō, statim Sol tuus soluetur. Huic aquæ de tuo Mercurio sublimato prædicto inde, atq; etiam statim soluetur. Tūm solue etiamnum marcā 1 Mercurij sublimati, tūm adhuc marcā 1 eiusdem Mercurij sublimati. Tūm 4 marcę simul in ea solute sunt. Hoc factō, aquā per alembicū detrahe in balneo, ac identidē denuò superfunde, donec iam non amplius destillet in balneo: tūm refrigerescere finito, ac pone in cineribus: sinas per eos destillare, ac rursum superfunde. Id itera, quādiu destillare velit, ac mira inter destillandum videbis in alembico. Omnes colores orbis cernes, nam spiritus corpus secum sursum trahunt per alembicum, ac colores conspiciuntur in spiritibus illis, ac post corpus apud se spiritum retinet: ac tūm colores illi in corpore teguntur, vt in opere vegetabili ritē doceris, in quo de coloribus agitur:

si de

Mercurij
sublimatio
ad rubrum

Colores

Cōiunctio
spiritū ac
corporis

fi de his verū sensum scire cupis, cap. 93 quæ-
re, ibi de coloribus plenè docetur. Cū non
amplius stillat, sinas refrigerescere, ac alembico
ablato vitrum tuum probè obtura; pone in
tripode diem ac noctem, calorem subdens ta-
lem, vt manum tuam tenere possis, dimidio
temporis spatio quo Aue Maria recitari possit,
inter parietes & cōclauē, in quo vitrum tuum
stat: atque intereà temporis materia tua fixa
erit: ac cū est frigida, dura est; cumque tam
calida sit vt cēra liquefceret, liquefcerit in oleū.
Iſque est verus lapis compositus, nulla tamen
res extranea adhibita est, quæ non sit de gene-
re eius.

Lapis cō-
positus.

Cap. 46.

Proiectio-

SCIENTIUS filius meus, Lapidem istum facere
proiectionē minimū 1 in 1000, aut am-
plius, atque ipse confeci; atque ipsemet perfe-
ci: estque lapis admodum insignis visu; lucet
enim noctu, ita vt cādelis non sit opus: verūm
aliud lumen adiunctum esse non potest; ac
propterea nobilis est lapis ac medicina: habe
pro magno secreto.

Sequitur præparatio Salis armoniaci.

Cap. 47.

RECIPE Sal armoniacum, sublima ipsum
per vitriolum Romanū, lib. 1 Salis armo-
niaci in 2 lib. vitrioli: tūm contere denud su-
per fæces, iterūm sublima, tūm fæces abijce:
tūm

tum sublima rursus 2 lib. vitrioli recentis, fac
 vt supra, ac itera novies. Istud sal armonia-
 cum pulveriza; pulverem vitro inde; superfū-
 de acetum destillatum, vt tantummodo solva-
 tur, nec amplius, quam vt sal armoniacum so-
 lūmodo aqua fiat, tam crocea quam Sol, quia
 sal armoniacum per vitriolum erat sublima-
 tum, atque id tincturam producebat. Estque
 hæc ea aqua salis armoniaci, qua caput mortu-
 um conteretur, cuius cōfectionem supra pol-
 licitus sum, me docturu m .

Vulgares Regales ex aqua forti.

Cap. 48.

ITEM sumito vitrioli lib. 3. Salis communis
 lib. 1, salnitri lib. 4, sicca simul vt pulvere-
 scant, ac spiritus suos tamen contineant: & si
 vas tuum satis amplum est, omnia simul igni
 admoue: ac si non est satis capax, sume dimi-
 dium; atque tibi aquam fortem bis facito ad
 modum sequentem: primūm igni pusillo, ac
 paulatim intēsiore, donec materia modicè cā-
 deat: ac in eo candore retine ad horas 45, do-
 nec omnes spiritus destillarint, vt alibi doctum
 est. Eam aquam fortem funde super lib. 2 salis
 communis preparati, ac siccati, vt pulverescat,
 ac destilla cum cineribus primūm igni pusillo,
 ac paulatim intensiore aquam tuam fortē de-
 stilla, atque ad extremum vas tuum ruptum
 reperies. Eam aquam rursus funde super 2
 lib. salis communis preparati vt pulverescat:

destilla per balneum probè lutatum, destillato primùm calido balneo, pòst bulliente, cumq; non amplius destillat, sine etiannùm 3 dies & noctes in feruenti balneo: nam etiã tunc spiritus invisibiles destillabunt, tùm ab igni remoue, obtura, ac sal illud infrà ex olla sumito: ac eam nitidam ac siccam facito, atque calidam aquam fortem immittito in eandem, alembico probè superlutato, tùm per balneum primùm per calidũ, ac pòst per fervens destillato, donec omne destillarit. Tum sinas adhuc per diem ac noctem in feruenti balneo, donec omnes spiritus destillaunt: purga iterum ollam, aquam rursum inde, destilla vt suprã: hoc itera donec nullas amplius fãces habeat, aut remaneant in olla vitrea: tum aqua tua fortis rectificata est, ac præparata ad opera tua.

Aqua fortis rectificanda.

Duę rationes cur aquę fortes sint rectificanda.

Atque hoc pacto omnes tuas aquas fortes quibus vti in arte vis rectifica, quamvis id sigillatim non semper doceatur, ita opus tuum immundũ non fit, hæc vna ratio: altera ratio est, cùm aqua fortis non est rectificata in balneo, non potest omnes spiritus metallorum in se attrahere, fãces enim aquarum fortium impediunt, ac corrumpunt, atque immũdum reddunt. In hac aqua forti solve Mercurij ex mineris ac non ex metallis lib. 1 aut 2. Tum sumito vitrioli clarificati, ne fãces amplius relinquat, sicca vt pulverescat igni pusillo vt spiritus retineat: ac super hunc pulverem, solutum

lutum illum Mercurium simul confunde in amplam ollam vitream, ac moue spathula lignea, vt probè inter se misceantur, luta amplum alembicum ac magnum receptaculum, destilla per cineres primùm igni admodum pusillo, ac paulatim maiore, donec aqua fortis destillarit, ac videas Mercurium album in alembico sublimadum. Tùm adhuc paulo magis ignem tuum auge, retine in sublimando idem ignem augens, donec omne sursum sublimatum fuerit: denique ollam tuam infrà ad horam candere sinas, tùm sensim refrigescere. i. ignem tuum spontè interire finito, atq; alembico dempto ac receptaculo probè obturato, Mercurium sublimatum ex alembico sumito. Eum Mercurium sublimatum, iterum in aqua forti solve, tam facilè soluetur quàm priùs. Tùm rursus ollæ indito vitriolum recens clarificatum, pulveriza ac sicca vt pulverescat, ita tamè vt spiritus suos retineat, ac prædicto soluto Mercurio superinfuso probè agitato & misto, ac pulveri immerso ac rursus destillato, & sublimato, vt suprà. Ac istas destillationes ac sublimationes quater itera, singulis vicibus vitriolo Romano recenti. Tùm Mercurio ad eum modum sublimato, ac ollæ vitreæ nitidè immisso, alembico vnà cū receptaculo superimposito, ac sublimato cū cineribus de more. Eas sublimationes itera, donec nullas feces amplius in fundo relinquat: tū purè paratus

Quando
Mercurius
purè para-
tus sit.

est ad opus nostrū, serua in pyxide vitrea clausa, ad vsū.

Lunæ cæmentatio.

Sumito Lunam admodum siccè in testa purgatam, ac post reflatam de Saturno in crucibulum bis terve, donec crucibuli non amplius inficiantur: eam Lunam redige in laminas spissitudine coronati aurei, seca in frusta quadrata: tum habe crucibulum cæmentarium quadratum ex terra forti quæ facillè ignem ferat: pone primū sal commune præparatum in fundo spissitudine dorfi cultri, tum stratum laminarum Lunæ, tum iterum sal, &c. atque alterum super altero colloca, donec crucibulus plenus sit. Luta probè ex eadem materia forti operculum, sinas sicari probè: tum igni imposito primū pusillo ac paulatim vehementiori, donec crucibulus tuus sensim candeat, ita tamen ne sal aut Luna liquefcat. In eo candore retine ad horas 24, tum refrigescere sinas, ac crucibulum confringas, ac in testa imposito cum aqua munda, ac sal omne simul solvetur super cineres, ac laminæ lunæ subsident: aquam sensim effundas, laminas exime, sicca: sunt enim fragiles vt vitrum, ac nigræ. Eas pulveriza in mortario ferreo, ac nō in æreo; cribra, ac si quid superest quod nō est calcinatum, pone denuò calcinandum, vt supra, donec omne se sinat in pulverem redigi. Tum pulverem cum aqua communi aut melle cum fauo intangibiliter contere: eum pul-

verem

verem contritum pateris vitreis, pelvibus, aut
ollis indito, atque aqua munda calida infusa,
agita ac probè misce; sine subsidete; effunde
calidè sensim supernè, infunde rursus aquam
calidam mundam, agita, sine subsidere, sensim
supernè clarè eounde: aut aquam mundam
frigidam superfunde, ac sinas calefieri super
cineres, fac vt suprà: confundito omnes aquas
simul, idq; tandiu facito, donec aqua tam ni-
tida defluat, quam infusa est, ac Luna munda
alba & clara est instar nivis: tum fæces omnis
aquæ effusæ finito subsidere, effundito aquam
sensim supernè, fæces exicca, ac in crucibulo
solvito super fornace cum parte salis alcali: ac
si quid tuæ Lunæ transfuderis, denuò reperis,
tantò minus amittis, &c. Puram Lunam lo-
tam sicca igni pusillo in patera vitrea, tum eū
pulverem solve borace, & pusillo salis alcali in
crucibulo super fornace; ac funde iuxta Virgā;
tum denuò in laminas, vt suprà, redige, in fru-
sta quadrata seca, cæmenta aut calcina, vt su-
prà; Lava ac munda vt prius ex sale: id opus
persequare, donec Luna tua clara, alba, ac pul-
chra ex sale prodeat: cumq; nulla amplius ni-
gredo sequitur, ac Luna clara ac munda est,
Luna ab omnibus fæcibus liberata est, ac ni-
gredine, ita vt non amplius ærugine obduca-
tur, vt Sol, ac clara erit, ac pondere gravis, &
sono surda, ac in aqua forti solui nolet, in qua
Luna solvitur, ac colores retinebit. Atque ad

310 OPERVM MINERALIVM
opus nostrum præparata est, serua in pyxide
vitrea ad vsu.

**Cementum Solis.*

Cap. 49.

Sol quo-
modo ex-
metandus.

SUME Solem purum instar coronati tenu-
Sem, cementa in cemento Regali ad horas
24, idque ter semper in cemento recenti, aut
roties donec in pödere tuo nihil amittis. Tùm
Sol tuus præparatus est ad opus nostrum per-
ficiendum. Nunc sume ac solve tui Solis præ-
parati lothones 3, Lunæ lothones 9, rectifica
vt solvendum in aqua clara. Tùm 8 lothones
tui Mercurij præparati etiam in vitro seorsim
solve in aqua nißida. Has 3 aquas confunde in

cuiusmodi vitro quale hic de-
pictum est, ac probè inter se
agita: tüm vitro leuigato ori
imposito, pone in balneo te-
pido, donec probè coierint. i.
cum probè inter se permista
fuerint, turbantur & immū-
da fiunt: nam Sol, Luna, ac

Mercurius nolunt sese
tam facilè inter se permi-
scere in aqua pura, qua-
re in balneo tepido po-
nenda sunt, donec mista ac in aqua pura so-
luta fuerint, ita vt nullas fæces in fundo re-
linquant: cùmque ita soluta fuerint, alembi-
cum

cum vitro tuo impone, ac subtrahe balneo tepido aquam fortem, donec materia tua sicca est: tùm sinas refrigerare; pone in cineribus: leni calore quali Sol medio Martio lucet, atque ita retine, donec materia tua tam alba est quam nix: tùmque ignem auge eo calore quo Sol media aestate lucet, retine in eo calore, donec materia lutea fit, vt mastix: tùm ignem auge, donec materia fit crocea instar croci: tùm ad eò augebis, vt materia tua rubra fiat instar rubricæ, atque iterum, donec rubra fiat instar minij. Post insigniter auge, donec materia tua puniceum colorem induat aspectu caruleum: tùm materiam ad horam aut amplius candere facias, sine refrigerare; exime, ac Sol tuus fixus est. Tùm sumito tantum tui Mercurij preparati, quantum est pondus materie vniverlæ; liquefacito in aqua tua forti rectificata: eum Mercurium solum infunde in vitrum tuum, ac materie tuæ adde, agita, ac probè inter se misce; pone in balneo roris, ac operi vitro rotundo levigato super os, ac super id pondus Saturni, ad vitrum sæpè aperiendum, si quid fortè Mercurij ascenderet ad margines, vt id rursus penna deorsum abstergas. Sinas hoc pacto in balneo ad horas 24: tùm alembico superimposito, destilla ex balneo Mariæ omnem tuam aquam fortem. Tùm rursus fornaci impone in testa cum cineribus; ignem, vt prius, adhibens.

Calor qui
 adhibendus

Materia enim tua quæ prius rubra erat, denno subnigrè cana fiet, ac penè alba, deinde crocea, ac post rubra, proinde ignem vt supra adde. Sed facilè fiet: cùm quæ materiam tuam colore sanguineo rubere vides, tum ferream aut æream laminam candefacias, huic granū istius pulveris impone, ac si in modum ceræ liqueſcat, nec fumer, ac penetret laminā illam candentem, vt oletum corium siccum, medicina tua perfecta est. Sin id non facit, iterum aqua clara paradisi perfundèda est: tum Mercurij tui præparati inde, quantum materia tua appendebat, antequam Mercurium adderes: ac in tua aqua præparata solve: tum vitro super medicinam inde, ac pone in balneo, vt supra: facito modis omnibus vt supra: id faciendum tibi, donec materia tua tam sit fusibilis, quam cera, ac fixa. Tum gratias Deo age. Habes enim medicinā omnia metalla in verum Solem transferentem, atque altitudinem projectionis facilè te experientia docebit. Est quæ medicina, quandiu metallum frangibile est.

Multiplicatio.

Cap. 50.

ITEM ad medicinam tuam multiplicandam, vnam partem ex vitro sume, eā lucrum fac, atque alteram in eo sine, eā facito modis omnibus, perinde ac si de integro ponere velles, scilicet: Recipe 9 lothones Lunæ, 8 lothones Mercurij, ac 3 lothones Solis, quæ 3 ad opus

Proba.

M
mostru
qua
ma
donec
infus
medic
tum a
ac sup
ignè a
nis rub
tūm ru
ac sp
cūa est
mere po
prā, m
N
v
gamar
de ole
enda. D
lis sal
que ac
alta. V
res, qu
brevi te
confes
creto l
Sci
Sci p

nostrum parata sunt, vt suprà, liquefacito in aqua forti rectificata, singula seorsim: tum omnia 3 simul confundito, ac in balneo ponito; donec clara sint absque facibus in fundo; tum infunde in vitrum in quo dimidia pars tuæ medicinæ inest, ac probè inter se permisce: tum aquam fortem destilla in balneo Mariæ, ac super fornace ponito in testa cū cineribus, igne addens vt suprà, donec materia tua omnis rubra fiat, quod spatio 6 hebdomadū fit, tum rursus aqua paradisi vt suprà, perfunde, ac spatio 3 hebdomadum omne simul medicina est. Ac tum denuò partem dimidiam eximere potes, altera in vitro relicta, atque vt suprà, multiplicare. *Cap. 51.*

Aqua paradisi.

NUNC verò dilectus meus audiuit partem vnam magni operis, primū circa amalgamationes: atque item paululum de alijs, ac de oleis quomodo ea ex metallis sint conficienda. Deinceps te docebo ex omnibus metallis sal conficere, quod sal est Elixir perfectum, æquè ac oleum. Sed proiectio eius nō est tam alta. Verū sal ex metallis extrahere non est res, quæ magnum laborem requirat: cito fit, brevi tempore. Ac tum filium meum docebo, conficere lapidem, quem pro maximo meo secreto habeo.

Transitio.

Cap. 52.

SCIES dilecte, ex omnibus metallis sal elici posse, ac omne sal metalli est Elixir: ac tenebis

Ex omnibus metallis sal elici potest: ac id omne est Elixir.

Quatuor
sunt elemē
ta quorum
2 extrema
sunt ac fixa
ignis & ter
ra 2 media
ac Volati
lia, aqua
& aer.

tencbis in sale metalli, elementum terræ late
re ac elementum ignis. Scies ac intelliges esse
4 elemēta, vt ignem, aërem, aquam & terram.
Ac ignis & terra sunt vtraque extrema elemē
ta, aqua & aër media sunt elementa: duo illa
extrema sunt fixa, videlicet, Ignis & Terra: duo
media sunt volatilia, scilicet, Aqua & Aër.

Cap. 53.

In metallis
oleum aut
ignis à ter
ra separari
non potest

Nunc scies in omnibus rebus quæ sunt
combustibiles, Ignem aut oleum earum
à Terra separari posse: præterquam in metallis,
in ijs oleum aut ignis separari à terra non po
test: fixa simul in igne manent. Quare omne
sal metalli est Elixir, & liquari potest. Tenebis
sale ad Elixir perducto, projectionem exigua
am esse, tum idem illud Elixir salis in oleum
conuerti potest, ac tum interius eius foràs in
uersum est, ac exterius intrò. Priùs faciebat sal
projectionem vnus in 100, ac Lunam efficie
bat. Eo verò in oleum conuerso, ac interiore
foràs, ac exteriori intrò inuerso 1000 in pro
iectione facit. Ac cum piùs Lunam efficeret,
exiltens sal, iam in oleum redactum Solem ef
ficat. Ita, mi fili, vbi sal hoc metallorum ad
Elixir perduxeris, vt nunc te docturus sum: o
pus persequere, vt ipsum ad oleum perducas.
Id verò facillè fit, vt te sub finem huius operis
sum docturus. Scies verò pro magno secre
to,

Sale meta
lorum ad
Elixir per
ducto, o
pus perfe
quendum,
ipsumque
ad oleum
perducen
dum.

to, non esse certiozem aut breviozem viam ac rationem, quam operari in sale metallorum. Nam in id nullum vitium incidere potest. Nulli enim hic spiritus, qui ascēdere valeant, ac non facillē per ignem negligitur: atque hīc nihil fixatur, materia fixa est. Ita dilectē, omne secretum consistit in sale, & oleo metallorum. Ac ob eam causam solebant Veteres Philosophi adiurare alij alios, ne duo hęc abdita arcana cuiquam manifestarent, præterquam filijs suis, quos ad eam rem aptos cernerent: vtq; etiam eo pacto scriberent, vt nullus mortalium intelligeret, nisi soli filij scientiæ. Itaq; mi fili, omnes libros Veterum perlege, omnesq; Philosophorum libros: nusquam reperies solidam ac veram rationem de sale, nec de oleo metallorum, quam tibi in opere possis proponere. Scribunt quidem omne sal ac oleum metalli certò esse Elixir: dicunt etiam in eo cõvenire omnes turbas Philosophorum, quod omne sal ac oleum metallorum sit perfectum Elixir. Scribunt item ex metallis sal facillē educi posse, per reverberationem metallorum. Item, sal ex facibus suis esse extrahendum, & ad lapidem crystallinum perducendum. Sed postea nullam amplius rationē operis addunt. Scribunt vterius tam obscure ac rectē, vt nemo veram mentem eorum capere possit, nisi qui norunt. Hoc pacto ars salis ac olei metallorū secreta permanet supra omnes artes alias.

Ac

Omne secretum consistit in sale & oleo metallorum.

In Libris Philosophorū nusquam reperitur solida ac vera ratio de sale & oleo metallorum.

Actibi, mi fili, bona fide dico, istam artem falis ac olei nunquam ante hac palam fuisse, ante Parentis mei tempora, ac tibi iam euidenter scribo. Quare per Deum viuentem te adiuro, vt istam artem secretam nulli reueles, nisi vbi certò scias eam secretam mansuram: ob magnum malum quod indè oriri posset: ac quod nobilis ars in peccatis consumeretur, ac non in gloriam Dei, ac ad opem ferendam pauperibus, ac in inopiæ solatium, ac omnium hominum, ad liberandos captivos innocentes, & ad confirmationem fidei Christianæ. Ita probè circumspecte, cuicumque Deus hanc artem largitur, is eam habiturus, nec quisquã alius. Nam prout propositum alicuius bonum aut malum fuerit, ita eam nancisci potest, ac Deus ei est daturus: ac miraculosè eam consequetur. Dicitum intelligenti fat est.

Dicit intelligenti fat est.

Cap. 54.

SVMEs Solem aut Lunam, ac solues in aquâ forti, quemadmodum soluere conuenit: ac soluta præcipitare facito, eam calcem laua aqua communi destillata, ac sicca in sole. Tum calx parata est ad opus tuum, vt ponas in fornace calcinatoria ad resolvendam & aperiendam, vt post Mercurium ex ea sublimes: calcem serua. Scies autem, quamvis tibi scribam de Sole & Luna, potes etiam extrahere ex Saturno, & ex Venere, ac etiã Ioue, & ex Marte, æque ac ex Sole & Luna. Sed Sol ac Luna
proxi-

Sol & Luna in aqua forti solueda, ac soluta præcipitanda. Ea calx aqua communi destillata lauanda Mercurius ex ea sublimandus, calx seruanda.

proxima sunt & perfectissima, ac altiorē projectionem faciunt, atque etiam optima sunt, ac facile ad Elixir, sal, & oleum perducuntur. Item fumes calcem illam, quam tibi servare iubebam, ac immittes pateræ vitreæ lato ac plano fundo, donec ad duos digitos calx emineat, nec amplius, nec spissius: atque hoc pacto in fornace calcinatoria pones in qua spiritus calcinantur aut Athanare, aut in tripode, ac tantum ei calorem adhibebis, vt si plumbum retinere velis liquefactum vt non concresecat, 21 dies continuè, ita vt ignem non tollas aut ipsum refrigeres: ad corpus Lunæ probè operiendum ac resolvendum: ad Mercurium pòst indè extrahendū. Ac scies quodcunq; metallum operari voles, ita faciendum esse, siue Sol fuerit, Luna, aut vllum aliud metallum. Sed vbi quodlibet prædictorum metallorum stat 21 dies: Solem 6 ponere debes hebdomadas. Sol enim solidum ac compactum corpus habet, quod Luna nō habet, nec reliqua metalla. Quare Sol tantò diutius in fornace reverberatoriâ est relinquendus.

Cap. 55.

ITEM vbi iam calx alicuius metalli aperta fuerit, ollam vitream lato fundo sumito, ac ei calcem tuam immitte, ac pone æquali spissitudine, ac alembicum suprà luta, amplo capite, atque ita pone super fornace sublimatoriâ in cineribus cribratis, ac receptaculum lu-

Sol solidū ac compactū corpus habet.

Calce alicuius metalli aperta ea in cineribus cribratis ponenda super fornace sublimatoria in olla vitrea lato fundo habente. Ignis pusillus primū struendus.

to affige: ac primùm ignem putillum substrue,
deinde gradatim ipsum auge, donec olla cui
calx incit, candere incipiat. Ipsa verò iam can-
dente, retine ollam hoc pacto candentem eo-
dem statu ad dies 8 aut 10. Ac quicquid agas,
ne nimium calcem tuam cãdefacias, ne lique-
scat. Ac 8 aut 10 illis diebus exactis, respice ad
ollam vitream, an nullus amplius Mercurius
ex ea ascendat. Ac si nihil amplius ascendat,
sine refrigerescere, ac deme alembicum, ac tùm
Mercurium tuum sursum sublimatum habe-
bis in formam niuis candidę. Hunc exime, &
probè serua.

Videndam
ne nimium
calx can-
desiat.

Materia
frige facta,
eximendus
Mercurius

Cap. 56.

Sal aut ter-
ra reperi-
tur in fundo
olla vitreę
redacta in
pulverem.

ITEM sal tuum aut terram reperies in fundo
Ollę tuę vitreę redactam in pulverem colore
inter cinericium & album, ac intumuit in mo-
rem spongię, adedò apertũ est Mercurio ei de-
tracto. Id verò omne dictum de omnibus me-
tallis, vt Luna, Saturno, Venere, &c. Sed calx
Solis facilè 16, aut 20. dies stare debet. Ac So-
lem fortiùs potes candefacere, quam reliqua
metalla: Sol enim non tam facilè quam reli-
qua metalla liquefcit. Atque etiam flãma ve-
hementior Soli est adhibenda, quia Sol solidi-
us ac magis compactum habet corpus, præ
Luna aut alio quouis metallo, alioqui idem o-
pificium est.

Cap. 57.

Sal prædi-
ctum ex ol-
la eximen-

ITEM sal ex ollã vitreã eximes, ac amphorę
lapidę indes, ac ei bonum acetum ex vino de-

destillatum superfundes, atq; eam amphoram
in balneo pone, bulliat dies noctesq; 4, ac mo-
ve amphorā quater aut sexies singulis diebus
spathula lignea. Ac semper amphoram denuò
tegito tegula aut scādula leuigata quæ ori am-
phoræ quadret. Quatuor illis diebus exactis
sine refrigerescere, ac faeces in fundo subsidere:
ac diffunde in aliam amphorā aut vas, ac ob-
tura, & serua. Tūm denuò aliud acetum in-
funde, vt prius, ac rursūm amphoram pone in
balneo ad horas 24: ignem subde: ac moue vt
prius. Tūm sine frige fieri, ac faeces subsidere:
diffunde sensim sine agitatione in aliud acetū
quod primūm effundebas, ac operi. Ac si faeces
nihil valere videantur ampliū, ac nullum sal
ampliū inesse: aufer, nihil est præter cineres.

Cap. 58.

Item nunc fume acetum tuum defusum, in
quo iam sal tuum solutū est, luta alembicū
super amphorā, ac pone eā in balneo, recepta-
culo ei addito. Ac inde acetū destilla, ita rema-
net sal tuū in amphora mundū, clarū ac candi-
dum: post funde super illud sal cādidiū quod
inest amphoræ, aquam cōmunē mundā destil-
latam, ac in balneo bulliēte pone ad horas 24,
ac sal tuum in aquā clarā soluetur: tūm sinas
refrigerescere. Ac si quæ faeces insunt, subsident:
clarum superne diffunde in vas mundū: ac ali-
quāntum etiā nūm aquæ communis destil-
latæ: funde super faeces, si fortè quid salis in eo

dū, ei que
acetum in-
perinfun-
dendum in
amphorā
lapideam
evacuati.

Aceto de-
stillato, re-
manet sal
in amphe-
ra mundū,
clarum, ac
candidum.

remansisset: pone in balneo ad horas 3, vt bulliat, sine refrigerare, ac rursùm cõfunde cum primò, vt priùs faciebas, ac fæces abijce.

Cap. 59.

*Aqua de-
stillanda,
vt priùs
acetum.*

*Solutio &
congelatio
toties ite-
randa, atq;
item diffu-
sio, donec
nullæ am-
plius fæces
remaneant*

ITEM fume amphoram cui nunc sal tuum inest, ac alembicum probè lutatum superimponc, receptaculo ei luto addito: ac aquam tuam destilla, quemadmodum priùs aceto fecisti. Tùm reperis album, ac lucidum sal multo mundius & lucidius quam priùs habebas. Idque opus facito, ac itera toties, solvendo & congelando, & diffundendo, donec nullæ amplius fæces remaneant. Tùm sal tuum paratū est, ad proiectionem faciendam super Mercurium. Ac sal extrahere ex Sole, Luna, aut alio metallo, idem opificium est. Scies autem metalla imperfecta qualia sunt Venus, & Mars, cum ex ijs sal extrahere volumus, admodum minutim limari, ac ponuntur reverberanda in fornace reverberatoriâ ad dies 6, mediocri calore, aut candore. Atque ita eodem modo sal extrahitur, vt priùs doctum est ex Luna, & ex reliquis.

Cap. 60.

*Quomodo
Sal ex Sa-
turno aut
Iove edu-
cendum.*

ITEM cum Sal ex Saturno aut Iove habere vis, solvere ea debes in aquâ forti, ac calcem à sua falsedine abluere, vt doctus es: ac ita ponnes in fornace reverberatoria, vt antè dictum est. Item cum sal ex Saturno, aut Iove habere cupis, ac cum eo Mercurium eius probè finire volare,

volare, pone in fornace reverberatoriâ in patellâ terreâ plano fundo, donec ad digitum vnum emineat, sed non amplius. Nam in mo-rem spongiæ admodum intumescit. Ac calcinare debes ad dies ac noctes 12, temperato calore & candore, ne vitrum fiant: quemadmodum alijs in locis satis docetur. Tum id refrigerescere siniro; ac sal eius indè educito, vt supra satis doceris. Estque hoc sal tam probum, tamq; altam projectionem facit super Mercurium, quam sal Solis. Item si Iovi, & Saturno Mercurium seruire vis, præparare debes sublimationibus, vt de Sole & Luna dicitur: idem modus, idem opificium est. Nisi quod Iovem & Saturnum dies viginti in fornace calcinatoriâ, aut in athanare aperiendum ponere non debes. Nam Mercurius eorum est etiamnum crudus, ac non fixus vnâ cum corporibus, idcirco facilè à terrâ suâ, aut corpore sese separat. Scies autem primam rationem optimam esse, ad Mercurium indè sublimandum. Tum quodque elementum virtutem suam retinet. Ac si sal cupis extrahere ex Venere aut Marte, ea subtiliter limare debes, ac limaturam ponere in patellis terreis, spissitudine vnus digiti, eamque in fornace reverberatoriâ positam vres ad dies 35, ac Martem 95 dies. Item hæc duo tandiu reverberanda sunt, quod tam impura sint. Nam continuò vitrum fierent, eam ob causam lentè candesceri debent.

Quomodo
sal ex Ve-
nere aut
Marte ex-
trahendū.

ac proinde diu ac lentè vii, antequã Mercuri-
um suum à se dimittant, &c. Vbi verò in hunc
modum vsseris, vt ante doceris: tùm habes Sal
Veneris & Martis: verùm id denuò reverbe-
randum ponere debes, ad dies 3, in fornace re-
verberatoriã: tùm denuò acetum destillatum
superinfunde, vt priùs fecisti. Cùmq; sal tuum
ita paratum est, facito projectionè super Mer-
curiùm. Nam omne sal metallorum projecti-
onem super Mercurium facit, ac super aliud
nihil, quia parũ aut nihil spiritus apud se ha-
bent. Item sumes Mercurium in crucibulo ac
calefacies donec incipiat candere, ac superin-
ijcies sal tuum metalli præparatum, salis vnam
partem in partes centum Mercurij: ac ignem
tuum vehementem facito: ita vt materia tua
fluat, vt Luna super testam aut cupellam: ac si-
nas eo pacto donec se in Regulũ statuat, tùm
extingue vt decet. Tùm habes puram Lunam.
Ac omne sal metalli siue rubrum, siue album,
Lunam puram efficit. Verũ metalla perfecta
altio rem projectionem faciunt, quam imper-
fecta: id te ipsa projectio facilè docebit. Cùm-
que inversum fuerit interiùs foràs, ac exteriùs
intrò, tùm omne oleũ est: ac tùm omne simul
projectionem facit ad rubrum, vbi priùs facie-
bat Lunã, efficit iam Solem purum in omni-
bus probis, ac examinibus. Ac si priùs proje-
ctionem faciebat in 100, nunc facit projectio-
nem in 1000. Ac priùs projectionem faciebat

Metalla
perfecta
altiorè fa-
ciunt proje-
ctionem
quam im-
perfecta.

in Mercurium, sed iam non facit projectionem in Mercurium, sed tantummodò in metalla: quemadmodum infra docebimus, cum de projectionibus quæ oleo fient, nobis sermo erit.

Cap. 61.

ITEM nunc te docere volo oleum ex metallis conficere, ac interius foris ponere. Estq; vnum ex nostris maximis secretis. Tum enim solem efficiet, vbi priùs tantummodò Lunam efficiebat, in projectione. Ac si priùs in projectione centum faciebat, cum est oleum facillè 1000 in projectione faciet.

Modus conficiendi oleum ex metallis.

Cap. 62.

SVMEs magnam quantitatem vitrioli Romanii, 10 aut 12 libras plus minus, quantum voles: ac solves vitriolum in aqua communi. Cumque omne solutum fuerit, sine facès subsidere. Tum omne clarum supernè diffunde à facibus: atque id congelandum pone in vase lapideo, aut alia cucurbità aut amphorà, in arenà, aut cineribus ad congelandum tuum vitriolum super quodam balneo Mariæ, donec pellicula superveniat: tum sine refrigerari, ac stare triduum, ac vitriolum lapillabit in insignes lucidos lapillos crystallinos, claros pellucidos, colore viridi. Ac color viridis optimus hac in parte est.

Sumendū docet Vitriolū Romanum, ac solvendū in aqua communi, ac deinde congelandum, donec pellicula superveniat.

Pōst vitriolū refrigeratum lapillabit in insignes lapillos crystallinos virides.

Y. 2. Lapid-

Lapilli illi
eximendi,
eorumque
humiditas
evaporanda
Denuò alij
lapilli ex-
creſcent:
prioribus
adiungen-
di, & aqua
rurſum, vt
prius eva-
poranda.

Iterum la-
pilli excre-
ſcent dimi-
dio mundi-
ores ac lu-
cidioreſ,
quã primi,
ac colore
viridi pul-
chriore.
Humidum
rurſum e-
vaporan-
dũ, donec
pellicula
operiatur.

L Apillos illos virides exime, ac pone in pu-
ſillis pateris vitreis, ac ſerva, etiamnum
humiditas in ijs remanſit in teſta: ea evaporat-
bitur, donec denuò vellus ſuperueniat: ac ſi-
nes rurſum refrigerſcere ad dies 3: ac tũm de-
nuò alij lapilli lapillabunt, vt prius: eos rur-
ſum exime, ac pone denuò in paterã ad prio-
res: ac rurſum aquam evapora, vt prius. Ac
facito, vt prius, donec omnes ſimul habeas in
mundo vitro, aut paterã. Ac pone in mundo
balneo ſiccandos; ac balneum accendas eo ca-
lore, qualis eſt Solis mediã eſtate. Ac lapilli tui
in album pulverem convertentur: quem pul-
verem ſolues in aqua communi deſtillata, vt
prius dictum eſt: ſinito fæces ſubſidere, ac cla-
rẽ ſupernẽ diſſundas in teſtam mundam, vt
prius. Ac pone denuò congelandos, vt ſuprà,
donec pellicula quẽdam ſuperueniat, vt prius.
Ac ſinas refrigerſcere triduum, ac denuò lapilli
excreſcent, vt prius, qui dimidio etiamnum
mundiores, ac lucidioreſ erunt, quã primi,
ac dimidio pulchrior color viridis, ita vt nun-
quam pulchrior color viridis viſus ſit. Idcirco
Geber & Hermes inquiunt: viriditatem tuam
probẽ ſerva: nam ſi eam amittis, operã ludis.
Humidum denuò evapora, donec pelliculã o-
periatur: & facito iterum modis omnibus, vt
prius feciſti. Ac vbi rurſum omneſ lapillos
cõgregaueris, iterum in balneo illo ſicco pone
ſicut

sicut prius, donec mundus pulvis candidus fi-
ant. Tùm solue iterùm in aqua communi de-
stillata, vt supra: tùm sine subside, ac a faci-
bus diffunde: ac facito modis omnibus, vt su-
prà fecisti. Id toties facito, donec nullas am-
plius relictas fæces vides. Item vbi albū tuum
pulverem hoc posito laveris, ac operatus fue-
ris: certus sis vitriolum tuum ritè præparatum
esse. Tùm pulverē tuum album à vitriolo pro-
fectum serua, donec eo vsus fuerit. Quæras
item dilecte, postquā vitriolum solveras, quare
ipsum evaporare non sinebas, ita vt lapillare
non sineres, id verò multum temporis exigit,
antequam ad album pulverem reducas.

Cap. 64.

NVNC scies vitriolum in sese habere quen-
dam spiritum subtilissimum, quemad-
modum in opere vegetabili abundè docetur,
vbi agitur de subtili spiritu, qui est in parte ex-
teriore omnium herbarum; ea est viriditas o-
mnium earum rerum, quibus foris viriditas
inest. Nam ea est flos earum, virtus & quinta
essentia. Ac si viriditatem eam amittis: dico ti-
bi verè, quintam essentiam amissisti. Ac omnis
opera quam impendis ei rei, quæ viriditatem
amissit, frustra impèditur. Animam enim eius,
vitam, ac quintam essentiam amissisti. Corpus
est mortuum, siue sint herbæ, folia, species, ra-
dices, ac quicquid viriditatē foris habet. Qua-
re vide, vt eā sedulò custodias. Viriditas enim

Vitriolum
ritè præpa-
ratum.

Viriditas
omnium
quibus fo-
ris ea inest,
est eorum
flos, virtus
& quinta
essentia,
qua amiss-
a, quinta
essentia a-
missa est.

aded subtilis est, invisibiliter eam amittis, quæ admodum in vegetabili manifestè demonstratur; ubi dicitur, quo pacto viriditas ex omnibus herbis, folijs ac radicibus, ac rebus omnibus suam viriditatem habentibus foràs educetur. Qua eductâ, & viriditate eâ in insignem rubedinem conversâ, qualis vnquam visâ fuit: vide in opere vegetabili, ac facillè doceberis, quid sit ea viriditas. Itaq;, mi fili, viriditas vitriolo conservanda est. Nâ si ipsum initio congelares, partè viriditatis ei adimeres, ita vt croceum fieret: nam viriditas est quinta essentia eius, quâ ex vitriolo querimus. Dilecte ita sensim fieri debet lapillado. Ac cùm iam facibus exutum est, ac in stupa sicca pulverizatû, viriditas albedine tecta est: sed cum iterum humiditatè acquireret, viriditas eius denuò foràs prodiret. Idcirco exterius eius intus, ac interius foris ponendû est, ad retinendâ animâ eius, spiritum, vitam ac quintam essentiâ: idq; magnum mysteriû in arte nostra est. Ac cùm vitriolû hoc pacto paratum est, rubrum est, instar rosæ rubræ, aut Rubini: Tûmq; in 4 elementa perfectè habet. Estq; tûm lapis is quem Deus nobis est largitus.

Cap. 65.

Sumedum
albu pul-
nerè vitri-
oli, & quid
eo agen-
dû docet.

I Am sumes, mi fili, album puluerem vitrioli quem tibi servare iubebam, cumque indes ollæ vitræ oblongo collo: ac collum sigillo hermetis munias, ita nullus aër espirare aut ingredi

Viriditas
vitriolo cõ
servanda est

Magnum
mysterium

gredi valet: ac tùm in testâ cum cineribus cribratis pone super fornace: ac ignem subijce: & sub fornace lampadem ardentem pone: calorem addens, qualis est Solis medio Martio.

Atque hoc pacto retine, donec vides materiã tuam flavescere: ac ita retine in eodem calore donec perfectè ruffa fuerit. Cumque hoc pacto insigni colore ruffo fuerit, ignem paululum auge. i. adhuc vnam lampadem suppone: atq; hoc pacto retine ad octo aut decem dies, ac tùm vide, an materia tua non incipiat rubere: si rubere incipiat, igne tuum auge, sine hoc pacto in eo calore etiamnum ad dies 8 aut 10: Si verò in rubedine nihil proficis, igne tuum adhuc vnâ lampade auge: ac si tùm in rubedine tua proficis, hoc pacto relinque tandiu, donec nõ amplius proficis in rubedine. Item cum vides te octo aut 10 diebus nihil amplius in rubedine proficere, igne singulis vicibus lâpade vnâ auge: atq; ita prosequere gradatim semper accensa lampade vnâ, donec materia tua tam altè rubra fuerit, quã rosa aut Rubinus. Iã vbi tam altè rubra fuerit, vti dictũ est: sinas etiamnum hoc pacto ad dies 8, aut 10 in eodẽ calore: ac vide an color nõ mutetur. Ac si nõ amplius in rubedine mutetur, materia inversa est, ac interius foràs versum est. *F*o iam viriditatẽ nõ amittes: quippè iã in rubedine conversa est, ac iã in intimis partibus eius locata est: nec iam, nec vllò vnquã tempore foràs produci potest.

*Ignis sub-
struendus
qui secun-
dum colo-
res lampa-
dibus erit
augendus.*

Cur fixa
esse non
possit ma-
teria.

Materia ista in æternum rubra permanebit, & nõ fixa. Nam si fixa esset omnino esset corrupta: nam in aqua soluenda & congelanda est, ac destillanda per alembicum.

Cap. 66.

SCIES autem me nunquam maius secretum tibi manifestasse quã hoc, per Deum iuro, hoc arcanum nunquam ab vllis Philosophis memoriæ proditum, quã me solo. Ac tibi affirmo, non esse maius secretum in arte quã hoc. Quare te omnesque qui hoc intelligunt, adiuro, vt nunquam palàm faciant, nisi vbi decet, per Deum viventem. Est enim secretum secretorum. Hac enim ipsa ratione omnia metalla in oleum reduci possunt, vbi in aquã forti soluta fuerint: ac calx præcipitata, ac lota, vt audiuisti, ac de vitriolo satis doctus es.

Secretum
secretorũ.

Cap. 67.

OMNIA metalla rubra fient in morem sanguinis, etiam Iupiter, ac Luna: nam omnibus metallis interius rubrum est, vnum magis rubrum alio. Cũ igitur ad rubedinẽ perducta fuerint, tũ solvenda tibi sunt, ac denuò congelanda, donec ab omnibus fecibus munda sint, & tamen elementa sua simul contineant perfectè. Nam cũ eò perducta sunt, nihil præter fæces remanet. Nam Terra subtilis ac liquida effecta, ea itidẽ soluitur cũ eam subtilem effecisti soluendo & congelando, vt nullæ fæces ampliùs remaneant. Ita destillare

Metalla ad
rubedinẽ
perducta
soluenda
sunt ac de-
nuò cõge-
landa, do-
nec ab o-
mnibus fe-
cibus muan-
da sint.

stillare
Quere
etiam
forti a
catus,
vriolo:
est de
limare
Ita etiã
tes, ac
eius ele-
leum. C
tum est
audiet
cere, ac
bus fac
ac quo
um. vi
tallo di
potes.
pen, nu
guo lab
strum r
VBi
me
victu
vitrum
deam,

stillare per alembicū potes in oleum rubrū. Quemadmodū hic de vitriolo doceberis, ita etiā de omnibus metallis faciendū erit, atque etiam Mercurio. Vbi solutus fuerit in aquā forti ac præcipitatus, ac falfedine abluta, siccatus, ac tum vitro inditus, vti dictū est de vitriolo: atq; ita porrò factum, vt prius doctum est de vitriolo. Aut poteris Mercurium sublimare, ac sublimationem illam vitro indere. Ita etiam Mercuriū illum in aquā soluere potes, ac à facibus mūdare, retinere ipsi simul 4 eius elementa, ac pōst destillare in rubrum oleum. Quid censes? nonne hoc magnū secretum est? Nunquam simile auditum fuit, nec audietur: isto pacto interius eius forās producere, ac exterius intrō, ac mundare ab omnibus facibus, absq; elementorum separatione: ac quod amplius est destillare in rubrum oleum, vt infrā docebimus. Ac quod hīc de metallo dictum est, id etiam de antimonio facere potes. Aures aperi, & ausculta, ac mentem aperi, nunquā auditū est, vt tale opus tam exiguo labore factum fuerit. Nunc ad opus nostrum revertamur.

Cap. 68.

VBi videris materiā tuam eodem statu permanere, exime ex testa cum cineribus, ac vitrū tuum aperi, materiāq; tuam in aliud vitrum forte evacua, aut in amphoram, lapideam, ac bonam quantitatem acceti destillati super

Omnibus metallis atque etiā Mercurio idem posse fieri quod vitriolo.

Idem antimonio fieri potest

Redit ad opus.

superfunde, ac pone in balneo, bulliat, ac moue spatulâ lignea ter quaterve singulis diebus: ac identidè denuò operi: atq; hoc pacto retine ad dies noctesq; 4, tum sinas frigefieri: ac superne clarū effundito de more. Ac rursū acetum destillatū infunde, modis omnibus, vt dictū est de vitriolo supra, trib^o vicibus. Tum faeces abijce. Item alembicum amphoræ impone: ac acetum destilla, donec materia omnino sicca fiat: ita in fundo amphoræ vitriolū remanebit tibi multo mūdus, quàm prius erat: superfunde denuò acetum recens, ac facito vt prius factum est. Idque tandiu itera, donec nullę amplius faeces in solutione remanēt. Tum congela in siccum puluerem, ac habe vitrum bonum, ac spissum; ei puluerem tuum inde: ac alembicum magno capite superimponē: ac destilla vt primūm acquiras croceos spiritus, tum oleum rubrum: tum albos spiritus: tum sine frigefieri, vt antè satis doctum fuit. Item receptaculum deme, ac quod ei inest, est verò oleum illud benedictū, serua, donec eo vsus erit, ad sal tuum. Alembicū deme, ac in olla reperies materiā instar niuis candidā, ac instar crysalli lucidā. Estq; ea terra vitrioli sine faecibus, ac rectificata. Hanc pulverizare potes, ac sinere imbibere oleum rubrū in suo corpore. Hoc ampullæ vitreæ inde, ac suspende in tripode ad dies 40, calore temperato, ac coagulabit in lapidem Philosophorum omnia
metal-

Solutio
hæc toties
iteranda
donec nul-
la amplius
faeces in so-
lutione re-
manent.
Tum vitri-
olum con-
gelandum
in siccum
puluerem.

metalla in verum Solem transferenté. Sed hic id ipsum eo efficere nō volumus, sed cupimus oleo vti ad opus nostrum de sale ac oleo metallorum.

Cap. 69.

SCIES cū sal metallorum ad oleum vis perducere eo modo vt de vitriolo, elementum terræ metallorum vnā cum oleo destillabit, rubrum instar sanguinis. Id verò terra vitrioli non facit: oleum sese à terra separat. Tametsi Deus talem benedictionem concessit, vt ex eo solo lapis Philosophorum confici possit absq; additione, transferens omnia metalla in verum Solem. Sed oleum eius cum terrā prius fixandū est, vt prius. Id verò ita non fit de metallis. Terra vnā destillat per alembicum igne. Ac totum corpus in oleum convertitur, transferens omnia metalla in verum Solem. In eo omnes turbæ Philosophorum conueniunt. Idque fit, vt hīc docetur de vitriolo, & eodem modo.

Cap. 70.

CONFICITVR etiam oleum ex Mercurio, & ex antimonio; ac terra eorū vnā transit, ac totum corpus fit oleum, ac manet oleum in secula, ac itto oleo mira efficere possis, quæ hīc recensere nimis longū foret. Nosti item quid de antimonio scribatur, ac de oleo eius. Sciet tamen filius meus, oleum Mercurij multò esse præstantius in omnibus operibus in quibus oleum antimonij seruit. Hoc secretum est.

Confici etiam oleum ex Mercurio & Antimonio.

Itera

Ex sale-
leum con-
ficere do-

Item nunc denuo ad opus nostrū redire vo-
lumus: ex predicto sale, quod conficere do-
cuimus, ac projectionem faciebat ad album,
faciamus oleum quod projectionem faciat ad
rubrum. Ac quæ prius faciebāt 100 iam 1000
faciunt ope olei vitrioli, ac Mercurij sui qui ex
ijs sublimatus est, quem tibi in pyxide vitrea
seruare iubebam. Sume istum Mercurium ac
solue in aquā forti vitrioli & salnitri ana, cūq;
solutus fuerit, id quod solutum est, inde ollæ
vitreæ ac alembicum superimpone: & pone in
cineribus cribratis. Ac primū ignem pusil-
lum subde, & ei aquam fortem destillando
subtrahe: tūmq; Mercurius sursum sublimabit
in alembicum: cūmq; amplius sublimare res-
puit, aufer: sume Mercurium ex alembico, ac
inde vitro longo gutture, sicuti vitriolo facie-
bas: ac pone in testa cum cineribus cribratis.
Lampadē tuam sub ea accende. Atque ita re-
linque, donec perfectè rubeat, sicuti de vitriolo
doctum est: Solue, congela: cūque mundus
fuerit, destilla in oleum rubrum, vt de vitriolo
dictum est, sed Mercurius totus in oleū
destillat, ita vt nullam terram relinquat.

Mercurio & alijs metallis nihil aliud ad-
hibetur, vt oleū ex ijs conficiatur, quāid
quod tibi dixi. Cumque oleū ex Mercurio de-
duxisti: Sal tuū quod Elixir est amplæ ollæ vi-

trex inde ac super fornace pone igni pusillo
 subdito, vt sal tuū aut Elixir liquecat. Id verò
 facile fiet: nā sal istud liquefcit, vt cera super i-
 gnē. Cumq; liquefactū fuerit, oleū illud Mer-
 curij superfunde, sensim stillando guttatim,
 ac statim simul coibunt: quemadmodum die
 nouissimo anima ac corpus congregabuntur:
 ab omnibus enim maculis pura ac mūda sunt.
 Nunc animam, spiritum & corpus simul cō-
 iunxisti, quæ nullo vnquam tempore sepa-
 rabuntur: ibi corpus proprium spiritum su-
 scipit: ac momento temporis fixantur.

Cap. 73.

NVnc vitrū tuū super fornace relinques
 Nad dies 16, calore pusillo, vt si ceram re-
 tinere velles liquefactā, vt non cōcresceret.
 Atque hoc spatio 16 dierum omnis materia
 in oleum conuertetur, in morem mellis cum
 favo rubrum instar purpurei cruoris: ac in æ-
 ternum ita manebit. Exulta dilecte, habes se-
 cretū secretorum totius mundi. Nam oleum
 hoc iam 1000 in proiectione facit. Ac scies:
 cū proiectionem voles facere, eam facies su-
 per aliquod corpus, ac non super Mercurium.
 Nam oleum hoc corpus ex Mercurio facere
 minimè possit. Multæ sunt rationes, breuita-
 tis causa hoc loco omisſe. Satis in opere pro-
 iectionis recitatur ac docetur. Sumenda tibi
 est lamina Martis, Veneris, aut Lunæ, eam
 cādefacito, ac super ipsam oleum illud destil-
 la,

Nunc ani-
 ma, spiri-
 tus ac cor-
 pus simul
 coniuacta,
 quæ nullo
 vnquam
 tempore
 separa-
 buntur.

Secretum
 secretorū.

la, ac impones carbonibus calidis: ac oleum imbibetur, ac penetrabit laminam, vt aqua spongiam: ac diffundet se ac penetrabit per eam, ac convertet in optimum Solem omnia examina, ac probas transeuntem quaslibet. Sed in Iouem & Saturnum proiectionem non facito: nam medicina prius corpora, vt corpora non essent efficeret, ac ad suam naturam perduceret, quam corpus indè efficeret. Quà de re non est hic dicendi locus, satis id alibi docetur. Quid tibi de hoc magno secreto videtur? Nunquam huius simile in Orbe reperi- tum fuit.

Cap. 74.

Anacepha
legolis.

Item audisti quomodo, & quibus rationibus I metalla solues, & quomodo ea denuò facies precipitari in calcè, ac quo pacto calci aquam fortem ablues, ac exiccabis, ac sublimanda pones, ad Mercurium eorum indè detrahen- dū, ac tūm sal illud quomodo solues in aceto destillato, ac sal rectificabis à fæcibus, ac per- duces ad Elixir. Præterea audisti quī, & qua ratione vitriolum clarificabis, ac à suis fæci- bus rectificabis, soluendo, ac denuò sensum diffundendo, ac congelando, donec ab omni- bus fæcibus mundum sit. Audisti insuper, quo pacto igni admoueat in vase clauso calcinandum, simul retinendo quatuor eius ele- menta: ac doceri quomodo viriditas eius quæ foris stabat, intus, ac rubedo quæ intus, foras sit

fit ponenda. Ac deinde quomodo denuò soluatur in aceto destillato, vt fæces ab eo remoueantur quas in albedine interiore habebat: & quas initio à se dimittere volebat, quandiu interius eius foràs non esset inuersum. Scies res omnes habere duplices fæces, à quibus separandæ sunt, ac rectificandæ, videlicet primùm in sua crassitie cum adhuc crudæ sunt. Quemadmodùm primùm soluebatur & denuò congelabatur cum viride esset: tùm dicebam: viriditatē eius probè serua, aut frustra sudas, idque est quod ei fæces detrahuntur quæ in eius exteriori sunt, eæ tùm illi detrahuntur, vt suprà. Ac cùm ià exterius intrò, ac interius foràs inuersum est: tùm res iterum soluenda est, & cōgelanda, donec amplius fæces nō relinquat. Atq; hoc pacto acquiruntur aliæ eius fæces ab ea, quæ prius cùm in interioribus latebāt, acquiri non poterant.

Cap. 75.

NVNC verò quæras. Quī sit vī natura interior fæces suas nolit dimittere, cū tota materia aqua sit? Sciet filius meus ac intelliget: quamvis omnino aqua sit, frigiditas eius foris est, ea verò ita cogit & cōcludit calorē, vt calor qui intus est, ita sit cōclusus, vt nihil de suis fæcibus à se dimittat, antequā ipse foris stet. Ac tùm solutus semetipse aperit, ac fæces dimittit: tùm enim à frigiditate non constingitur. Ac è contrario, vbi calor alicuius rei foris stat,

Questio,
cum solu-
tione.

ibi

ibi frigiditas ita intus retinetur ac cōcluditur, ut se aperire nolit, ac fæces apud se retineat. Imò tamen aliquis calor ac humiditas effēt in calore interiore: calor exterior forās expelleret: quemadmodū quotidie cernere possumus in destillationibus ex balneo, atque etiam ex igne: nam ibi ascendit aqua, aër & ignis, ac frigida sicca terra in fundo remanet, ac ibi concluditur ob calorem qui foris vasi accedit.

Cap. 76.

Bis rectificandum ei qui verè Elixir aut quintā essentiam sit facturus.

ITa bis rectificandum ei, qui verè Elixir, aut quintam essentiam sit facturus, in quacunque materia id fuerit, siue in speciebus, herbis, radicibus, saccharo, melle, & id genus alijs. Ac iuro tibi per Deum, nunquam huiusmodi secretum manifestatum esse, quàm à me solo. Ac etiam nunquā descriptum, quam mea solius manu. Præterea audisti quomodo, & quâ ratione vitriolum positum fuit destillandum, ac ex eo oleum eductū instar sanguinis rubens: ac terra in fundo vasis permanebat. Ac quomodo oleum illud in terra sua imbibebatur, ac ponebatur in tripode, in ovo vitreo aut ampulla 40 dies, ac in lapidem Philosophorum mutabatur. Iubebam tibi insuper servare oleum vitrioli: ac Mercurium sublimatum in aqua forti solvere, ac præcipitare, ac aquâ fortem ei abluere, ac siccare, ac vitro indere, ac super fornace ponere, donec ruber esset, ac interius eius foris. Ac deinceps facere ut cum
vitrio-

vitriolo, ac oleum ex eo extrahere, ac rursus corpus eius eo imbuere: ac totum illud corpus ad oleum reducere, vt projectionem faceret. Dixi insuper omnia metalla in oleum reduci posse eodem modo, absq; elementorum separatione, sicuti res sese habet.

Cap. 77.

NVNC tibi dico, scrutare omnia verba mea que te in hoc opere de sale & oleo docui. Peropus tibi ritè intelligere. Nonne te etiã docui quo pacto omnia metalla per alembicum trahes, ita vt omnino destillent in oleum, vt nihil relinquunt, aut quicquã remaneat. Id verò solũ facit fortis spiritus aceti: ac efficit vt perfectè sint separata & rectificata à sæcibus suis intus & foris, vt te docui, ac vt interius foris stet, ac exterius intus. Ac tum adedò resoluta ac subtilia sunt, ita vt elementa à se invicem non sint separãda. Quamvis omnia media quæres quæ in orbe reperiri possunt ad hæc elementa separanda, non posses efficere, ob eorũ subtilitatem, munditiã, ac resolutionem. Cumque tum apud se habent subtile acetum penetrans, omne simul per alembicum cum aceto transibit. Si verò igni admoveres, ac nullus spiritus aceti adesset, statim simul fixarèt: ac quia acetum copiosè in eorum mundo, aperto, subtili corpore est, destillant in oleum, & spiritus aceti apud ipsum fixant.

Spiritus acetū præ omnibus quæ in mundo sunt, subtilis est.

SCIES spiritū acetū præ omnibus rebus quæ in mundo sunt, subtilē esse. Imò milies subtilior est quam quinta essentia aquæ vitæ: nullis vasis contineri posset: sed facillè dimidia ex parte fixus est: idèd facillè fixat rem ad quā adhibetur. Quēmadmodum in vegetabili demonstratur, vbi de vino eiusque natura sermo est, ibi satis docere, quid acetum sit, eiusque spiritus, quomodo omnia vt solvantur, & ascendant, efficiat. *Cap. 79.*

Multiplīcatio nobilis olei Philosophorum.

NVNC videre volumus, quo pacto nobile hoc Philosophorum oleum multiplicare poterimus. Sume nobile hoc oleum Philosophorum, ac amplā ollæ vitreæ inde, cuiusmodi suprā figurata habetur. Ac super vnā partem 100 partes funde illius olei quod ex vitriolo eduxisti, quod te suprā conficere docui: ac ollam operculo vitreo operi leuigato, vt quadret: ac luta, & super fornacem in cineribus cribratis pone: ac ignem sub ea accende lampade, eo calore, vt si ceram liquefactam seruares, vt non concreceret. Ac in eo calore retine ad 6 hebdomadas. Atq; interea temporis oleum vitrioli vnā cum nobili oleo Philosophorum fixatū erit. Ac tam bonam & altam projectionem faciet quam oleum prius. Itaq; dilecte istam lectionē sæpius perlege, ac memoriæ manda. Nam tibi in primis necessarium est, ac fundamentum cui tota ars innititur, est.

Lectione hæc sæpius perlegenda, ac memoriæ imprimenda.

Sed

SED si vulgare oleum ex metallis velis e-
ducere, vt de vitriolo doctum est, metal-
lum tuum in aqua forti solues, ac facies præ-
cipitari, ac salledinem ei aqua communi ab-
lue, eoque siccato, in vitro oblongo gutture,
immissio, ac congelato, ac posito super fornace
in cineribus cribratis: ignem subijce talē qua-
lem vitriolo, donec metallum omnino rube-
at, ac donec interius eius foris sit. Tum solue
in aceto destillato, vt vitriolum, ac congela
donec nullæ faeces amplius remaneant. Tum
destillandum pone: ac metallum omnino de-
stillabit in rubrum oleum, estque oleum per-
fectum Philosophorū. Verum proiectio eius
non tam alta est, quam olei, quod prius sal-
fuit. Atque omne oleum metalli oleo vitrioli
multiplicabis, vt antè doctum est. Ac admo-
dum facile oleum conficitur ad eundem mo-
dum ex Saturno, eiusque proiectio admo-
dum alta est. Age gratias Deo, operare, ac
pauperum memento, Dei dona in tuam salu-
tem moderare.

Quomodo
vulgare o-
leum ex
metallis e-
ducendum

Oleū per-
fectum
philoso-
phorum.

*Modus purificandi ac separandi ma-
teriam à facibus.*

Cap. 81.

SCIES dilecte, esse vias ac rationes mundi-
ficandi aut separandi rem aliquam à suis fa-
cibus

3 rationes
sunt mudi-
ficandi aut

Separandi
re aliquam
a suis teci-
bus.

Omnia
quæ in ter-
ra defodi-
untur in
terrâ con-
uertuntur.

cibus. Prima ratio de qua dictum est, iuxta na-
turam vel per naturam. Natura enim repellit à
se quicquid imperfectum est. Quemadmodum
quotidie cernimus in omnib⁹ quæ in terra de-
fodiuntur, omnia simul in terram convertuntur,
quæ est ipsorum mediû. Ac intuerè quic-
quid quotidie aëri expositum est, siue sit ferrû,
chalybs, plumbum, cuprum, lignû aut lapis:
ac omne quod die nocteq; aëri expositum est,
perit, ac conteritur, & cõlumitur diuturno tẽ-
pore. Propugnacula, arces quamlibet fortes,
pereunt diuturnitate temporis, ac in terrâ mẽ-
dium earum gradû calcinantur.

Quare om-
nia couer-
tantur in
terram, ac
non in æ-
rem, aquã
aut ignem,
egregia ex-
plicatio.
Elementû
aliud alio
impurius
est, terra
autẽ om-
nium im-
mundiffi-
mum.

Quæras autem: qui sit vt omnia conuertan-
tur in terram, ac nõ in aërem, aquam aut
ignem? Scies: quicquid hîc infra sub circulo
lunari existit, id ex quatuor elementis compo-
situm est. Ac 4 elementa omnia immunda, ac
fæcibus plena sunt. Vnum elemẽtum alio im-
purius est, vt in Vegetabili opere docetur. Ac
terra immundissimum est, ac maximè fæccum
elementum, plurimas fæces habens. Ita om-
nia primùm in terram conuertenda sunt, an-
tequam in aërem, aquam, aut ignem conuerti
possint. Id ita esse debet, quod Natura opera-
tur sine artis adminiculo. Natura enim non
mouetur vltèrius quàm ad operãdam de gra-
du in gradum. Ac idèò Natura diu operatur.
Pervenire enim a principio ad finem non po-
tes,

tes, nisi prius spatium intermedium transeas: neq; etiam iter 100 miliarium potes absolvere, quin prius iter intermedium transeas. Ad quartum gradum pervenire nõ potes nisi primo, secundo, & tertio præteritis. Ac qui hoc non intelligit, ei vt operetur in nostrâ arte author non fuerim. Ita, mi fili, ex ratione prædictâ liquet, omnia quę cursu naturæ purgantur in terram converti: nam cum quid in terram convertitur, tum apertum & resolutum est, vt quodque elementum sui simile ad se trahat, quemadmodum in opere vegetabili satis demonstratur. Ac vt rem ex primo gradu in alterum perducam: vt in aliam naturam convertatur necesse est: ac in aliam naturam cõverti nõ potest, quin prius terra fiat: ob fæces quas in se habet. Aspice plumbum, quicquid moveatur ad ignem in olla, prius in cineres aut terram converti debet, quã figulus eo vitrificare possit. Plumbum enim vitrum fieri non potest, antequam in aliam naturam transferatur: nec in aliam naturam converti potest, quin prius terra fiat, ob fæces; quas in se habet. Nee potes ex plumbo argentum conficere vi, quin prius vitrum sit: sicuti multis in locis ritè docetur: quamvis aliâ quidem ratione ad argëtum perducipossit, sensum ei fæces adimédo, quemadmodum suo loco docetur. Nam plumbum in exterioribus argentum est: ita plumbo nihil aliud deest vt ad argentum perducatur, quã vt

ei faeces detrahantur, sulphur eius terrestre, ac
 tum argentum est. Quemadmodum Natura
 quotidie convertit, sicuti videre est. Intuere
 arces veteres quae olim plumbo tectae fuere,
 ac super quibus ad annos quingentos aut sex-
 centos iacuit, ita ut omne plumbum illud in
 terram convertatur, aut in cerussam, sicut quo-
 tidie etiamnum in veteribus tectis plumbeis
 reperitur, quod ramentis defilit: ac si diutius
 iacere possit, Natura tandem in argentum per-
 coqueret, ac mundaret. Quemadmodum ego
 met vidi, cum huiusmodi vetus tectum plumbo
 tectum quod facile per bis aut ter mille annos
 iacuerat, demeretur, tectum illud plumbeum in
 micas à se invicem fragi, perinde ac si fuisset cal-
 cinatum. Cumque diffingeretur micabat quasi
 limatura argenti in eo fuisset, ac album erat si-
 cuti cerussam esse convenit: sed apparebat quasi
 cerussa illa argento conspersa fuisset: ac plum-
 bum illud in testis ponebatur, ac aliud plumbum
 & purgabatur per cupellam ac omne simul
 erat pura Luna, ita Natura mundauerat longam
 digestionem. Ita constat per rationem praedictam,
 Naturam operari, mundare, ac faeces omnes à se
 repellere, ac in nihilum redigere ac in pulverem,
 medullam Solis. R. amphoram amplam capi-
 entem 10 aut 12 mensuras, eam aquam imple,
 ac die nocteque in aere pone, ubi Sol splendet,
 ac solide obcura, ut neque pluvia, neque aer in-
 grediatur; aqua illa foetida, immunda, glutinosa,

noſa, liſoſa, ac mali amariſque ſaporis erit : ac
progreſſu tēporis ſætor ille cōſumetur, atq; a-
bolebitur. Ac ſex aut materia terrea, quę aquę
ineſt ſeparabit ſe à materia aqueã, ac in fundo
ſubſidet, atq; ibidem permanebit, ac aqua illa
munda ac nitida fiet, quali deſtillata eſſet, ac
fiet dulcis ac fragrans, ac boni ſaporis. Aquam
illam à ſuis ſæcibus diſfunde in vitrum mun-
dū, ac diu etiamnum ſtare ſine, ac denuò ſæces
reſiduum facient: iterum effunde. Idque itera
donec nullas amplius ſæces in fundo reperis.
Aqua illa rectificata eſt per curſum Naturę.
Quamvis aqua illa ſtaret in diem uſq; novissi-
mum, nunquam corrumpetur, ſi probè eam
obturatam ſeruares. Par iudicium de oleo.
Nam ſi quod oleum ſeruaſſetur in amphorã la-
pideã, aut vaſe aliquot annos, ipſum ſæces ſu-
as à ſe repelleret in fundū, ac fieret clarum ac
tenue, ſicuti de aquã dictū eſt. Ac vide vinum
vetus, aut cerviſiam probè ſeruatam, ac firmi-
ter obturatam, quomodo ſæces à ſe repellat in
fundū; vide vina illa vetera & clara, quę ſæpè
à ſæcibus clarificata ſunt, quã efficaciam & cla-
ra ſiant: Imò ſi ad aliquot annos ita ſinerentur
ac probè obturata, ita ſeſe mundarent, vt ad
extremum nullę ſæces in ijs reperirentur, ita
ad extremum rectificarentur: ac quamvis de-
ſtillarentur, nullas ſæces relinquerent. Tūm
quod rectificatum ultra eſſet, rubrum foret, ac
lucidum inſtar cryſtalli. Sed longo tempore

opus esset, antequam Natura vinum eò perdu-
ceret: verùm id ad extremum fieret. Atque
hoc modo se res habet in omnibus quæ fæces
habent, vti prius dictum est. Ita liquet ratione
iam dictâ, Naturam ipsam cursu naturæ om-
nes fæces à se repellere. Ac si hac de re clariùs
doceri cupis, quære in opere vegetabili, ibi ma-
nifestò doceberis.

Cap. 83.

2 Mundi-
ficandi ra-
tio quæ fit
arte, solu-
do ac con-
gelando.

EST præterea etiam alia ratio mundifica-
ndi quicquid in natura fæces habet: id verò
arte fit: in eo ars naturam iuvat: ac fit solvendo
& congelando: quemadmodum in magno o-
pere partim declaratur. Quare de eo. i. de mun-
dificatione aut separatione fæcum pfectè scri-
bere nolo. Si de eo planè intelligere cupis,
quære in opere vegetabili, vbi de rectificatione
elementorum agitur, vbi elementa mundifi-
cantur ad extremum absque elementorum se-
paratione, ibi plixè & planè de his doceberis.

Cap. 84.

3 Mundi-
ficandi ra-
tio quæ ig-
ni fit, vti-
oquæ dici-
unt.

SCIES deinceps esse aliam rectificationem,
Sed fæces omnium metallorum ac rerù mi-
neralium, quæque igni fiunt. De eâ rectificati-
one aliquantum agemus, ac docebimus quan-
tum opus sit, ac si planius de ea doceri cupis;
quære in vegetabili, vbi agitur de effigiandis
lapidibus pretiosis, deq; pretiosis amauis cõ-
ficiendis: ibi prolixè & planè doceberis: hic de
eâ nec prolixius nec pluribus agere volumus,
quàm

quam necesse sit, atq; ad opus nostrum requiritur. Scies omnia metalla posse purgari à suis fæcibus igni: ac elementa perfectè simul manebunt absque separatione, ac deinde sine fixatione. Ac omne fiet igni. Ista verò vitio fit varijs modis. Atque aliter Sol vrendus aut cæmentandus est, quam Luna, aliter Luna, quam Saturnus, Aliter Venus vrenda est, quam Mars.

Cap. 85.

SCIES porrò duplicem esse vstionem quæ in metallis adhibetur: vnam cæmentatione, de qua infra etiamnum nobis sermo erit, ac vna cæmentatio fit sale ac spiritibus mineralibus, absq; metallorum in vitrum conversione: atq; vna aliter fit, quam alia.

Duplex vstio in metallis adhibetur.

Cap. 86.

NON c quæras: Possunt-ne omnia metalla converti in vitrum absque vllius additione, ac denuò reduci in metallum? Scies omnia metalla posse converti in vitrum absq; vllius additione, Sole vno excepto, is in vitrum converti non vult, quamvis vsq; in diem iudicij verreretur: aliquid ei addendum, quod in alijs metallis non est necesse. Sol enim natura purus est, ac tamen aliquas fæces in se habeat, nò tot sunt, vt corpus eius possint tegere. Ita quamlibet valdè Sol vratur, fæces vitrum non fiunt, sed purè comburitur præ multa & forti cõbustione, ita vt non fiat vitrũ. Id verò de alijs metallis fieri nò potest, ea vitrum naturale fiunt.

Quæstio cum solutione.

Dicas

Dicas verò iam: cum quid vitrum est factum, ad extremum perductum est. Nam cum quid vitrum est, ad nullam materiam perducipotest:

*Vitru om-
nis extre-
mum est,
quod pro-
batur.*

quia vitrum omnium extremum est, ac post iudicium quicquid sub firmamento comprehensum est, omne in vitrum diuinâ ordinatione convertetur. Liquet igitur vitrum omnium extremum esse: ac vitrum ad nullam rem aliam arte deduci posse, quam ad vitrum, aut ad materiam combustam, aut ad faeces.

Nam sæpè vidi vitrum longa, ac vehementi vstione reduci ad nigros colubros, vt carbonies fabriles, ac etiamnum longa vstione albos fieri cineres, leues in more pulueris, ac pulverescerant: atq; ita vitrum illud redigebatur in nihilum. Atq; hoc pacto ratione liquet, vitrum esse extremum, ac postremum omnium, neq; ad rem ullam aliam arte reduci posse.

*Natura ar-
te non ha-
bet: sed ars
sequitur &
parat natu-
ram.*

Natura enim arte non habet, sed ars sequitur & iuvat naturam. Scies proinde vitrum esse extremum ac vltimum omnium, excepto metallo, ac rebus metallicis. Ratio hæc est: In omnibus rebus combustilibus separatur oleum, ac humor naturalis vehementi ac diuturna vstione à terra sua: nisi in metallis ac metallicis mineralibus rebus, in ijs oleum à terra non separatur: sed semper in igni terræ adhæret, quamvis in æternum vrentur. Nam si oleum à terra metallorum separaretur, ex terra Elixir confici minimè posset, ac sal metallorum liquet.

quesieri non posset: quomodo igitur in corpora imperfecta ingressum darent, aut tincturam?

Cap. 87.

QUÆRAS autem: an sal tincturam metallorum dat? Scies: sive oleum metalli, id tincturam dat. Scies cum sal extrahitur ex metallo ac præparatur ut oportet, ad projectionem faciendam, non fit vlla tinctura, sed projectionem ad album facit. Atque res hæc est: Oleum inclusum eius interioribus, ut in ovo albumini vitellus. Verum cum rubram projectionem facere volumus, ignis aut oleum foris ponendum est, ac sal eius aut terra intus: atque ita hoc ipsum projectionem ad rubrum facit, sicut prius ad album faciebat. Prius erat sal metallorum, ac faciebat vnum in 100: ac cum ignis aut oleum foris positum est, tum est metallorum oleum, ac facit 1 in 1000. Ac quamvis eadem sit materia, tamen interius eius foris positum est, ac exterius intus.

Quæstio
cū respon-
sione.

Cap. 88.

QUÆRAS etiam: cum sal aut terra metallorum cum oleo ipsorum sunt educta ex metallis vstione ignis, tum Mercurius eius aut aer separatur à terra, ac ab oleo, quomodo sal illud aut oleum ingressum dare potest? Dicunt enim Philosophi; aer ingressum dat, ignis tinctu-

Alia quæ-
stio.

Aer in-
gressum
dat, ignis

tincturam,
oleū lique-
scere facit,
terra fixat.

2 Ratio-
nes.

Alia item
quæstio.

Nulla res
ex natura
ppriâ trās-
ferri potest

tincturam, oleum liquefcere facit, terra fixat. Atque hīc aēr avolavit, diuturnâ ignis vstione. Scies, satis aëris oleo remansisse in igne, quantum ei possit sufficere. Nam elementa ita conglutinata sunt, vt nunquam à se invicem separare possis, quin permista inter se manent. Non reperitur ignis absque aëre, nec aër absque igne. Hæc vna ratio: altera ratio hæc est: Terra & ignis sunt 2 elementa fixa, atque apud se retinet multum fixæ partis aeris, quantum eis satis est, vt ingressum dent.

Cap. 89.

QVæras autem: Qui sit vt omnia metalla vitrum fiant Sole excepto? Hoc ita intelliges. Omnia metalla immūda, ac fæcibus plena sunt, idèd facilè calcinātur. Omnia enim membra metallorum sunt plena immūdis sulphureis fæcibus, quas in mineris nacta sunt: cumq̄ue in vehemens incendium perveniunt, facilè calcinantur: atque humiditas crassæ fæcis sulphureæ comburitur. Nam sulphur eorū fixum non est, quemadmodum sulphur Solis. Ac pinguedine sulphuris cōbusta, fæx sulphuris tam sicca fit, vt totum metallum in calcem aut terram cōvertatur. Atque idèd omnè metallum in calcem, aut terram convertendum est: In vitrum enim transferri non potest, nisi prius sit calx. Nulla res ex naturâ ppriâ transferri potest in aliam naturam, sine medio. Nam prius metallum erat, ac fit vitrum. Iam metallum

lum & vitrum duæ naturæ sunt: ac vt id fiat, per terram aut calcein fieri debet, quæ mediū est. Ac tūc etiam nūm vehementiore vstione ac tempore diuturno terra illa aut calx in vitrum cōvertitur: vt satis docetur, vbi lapides effigiari docentur. Lapidēs enim effigiati facile decies speciosiores sunt ac lucidiores Orientalibus, atq; multo gratiores aspectu. Vide enim amara quibus encausto pingitur quā speciosè viridia sint, cærulea flava, rubra ac alba. Ac vnum dimidio speciosius est alio, quāvis eiusdem sint coloris, atque etiam facile vigesies præstantius. Et tamen ex vno metallo facta sunt.

in aliam naturam abis, medio.

Cap. 90.

Quæras autem: Qui sit vt vnum sit pretiosius alio, cum ex eodem metallo sint cōfecta? Scies, cum metallū redactum est in caltem au terram, ac tūc in fornace cāmerata ponitur, aut in fornace reverberatoria, in quā vitrum vritur: vehementissimum calōrem habere debet, antequam mundum, clarum, ac pellucidum vitrum fieri velit, ac priusquam fæces in vitrum cōverti. Scies vitrū hoc quod ita conficitur, simile esse corpori glorioso: quia fæces metalli vitrum sunt, quæ prius nigrum, immundum, impurum corpus erant. Ac sub eo corpore latet quinta essentia metalli, quæ incombustibilis est, ac lucet per corpus vitreum, suo pretioso colore: quemadmodum ani-

Cū amara alia alij sint pretiosiora, cū ex eodem metallo sint confecta.

Anima die nouissimo in corpore glorificato lucebit velut lucerna posita in laterna crystallina.

ma die nouissimo in corpore glorificato lucebit, velut lucerna posita in laterna crystallina: ac vna anima multo clarius lucebit quam alia, prout Deo placebit. Ac alius alio multo elegantius ac clarius corpus habet. Eodem modo se res habet in Amausis de quibus hic nobis sermo est. Scies enim quintam essentiam metallorum, eorum oleum incombustibile aut ignem, suo pretioso colore ornatum, cum clario illo sole esse permistum, per omne illud vitrum quod ab omnibus metallis vsum est, aut faeces eorum, ac nobilis ille color olei incombustibilis lucent per corpus vitreum, quemadmodum lucerna lucet per laternam, vt prius dicebatur. Ac quod vnum pretiosius sit alio, vnum etiam speciosius sit, ac facilius liquefeat, hac ratione fit.

Metallum calcinatum, calx aut pura est

Cap. 91.
SCIES, cum metallum calcinatum est, calcem aut terram esse: ac si artifex in signe amausum viride velit conficere, id ex calcibus Veneris vtere debet. Ac si tum velit habere in signe viriditate, quæ colore ac claritate omnem viriditatem superet: calces supermarmore terere debet cum aqua falsa impalpabiliter, ac tum abluere aqua communi munda, donec aqua à calce munda ac pura defluat: ac terere, vt prius, donec nullæ amplius sordes terreæ proveniant, indè vitrum vitum sit multo speciosius & præstantius amausum, atque etiam mal-

to facilius liquefcit: quàm si ex eo vitrum cõ-
feciffes abfque terendo, ac repurgando à fuis
facibus terreis. Atque ita fe res habet in alijs
calcibus Saturni, atque etiam Martis, ex effi-
ciunt vitrum fuluum. Iupiter album amau-
fum, Luna cæruleum, Sol rubrum: ac fi alios
colores cupiant vnum colorem cum alio mi-
fcant.

Cap. 92.

NVNC quærat filius meus: Amaufis iam
factis ex metallis, vtrum possibile fit ea
denuò in corpus fuum reducere: cùm vitrū fit
omnium extremum, vt prius cõmemoratum
eft? Scies rursùm indè corpus effici poffe, cùm
ifta vftio fiat igne vehementi, ac facilè. Nam
fpacio 12 horarum facilè cõfici poteft, fiue vi-
trū, fiue amaufum, ex calcibus metallorum in
fornace reverberatoriâ. Et calces metallorum
non funt refolute, eft materia ficca, in qua ter-
reftitas aut fæces foràs funt productæ, eftque
ficca. Nam quò metallum immūdius ac impu-
rius eft, vt Venus, eò calces ficciores funt, ac
nobiletatem metallorum fua ficcitate foras
exire compellunt, cùm calorem ingrediuntur,
ac incendium flammæ, ita vt nihil aut parum
eius quod metallicum fit, avolare poffit. Atq;
etiam corpus non eft apertum: ac ficcâ illa ter-
reftitas calcium cõponit fe præ vehementi in-
cendio ad coagulandum ac liquandum in vi-
trum. Ita Mercurius metallorū ad volandum

venire

Quæftio
de amau-
fis, an de-
nuò in cor-
pus fuum
reduci poffit.

venire nõ potest: antequam se ex aridis illis ac compactis facibus tollere possit, fæces calces factæ sunt. Quare in multis operibus, in quibus vstiones adhibentur, iubetur, vt verè candeat nec amplius. Nam si ignis vnicâ flammâ maior strueretur, omne in vitrum converteretur.

Cap. 93.

Plura de
Amausis.

ITAQVE sume ac pulveriza Amausa subtilissime, ac sume bonum acetum destillatum, in quo sal armoniacum solutum fuerit, in singulis libris aceti lothonem salis armoniaci: cum eo cõtete pulverem super lapide tam tenuiter, vt si pictor eo vteretur. Ac illum cõtutum vitro inde aut amphoræ lapideæ, ac bonâ quantitatem aceti destillati superfunde, ac pone in balneo, ac balneo ignem subde vt bulliat, ac moue quater aut quinquies de die, spatula lignea: atque hoc pacto retine 4 dies, ac noctes: tum sinas frige fieri, ac fuside fæces aceti in mundam amphoram lapideam. Ac super fæces de nouo acetum recens funde, ac fac vt prius. Idque tertio itera: ac semper acetum primo adde. Tum corpus illud omne solutum est ex facibus illis, aut ex vitro. Tum acetum euapora, aut per alembicum destilla: ac in fundo corpus metalli permanebit in puluere subtili: cum eo aliquantum boracis permisce, ac crucibulo inde, ac liquefacito in igne vehementi cum corpore: Si fuerit Mars aut Venus, munda ac pura sunt, ita vt non amplius situ
aut

aut rubigine infestentur, ac à suis fæcibus vacua sunt. Si verò Iupiter fuerit, fætor ac stridor ei ademptus, estq; mundus, ac fortis vt Luna. Si Luna, fixa est: si Sol, medicina, ac si Saturnus fuerit, Luna est. Sed non est vtile hoc facere, nisi ad naturam investigandam. Vidi enim ego 3 rubri amausi venire 20 ducatis, 3 çerulei 8 atq; aliud 2 ducatis. Itaq; dilecte, cõmodum nõ fuerit iterum in corpus reducere. Ars insignis est, amausa facere. Nam facile fit, cum fiunt impolitè tatummodo ex calcibus. Impoliti, Veneris, Martis, Iovis, Saturni libra facile venditur ducato. Verum cum calces mundificantur, quemadmodum docetur in opere vegetabili, ex eo conficiuntur lapides pretiosi qui in vasis Principum ponuntur: & ex eo vasa Regum conficiuntur. Ita metalla mundificantur vrendo, aut reverberando, aut calcinando, ac calces identidem lauando, ac calces denuò in corpus reducendo: ac rùm denuò calcinando, atque iterum abluendo aqua communi: donec nullæ amplius fæces proveniant.

Cap. 94.

ITEM scito mi dilecte, esse & aliam vstionem Ique Çemætatio dicitur: quæ vstio altera calcinatio est. Verum est discrimen. Cum vulgaris calcinatio instituitur, ea fit sale communi temperata: ac lamina metalli cuduntur, ac sumitur crucibulus, aut vas aliud terreum, ac ponuntur stratum super stratum, donec crucibu-

Ars insignis est amausa facere.

Esse ite aliam vstionem quæ cæmentatio dicitur, quæque altera calcinatio est. Discrimen earum.

lus plenus sit. Tùm crucibulo probè lutato, ac in igne posito, ac candore naturali adhibito: Si Venus fuerit ad 2 dies, si Mars 6 dies, si Luna horas 24, si Iupiter 8 dies, si Saturnus 2 dies: atq; ita deinceps. Hæc ratio calcinandi. Itē ratio cæmē tationis fit eodē modo, quo calcinatio. Verùm hoc est discrimen. Quòd iuvatur quibusdam spiritibus mineralibus, qui igni opitulātur ad metallorum vstionem iuvandam, ac ea in pulverem cōminuenda, atq; etiam ad corporibus aliquam tincturam addādā, atq; ad efficiendū vt denuò facilius liquecant. Ac spiritus cum sale præparato commiscentur: ac parantur eodem modo, vt de calcinatione dictum fuit. Scies me hæc omnia dixisse, vt scias ac intelligas, quomodo purgatio metallorum, quæ per ignem fit, inventa fuerit. Sunt item etiā nūm plurimę rationes, metalla per ignem ad perfectionem reducendi, quæ nobis hic ad opus nostrum necessaria non sunt, satis de ijs in opere vegetabili traditur, vbi docetur quid igni fieri debeat atque aquā. Invenies hoc sexto & octavo capite, si melius & planius de eo doceri cupis, ibi quære.

De lapide Philosophorum.

Cap. 95.

Sequitur
explicatio
operis se-
mel manu
authoris
facti.

NVnc dilectum meum docere volo opus quoddā quod semel manu meā feci: est quæ opus facile factu sine cura ac multa sollicitudine: est quæ vnum ex maximis meis secre-

tis.

tis. Nam qui hoc opus præparare non novit, nunquam quicquam in arte proficiet. Hic enim docetur, quæ Mercurium Philosophi putent, ac quomodo ex corporibus sit extrahendus, ac multa alia secreta quæ in opere commemorabuntur. Item quomodo Soli ac Lunæ omnes fæces adimentur, ac fixabuntur, ac ponentur cum Mercurio in amalgamatione, ac cogemus in vnum brevi tempore in lapidem Philosophorum. Ac primùm Solem ac Lunam parare docebimus in opere, ac Mercurium ex corporibus extrahere, ac deinde simul in opere coniungere.

Luna fixa.

Cap. 96.

Sumes primùm Lunam puram cupellatam, ac purum Solem prout libebit, eaq; in tenues laminas contundes spissitudine ducati, ac latitudine 1 palmi. Ac Lunæ tuæ addes sal commune præparatū, ac arsenicū ad albū sublimatum. i per calces corticum ovorum, ac lapidis calaminaris singulorum ana: ac per 3 libras istorum librā 1 arsenici sublima ter quaterve, semper super fæces conterens: tum arsenicum paratum est. Tum sume lib. 1 salis præparati, 3 prædicti arsenici, ac ij 3 tartari albi calcinati probè clari ac pellucidi: ac tartarū & arsenicū probè inter se misce cū sale: tum habe crucibulū ac cæmèranda pone stratū super stratū, vt nosti, spissitudine digiti. Cū crucibulū plenum est,

Sumedam primū Lunam purā cupellatā, ac purum Solem.

Lapis calaminaris Plinio Cadmia.

id firmiter luta, ac sinas benè siccescere, ac pone cæmentandum, moderatam flammam adhibens, ita vt Luna tua non liqueſcat. Ac ſinas leniter candere ad horas 36: tùm ſinas refrigeſcere. Tùm crucibulum tuum effringe, ac Luna tua calcinata erit, eritq; Luna tua nigra ac fragilis, in morem vitri. Tùm aquã communem mundam habe, deſtilla, ac Lunę tuę omnem falſedinem ablue, ac ſine ſiccescere. Tùm ſubtiliter in mortario contunde, eumq; pulverem ſuper marmore contere cum aquã cõmuni deſtillatã, ſubtiliſſimè. Tùm pateram vitream habe, eiq; Lunam tuam contritam inde, atque aquam mundam deſtillatam ſuperadde: ac pulverem tuũ laua, ac ſine ſubſidere. Id quod bonum eſt, fũdum petet; atq; id quod nihil valet, in aquã manebit. Id verò leniter diffunde in aliam pateram vitream, ſuper pulverem iterũ aquam mundam deſtillatã funde, ac move, ac denuò laua, ac ruſſum ſine ſubſidere, ac aquam denuò leniter ſuper effunde in aliam pateram ad primã aquam. Tùm denuò aquam deſtillatam ſuper pulverem funde, laua, ac fac vt priũs. Hoc opificium tandiu itera, donec aqua tua omnino clara à pulvere redeat, ſicuti eam infundebas. Tùm probè ablutus eſt, ac inſtar niuis candidus. Tum vapore omnem aquam tuam, quam à pulvere tuo fudiſti, ſi fortè quid tui pulveris diffuſum eſſet, vt nullum damnum feras, ac liquefacito, quod

in

in fundo reperis: si quod inest corpus, facile liquefcet, ita nihil damni accipis. Tùm fume Lunam tuam candidè ablutam, ac reducito cū borace, ac denuò in tenues laminas tunde. Ac cæméra, pulveriza, laua, ac liquefacito, vt priùs. Atq; id itera, donec Luna ex fale munda ac candida prodeat, imò candore nivali: ac cùm eam lauas aquâ destillatâ, nullæ sordes indè veniant, ac aqua tua munda ac pura defluat: quemadmodū eam superfūdebas. Tùm Luna tua mūda est, ac à fæcibus suis omnibus exonerata: atq; elemēta absq; separatione rectificata sunt. Proba: solve partē 1 de isto pulvere albo in aqua vitę rectificata, aut aceto destillato, ac denuò congela, atq; iterū solue: fæces nullas reperies, quāvis id centies faceres. Ipsemet sum expertus. Quid censes de hoc secreto? Magnum mysterium in arte est, maius quam ritè comprehendi possit. Quia elemēta rectificantur absque separatione. Profectò bonâ fide tibi dico, est maximum perfectum mysteriū quod fit in arte, ad elixir ex solo metallo conficiendum. Habet enim propriam ponderis proportionem. Cùm elementa purgātur solvendo ac congelādo, optimum est. Sed istud multò certius est. Nam cum solvendo ac congelādo fit, aut geritur, elementum terræ separatur cùm fæcibus à tribus elementis reliquis. Bonum est cùm rectè fit, ac sedulò cauetur vt fæces benè seruentur, vt nihil ex ijs pereat: ignisq; regatur

Proba.

Magnum
mysterium

in reverberando eo quo decet modo. Et in re-
ctificanda terra trahere ex facibus, ignem, a-
quam & aërem, est valdè periculosum, nimis
enim strictè cavendū est: semper aliquid amit-
titur, ac si quid amittitur aut negligitur, iustam
proportionem ponderis tui nō habes, ac quod
de elementis tuis habere debes. Atq; ita nutri-
quam voti cōpos fies. Istud benè memorię im-
prime, vt nūquā obliviscatis: nullus enim de-
fectus esse potest. Elementa propriam proportio-
nem habere debent. Quare admodum pericu-
losum est facere opera in quibus vlla elementa
separantur: bonum est cum ritè fit: atq; etiam
infinitam projectionem facit, multò altiorem,
quam vbi elementa non separantur. Itaq; dile-
cte, nostri Maiores multum errârunt, ac mul-
tum temporis frustra impendêrunt, antequam
de elementis rectificandis absque separatione
cognitionē habuere. Istud verò hic apertè in-
dicatur. Quare ne cōmittas te periculo, vt quic-
quā facias, in quo vlla elementa à se invicè sint
separanda. Timeo ne errares, ac quicquā ele-
menti terræ amitteres: ac tūm omnis impensa,
ac opera periisset: sicuti ad extremū facile com-
perires. Quare dilecte hęc serva, ita errare mini-
mè poteris. Potes quidē aliquātulū tui pulveris
in lavado amittere, sed quicquid remanet, per-
fectum est: Natura enim non errat. Elementa
ibi simul colligata manent, nam in opere etiā-
nūm fortius colligantur, quā prius. Cum enim
à suis facibus pura ac munda sunt, ac tūm eti-

amniūm 3 dierum spatio, cēmētāda ponūtur, ita tūm simul fixantur, vt Luna fixa fiat. In aquā forti probatur, nec solvitur: Colores retinet, estq; sono surda, omnē enim sonum amittit: ac antimonium transit. Itaque fixa est. Ac quicquid factum est de calcinatione aut cæmentatione, id omne quidem sale communi præparato fieri potest, sine arsenico aut tartaro. Sed diutius durat. Nam cum solo sale cōmuni calcinatur, laminæ Lunæ nolunt denuō tam faciliē calcinari. Aliquando faciliē bis terve imponendę sunt, antequam omninō calcinentur ad pulverizādum: hæc vna causa est, quod arsenicum & tartarum admisceantur: sunt enim tam seua & acria cum sale, faciliē laminas corrodunt, ita vt prima vice faciliē pulverizari possint. Deinde fæces consumunt, ita vt calcinationem sæpius repetere, opus non sit. Tertio albam tincturam dant, cū in opere albo ijs vti volumus. Sed si opus rubrum foret, præstaret loco arsenici sumere Mercurium ad rubrum sublimatum, quemadmodū fit in cæmentatione Solis. Ea ratio est, quare hæc adhibeantur. Sed cū quis vellet, solo sale præparato id facere posset. Egomet sæpè expertus sum. Scies inter cæmentationem Solis ac Lunæ non esse aliud discrimen, quam hoc, sumes loco arsenici Mercurium ad rubrum sublimatum: Ac Solem in pulverem contundere non debes, nec lauare, vt de Luna dictum est.

Cur arsenicum & tartarum adhibeantur.

Inter cæmentationem Solis ac Lunæ quod discrimen.

Nam Sol nigredinem non habet in se quæ ei sit abluenda. Mercurius, sal ac tartarum omnes eius faeces exedunt. Ac non diutius cæmentare debes, quam donec in pulvere non amplius amittis. Tum Sol à facibus suis exoneratus est. Ac si ipsum melius cæmentare vis: cæmenta ipsum spatio trium dierum, vt Lunam. Mi dilecte, nullam aliam præparationem, aut mûdificationem adhibe, quam ego adhibeo per ignem, vt hîc te docui. Ipse vide vt elementa tua simul perfectè habeas: quamvis altera illa ratio solvendo ac congelâdo optima est, ac quavis elementa multò subtiliora fiant, ac projectio multò altior, nihil refert tantum cõmodi acciperè. Hæc mundificatio est via certa, ac sine curâ. Nunc Sol tuus & Luna ad opus nostrum parata sunt, quod operabimur.

Cap. 97.

Quomodo
Mercurius
Philosophorũ
extrahendus.

NVNC, mi fili, docere volumus, quomodò extrahemus Mercurium Philosophorũ. Scies primùm me multa opera tibi dixisse quæ alij artifices fecèrè, ac ab alijs fieri ipse vidi: quædam perfecta & quædam imperfecta sunt. Siue verò perfecta, aut imperfecta sint, Mercurius Philosophorum habendus est, vt ad finem perveniat. Nam Mercurius ex mineris veniens, nihil aliud est quam crudum sperma, nondum satis in mineris excoctum: fortasse facile adhuc ducentos aut trecentos annos iaceret, antequam congelaret. Cumq; iam omnino

ninò cōgelatum esset: ad annos aliquot etiam-
 nūm iacere deberet, antequā materia in pul-
 verem subtilem converteretur: cūq; iam in
 pulverem conversum esset diuturna coctione
 caloris naturalis, etiamnūm rubrum fieri de-
 beret. Nam cū Mercurius primū in exha-
 lationem convertitur, evaporat per aperturam
 mineræ, ac si tum sulphur Philosophorum re-
 perit cum sua spirituali natura, ita vt vnū cor-
 pus fiat: ac si tum sulphur ritè separatum fue-
 rit à sua pinguedine cōbustibili, fit corpus per-
 fectum siue album, siue rubrum. Ac sulphur
 illud ignorantibus est spuma, & facies, ac pin-
 guedo combustibilis vitrioli: atque ea ab illo
 separatur, quia res omnes naturā sese à facib⁹
 exonerare cupiunt. Ita crudum est sulphur,
 spuma vitrioli: ex crudo vitriolo provent sul-
 phur rubrum, atque ex albo, sulphur album:
 vt in vegetabili docetur, vbi agitur de sulphu-
 ribus quę omnibus rebus insunt. In rebus om-
 nibus in quibus 4 elementa insunt, in ijs sul-
 phur cōbustibile, ac incombustibile inest: sicut
 ibi manifestò ostēditur. Cumq; tum prædictus
 vapor congregatus est cū sulphure Philoso-
 phorū, ac vnū corpus factū est: multo tempo-
 re coqui debet in vêtre minerarū calore tem-
 perato, antequā iste Mercurius ac sulphur fixa
 fiant: idq; fit ab hinc 1000 annos, vt Deus &
 Natura ista operantur. Itaque dilecte, Mercurius
 ex mineris veniens, crudus sanguis ex quo
 ope

In rebus
 omnib. in
 quibus 4 e-
 lemēta in-
 sunt, sul-
 phur com-
 bustibile ac
 incombustibile est.

ope naturæ sperma metallorum coquitur, antequam vapor fiat. Ac ob eam causam non reperitur metallum in Mineris Mercurij: nec reperitur Mercurius in mineris metallicis. Cruda est materia, nec arti nostræ utilis est. Sed est instrumentum ac malleus ad operandum in nostrâ arte. Instrumentum est ad omnes colores eliciendos ex omnibus rebus metallicis. Sed ut eo utamur in arte, cruda est materia, ac prorsus inutilis est, per rationem prædictam. Quare hæc dilecte dixi? ut scias omnes illos errare qui tali Mercurio operantur.

Mercurius est instrumentum, ac malleus ad operandum in nostrâ arte.

Extractio Mercurij à Luna, &c.

Cap. 98.

Nunc discet filius meus Mercurium ex corporibus extrahere. Principio aquam fortem ex vitriolo & salnitro ana conficies, ac in ea Lunam de more solves. Tum facito precipitari cum aqua communi. Tum calci tuæ aqua munda salsedinem aquæ fortis abluet. Tum calcem sicca, ac inde vitro plano, fundum planum habenti. Tum pone in tripode, aut athanare, ac pone calcinandum in fornace in qua spiritus tuos calcinas: ac igne temperatum subde, perinde ac si plumbum retinere velis liquefactum, absque concretionem. Atque in eo calore retine ad hebdomadas 6; ac interea temporis Luna tua ita resolvetur, ut Mercurius eius à terra separetur, ac ab oleo quod

Ignis temperatus adhibendus.

quod apud terram manet. Atque eodē modo Sole facere poteris. Sed calx eius faciliē ad 18 hebdomadas stare debet, aut 24, aut interdum 32, antequam Sol Mercurium suum finat separari à terra; ac oleo, quæ semper coniuncta manent. Nam oleum & terra metallorum à se invicem separari nō possunt, vt antè dictum est. Ac quia Sol vnitum ac solidum corpus habet, calx eius tandiu stare debet ad aperendum; antequam Mercurium à se dimittere velit. Itaque præstat finire 32, aut 40 hebdomadas, in fornace. Nam quō diutius in fornace tenetur calore temperato, vt oportet, eò corpus sit apertius in morem spongiæ, ac intumescit, atque adeo leuis fit, vt sit incredibile ijs qui non vidēre. Item sume $\frac{3}{4}$ calcis Solis, ac pateram vitream inde tres quartarios liquidi continentem. Pateram tam plena fiet, ita vt calx faciliē latitudine 2 aut 3 digitorum supra margines pateram stet, adeo corpus illud aperitur. Sed faciliē per annum stare debet, vt vsq; adeo aperiatur. Ac si ita resolutum esset, Mercurius faciliē ex eo sublimaretur, exiguo igni, quæadmodum sal armoniacum sublimatet. Atque hoc pacto omnia metalla aperire potes, vt ex ijs possis habere aut trahere Mercurium eorum, sublimando. Quemadmodum docetur, vbi agitur de sale. Ac scies, cum Mercurius ex metallis educitur sublimatione, Mercurium tum ascendere, vt dictum est.

Clari-

AC si ipsum denuò sublimas etiam nūm ter
 quaterve per vitriolum aut arsenicum, a-
 scendet clarè instar crystalli, qua de re non est
 quod hic plura tradamus. Scies cū Sol &
 Luna ad eum modum resoluta sunt in forna-
 ce calcinatoria, aut in athanare, aut in tripode:
 subtiliter cōteres super lapide cum sale armo-
 niaco, in calcis Lunæ lib. 1, quartam partem
 libræ salis armoniaci, quod clarum ac pelluci-
 dum sit tanquam crystallus, absque humore,
 ac ita contrita amphoræ lapideæ inde. Tūm a-
 cetum sume destillatum a quinquies aut sexies
 à suo phlegmate, ita vt nullas amplius faces
 relinquat. Ac acetum in aliam amphoram la-
 pideam evacua, ac alembico superimposito in
 balneo colloca. Ac amphoram cui calx con-
 trita inest, luta probè ad rostrum alembici, ac
 sine lutamentum benè siccari. Tūm ignè sub
 balneo strue, ac acetum sensim destilla super
 calces Lunæ. Ac quot libras calcis Lunæ ha-
 bes, tot 4 lib. aceti super eam destilla. Cumque
 acetum omne destillatum fuerit: sinas facilè
 per 3 dies refrigerescere, autequam amphoram
 removeas. Nam si citius removeres acetum,
 Luna & sal armoniacum tibi elaberentur, ac
 nihil retineres, tam vehemens illa est materia:
 nam frigidum & calidum simul veniūt. Cūm-
 que removère vis, operculum vitreū habe pa-
 ratum,

Quare tam
 diu refri-
 gescere si-
 nendum.

raturum, ad os amphoræ, levigatū, quod illi statim luto agglutinabis, ne virtus illa tibi elabatur. Tūm amphoram in balneo pone: nec calidiorem ignem adhibe, quam manus tua cōmodè ferre possit in aqua vsque ad condylos, aut quam bibi possit absque vstionis periculo. Atque hoc pacto retine ad hebdomadas 6. Tūm sine frigefieri: Ac effringe, ac alembicum luto statim affige amphoræ admodum solidè: ac receptaculum ad rostrum pone. Ac destilla balneo temperatè calido, quicquid destillare vult. Cūque iam non amplius destillat, tūm exime, ac in testa cum cineribus pone. Ac iterū receptaculum ad rostrum luta: ac initio pusillum ignem adhibe: pōst vehementiorem aliquoties, donec Mercurius tuus cum sale armoniaco sursum sublimare incipiat, tam candidus quam nix: ac claris fibris ad albam materiam pendens: ac tum ita retine, donec videas non sublimare, in eodem candore, ad Mercurium probè ex terra extrahendum. Pōst finas frigefieri, ac alembico ablato, Mercuriū sublimatum exime, cū sale armoniaco, quæ simul sursum sublimata sunt, n massam: ac massam tuam pondera, ita scire poteris quantum Mercurij ex calcibus Lunæ sublimaris: nosti enim quantum salis armoniaci amphorę indideras. Tūm sublimatum iterū vitro inde, ac denuò sublima etiam semel, vt videas, num quæ faeces remaneāt: nam siquæ faeces remanent, toties

ties tibi sublimandum est, donec nullæ fæces remaneant. Serua istum Mercurium, donec ego te doceam, quid eo sis acturus.

Cap. 100.

SCIES in illâ amphorâ, ex quâ Mercurium cum sale armoniaco sublimasti, esse corpus aut elementum terræ cum suo oleo aut igni. Hoc exime, ac pondera, itâ etiã nũm melius scire poteris, quantum Mercurij ex eo sublimaris: sciebas enim quantum calcis Lunæ in amphorâ habebas. Ita certò sciri potest, quantum ex eo habebas. Tum sal tuum aut terram vitro inde, ac superfunde acetum destillatum, ac solve in aqua pura, ac vide an vllas fæces ponat: ac si quas ponat fæces, sensim supernè effunde, ac denudè congela tandiu donec nullas fæces amplius relinquat. Tum rursus cõgela. Tum habes sal tuum præparatum à terra tua clarum instar crystalli. Tum Mercurium tuum sublimatum, & sal armoniacum, & clarum tuum sal accipe, ac simul super marmore siccè conterere. Tum omne cõtritum pateræ vitreæ inde, ac pone in tripode, aut fornace calcinatoria, ac ad sex hebdomadas ibidem stare sine: ac calorem adhibe, perinde ac si plũbum retineres liquefactum absque concretionẽ. Ac sex hebdomadis illis exactis, sine refrigerere, ac tũm in cella frigida colloca, ac pannum lineum superimponere, ne quis pulvis incidat. Spatio 6 aut 8 dierum omnino in aquâ claram solvetur.

Quæsis calor adhibendus.

Acc.

*Acetum Philosophorum.**Cap. 101.*

SCIES autem istud esse Philosophorū clarum
 S acetū. Nam cum scribunt, nostrū acetum,
 aquam istam volunt. Cumq; dicunt Mercuriū
 Philosophorum, aquam istam volunt. Estq; e-
 orum acetum, ac est illud de quo tam mirabi-
 liter scribūt, aut loquuntur, qua de re nihil hīc
 cōmemorare opus est. Scies quòd aquam istam
 ollæ vitreæ indes, ac sumes 3 partes Lunæ in
 igni præparatæ, vt te hīc docui, atq; vnā partē
 Solis etiam in igne præparati, vt te etiam antē
 docui, ac singula in aqua forti solue, ac facito
 præcipitari, ac ijs salsedinē abluē, atq; exicca.
 Ac sufficientē quantitātē solues, non enim scis
 quāta tibi opus erit. Cumq; duas istas calces
 habes, tūm dilecte vitrum cum aceto Philoso-
 phorū prædicto pones in testa cum cineribus
 cribratis. Ac ei ignē pusillum subdes, qualis ad
 Solem, aut Lunam soluendam adhiberi solet.

Mercurius
 prædictus
 acetū Phi-
 losophorū.

*Mixtio.**Cap. 102.*

TVM 3 partes calcis Lunæ, ac vnā cal-
 T cis Solis, ac miscebis inter se, ac in ista
 aqua pones 1 3 aut ij 3, prout multum aquæ
 habes; aut prout opus tuum magnum habere
 vis. Ac vitrum subere aut alio operculo quòd
 solidum sit, obtura: ac sinas solui ac aliquando
 reline, ac solui sine: ac vbi fere solutum fuerit,
 aliquantū amplius adde, 1 3 aut minus, prout
 tibi

Prædicta
 quomodo
 miscenda.

tibi videbitur in eo soluturum . Cùmque de-
nuò ferè solutum fuerit : aliud rursùm adde.
Idq; itera , donec nihil ampliùs in eo solvi ve-
lit vt in eo remaneat . Tùm sufficit , ac aqua
tua suo ipsius pabulo satiata est : ac lacte ma-
tris pota est.

Cap. 103.

SCIES item hanc esse optimam solutionem
quæ vnquã in orbe reperta fuit , in hac nul-
lus error , proportionis , ponderis . Natura e-
nim non errat . Nam cum Mercurius solutus
est , alia metalla porrò soluit , vt alijs in locis ritè
docetur . Nec ampliùs soluet , quam possit , nec
plus corporis in se recipiet , quam natura eius
ferre possit . Nam quicquid ei opus nõ est , sol-
uere minimè potest . Estq; optima amalgama-
tio quæ reperiri possit . Tùm aliud vitrum in

hunc modum constructum su-
mes , ac in illud infunde sensim
materiam solutam à pulvere , quæ
in fundo non solutus iacet . Tùm
vitrum istud super fornace pone ,
in testâ cum cineribus cribratis
tam profundè , quam materia alta est , ac non
profundiùs . Ac calorem tantùm adde talem ,
qualis est Solis meridiani splendentis in Arie-
te , nec maiorem . Ac duplicem panniculum
lineum vitro superimpone , ac congelatur in
pulverem cinericium , aut massam . Cùmque
congelatum est , pusillũ vitrum rotundũ habe ,
quod

Natura nõ
errat.

quod ritè ori vitri quadret, ac vtraq; ad os levigata sint, eaq; simul luta lutamento forti. Ac in eo calore retine, donec pulverem tuum cinericium albescere videas: Tùm ignem tuum auge paululum, perinde ac Sol lucet in Junio. Atq; ita ignè in eo calore retine, donec pulvis tuus tam sit candidus quam nix. Tùm ignem tuum auge tantū, vt Sol lucet in Leone, ac per eum calorè ex tua materia aut pulvere nascuntur exiguè fibræ crystallinæ, perinde ac si vitrū foret, aut acus, ac resplendent instar crystalli. Ac retine ignè in eo calore, donec videas nullas amplius exiguas fibras enasci. Tùm materia tua fixa est.

Cap. 104.

SCies item exiguas illas fibras sese interdū non manifestare. Cūq; sese non amplius manifestant, materia fixa facta est, præcedenti calore. Hoc te nihil moveat. Præstat opus fixū fieri exiguo calore, quam magno. Si initio calorem adderes, qualis est Solis media æstate splendentis, exiguè fibræ exorirètur latitudine manus: sed hoc utile non esset. Præstat lapidem coctum esse tali exiguo calore, ac nullè exiguè fibræ exoriantur. Nam cū fibræ enascuntur, si tùm maiorem calorem adhiberes, tùm omnis spiritus ascenderet, ac in morem fumi albi in superiorem partem vitri subvolaret. Ac si fortè id contingeret, vitrum aperi, ac in vitro materiam albam infrà abterge, ac denuò vi-

Commen-
dat ignem
pusillum.

trium obtura. Ac caue ne amplius tantū calorē adhibeas, alioqui materia tua nigra, aut rubra fieret, in morē pulveris lateritij. Ac tūm corrupta esset, ac denuō ab integro tibi incipiendū esset. Itaq; vide, vt ignē tuum ita modereris, ne colorē croceū loco albedinis acquiras: nec rubedinē pro colore croceo. Præstat ignē esse nimis parū, quā si nimis magnus esset. Cūmq; iam perfectē albū est, ac eo calore nullē exiguē fibræ exoriuntur, materia tua fixa est. Tū materiā in 2 partes partiri poteris, vt vnā partē ad rubrum coquas, ac alterā ad album. Tūm alteram partē in aliud vitrum euacua: ac compressē luto obtura, ac in eadē fornace pone, in cineribus, ac ad rubrum trahes. Ac quod ad albū trahere vis aquā paradisi pfundes, ac pones in eadē testā cum cineribus, eodē calore, donec lapis ad album perfectus sit: antequam rubro plus ignis adhibeas, albus facilē perfectus est. Iam scies ac probē intelliges aquam istam paradisi ex Luna debere esse eductam, quam super lapidem album fundes: 9 partes aquæ super vnā partem materiæ fixæ. Ac in ea lapis lixabitur, donec latis sit.

Extractio Mercurij vini.

Cap. 105.

Modus extrahendi aquam Paradisi ex Luna.

NVnc disces extrahere ex Lunā aquam paradisi. Ac scies duobus modis Mercuriū ex Lunā educi: rationē te in opere docui. Sed istam aquā paradisi alio modo educere debes.

Nam

Nam Mercurius iste vivus transcendere debet. Ac scies eodē modo fieri, nisi quod loco salis armoniaci sumes, album, clarū, ac pellucidum tartarum calcinatum, eodem pondere quō Sal armoniacum. Ac vbi calces Lunæ contriveris cum tartaro; non multum opus habes materiam resolvendā in fornace ponere. Verum amphorę inde aut vitro, ac super id acetū, vt antē, ac modis omnibus vt antē doctum est, facito. Ac Mercurius per rostrum alembici destillabit viuis: atq; id efficit natura Tartari, quam in se habet. Istum Mercurium ollæ vitreæ inde, ac phlegma ei subtrahe, vt alio loco te satis docui

*Inceratio.**Cap. 106.*

TVM exime, ac super lapidem tuum fixum funde ad album, 9 partes super vnam, ac strictē obtura: ac pusillum tuum vitrum lutā super os vitri maioris; ac rursū in testā illā cum cineribus pone, iuxta alterum vitrum, in quo lapis ad rubrum coquitur: ignem subiiciens paulō maiorem, quam Solis media æstate lucentis est calor, aut si aqua rosarum destillaretur. Id ē; tandiu facito, donec lapis tuus satis coctus ac lixatus sit, in suo ipsius succo .i. cum suum ipsius sudorem imbibierit: ita vt in æternum non siciat: hoc est, cum lapis omnem illam aquam paradisi imbibierit, vt omnino pulvis sit. Tūm ignem exauge paululum, donec lapis tuus albescere incipiat.

Quomodo
inceratio
instituen-
da.

Nam cum aqua illa paradisi imbibita coagulata est ac in lapide consumpta: pulvis est colore inter cinericium ac nigrum, ad eam aqua paradisi album lapidem fixum transmutauit. Ita lapis augmentatione ignis paulatim magis magisque; albescere debet per gradus: ac aliquoties ignis paululum augendus, donec lapis ad perfectam albedinem perveniat, ad eam ut eius albedo splendida candorem nivis superet: imò ut magis cœlestis albedo, quam mundana videatur. Ea verò albedine cōspectā, gaude, ac Deo de suis donis naturalibus gratias age, quæ naturæ concessit. Sume igitur in nomine Dei, vnam partem ex vitro, eamque crucibulo inde: ac super ignem pone; ac materia tua, ac lapis liquecet in morem ceræ. Ac simulatque liquefactum vidaris, in vas ligneum funde, axugia ovilla illitum: eritque in eo clarus, durus ac pellucidus in morem crystalli. Ac i parte eius projecta super 2000 partes Iovis, convertitur in optimam Lunam, quam vnquam oculi hominum viderunt. Age gratias Deo, ac pauperibus propitius esto.

Multiplicatio alba.

Cap. 107.

Multiplicatio quomodo instituta.

IAM partem in vitro relictam in hunc modum multiplicabis. Medicinam tuam eximes, ac ponderabis, ac addes vni parti centum partium tuæ Lunæ præparatæ, quæ in igni præparata fuit, ac soluta in aqua forti. Eam calcem
ni-

nitidè lotam ac siccata, ac eū medicina con-
 tritam super lapide aridè, cum rursùm vitro im-
 mitte: ac super partem illius contriti, funde 9
 partes illius aquæ paradisi, ex Luna eductæ. vt
 nuper doctum est: ac vitrum tuū strictè ac so-
 lidè sigillo muni: ac rege ignem tuum eodem
 modo, quo regebas cum primū aquam pa-
 radisi superfunderes. Ac persequare solūm, do-
 nec omnis aqua paradisi in lapide tuo fixa est,
 ac candore nivem superiat, vt suprà dictum est.
 Tum iterū dimidiam partē eximere potes,
 ac eā lucrum facere: ac rursū alteram illam
 partem multiplicandam ponerē, vt antè do-
 ctum est. Atque ita poteris semper 2 vitra reti-
 nere ad multiplicandum, vnum ad album, al-
 terum ad rubrum. Sed vtraque super vnā for-
 nacem stare non debēt. Lapis enim iuber ignē
 vehementiorē habere debet, quam albus. Sed
 idem opificium est. Verum aliud discrimen est
 in aquâ paradisi educenda. Aqua paradisi ad
 album è Luna educta est: ac aqua paradisi qua
 ruber lapis perfunditur, ex Sole educenda est.
 Alioqui idem opificium est. Sed singuli super
 singulas fornaces stare debent, quia non eodē
 modo accendantur. Ita dilectus meus semper
 de vobis vitris multiplicare poterit ad album &
 ad rubrum, ad finem vsq; vitæ eius: ac cōmo-
 da quæ inde proveniunt, conferre poterit in
 gloriam Dei, atque ad opem pauperibus ferē-
 dam.

Lapis ru-
 ber vehe-
 mentiorē
 ignem ha-
 bere debet
 quā albus

Rubificatio Lapidis.

Cap. 108.

SCIES, eum te iuberé sumere partem dimidiam ex vitro, vndè primam tuam medicinã confecisti, me tũm tibi dixisse: serua alteram partẽ dimidiam ad rubrum. Tũm sumebas illam partẽ dimidiam, eamq; aqua paradisi perfundebas: ac ponebas iuxta vitrũ illud, in quo lapis ad rubrum stabat. Ac dabas vnum ignẽ, donec lapis albus perfectus esset: atq; interea materia crocea fiebat. Cũmque vides, mi fili, materiam croceam fieri, instar pulveris croci, ignem tuum augere debes paululum, 8 aut 10 dies. Ac vide an color tuus non fiat obscurior. Id indicium est, lapidem ad ignem illum nolle progredi, ac ignem tuum satis vehementẽ non esse. Itaq; ignem tuum etiamnũ paululum auge: ac vide an nondum etiam quicquã in colore proficias. Itaq; ignẽ tuum adhuc paululũ auge. Idq; tandiu facito donec in colore proficias. Atque id facito gradatim tandiu, donec lapis tuus omnino rubere incipiat. Tũm ignẽ tuum singulis 5 aut 6 diebus augebis, donec lapis perfectẽ ruber sit, vt Rubinus, ac radiet in vitro, vt oculi piscium: tũm ignem nimis augere non potes: tamen si lapidem omnino candefaceres: nam eũm hoc signum conspicitur, lapis confectus, ac fixus est. Hęc tibi dixi, vt modum in igne struendo adhibeas. Nam si nimis feruentem ignem adhiberes, vt rubrum colorem

Ignis secundũ colores est augendus.

coloré acquireret pro croceo aut albo: rursùm ab integro incipiendum esset: Aut albedinem loco nigredinis, de integro incipiendum esset. Quare præstat ignem initio, ac semper, minorem quam maiorem struere: ac ut eum persequamur gradatim, quemadmodum per gradus colores mutantur, ac magis magisque alti fiunt: ita ignis augebitur. Ac modus ignis non tantum in hoc opere servandus est, sed in omnibus operibus quæ in opere fiunt. Nam regimen ignis ritè moderari, est altera pars nostræ artis. Cùm proportionales ponderum non ritè in opus introducuntur, omnia opera, & impensa perijt. Itaque modum in struendo igne serua, potiusque in defectu quam excessu pecca. Nunc porrò cùm materia tam fixa ac rubra est, quam vllus Rubinus, ac resplendet instar oculorum piscium: ab igni remove, ac aquam mundam paradisi incerabis: quam ex Sole extrahes, quemadmodum de Luna doctus es. Tùm 9 partes aquæ funde super vnam partem lapidis rubri fixi: ac vitrum tuum supra limo forti sigillabis: ac denuò super fornacem in cineribus pone, ignem adhibens talem, ut si plumbum retineretur liquefactum, sine concretionem: donec omnem suam aquam paradisi imbiberit. Ac tùm reperies pulverem cinericium, magis ad cinericium quam ad nigrum colorem tendentem. Ac tùm ignem etiamnum in eodem calore retine, donec pulvis

Modus ignis non tantum hic sed in omnibus operibus chymicis seruandus.

ille verè albescat. Cumq; tū perfectus sit, ignē tuum auge paululum, donec videas pulverem tuum subcroceum apparere. Tū auge ignē tuum etiā nūm paululum, donec rufus sit, per gradus. Cumq; pulvis tuus omnino fuscus est instar croci, vt altior color croceus esse non possit: ignem tuum insigniter auge, donec videbis colorem rubrum foràs sese procedere: tū augmentationē persequare, donec pulvis tuus perfectè rubeat, in morem Rubini. Tū gaude, lapis ad rubrū perfectus est. Tū finas frige fieri: ac partem dimidiā exime, ac alteram partē dimidiā in vitro relinque ad multiplicandum: atque alteram medietatē crucibulo vitreo inde, ac liquefacito, ac instar ceræ liquefiet. Tū sūme vitrū pusillum ac axungia ovilla invnge, eiq; infunde, ac in morē vitri durus erit, ac vt Rubinus ruber erit, ac instar crystalli pellucidus. Item partē huius sūme, ac i partē super 2000 partes Saturni liquefacti projice, in optimū Solem transmūtabitur qui vnquā visus sit: tam alti coloris. Ac patietur omnes probas & examina, quę in orbe ferre possit. Age gratias Deo de donis suis quę in amicum suum dilectum confert.

Multiplicatio.

Cap. 109.

Multiplicatio alterius medicatis

TVM alteram medietatem multiplicandam pone, sūmes in vnam partē lapidis tui 200 partes Solis tui cāmētati. Ac sine solvi, lvari,

ac siccare. Tum contere cum pulvere tui lapidis siccam. Ac rursùm vitro inde, ac superfundè aquæ tuæ paradisi ex Sole educi nouies tantum, quantum tua materia contrita est. Ac vitrum tuum strictè luta, ignem addens, vt si plumbum retineretur liquefactū, vt priùs doctum est, modis omnibus vt priùs. Ac ne quid erres vide, alioqui omne perditur. Hoc fac modis omnibus, donec lapis tuus perfectus sit. Gratiàs age Deo. Ac rursùm medietatem sumere potes, eaq̃ vti: atq; alteram denuò multiplicandam pone, vt prædictum est. Hoc facere poteris, ac pauperibus impartiri.

Aliud opus in labore 12 mensium in expensis 100 Florenorum, proiectione infinita.

Cap. 110.

NUNC te fundamentum artis, ac omnium operum perfectorum docebo. Quamvis vnus artifex ita operatur, alius ita: ac tametsi quisque habet opus peculiare quo occupatur; secundum libros Veterum, & quisque habet opinionem peculiarem, ac opificium peculiare. Ac omne ad bonum finem pervenient. Verùm vnum breve, aliud longum est: atque aliud alio altiorem projectionem facit. Ac omne bonum est. Aliud facilè, absque multo labore geritur, ac aliud magno labore, pro subtilitate artificis. Quare te docebo verum fundamentum

Subtilitas
in operando.

omnis

omnis operis, vno opere præcipuo, ac multâ ratione, quam in opere commemorabo. Ac scies quod ego Isaac pater tuus ipse hoc opus meâ manu egi, ac plura alia. Ac multa etiam vidi, ac plura adhuc audiui. Et inter omnia nunquam feci, nec vidi, nec audiui, cui tã firmiter fidam, quam huic, & in quo tã altam projectionem reperi. Itaq; opus hoc funditùs intellige.

Cap. III.

Incerare.

Scies sine magno labore ad magnam artem Sperveniri posse, vt te antè docui, amalgamationib⁹, Mercurio viuente, Sole & Luna simul coniungendis, ac tùm vitro indendis, & longo tempore coquendis, ita vt simul cõmorianantur in pulverem impalpabilem, ac fixentur simul: ac tùm aquâ paradisi perfundendis, ad incerandum, ac liquefaciendũ. Ac tibi ratione ostendi, quomodo omnes fæces eorum consumantur verâ naturâ: coctione cõmoda exigui caloris. Id tãtundẽ reuera absq; dubio valet. Natura enim per Naturâ operatur, vt suprâ satis demonstratum est. Ac si pleniorẽ demonstrationem desideras, quare in vegetabili, vbi de operibus naturæ sermo est. Scies porrò Naturam facillè iuari posse, subtilibus opificijs, secundum captum artificis, ac tempus abbreviari, ac opus sui similibus confirmari; atque opus adduci ad tã altam projectionẽ, vt infinita sit. Itaque scies omnia metalla ac spiritus, absque elementorum separatione, rectificari posse, ac

omnia

Naturaper
naturam
operatur.

Opificij
subtilitas
tẽpus ab-
breuiat.

omnia

omnia inferiora in quibus 4 elementa insunt, omnia facile rectificari possunt, ac elementum terræ ex ijs acquiri, ac etiam quodque elementum particulatim, ac effici dura ac clara, instar crystalli pellucida: idque omne absque destillatione & alembico, omne fieri potest in vase aperto, duplici panno lineo supra tecto. Ac si id planè intelligere cupis, & quo pacto omnia elementa separentur à metallis, herbis, animalibus, ac quicquid hic in terris est, ac id omne in vase vno fiat, quære in capite 312 operis vegetabilis, ibi perfectè doceberis, quo pacto quodque elementum in lapidem crystallinū perducatur. Sed in hoc opere tantummodo fæces cū terra sublatas volumus, ita vt elementa reliqua 3 perfectè à suis fæcibus rectificentur, ac in lapidē crystallinū perducantur. Id verò non fit nisi solvendo & cōgelando.

Cap. 112.

SCies: cū corpora nuda sunt ab omnibus fæcibus suis, ac mundata sunt ab ijs, ac separata ab omni sua terrestriitate, ac omni sulphure combustibili, & ad lapidē crystallinum sunt perducta, ita vt nullas fæces amplius relinquant, ritè præparata sunt ad spiritus recipiendos: cumque spiritus vicissim ab omnibus sordibus mundi sunt, sicuti de corpore dictum est, & ad lapidem crystallinum perducti sunt, spiritus itidem parati sunt, vt descendant in corpora. Ac cū fermentū etiā est mundatum

Vas apertum.
Separatio elementorum.

Lapis crystallinus.

Corpora nuda.
Recapitulatio operis prædicti supra docti.

Spiritus, a-
nima &
corpus.

tum, & in lapidem crystallinum redactum, ita
vt facies non relinquat, paratum est, ad delectē-
dendum in corpus præparatū cum spiritu illo,
vt anima ad corpori vitam impertiendam cum
spiritu, & ad naturam suam perducendum. Ac
quæ prius 3 erant in natura, vnū sunt. Id ve-
rò qui fiet, hic docebimus: illudq; opus perfe-
ctè quomodo fiat, ac quo pacto meā ipsius ma-
nu operatus sum ope Dei omnipotentis, absq;
elementorum separatione. Ac meo opificio
subtili tempus multū abbreviavi, ac projectionem
infinitam reddidi. Nam quòd opus fervē-
tius, subtilius, ac altioris tincturæ est, cò projec-
tio eius nobilior, ac altior est.

Cap. 113.

Recipe igitur in nomine Dei ac omniū tur-
barum cælestium 4 libras vitrioli Romani
cærulei, optimi, ac clarissimi, ac 4 libras salni-
tri: ac simul vapora tam sicca vt pulverescant,
movendo ligno quodā in patella terrea. Tūm
fume vnam lb Mercurij, cui humiditas super-
flua subtracta est. Ac fume dimidium materię
quam siccasti, ac Mercurium cum eo contere
siccum quam subtilissimè poteris. Ac commo-
distimè fiet in stupa sicca, ac lapide & pistillo
paululum calefactis, ne qua humiditas mate-
rię accedat. Tūm magnę ollæ vitreæ inde, am-
plo alembico superimposito ad aquam fortem
indè extrahendam. Ac magnum alembicum
luto ollæ affige, ac receptaculum alembico, ac
finas

Aqua mu-
bium.

finas probè exiccari. Strue initio ignem pusillum, eum aliquoties magis magisque augèdo, vt nosti, singulis 4 horis, donec materia candeat. Atq; hoc pacto candentem retine ad horas 4, tùm sine frige fieri. Iam scies quòd aqua fortis transcendet spatio 16 horarum, aut 20, aut amplius, prout ignem tuum regere nòris. Ac præstat horas 36 aut 40 eo opere occupari, quã si accelerares, ac spiritus non benè transcendere: atque etiam ob nimium periculum vaforum, quod ea minus calore temperato findantur.

Cap. IIII.

ITaque vulgarem regulam sequere ad aquã conficiendam: cùmq; omnis aqua fortis destillauit Mercurius sursum sublimabit in alem bico, atque etiam duriusculè: ac secum rapiet omnem tincturam vitrioli. Cùmque non amplius sublimat, sine frige fieri, ac receptaculo ablato, aquam tuam fortè vasi vitreo inde, atq; arctè obrura. Ac tùm Mercurium tuum sublimatum accipe ex alem bico, ac contere denuò cum altero dimidio materiæ. Cumque omnè permistum fuerit, vt priùs, rursùm oliè vitreæ inde, ac denuò destilla vt prius, ijsq; omnibus peractis, remove: ac fume etiamnùm 4 lb̄ vitrioli, ac salnitri ana, ac facito vt priùs. Ac tùm satis aquæ fortis habes: ac Mercurius quater sublimatus est, totumque corpus plenum tincturis habes.

Sublimatio Mercurij.

Tinctura vitrioli.

Nunc

NVNc scies ac intelliges pondera Solis, Lunæ ac Mercurij. ꝯ. 8 lothones puræ Lunæ cupellatæ, 4 lothones puri Solis cæmentati, efficiunt 12 lothones. Ac 6 lothones Mercurij quem sublimasti, faciunt simul 18 lothones. Hæc vera proportio ponderum. Quæstio: Quare bis tantū corporis datur quātū spiritus? Scies cūm corpus est fortius ac subtilius quam spiritus atq; igni admouentur, tūm corpus optimā ac subtilissimā spiritus partē apud se retinebit: ac converteret, ac perducet ad sui simile, ac ad suam naturam: & tūm partes crassas aut fæces exedet, expuet, ac in nihilum rediget. Ac si spiritus est in maiori quantitate, ac subtilior quam corpus: spiritus ascendet ac secum rapiet optimam partem corporis: ac partes crassas aut fæces relinquet in fundo: non enim sunt naturæ eius. Ea est ratio vna. Altera ratio est: si plus esset spiritus quam corporis, aut virtutisque ana, cūm poneretur fixandum, ægrè fixari vellet: ac tempus valde longum esset. Itaque ob 2 istas causas factum est. Spiritibus vero ac corporibus iam simul fixis, tūm satis spiritus addi potest. Nam quicquid cūm eo ponitur, facile fixatur. Nam cum corpora ac spiritus simul fixata sunt, Elixir sunt. Ac si multa pondera spiritus apponantur, facilè fixatur. Hæc est tertia ratio. Quarta ratio est, si plus datur

Vera ponderi proportio.
1 Ratio.
Nota de proportione.

2 Ratio.

3 Ratio.

4 Ratio.

detur spiritus quam corporis, aut etiam ana:
 spiritus aquarum fortium manent apud illos
 in opere: ac illi sunt admodum pingues vola-
 tiles spiritus, tales etiam sunt spiritus aquæ vi-
 tæ, ac admodum difficulter fixantur: atque isti
 maiore ex parte apud opus manent. Nam tan-
 tummodo ex tepido balneo educitur in con-
 gelando. Ac si iam tantum spiritus esset quan-
 tum corporis, quoniam omnes alij illi spiritus
 apud opus manerent, fixari minimè posset: aut
 tempus nimis longum foret. Iam proportio
 ponderum ratione demonstrata est.

Spiritus a
 quæ vitæ.

Solutio Solis, Lunæ, & Mercurij.

Cap. 116.

R Ecipe tria receptacula, vni Lunam, alteri
 Solem, tertio Mercurium inde. Ac super
 Lunā 16 lothones tuæ aquæ fortis fundes, quā
 antè parasti: super Solem 12 lothones funde:
 ac inter eos lothonem salis armoniaci pulve-
 riza: ac super Mercurium tuum aut spiritum
 fundes 6 lothones aquæ fortis, aut ana. Hæc
 vera proportio aquæ fortis, ad materiam solu-
 uendam. Quæras verò iam, mi fili, super 8 lo-
 thones Lunæ fudisti 16 lothones aquæ fortis,
 & super 4 lothones Solis, 12 lothones aquæ
 fortis, ac super 6 lothones Mercurij, 6 lotho-
 nes aquæ fortis, ea mihi inæqualis propor-
 tio videtur. Scies singula suam proportionem
 habere. Super 8 lothones Lunæ fudisti 16 lo-
 thones aquæ fortis, atq; hæc eius proportio.

Nam

Demōstra
 tio à pro-
 portione.
 Luna quid

Nam Luna est crudum ac frigidū, & apertum corpus: ideo faciliè solvitur in duplo pondere. Idque Sol facere non potest, is ter tatum ponderis aquæ habere debet, quam sit gravis. Nā corpus eius nimis graue & solidum est, ac partes eius in mineris solidè in vnum compressæ sunt, sulphurque eius fixum est. Ideo in vulgari aqua forti solvi non vult, vt Luna, sed sal armoniacum aquæ eius addendum est. Ergo ter tantum aquæ habere debet, quam sit gravis. Nunc Mercurius spiritus est, eiusque natura in sublimatione resoluta est: atque apud se spiritum vitrioli ac salnitri habet. Ergo non plus aquæ exigit, quam sit eius pondus. Nam spiritus vitrioli, ac salnitri efficiunt, vt faciliè solvatur. Ita liquet singula propriam proportionē aquæ habere. Item porro 3 ista vitra in pelvium cum cineribus cribratis pone, super balneum, ac solvi sine, vitra parte corticis obturans, vt aqua aliquantulum aëris habeat spōgiositate. Aliquid aëris habere debet. Ac aliquoties operculum aperiendum est, singulis 2 aut 3 horis semel, vt spiritus aërem habeant, ac tūm continuè denud obturandum.

Cap. 117.

Cōfert aqua fortem cum struthio camelo ferri ac chalybē cōcoquere.

SCies in solutione hac latere magnū secretum, ac præcipuum artis. Nam aqua fortis cum suis spiritibus est velut struthiocamelus, qui in venticulo ferrum, ac chalybem concoquit: ita deglutit quicquid in eam immittitur,

ac omne in nihilum consumit. Quare aquam istam cum materia eius nutrire debes bono alimento, quemadmodū infans in vtero matris nutritur. Nam si infans in vtero matris nutrimentum non haberet, postquā vitam accepit, moreretur, ac redigeretur in nihilum. Ita etiā ista materia quæ in aqua forti est, nisi nutrireretur: aqua suo ardenti calore materiam consumeret, ac deglutiret, ita vt in limosam materiā conuerteretur, vt nunquam vllum cōmodum indè rediret. Nam Lunā proba in aquā forti, ac in ea 10 aut 12 dies sine, facito tūm præcipitari, aut vapore aquam illam, ac calcē tuam aqua recēti laua: ac eam de more liquefacito: indè nunquā denuò Luna fiet: aded aqua fortis illam corrodit ac consumpsit. Sed remanebit tibi quasi esset sulphur liquefactum: sæpè expertus sum. Aut est materia quasi esset sal vitri. Atque eo falluntur multi, qui aquā fortē operantur. Nam cū diu multumque operati sunt, materia eorum exesa est, estque velut sulphur, aut pinguedo vitri. Fit quidem rubra, crocea aut alba, sed nihil inest, est fœmus, nec reperiunt id quod quærunt. Nunc scies quod materiam bono alimento ales, .i. ad album alimentum sui simili naturā. Ac de hac nutritione Philosophi mirè locuti sunt parabolis artis, ignorantibus nimis reconditis. Id quod nunc omitto, vt in proposito maneam. Satis in Vegetabili opere demonstratur.

Aqua fortis cū materia nutrita, est velut infans in vtero matris.
Ratio.

Nutritio:

Cap. 118.

Nutrimen-
ta quæ su-
menda.

SVME S mi dilecte, puram Lunam tenuiter contusam, vt manu lacerari possit. Ac purū Solem etiam eodem modo contusum: ac de tuo Mercurio sublimato, eo omnia tria pascas, quodque suo ipsius alimento, in vitro suo, donec satiata sint, videlicet, cū vides Lunam tuam, Solem ac Mercuriū ferè soluta esse. Tūm pascas vnumquodque suo ipsius alimento. i. in vitro in quo Luna tua stat, 2 aut 3 frustula Lunæ frange, ac denuò vitrum citò obtura. Atque itidem Sole tuo facito, ei adde de tuo contuso tenui Sole. Ac de tuo Mercurio sublimato similiter interdū aliquid immitte, cū vides frusta penè soluta esse: sine denuò alia incidere, vt prius. Atque id persequere, donec frustula tua integrā maneant ad 10, aut 12 dies, nec ampliùs solvantur: ac vides aquam tuam fortem ampliùs vim non habere ad solvendum. Tūm satis nutrita est: ac tene semper super cineres calidos, quemadmodum solvi solet. Ac tūm ei omnis vis corrosiua adempta est, nam ampliùs solvendi vim non habet. Estque hoc vnum ex maximis secretis, quæ in arte sint. Iam cū ad eum modum nutrita est, fundes seorsim de eius frustulis in ollā vitream. Nam singula seorsim ac per se fixari debent, ac separari à sua terrestritate. Ac in vi-
TRO

Omnis vis
corrosiua
a quæ forti
adempta.
Secretum
magnum.

tro Luna tua in fundo eius reperies infra apud fraſtula reliqua pulverem nigrum, iſque eſt Sol. Nam in omni Luna ſoluta, pulvis Solis reperitur. Nam omnis Luna Solem continet, parum aut multum. Hunc ſerva. Ac ubi hoc pacto ſingula in ollam vitream fuderis, ſingulis alembicum ſuperimpone, ac in pelvicum arena in balneo colloca, ac cuique roſtro receptaculum luto agglutina, ac deſtilla aqua tepida ſenſim omnem humiditatẽ, donec tam ſiccum fiat vt pulverizari poſſet. Cumque tam ſiccum eſt, bonam aquam vitæ rectificatam ſuperfunde, donec aqua emineat tres digitos latos ſupra materiam. Atque ita omnibus 3 vitris facito. Dixi vt alembicum ſingulis vitris imponeres. Sed præſtaret te vitra in ventre roſtra habentia habere: ac cõmoda eſſent ſuprà cum exiguo foramine, ac puſillo vitro rotundo ad id levigato. Ita ſingulis vicibus alembicum imponere, nec deponere opus eſſet: ſed tantummodò materia ſoluta ex vno in aliud evacuaretur, ad nimium de ſpiritu amittendum, atque itidem eſt minimum negotium. Itaque huiuſmodi vitra tibi compara duodecim aut plura, parua & magna. Nam quavis in fornace ſtent, aut ſuper cineres, nõ multum deſtillat. Nam quicquid aſcendit, ruſum in fundum ſubſidit, ac non multum per roſtrum deſtillat. Nam nullus eſt delapſus, quo humiditas congregari poſſit.

In omni
Luna ſoluta
pulvis
ſolis reperitur.

Ita hæc vitra admodum bona sunt ad solven-
dam, congelandum, ac rectificandum. Nam
lutare nihil opus est: tantummodò ex vitro in
vitrum transfunditur, ac suprâ subere obtura-
tur, aut pusillo vitro rotundo, quod ei qua-
dret, ac levigatum sit. Itaque suadeo tibi vt o-
pus tuum in eiusmodi opere opereris, donec
congreges. Tùm vitro fixatorio indi debet.
Ac inde tùm materiam vitro, quamque per se,
ac quamque in peculiari fornace, aut balneo,
in pelvi cum arena, aut cineribus cribratis, ac
aquam tuam vitæ superfunde, vt ad 4 digitos
emineat suprâ materiam, ac luta receptacu-
lum ad rostrum receptaculi, ac sine solvi calo-
re exiguo, ita vt manum tuam in balneo re-
nere possis. Ac solvetur: ac infrâ in fundo vi-
tri fax quædam remanebit. Tùm alia 3 vitra
habe eiusdem compositionis: ac funde clarum
ex omnibus 3 vitris, quodque in vitrum pec-
culiare: ac strictè obtura. Ac denuò aquam
vitæ super fæces cuiusque vitri funde, tantùm
videlicet, vt rursum ad 4 digitos rectè sint: oc-
clude, ac rursum in balneo pone, vt suprâ, re-
ceptaculo ad rostrum lutato: ac vbi ad tres aut
quatuor dies in balneo steterit, siquid etiam-
nùm in fæcibus esset, vt solvi posset. Tùm si-
nas refrigerare, ac tùm rursum clarum super-
nè diffundas è fæcibus, in eadem vitra in quæ
prima infudisti, quodq; in suum vitrum. Tùm
3 ollas vitreas habe, in eas fæces evacua, singu-
las

las in vitrum peculiare, aut ollam; ac depone
donec plures fæces confundes. Tùm omnia 3
vitra in quibus materia est soluta quodq; sup
balneum suum pone, vt prius doctũ est: ac rur-
sum aquã vitę distilla, donec materia tua om-
nino sicca sit. Tùm denuò recentẽ aquam vitę
superfunde, vt prius à te factum est. Ac aquam
illam vitæ deductã effunde, nihil amplius valet.
Luta vitra vt prius, ac denuò materiã vt supra
solue. Cumq; omne solutũ fuerit, quod qua-
triduo fiet, rursũ fæces in vitro remanebunt.
Funde denuò solutũ in vasa peculiaria, vt pri-
us. Ac funde rursũ super singulas fæces recẽ-
tẽ aquam vitę 4 digitos supra materiã, vt prius
fecisti, ac pone iterũ super balneũ, ac sine tũ de-
nuò stare ad 3 aut 4 dies, si quid adhuc in fæci-
bus nõ solutũ esset, vt solvi possit: ad omnino
ex fæcibus solvendum. Tùm sine frigesieri: ac
clarum à fæcibus supernè diffunde, quodq; in
suum vitrũ: ac adde fæces singulas suis pprijs,
quas prius in singulis ollis servaveras. Materiã
tuam solutam denuò congelandam pone, ac
humiditatẽ ei vt supra detrahe, donec materia
sicca sit, ita vt puluerizari possit. Istudq; opifi-
cium repete toties, donec nullæ amplius fæces
tibi remaneant, ex nullo horum 3, sed omnia
tria solvantur, ita vt fæces non relinquunt. Ac
saltẽ fæces semper eidẽ ollæ inde, singulas per
se, nam in illis fæcibus elemẽtũ terre inest. Istas
fæces omnes tres adhuc calcinabis: ac terram

Opificium
prædictum
repetendũ
donec nul-
læ fæces
amplius
remane-
ant.

extrahes ex singulis fæcibus, ac singulas ad propriam materiam adduces, antequam congregabuntur.

Cap. 119.

Quomodo
terra calci-
nanda.

IAm scies, mi fili, 3 materias tuas subtiles esse, ac rectificatas, 3 nempè elementa: ac elementum terræ adhuc in fæcib⁹ iacet, quodq; in suo vitro. Nunc 3 materias tuas serua solidè obruratas, donec fæces calcinatæ fuerint. Ac post calcinationem omnium trium terrarum ex ijs eductarum ac rectificatarū: ac tum quaque terra in suam ipsius naturam perducta: Tūm opus cōferemus ac fixandum ponemus, vt pōst docebimus.

Calcinatio terræ.

Cap. 120.

REcipe dilecte 3 ollas tuas vitreas quibus fæces insunt, ac vaporabis, vt omnino sicca sint. Tūm habe super singulas ollas vitrū rotundum, ac olla suprā æqualiter levigata erit, atque etiam operculum, vt sibi invicem quadrent. Tūm operculum super ollam luta, ac pone singulas in pelvi cum cineribus, singulas super fornacem peculiarem. Nam Sol diutius calcinati debet quam Luna. Fæces Solis facillè spatio 6 refectionum calcinari debent, ac Luna facillè calcinatur 30 horis. Ac fæces Mercurij facillè 18 horis calcinantur. Ergo quodque vitrum super fornacem peculiarem stare debet: ac singulis tantum ignem addes, vt fæces

Sol diutius
calcināndus
quam luna

com-

communi candore candeant. Fæces Solis retinebis 6 dies in candore naturali, tùm sine frige fieri: ac fæces Lunæ 30 aut 32 horas in vno candore: Ac Mercurij 18 aut 20 horas in vno cādore: tùm sine frige fieri. Tùm remove omnia 3 vitra: ac si quid in operculo aut ad margines ollæ sutsùm sublimatū est, id penna absterge. Tùm super singulas fæces aquam communem destillatam superfunde, atq; ollas super fornacem in testa cum cineribus pone: ac aqua bulliat per horā, tùm sine frige fieri. Tùm habe alias 3 ollas vitreas, ac funde quamq; aquam per se sensim à suis fæcibus, aut per philtrum destilla. Tùm rursùm aliam aquam communem super fæces funde quæ in olla remansere, ac rursùm per horam facito: tùm denuò sinas refrigerescere: ac rursùm subtiliter effūde singulas in suam aquam, vt prius. Tùm iterum aquā recētem superfunde. Ita elemētum terræ ex fæcibus eduxisti. Tùm fæces abijce, prorsus enim inutiles. Tùm 3 ollas tuas congelandas pone, ac in quoque ollæ fūdo reperies sal quod est inter albū ac cinericium: aquam destillatā super id funde, ac denuò per horam bulliat: tū sinas frige fieri, ac subsidere, ac à suis fæcib⁹ difūde, & fæces abijce. Tùm aquā tuā ex singulis ollis evaporā, ac denuò tibi in qua; ollā sal remanebit, idq; iam paulò cādidius erit. Fundo denuò aquam super sal tuum, vt prius, ac facito, vt prius. Idq; opificium itera toties, donec

Extractio
Salis.

Terra redi-
ficata ac
mundata.

tal tuum non amplius faces relinquat. Tùm terra tua rectificata est, ac mundificata ab omni immunditie: ac sunt terræ Philosophorum.

Coniunctio terræ cum elementis.

Cap. 121.

Medicina.

IAM adde omnem terram suis ipsius elementis rectificatis. Ea iam probè simul rectificata sunt ac subtilia effecta, abique elementorum separatione: atque hæcenus ea perduxisti, ut iam medicina sint præ magnâ eorum subtilitate: nam exterius eorum intus posuisti, & interius foràs, atque ab omni immunditie nudasti. Ideo Morienus Philosophus ait: Nisi corpora immunda pura, & munda efficias ab omnibus facibus, nihil in arte nostra inuenisti.

Morienus.

Hermes.

Hermes inquit: Corpus solutum est aquâ æterna, atque ea aqua Mercurium æternum cõgelatione coagulat. Aristoteles inquit: Præpara corpora ac solue, ac deinde ea cum spiritibus lotis, ac mundatis coniunge, ac fit æterna congelatio ac fixatio. Geber ait, Põst cõiunge ei animam præparatam, ita ei imprimitur æternus color, quem in æternum retinebit. Rasis ait:

Aristoteles

Rasis.

Converte corpora in aquam, atque aquam illam ab omni sua immunditie mundifica, atque ex ea denuð terram facito, & ex terra aquam: ac tùm ei spiritum adiunge, ac animam, tùm rectè fecisti in nostra arte. Danthynus ait: Purga corpora, ac albifica, ac ijs spiritum præparatum adiunge, atque eis vi-

Danthynus.

eam siue animam infunde: ita fit æterna con-
 glutinatio ac fixatio æterna. Ac Plato: Corpus Plato
 imperfectum destitue ac in aquã redige, ac le-
 pram ei abluè, ac mūdifica, atq; spiritum pre-
 paratum ei adiunge, ita ignis ea non separabit:
 ac tũm ei animam preparatam adiunge, ita om-
 ni exarmini resistent, ac transibunt. Hermes Hermes
 præterea ait: Solue corpora ac albifica, ac nuda
 ab omni immunditie, spiritus ablutos ad cor-
 pora adducito, ita separari non possunt. Tũm
 firmamentum illis adde: ita illis æterna tinctura
 imprimitur, vt ignis ea separare non possit.
 Kalid Morienum interrogabat: Quænam opti-
 ma congregatio est? Morienus respondebat: Kalid ad
Morienũ
 Perfectum corpus fixum solutum in aquam
 æternam, ac spiritus præparatus ei immersus,
 est opus perfectum ac firma coniunctio, ita vt
 postea ab igni minimè separentur.

Recapitulatio.

Cap. 122.

N V N c oculos & aures aperi, ausculta, ac Anace-
phalcofisi
 speculum artis inspice. Mentem aperi, ac
 intellige, quomodo, ac quã ratione hæc con-
 iunctio fiet. Dixi tibi in opere minerali multa
 opera diversa, quædam cum separatione ele-
 mentorum, ac etiam alia opera in quibus ele-
 menta non separantur. Quædam aquis forti-
 bus fiebant, alia aquã nostrã ardente benedi-
 ctã: alia ad oleum conficiendum: ac omnia si-
 mul Elixir sunt. Demonstraui etiam tibi mul-

tis rationib⁹, ita debere fieri. Præterea te etiã in magnis operibus docui, quomodo Solẽ ac Lunã amalgamabis cū Mercurio viuo præparato: ac quomodo igni admovebis. Ac quo pacto pu sillo regimine ignis ignẽ tuum moderareris, vt simul morerẽtur ac fixarentur: ac quomodo omnes eorum fæces consumerentur, ignis pu silli constanti directione. Ac quo pacto Natura adminiculo ignis exigui operaretur, vt omnes fæces consumeret, ac in nihilum redigeret, ac ad extremũ perfecta fieret. Nam Natura aliquantulum iuvatur arte artificis, ac constanti decoctione. Idq̃ue manifestis rationibus demonstraui, ita esse debere: quemadmodum in veritate ita est: sicuti etiam in vtroq; opere demonstratum est. Dilecte est etiamnum aliud secretum in arte ac firma cognitio, ac præcipua notitia huius coniunctionis operis, in quo nunc versamur, ac de quo loquimur.

De coniunctione operis recapitulati.

Cap. 123.

DOCVI te præparare ac rectificare corpus imperfectum, quod est Luna, ac spiritum qui Mercurius est, ac fæces aut terram ab ijs separare: quod fit perfectẽ soluendo, ac denuð congelando. Idcirco Morienus ait: Ars nostra nihil aliud est, quam perfectẽ soluere, ac congelare. Ideò Hermes inquit: Ars nostra nihil aliud est, quam opus mulierum, ac puerorum ludus. Ita Lunam tuam, Solem, ac Mercurium per-

Morienus.

Hermes.

perfectè rectificasti, ac eius elementum Terræ cum facibus separasti à se invicem: solummodo solvendo & congelando. Ac terram tuam calcinasti, ac præterea terram tuam ex facibus eius eduxisti soluendo, ac congelando. Ita vt terra tua etiam probè rectificata sit, vt nullæ facces relinquantur.

Cap. 124.

I AM omnia simul nudasti ab omni redundantia corruptionum, absque elementorū separatione, vt antè ostensum est. Iam cuique terram elemento suo addidisti: Terram Lunæ, Lunæ, terram Solis, Soli, terrā Mercurij, Mercurio, quamq; in suo vitro. Nunc quærat F.M: Quid iam faciendū est, ac quomodo iam cōiungentur?

Cap. 125:

SCIES in istā coniunctione maximū secretum latere, quod sit in arte vniuersā. Verū quidē est perveniri quidē tandem ad perfectionē diuturnitate temporis, ab ijs qui operantur amalgamationib⁹, corporibus vt Lunæ ac Mercurij coniungendis in vitro vno, ac coquendis super igni pusillo, donec perfecta fiant. Scies ac ritè intelliges, omnes qui ita operantur stultos esse, amalgamationibus Lunæ ac Mercurij: aut qui aquā forti ea destillant, aut partem destillant, ac partem manere sinunt: ac brevi tempore ex ijs medicinam conficere putant, stulti sunt, nec artem intelligunt, nec etiam se ipsos. Ac quamvis materia fortè ad extremū perfecta esset,

Maximum secretum in coniunctione latet.

Amalgamatio Lunæ cum Mercurio.

esset, sicuti esset, vt supra multis in locis ostensum est: tempus aded longum esset, vt pigeret ipsos tā diu expectare, ac opus defererent.

Ratio.

Luna est frigida & humida, non fixa, sordida, immunda, ac volatilis: ac Mercurius etiam nūm magis. Hæc duo iungunt: vtrū alterum perfectum efficiet? vtraq; enim imperfecta sunt. Dico tibi, multos viros doctos in opere sedentes vidi, qui huiusmodi opera facerent: ac multos annos eiusmodi operibus occupati fuerant: ac nunquam quenquā eorum perfectionē habere vidi. Quamvis ad extremū perfectio sit expectanda, tempus expectare nō poterant: tūm opus suum igni corrumpebant, aut aliquod mirum consilium quærebant, vt ad finem pervenirent: ac quamcunq; rationem inirent, ad extremum omnia corrumpebant. Sed si ad aliquot annos stare sinissent, ac persequuti fuissent die nocteque igni pusillo, tandem perfectum euasisset, vt ipsi vel eorū posteri artem eius videre potuissent. Ratio, dilecte, cur multos annos stare debeat, est hæc: Natura non operatur nisi per naturam, quamvis paululum igni pusillo iuuetur, qui illi die nocteque cōtinue additur. Luna est imperfecta, ac Mercurius etiam nūm imperfectior, vtrum alterū perfectum faciet? Neutrum eam viam habet. Quomodo vestis immunda lauari mundariq; posset in aqua sordida? Profecto nemo id potest. Ita se etiā res in Luna, & Mercurio habet,

cum

cum coniuncta sunt, neutrum horum inuandi alterum potestatem habet. Sed Natura facces consumit, ope constantis decoctionis ignis exigui. Ac iam omnibus facibus consumptis, etiamnum vtraq; non fixa sunt, vtrum alterum fixabit? Natura igni pusillo ac constanti decoctione Lunā fixat: ac etiam post longum tempus, ac cōstanti decoctione fit Luna medicina. Atq; ita longo tempore, ac continuā decoctione exigui ignis, Luna Mercurium in suam naturam pertrahit, atque alterum cum altero fixat: ac etiam longiore tempore ac constanti decoctione, Mercurius cū Luna perfecta medicina fit. Sed antequam id fieret isthoc pacto, fortasse tempus 17 aut 20 annorum dilabere-tur. Quare illi qui ad hunc modum operantur amalgamationibus, corporibus imperfectis & amalgamationibus & Mercurio cōiungendis, artem non intelligunt, nec seipsos. Quemadmodum etiam omnes illi, qui aquis fortibus operantur, ad Lunam & Mercurium coniungenda. Nam si artem intelligerent aut seipsos, facile perciperent, ac intelligerent, de bere imprimis Lunam ab omni impuritate mundificari: Ea q; mundificatā, subtilis efficienda est .i. ascendens ac descendens debet retineri in vitro fixatorio. Ita tam subtilis fit, vt post medicina fiat. Nam 3 illa elementa quæ in se habet, ascendunt sursum, ac descendunt infra, ac terram ad eod subtilem reddunt, vt vna ascen-
dat

dat in caput vitri fixatorij, ac rursùm descendit cum aëre, aqua & igni. Ac tùm elementa ita congregantur simul, atq; ita maritantur, vt in æternũ separari nequeant. Atq; vbi hoc pacto congregata fuerint, cõstanti ascensu ac descensu fiunt paulatim crassiora, ac simul fixari incipiunt. Ac quæ antè quatuor erant in naturâ, vnum fiunt; ac simul fixa manent in fundo vitri fixatorij. Ideo Hermes ait: Facito inferius ita vt superius, ac superius vt inferius, tùm rectè operatus es. Ac Luna quæ corpus imperfectum erat, iam fixa est, ac medicina. Cumq; hoc pacto parata est, corpus paratũ est ad spiritum paratum recipiendum. Ideo Plato & Aristoteles inquirunt: Para imperfectum ac albifica, ac cõtinuò spiritum paratum illi adiunge. Ac Ignorantes verba ista non capiunt. Ac tum debet spiritus paratus in parato fixo poni, vt simul fixentur, ac deinde illis adiungere debes fermentum præparatũ, quod etiam parari debet: vt partim doctum est, atq; etiã nũm docebitur. Quod fermentum vtriusque vitam donabit, ac trahet & perducer in suam naturam. Ac talis congregatio fieri debet, si alioqui ad magnum lapidem pervenimus, spatio vnus anni, aut brevioris, provt artifex acutus est. Si Naturam nossent, atq; hoc intelligerët, quod hic docetur, atque etiã nũm docebitur, circa eiusmodi amalgamationes non operarentur, nec aquã forti, ad Lunã & Mercurium in sua

Hermes.

Plato, Aristoteles.

Naturam
nossc.

cras-

erassu
mum
sum
P
ve
pfecto
duces
as: an
apud
puzpa
vii. Na
ignis e

N
Nu
las am
pulle, v
suo pro
3 vitra
singula
ac detit
ita vt p
ce min
que fac
fir aliq
stior ac
sinas
in pato
calida

crassitudine coniungenda. Quamvis ad extremum lapis indè aliquando proveniat, vt ostensum est.

Cap. 126.

Perlege hoc sæpius ac benè memoriæ insige, vt nunquã cõgregationè facias, corpore impecto, ac spiritu parato, quin priùs corpus mûdifices, ac albifices, fixum ac medicinale efficias: antequã spiritum paratum ponas, ac spiritũ apud corpus fixum effice, antequam illi addas præparatã animam viventẽ, ne aberres à rectã viã. Nã in ponderibus, ac in cõiunctione, ac in ignis constructione, omnis nostra ars cõsistit.

In ponderibus, cõiunctione ac ignis constructione omnis ars chymica cõsistit.

Congelatio, siue Coagulatio.

Cap. 127.

Nunc ad opus nostrũ reuerti volumus. Meministi cum terrã tuã rectificassès, vt nullas amplius fæces relinqueret, me tibi præcepisse, vt vnãquamq; terrã adderes elemento suo proprio, quamq; in suo vitro. Nunc omnia 3 vitra pones super fornacem, ac lutabis probè singula, ac singulis receptaculũ ad alembicũ: ac destillabis puillo tepido igni, aquã illã vite, ita vt paululũ incipiat tantũ spissescere: sed siccè minimè destilla: vt tantũ soluta maneat, Idque facillè videbis. Cũ materia ferè destillauit, fit aliquãto obscurior quàm priùs erat, ac spissior ac aspectu aliquantũ oleũ referens. Tum sinas refrigerescere: ac materiã ex singulis vitris in paterã vitreã effunde: interim quòd etiã nũm calida est, alioqui omnino evacuare nõ posses,

Ratio, cur materia effundenda, dum calida est.

nam

nam cū omnino frigida est, melle est spissior.
 Tūm singulas pateras solidè operculo vitreo
 operi. Aut pateras ad id confectas habe, quæ
 arcè ijs quadrent: nam sedulò tibi cauendum
 est, ne quæ sordes ab aère accedat. Ac cū pa-
 teræ illæ vitreæ admodum arcè opertæ sunt,
 pone ad dies 4 in loco mūdo frigido, aut cella.
 Ac interea temporis in fundo pateræ reperies
 exiguos lapillos excretos in morem crystalli.
 Tūm etiam 3 alias pateras habe, quæ etiam ar-
 cè claudi possunt ac super illos lapillos excre-
 tos stabit etiam nū de aqua vitæ, eam superne
 in alia illa vitra effundes; ac lapillos illos tribus
 distinctis vitris inde, quæ tēgi possunt. Tūm
 sume tres illas pateras quib⁹ aqua vitæ de du-
 cta inest, ac pone denuò vaporadas, donec spif-
 secat, vt supra, ac ne isthinc discedas, (nam eò
 spatio quo decies, aut duodecies oratio domi-
 nica recitari possit, sit) ne siccescat, ac ne spiri-
 tū aque vitæ amittas. Sed cū aliquāto spissius
 est quam oleum, sinas refrigerare: ac rursūm
 pateras tuas arcè operi; ac denuò ad dies 4 in
 cella frigidā pone: ac sine rursūm lapillare, atq;
 iterū singulas lapillis sui similibus adde: ac
 rursūm evaporā vt prius: atq; id repete, donec
 nihil amplius aquæ vitæ super lapillos reperis,
 ac materia tua omnis congelata est. Tūm 3
 materia tuæ crystallus sunt, Sol tuus, Luna,
 Mercurius, ac preparatæ sunt & subtiles effe-
 ctæ. Querat filius: Quare in lapillos redegesti,

Lapilli ex-
 creti in mo-
 re crystalli.

ac non in pulverem. Scies spiritum aquæ vitæ esse mediatorem inter corpus & Mercurium, æquè ac lapis quem nobis Deus gratis dat. Ac si aquam vitæ omnino deduxissem, vt pulvis fuisset: tùm spiritum aquæ vitæ iterùm addere potuissem: ac si pòst in vitrum fixatorium fudissem, quomodo proportionem scire potuissem: si quid nimis multũ infudissem, tùm spiritus aquæ vitæ opus impedisset, quominus fixaretur. Est enim pinguis volatilis spiritus, qui agrè fixari vult, nisi longo tempore. Ac si quid nimium infudissem, tempus admodũ longum fuisset. Præterea si nimis parum infudissem, opus nimis siccam evasisset: ita vt ingressum dare noluisset. Spiritus enim vini eandem habet naturam, quã habet spiritus antimonij. Nam vbicunq; spiritus antimonij ad opus adducitur, opus amabile ac fusibile efficit, vt ingressum det, vt facit aqua paradisi, aut spiritus arsenici aut sulphuris: Imò magis quàm omnia simul præstare possent; quamvis omnia simul in suã quinta essent essentia.

Cap. 128.

HOc animo imprime pro maximo tuo secreto. Quærat autè filius meus, Quomodo iusta proportio scietur: Cùm in opere aquæ vitæ aut spiritus vini satis est, id scies: vbi perfectè ab omnibus fæcibus eius repurgatũ fuerit. Tùm spiritum vini superfundes, ac destillabis, donec incipiat spissescere, in morè olei. Ac

Dd tam

Spiritus vini eandem naturam habet cum spiritu antimonij.

tum defines, ac fines omne excrescere in lapillos, vt prius doctum est. Ac materia illa reëtrificata, siue spiritus sit, siue corpus, non amplius in se attrahet, quam fixari possit, quamque ei ad dandum ingressum opus sit. Atque hoc Natura operatur. Ita dilecte lapillos omnes excrescere suui, ac permixti in se attrahere tantum spiritus vini, quam ijs opus esset. Nam proportionem vini dare, id captum hominis superaret. Natura supra captum hominis operatur. Nam Deus potentiam suam in primis rebus ostendit: vt Creatorẽ nostrum cognoscere disceremus. Ac Deus in naturã supra captum hominum operatur. Ac scito non multos Philosophorum pervenisse ad intelligentiam spiritus vini. Id tibi supra ostendi: Maius secretum non habeo, quam spiritus vini, in opere vegetabili vbi sermo est de Elixire, vbi mira traduntur de spiritu vini. Vix tres fuere qui ad veram intelligentiam spiritus vini pervenerunt. Itaque dilecte hoc ostendi, quare lapillos illos simul excrescere siverim.

Coniunctio operis, fixando.

Cap. 129.

NVnc sumes vitrum fixatoriũ, eiq; lapillos illos Lunę indes, ac sigillo Hermetis obfignabis, ac pones super fornacẽ in cineribus, ac ignem adde tam calidũ, vt tantum modo digitum tuum tenere possis in cineribus absq; combustione. Cumq; vitru calorẽ sentit, statim lapilli illi liquefcent in morẽ olei, ac ascendent

Proportionem vini dare captum hominis superat.

Pauci Philosophi pervenerunt ad intelligentiam spiritus vini.

facile 1000 exiguis fibris: ac denuò deorsum
 descendēt. Ac in dies singulos magis spissē-
 scēt, quo materia magis fixa fit. Ac ad extre-
 mū tam spissæ fiunt, vt vix denuò reverti pos-
 sint. Ac cum prius facile 1000 videbātur esse,
 vix iam sunt 15 aut 16. Eo signo conspecto,
 ignē tuum auge tantum, vt digitum tuum vix
 spatio, quo aue Maria recitari posset, in cineri-
 bus tenere possis. Cumq; iam vides nullos am-
 plius lapillos ascēdere ac descendere, ignē tuū
 auge, ita vt digitū tuum in cineribus nullā ra-
 tione ferre possis. Atq; hoc pacto retine ad ho-
 ras 24: ac si intereā temporis nihil amplius a-
 scendere ac descendere cōspicis, materia tua fi-
 xa est. Atq; id 40 diebus fiet: ac tūm perfectū
 corpus tuum paratum est, absolutum, ac me-
 dicina: hic iam nō amplius corpus imperfectū
 est: sed corpus glorificatum, atq; alta medici-
 na: vim enim habet omnia corpora imperfe-
 cta in Lunam perfectam cōvertendi. Ac quod
 plus est, projice super purum Solem, conver-
 tet ex naturā propriā in veram Lunam. Quare
 Hermes ait: Qui ex Sole Lunam conficere ne-
 quit, is ex Luna Solem conficere non potest.
 Geber ait: Qui ex rubro album nescit confi-
 cere, is nec ex albo rubrum novit cōficere. Ac
 scies hac ipsā ratione, ex omnibus metallis im-
 perfectis Elixir posse fieri: ac deinceps scies la-
 pides crystallinos Solis etiā vitro fixatorio indi-
 debere, ac fixādos poni, vt de Lunā dictum est.

Luna fixa.

Medicina.

Corp^o glo-
rificatum.

Hermes.

Geber.

Confectio
Elixiris.

Idem opificium, eadem cōstructio fornacis, idem vitrum fixatoriū est. Ac si fornax tua satis ampla fuerit, omnia illa 3 vitra simul super eadem fornace ponito: ac omnibus idem regimē ignis da. Scies utē Mercuriū coquēdum vbi ab omni immunditie clarificatus fuerit, antequā corpori præparato apponatur. Nam etiam nūm spiritum vini apud se habet, quem assūpsit, atq; etiam spiritum vitrioli, ac salnitri, quē in sublimatione subvexit: atque etiam suam terram rectificatam: atque omnia hæc fixa non sunt, ac congregata in rem vnā, ac nondum res simplex sunt, sed composita. Itaq; Mercurius etiā coqui debet. donec simplex sit, vna pars fixa in naturā: atque etiam vna pars non fixa. Id ita accipies. Multa audisti de Lunā, cū non ampliū lapilli ascēdunt, tūm satis esse, ac Lunam fixam esse. Ac cū nulli ampliū lapilli in Mercurij vitro ascendunt, tūm itidem satis est. Ac tūm partim fixus, ac partim non fixus est. Hoc ita accipies, spiritus vitrioli, ac terra, Mercurij partem 1 fixarunt, ita vt calore vim non habeat ascendendi, ac lapillos conficiendi. At si in testa cum cineribus poneretur, ac magnus calor ei adderetur, partim quidē adhuc ascenderet, aut sublimeret: sed non totus: maxima pars in fundo fixa remaneret. Ita cū Mercurius non ampliū ascendit in vitro fixatorio, aut lapillos non conficit, per talem calorem quem de Lunā diximus; partim fixus, partim

non

non fixus est, iuxta rationem prædictam. Ac cum talis est, paratus est ut Lunæ apponatur. Air enim Aristoteles: Præpara corpus, donec perfectum sit, tum ei spiritum præparatū adiuuge: ac simul vnum fiunt, ut ignis separare non possit. *Cap. 130.*

Aristoteles

Scies istos lapillos Solis etiam parari debere. antequam corpori apponi possint. Nam habet etiam apud se spiritum vini, ac terram suam, ea nondum fixata sunt apud 3 elementa. Atque hoc pacto nondum fermentum est, nec anima, etiamnum compositum est. Ideo lapilli Solis etiam in vitro fixatorio indigent, ac fixari, ut Luna facta est. Cum Sol fixus est, etiam perfecta medicina est, ut Luna, atque etiamnum multo perfectior. Nam quanto Sol Lunam superat, tanto medicina perfectior est. Tum hæc medicina vim habet omnia metalla imperfecta in Solem transferendi.

Sol multo perfectior medicina, quam luna

Cap. 131.

Nunc scies: Cum Luna, Mercurius ac Sol in hunc modum præparata sunt: tum demum parata sunt ut simul ponantur, & ut lapis ex ijs conficiatur. Atque omnes illi qui alias vias quærunt, fallentur: ac omne illud corrumpent quod ponunt ad lapidem ex eo faciendum. Multæ sunt fixationes, ac alia exigua opera, ex quibus quidæ ad extremum fructus aliquis redire possit, cum attingunt ac longum tempus ritè possunt expectare: sed similes sunt co-

Luna, Mercurius ac Sol in hunc modum præparata, demum parata sunt, ut simul ponantur, & lapis ex ijs conficiatur.

Similitudo
coqui om-
nia genera
ciborū in v-
na olla co-
quere vo-
lentis.

quo qui omnia genera ciborū in vnā olla co-
quere vult, vt olus, lardū, pisces, &c. Hoc sor-
didum pulmentarium fieret. Tale fieret si quis
Lunā, Merc., Solē, cū alijs spiritibus & aquis
fortibus, simul conferret: ac id putaret omne
simul coquere in vno vitro, ei idem quod co-
quo accideret. Nam aliud quidē naturā frigi-
dum est, aliud calidum, tertium humidū, quar-
tum siccum, quintum fixum: aliud mundum,
aliud immundū, aliud cōbustibile, aliud incō-
bustibile. Atq; omnes istæ materiæ sunt simul
in vno vase. Atq; istud putant stulti perducere
ad rem vnā, aut ad lapidem, aut ad aliā bonā
medicinam, breui tempore. Iphis impossibile
est. Materias limosas coquunt. Verba obscura
Philosophorum nō capiunt, omne eorum in-
ceptum, delirium est. Itaque dilecte, istam le-
ctionem sæpè perlege, ne in eiusmodi errorem
incidas.

Cap. 132.

NVnc ad opus nostrū redire volumus. Di-
lecte, cū Luna tua Mercurius, ac Sol ad
eum modum præparata sunt: vitrum fixatori-
um aperies, cui corpus Lunæ tuę inest, ac Mer-
curiū in id infundes, dum adhuc calet: nam si
frigidus esset, nimis spissus foret. Atq; eodem
modo Sole faciendam est: vbi iam spiritus su-
p̄fusus corpori, vitrum tuū forti luto obtura,
ac pone denud in cinerib⁹, atq; ignē adde dies
7 tam calidum, vt vix digitum in cineribus te-
nere possis, ad spiritum cū corpore probè cō-
gregan-

gregadum, ac comiscendum, atq; vniendum.
 Tum sinas frigeferi: Tum corpus cum spiritu
 paratum est, ad animam recipiendam, aut fer-
 mentum.

Cap. 133.

Tum fume in nomine Dei fermentum, ac ca-
 lidum in vitrum cum Luna & Mercurio in-
 funde, ac forti luto operi, ac super fornace po-
 ne, ignem addens ad dies 7, vt supra, vt cum a-
 ijs probe incorporetur. Ac qua prius tria fue-
 rant, iam vnum sunt. Tum sine vt refrigescat,
 ac calidum etiamnum in ampullam vitrea eff-
 funde, aut in ouum vitreum, ac sigilla: ac pone
 in fornace secreta, athanare, aut tripode dies
 40, ignem addens tam calidum, vt manum tuam
 commodè tenere possis, orat. domin. spatio in-
 ter conclaue, in quo lapis stat, ac parietes for-
 nacis exterioris. Diebus vero 40 exactis exime
 ac reperis medicinam tuam coagulata in la-
 pidem lucidum instar crysalli, rubrum in mo-
 dum Rubini obscuri. Age gratias Deo, thesau-
 rum terrenum habes: vide vt istum ita regas, vt
 tibi in gloria Dei cedat, ac animae tuae salutem:
 Si aliter feceris, scite debes te hic in terris ha-
 reditatem coelestem habere: ac postremum esse donum
 quod a Deo accipies. Iste lapis infinitam proiectionem
 facit, ob magnam eius munditiam, ac subtili-
 tatem. Ac projectionem non facies nisi in Lu-
 nam, aut Saturnum: super ea altissimam proie-
 ctionem facit. Ac pulcherrimum Sole efficit, quem
 nunquam vllus homo vidit, tam grati coloris.

Corpus &
 spiritus pa-
 rata ad a-
 nimam re-
 cipiendam.

Regimen
 ignis.

Thesaurus
 terrenus.

*Multiplicatio.**Cap. 134.*Mercurius
parandus.

ITem para Mercurium tuum ad eundem modum, vt in hoc opere doctum est, vsq; in lapillos crystallinos: atq; huius adde 100 partes ad vnam lapidis tui pulverizati, ac simul vitro fixatorio inde, ac firmiter obtura, & pone super fornacem, ignem addens talem, vt vix digitum tuum in cineribus tenere possis. Ac in eo calore stare sine 15 dies: tum in ampullam vitream aut ovum evacua: ac sigillo Hermetis obfigna, ac pone in tripode ad dies 40, calorem addens talem, vt manum tuam illic tenere possis, aut durare orationis dominice spatio, a pariete interiore fornacis vsq; ad exteriorem. Diebus vero 40 exactis, exime, ac vitrum confringe. Nobilem lapidem exime: atq; hic tam altam projectionem facit quam prior. Gratias age Deo de omnibus suis mirificis donis, quae in seruos suos, & filios contulit.

*Aliud opus.**Cap. 135.*

Scies dilecte pro secreto: cum fixationem aliquam, aut multiplicationem vis perficere, vt cito fructum percipias & ad finem perveias: primum spiritus mundificare debes sublimatione: ac corpora siue Sol aut Luna prius mundificari debebat. Sol cemetado ac luna calcinando, vt infra docebo. Nulla etiam congregatio fieri potest

test anime & corporis, vt simul maneant: quam diu vlla immūdities est in anima, aut corpore.

Ac anima nulla ratione in corpore manere poterit absq; spiritu. Ac scies spiritū esse mediatorē inter animam & corpus, qui vtraq; simul nectit, vnit, ac ita miscet seipsum cū illis duobus, vt tam firmum vinculum amoris sit inter hæc 3, vt neq; iam, neque vllō vnquam tempore separari possint: ac quæ prius 3 fuerant, iam nisi vnum sunt. Sed quādiu vlla immūdities est, nulla congregatio accidere potest vllā arte. Ac ignorantia huius efficit, vt omnes errent. Si eam cognitionem haberent, omnia eorum opera benè succederent, nec errarent. Nam si fixationem ponerent, citò fixarent. Ac si multiplicationem ponerent, Mercurius sese cito in corpus vniret. Ac quamlibet parū Mercurij apud corpus manet, cum iterū amplius apponitur, citò cum eo fixatur: nam vna pars aliam porrò fixat; ac singulis vicibus magis magisq; ac citius. Spiritus enim semper in corpore crescit: nā quò corpus magis magisq; augetur, eo subtilis spiritus magis accrescit, ac fit fortior, ac plus Mercurij apud se retinet, ac citò. Imò facilè tandia multiplicatio poneretur, atq; in igni haberetur, vt materia tam subtilis esset, vt in morem ceræ liqueceret, ac vitrum penetraret, non secus quam oleum corium penetrat: ac perfectū Elixir fieret ad transferenda metalla in Solē aut in Lunam. Idque
omne

Spiritus
mediator
inter ani-
mam &
corpus.

Spiritus
semper in
corpore
crescit.

Compara-
tio mali.

omne efficit spiritus subtilis, qui mediator est inter animam & corpus. Nam spiritus subtilis tam copiosè in corpore crescit, vt omne medicinam faciat. Ac crescit in metallis, quemadmodum aër crescit in malo. Pone malum in mundo, aëri exposito, ac sicco loco, cum primum ex arbore decerpis, ac sinas ibidè iacere per annum integrum, quò diutius iacuerit eò fragrantius est. Quà ratione hoc fit? Pomum vnum aut duo magna non sunt, ac tamen per totum cabiculum odorè emittunt. Odor iste à nobili spiritu provenit, qui pomum in sua essentia retinet, qui quotidie magis in eo crescit: imò donec corpus corrupti incipit, tum spiritus nobilis ex eo excedit: ac pomū prutescit ac putrescit: quomodo igitur nobilis spiritus crescit in opere vbi spiritus & corpus omnino munda sunt? Itaq; dilecte omninò animam ac corpus mundifica, antequàm spiritum eis apponas, aut adiungas. *Cap. 136.*

Pondera
omnium
multiplicati-
onum
ac fixationum
mum te-
menda.

Scies poridè pondera omnium multiplicati-
onum ac fixationū: Ac in eo multi errant.
Nam si nimium materiæ volatilis fixæ addide-
ris, pars volatilis optimū fixæ partis secum sub-
vehet. Ac si pars fixa fortior est volatili, apud
ipsam optima pars volatilis permanet. Ac in
eo omnes Alchymistæ errāt. Scies igitur poridè,
tibi in ponendis multiplicationibus aut fixati-
onibus, sumendas 3 partes corporis, atq; vnam
animæ, ac vnam partē spiritus, ac miscè bis p̄bè
inter

inter se, ac talem ignē addes, vt corpus animam ad se trahat, ac spiritus vtriusq; horum participes fiat. Ac spiritus & corp^o spissā ac crassā fiant, ac corpus subtile, ita opus tuum probum erit. Sed si ignē addis vt spiritus & anima subtiliora fiant, quā prius erant, ac corpus crassius atq; obscurius, omne corruptum est. Id ita accipies. Ignē lentum adhibe, vt corpus animam ad se trahat, ac spiritus vtriusq; participet, penetrans per corpus ac animam, ac vtraque calefaciat, vt vtraque vnum corpus fiant.

Cap. 137.

SCIES quare spiritus animæ ac corpori adiungatur: ratio hæc est. Luna est corpus, Mercurius anima, vtraque frigida & humida in exterioribus, ac in interioribus calida & sicca. Ac cum simul cōponuntur quomodo coniunctio fieri posset: Contrariū adesse oportet, si generatio aliqua fieret: id verò stulti capere nequeunt. Turbē tamē Philosophorū dicunt naturā esse sequendam, vt infans in matre concipitur: manifeste loquuntur absq; verbis rectis. Tamē percipere nec intelligere queunt. Ponūt Lunā & Merc: simul amalgamātes, ac putāt illa duo simul fixare: nec animaduertere possunt vtraq; eiusdē naturę esse frigida, ac humida, ac ea sine medio simul maritare volunt. Citius ignis igni extingueretur, quod impossibile est. Ita se res habet cū Luna & Mercurio: antequā ea simul fixares, prius vtraq; volatilia efficeres.

Nam

Vt generatio fiat contrarium adesse debet.

Nam Luna est ad eò frigida, & humida cum non est fixa, vt Mercurius eius à terra trahi possit sublimādo, ita vt nihil præter terram, ac sal reliquum sit. Ac cum tum magna quantitas Mercurij ei additur, ac tum aliquis ignis vehementior adhibetur, vnum cum altero volatile fit. Partes volatiles terram, aut sal secum subuehunt, ac nihil præter fæces in fundo vasis relinquant. Stulti verò eam ratione capere nequeunt, nec animaduertere 2 similia coniungi non posse sine medio, qui spiritus est. Spiritus est extremè calidus & siccus: Mercurius & Luna in exteriorib⁹ frigida & humida sunt. Cum verò iam spiritus proportionè his apponitur, frigus vtriusque horum calefacit suo calore, ac sua siccitate humiditatem temperat, ita vt per ipsum alterum in alterum ingrediantur: ac spiritus fit vnum cum vtriusque corpus: atq; etiam his addi debet proportione. Si enim nimium spiritus esset, vt nimis calida aut sicca efficeret, generatio etiam non fieret. Nam intus calida ac sicca sunt: ac si etiam extrà calida ac sicca efficerentur, vtraque rober pulvis fierent, in morem terræ quæ humiditate exuta est. Ac si nimis magnum igne adhiberes, etiam corruptum esset. Etiam diligēte hoc pacto regere debes, vt quietè inter se quiescere absque separatione possint: ita vt in se inuicem ingredi possint, quiescendo absque separatione. Ignè non magis aug. bis quam vt digitum Aue Maria spatia

Quid spiritus efficiat corpori & anime adiuuans.

spatio durare possis. Si Alchymistæ hanc rationem funditus intelligerent, omnia eorum opera sine obstaculo procederent, siue amalgamationes, fixationes, multiplicationes, aut in lapide aut alijs medicinis, omnia bonum successum haberent, siue magno labore, ac sine magno sumptu. Istud memoriæ imprime, ac sæpè perlege, ac quodq; verbum funditus intellige, antequam vlla opera incipias, ita nec errabis, nec falleris.

De Sulphuribus.

Cap. 138.

NUNC tenebit dilectus meus loco magni secreti, tam multa esse Sulphura quàm metalla. Ac quodque prout mundum, ac purum est, etiam metalla pura sunt. Ita fit, vt plumbum, ferrum, cuprum tam immunda sint: nam eorum sulphura immunda, pinguis, ac fœtida sunt. Quare immunda, æruginosa, nigra, fœtenta, ac plena sulphuris sunt combustibilis. Ac scies in omni re esse ignem combustibile, vt pluribus in locis doctum est, atque is corrumpit omnes res quæ in rerum natura sunt. Nam cuiusq; pinguedo combustibilis inest, id imperfectum est, ac citò perire debet, ac in nihilum redigi. Spiritus enim in eo diutius requiescere nequit: locum enim mundum ibi non reperit, in quo requiescere possit. Quare metalla immunda imperfecta sunt: nam in ijs tam est sulphur cõustibile aut oleum, quàm

Tam multa sulphura sunt quàm metalla.

in

in omnibus crescentibus, siue in vegetabili, siue in animali. In d̄ Luna est sulphur combustibile, aut oleum. Ideir̄d nullum cæmentum tenet, nec colores, nec antimoniũ; Id facit sulphur cõbustibile, aut oleum, quod ei inest. Ac cũm Luna repurgata est à suo sulphure cõbustibili, Luna fixa est, colores tenet, ac cæmentum patitur, ac per antimonium transit, atque est albus Sol. Itẽ Sol in se nullum sulphur cõbustibile habet, idẽd̄ fixus ac purus est, ac omnes probas transit. Itaq; sciet dilectus meus, vbicunq; sulphur combustibile est, spiritum requiescere nõ posse. Quare errant omnes qui sulphure combustibili operantur. Ideõd̄ Morienus inquit: Nostrum sulphur vulgare sulphur non est: nostrũ sulphur incõbustibile ac mundum est.

Morienus.

Cap. 139.

Multa genera sulphurum.

Scies esse multa genera sulphurum, vt sulphur cõmune, ex quo pulvis tormentarius conficitur, id ad opus nostrum prorsũ inutile est, ob odorẽ eius, ac redundantem pinguedinem: tamen in eo nobilis est spiritus nostro operi prorsũ utilis, sed is arte ex eo esset educendus, vt sublimatione, per res quæ infra dicentur. Est præterea & aliud sulphur multum olei cõbustibilis in se habens, ac auripigmentum dicitur: estq; melius priore. Hoc vero in se nobilẽ habet spiritum, qui itidem sublimatione extrahendus foret. Est & aliud, estq; melius

lius illis duobus, ac arsenicum rubiū vocatur, ac habet itidē in se spiritum valdē nobile. Est item etiam aliud sulphur, ac arsenicum album dicitur: estque optimum omnium nostrorum operum: verū etiam melius sublimatione mundificandum est, vt postea docebitur.

Cap. 140.

Nihil porrò est à Deo cōditum quin ei sulphur insit, in quo sulphure nobilis est spiritus, qui seruit in animali aut vegetabili, vbi ex oleo combustibili aut igni e ductus fuerit. Ac sine eo spiritu nullus lapis vegetabilis aut animalis perfici potest, nec opus vllum. Ita sulphura nosse disces. Nam si sulphur accipis crudum, ac cōbustibilitatē in se habens, opus tuum corrumpet. Aut si sumis in tuis operibus albis rubrum spiritum ex auripigmento venientem, aut ex rubro croceo arsenico, opus tuum corrumpes. Ac si etiam sumis in opere tuo rubro album spiritū ex arsenico albo profectum, aut ex lapide calaminari, aut ex vitriolo albo, quæ omnia sulphur album in se habent, etiā opus tuum corrumpes. Idē Geber ait: Ne permisceas rubrum spiritum cum albo corpore: alioqui cōbures, ac nimis fervens efficias. Ac si misces spiritum album cum rubro corpore, omne vastabis. Idē prudēs ac circūspectus esto. Ac porid cum lapidem parare vis, aut vllas fixationes, aut multiplicationes, vt saltem spiritus tuos, cuius sūt generis

Omnibus à Deo creatis sulphur inest.

cognos-

cognoscas. Itaque omnes illi errant qui arcana Philosophorum non intelligunt.

Alia mixtio ad fixandum & multiplicandum.

Cap. 141.

Ratio proportionais.

Recipe 6 partes corporis, animæ & spiritus singulorum partem 1. Ratio hæc est: Luna non est fixa, ac multum Mercurii in se habet, qui vnum est corpus cum corpore Lunæ: ac vnum corpus non libenter separatur, quamvis super testam purgatur, apud ipsam manet. Sed in cemento aut antimonio ibi evolat cum antimonio, qui spiritus est, ac vrendo corpus Lunæ in nihilum redigit. Quare nimium de spiritu sumunt, ac vnam partem animæ, quæ Mercurius est, atq; 1 partē spiritus. Ac parum est, quod volatile sit. Nam simulatque Mercurius ad Lunā accedit, Mercurius qui in Luna est, se miscet cum Mercurio, qui nunquā corpus facit. Ac inter se permiscetur: ac spiritus qui inter hæc 3 mediator est. i. inter Mercuriū ac corpus Lunæ, sese cum illis permiscet. Si iam multum Mercurii ac spiritus ad Lunam adductum esset: ac ea se simul miscerent, atq; igni adiuverentur, simul avolarent: ac secum optimam partē corporis raperent, ac nihil præter faeces relinquerent. Ideo 6 partes Lunæ sume & animæ & spiritus singulorū partē vnam, vt corpus forte sit, ac animam & corpus in se fugat. Idcirco Danthynus Philosophus ait:

Danthynus.

Cum

Cum corpus animam & spiritum secum, aut in se trahit, exulta: nam opus tuum ad optatum finem perveniet. Sed cum anima, & spiritus corpus trahunt, nihil præter cineres retines. Nam cum Mercurius Lunæ tuæ apponitur, ambo illi iam dicti Mercurij congregantur, atq; vnum fiunt. Tum venit spiritus, qui mediator est, inter duos illos Mercurios & corpus, ac miscet se cum illis tribus, ut prius. Mercurius Lunæ vnum corpus fuit, ac iam cōgregatus est cum Mercurio qui nunquam corpus fuit. Atq; hoc illud est, quod Hermes ait: Cū Mercurius corpus est, porrò corporat, cum solutus est, porrò soluit: cū fixus est, porrò fixat. Quare Mercurius Lunæ pertrahit ad suam naturam Mercurium qui ei apponitur ac crudus est, nunquam enim corpus fuit. Luna ex eo corpus efficit. Tum accedit spiritus, ac miscet se cum duobus sui similibus, ac cum corpore: estq; medium inter animam & corpus, ac simul retinet, ita ut vnum cum altero fixetur. Ac Luna fixa evadit, quod Natura operari nequit, ad tale enim opus non præparatur. Quare hic ars Naturam superat. Sed si Natura ad tale opus præpararetur: arte superaret diuturnitate temporis. Verum ars brevi tempore operatur, quod Natura minimè potest. Quare duo dissimilia cōgregari non possunt, sine medio. A primo enim gradu ad tertium pervenire non potes, nisi secundo præterito, qui medium inter primum ac tertium est. Atq; hoc

Hermes

Duo dissimilia coniungi non possunt sine medio.

E c stulti

stulti intelligere nequeunt. Quomodo re duram] mollé reddes, atq; è sua natura perduces in aliam naturam? Id per medium fieri debet. Ut aliquid quod durum sit solvere in aquam, fieri debet per frigidam humiditatem: ac rem frigidam humidâ efficere duram, per calidam ac frigidam siccitatem fieri debet. Scies porrò quomodò spiritus tuos aut sulphura, animam tuam aut Mercurium, corpus tuum ac tuam aquam siccam, ad opus tuum præparabis.

Cap. 142.

Recipe principio Mercurium vt ex fodinis venit, ac non adulteratus est, ac quem ad album operari vis, atque ipsum sublima per hæc infra scripta. Recipe primùm lapidem calaminarem, alu mē rupeum, vitriolum album, ovorum cortices, calcem ana singulorum libram 1. Salis marini lib 2, simul inter se conjunde. Tùm & Mercurij lb 2, ac simul super lapide cõtere cum salis marini aqua tenuissimè. Tùm vasi terreo inde; ac alembico superimposito, pone super fornacè sublimatoriam receptaculo addito simul benè solidè claudens ac lutato. Ac pone sublimandū primùm igni pusillo, ac deinde magis magisque aucto, vti decet, auctiore ad horas 12. Ac 12 horis exactis, paulatim materiam tuam cãdescito, atq; ita retine ad horas 4: omnisque aquositas in receptaculum transibit, ac Mercurius tuus in alembicum sublimabitur: ac maiore ex parte

viuus

Vulgo
lumen de
pocca.

uius ascendet. Exime ac denuò cum materia recenti contere, ac cum aqua illa quæ in ceptaculum destillauit. Atque ipsum iterum sublimandum pone modis omnibus, vt prius factum est. Atque istam sublimationem itera, donec omnis Mercurius mortuus fuerit: ac 4 lothones in tuo pondere viceris. Tùm Mercurius tuus paratus est, ad tuum opus album; serua ipsum donec eo vsus erit.

Mercurius
paratus.

Cap. 143.

RECIPE iam Arsenici albi vt ex mineris venit libras 2, ac contunde in pulverem, ac contere in pulveré super lapide cum simili materia, ac pondere, vt de Mercurio dictum est. Ac sublima per se, donec itidem 4 lothones viceris. Nam omnes albæ materiæ iam dictæ habent sulphur album. Item porrò aquam tuam siccã para eodem modo, ac pondere, donec itidem 4 lothones lucrifeceris super duas libras, vt de Mercurio ac Arsenico doctum est. Tùm recipe sal armoniacum quale Venerijs adfertur, clarum ac pellucidum arte ex operibus animalibus effectum, ac serua in vsu. Præterea corpus tuum præparabis in hunc modum.

Præparatio.

Cap. 144.

RECIPE Lunã cupellatã admodum siccẽ purgatã, ac tùm etiam nũm in crucibulum à plumbo reflatã; ac tùm in laminas contusã,

Regimen
ignis.

ac tùm cæmentatam cum sale cõmuni stratura
super stratũ , ac lutatã ac tùm calcinatã , sicuti
nostri : primũ igni pufillo, deinde aliquanto
auctiore, vt crucibulus rubescat, ita vt Luna
nõ liquefcat. Ac ita relinq; ad horas 24 in vno
candore, aut calore. Tùm crucibulum aperi, ac
sal à laminis tuis ablue, donec tota munda ac
pura sit. Ac laminas tuas super lapide contere,
ac laua, vt conuenit. Tùm Lunã tuam denuò
in corp^o reducito, ac rursus laminas, vt prius
effice, ac cementsa vt prius. Idq; facito, atq; ite-
ra tandiu donec Luna tua munda ac clara ex
camento prodeat : Ita vt aqua super fusã mun-
da ac clara indè defluat, sicuti infusa fuerat.
Tùm sepone, donec eã tibi opus erit.

Cap. 145.

NVnc te docui Lunã tuam, Mercurium, ar-
senicum, ac sal armoniacum præparare,
ac lapidẽ albũ, aut fixationẽ. Scies, mi dilectẽ, si
quas fixationes velis ponere, te debere omnes
istas materias præparare, ac ponere iisdẽ pon-
deribus, vt prius, ac fixabis semel : ac vna fixa-
tione factã, semper Mercurium viuum appo-
nere debes, ac denuò fixabis semper breui tẽ-
pore, eximens & imponens. Sed si semper Mer-
curium apponeres, nec quicquã eximeres, fixa-
tio tua fusibilis fieret vt cera, ac medicina: ac
faceret projectionem super Mercurium vitam
habentẽ, vt in projectione dictum est, ac post
docbitur.

Ad

*Ad rubeum.**Cap. 146.*

Recipe salis communis partē vnā, vitrioli Romani partē 1, ac 3 partes tegularum, ea inter se contunde, ac lamina Solem tuum tam tenuem quam ducati aut coronati sunt, ac cæmentra stratum super stratum, vti nosti, horas 24 vti conuenit cæmentare. Hoc quater itera, semper per cæmentum recens: tūm reducito, ac subtiliter liūna, ac contere super lapide impalpabiliter, cum melle aut gummi, ac ablucātum modo mundè & clarè: idq; ad opus tuum serua. Tūm ℞. 2 libras boni Mercurij, atq; in hunc modum sublima. ℞. salis communis partē 1, aut ℥ 1, vitrioli Romani ℥ 2, contunde & sicca simul, vt pulverescant. Tūm misce, ac super lapide cōtere cum Mercurio illo cum aceto destillato tenuissimè. Tūm vasi inde terreo, vt in albo docetur, ac omnis humiditas in receptaculum destillabit: ac Mercurius sursum sublimabitur in alembicū in morē niuis candidus: ac in se spiritū vitrioli habebit, & salis. Tūm denuò contere bis, tantū recentis materiæ sumens, cum aqua quæ in receptaculū destillauit: Idque denuò sublima. Hoc facito ac iterato septē aut octo vicibus, identidē per recentē materiam: aut donec in quamq; librā 2 lothones lucrificeris, vt prius. Tūm sume 2 ℥ arsenici rubi, vt ex mineris prodit, ac sublima ipsum vt hic de Mercurio docetur. Tūm accipe

Ee 3

2 libras

2 libras salis armoniaci, aut aqua tua sicca, ac itidem sublima, vt de Mercurio doctum est, ac serua. Iam te præparare docui omne, quod tibi ad opus tuum necessarium est.

Cap. 147.

Modus cõ
iugendi a-
nimã, cor-
pus ac spi-
ritum.

NVnc docere volumus quomodo, & qua ratione, animam, corpus ac spiritum simul coniungemus, vt in se inuicem ingrediuntur. Nam contrariorũ congregatio esse non potest, vt simul mancant sine, in medio, de quo supra doctũ est aliquid & post aliquid docebitur, cum de herbis in vegetabili sermo erit.

Cap. 148.

Exemplũ
inctorum.

CApe exemplum à tinctoribus qui pannos tingunt. Habent rubram, ac pannum quem rubra imbutum cuperent, ac habent alumẽ. Pannus corpus est, rubra anima, ac alumen spiritus, qui intermedius est inter vtrumque. Nam si alumen non accederet, rubra in pannum non ingrederetur, ac fixa maneret: Inuisibiliter volaret, ac pannus palleferet. Nam color rubræ spiritus est: alumẽ vtriusq; particeps est, ad id vt congregata alterũ in alterum ingrediantur. Aut aquã nubium habere debes in qua hæc 3 omnia bulliãt, cumq; bulliendo alterũ in alterũ ingressum est, ac probè congregata sunt; pannus siccãdus suspenditur, atq; aqua recedit, ac color fixus in pãno remanet. Ita se res cũ nostro lapide habet. Quamvis corpora ritè præparauim⁹, & animã, & spiritũ:

nisi

nisi in se invicē ingrediantur, neq; iam neque
vilo in quā tempore simul manebunt sine me-
dio aquæ. *Cap. 149.*

ITEM iam dilecte vbi nam nunc aquā illam
reperiemus? Nam Geber ait: Aqua nostra nō
est aqua nubium. Aristoteles inquit: Aqua no-
stra est aqua sicca. Hermes ait: Aqua nostra ex
sordida ac fœtida mēstruali materia colligitur.
Danthynus dicit: Aqua nostra inuenitur in
veteribus stabulis & latrinis ac fœtidis cloacis.
Ac Morienus: Aqua nostra crescit in monti-
bus ac vallibus. Ac stolidi verba ista non in-
telligunt: ac putant Mercurium esse: Non est
Mercurius, est aqua sicca, quæ ingredi facit ac
cōgregare omnes spiritus minerales, animam
& corpus. Atq; vbi ea congregavit, recedit ab
illis, ac fixa simul manere sinit. Atq; hæc aqua
reperitur in omnibus rebus quæ in mundo
sunt. Nam nisi hæc aqua esset, frustra lapide
efficere niteremur. Nam quo pacto efficere-
mus vt nostræ materiæ preparatæ alia in aliam
ingrederetur? Quemadmodum Pharmaco-
polæ herbas suas simul congregant. Atq; eo-
dem modo facere debemus, siue in vegeta-
bili, aut animali, aut minerali, ad opus perfe-
ctum faciendum, aut quintam essentiam, ex
rebus singulis distinctis aquam siccam habere
debemus. Itaque in rebus omnibus aqua sic-
ca inest, vt seipsæ perfectas efficiant. Ideò Ga-
lenus ait: res omnes suam propriam habent

Geber.

Aristoteles
Hermes.

Danthynus.

Morienus.

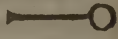
Rebus om-
nibus a-
qua sicca
inest.
Galenus.

medicinam ad lapidē conficiendū, siue in minerali, animali aut vegetabili, absq; vllarū rerū peregrinarum additione. Quare cū lapidem conficere volumus, aut vllam fixationē, coniunctionē illam aqua nostra sicca facere debemus, sicuti de tinctore & Pharmacopōia dictū est. Ideo fit, mi dilecte, vt tam multi in errores incidant, quōd naturam nō intelligant, nec sequantur. Idcirco tibi de tinctore & Pharmacopōia mentionē feci: vt per eam rationē rudem, naturam intelligas, vt tua ipsius mente capias, nullam coniunctionē absq; medio fieri posse. Quare omnia opera quę suprà habētur, proba sunt. Sed duo illa ibi non nominantur spiritus videlicet atq; aqua sicca, pondera, ac congregatio, in quibus ars nostra tota cōsistit. Quare te adiuro, vt secretum istud nunquam patefacias, nam huic omnis ars quę in oibe fit, inclusa est, ad breui tempore ac exiguo labore opus perfectum faciendū.

Coniunctio albi operis.

Cap. 150.

Recipe 6 partes tuæ Lunæ præparatæ, atque spirit⁹ tui sublimati & animæ, singulorum partē vnā, ac aquæ tuę siccę partē dimidiā. Hoc ita intelligendum est 18 lothones Lunæ, Mercurij, Arsenici, singulorū lothones 3, salis armoniaci lothonem cū dimidio: faciunt simul 25 lothones $\frac{1}{2}$. Hęc omnia dilecte simul sicca miscebis super lapide, ac patere vitreæ indes,

des, ac cauebis ne qua humiditas aëris accedat. Præstaret in stupha sicca fieri. Tùm habebis dilecte aquã vitæ probè à phlegmate liberatam, vt nullum sal armoniacum pulverizatũ in eã solui velit, ac cum eã materiã tuam tenuissimè super lapide contere. Ac munias te aduersus aërè, nocere tibi possët. Atq; vbi cõtritum fuerit, inde eiusmodi vitro Venetico, ac operi vitro quod illi quadret: ac firmiter luto bono obducito; tùm in fornace secreta ponito, aut tripode, atq; ignè adde tãrũmodo eo tepõre quo est halitus hominis 25 annos nati. Atq; hoc pacto relinq; ad dies 16: ea eius putrefactio est. Tùm ex fornace remoue, ac ad stupham siccam accede, eam eo calore accède quo Sol in Ariete splendet, ac ollam in ea pone patentè: atq; ita positam relinque ad dies 3. Ac tribus diebus, spiritus syluestres pingues ex materia extrahentur, tùm denuò operculũ ollæ impone absq; lutatione: ac pone rursus in tripode aut fornace, in quã vnã lapide accèdi possit. Ac talè calorè adde, vt exterius manus tuæ durare possis ad vas in quo opus est, sine combustione. Atq; ita positum relinque 21 dies. Tùm vide numquid sursum sublimatum sit, nec ne. Si quid est sursum sublimatũ, infrà absterge, ac misce eiusmodi spathula lignea inter se. Ac si quid sublimatum est, persequere eundè calorè etiamnum ad dies 6 aut 8: donèc videas

Aqua vitæ
probè à
phlegmate
liberata.

Regimes
ignis.

Ignis ve-
hementis ad-
hibendus.

videas, eo calore nihil amplius sursum subli-
mare. Cumque non amplius sursum subli-
mar, ignem auge aliquantulum singulis octo
diebus, donec materia tuâ fixa sit. Tum igne
vehementem adhibe. Ac sal armeniacû sub-
limando deme, ac pondera. Si iustum tuum
pondus habes, quemadmodum primûm ap-
ponebas, nec amplius, materia tua fixa est. At
si amplius reperis quam initio apponebas: ma-
teria nondum fixa est. Misce iterum cum ma-
teria, ac adde ignem procedendo, donec fixa
sit. Tum sublimando denuò aquam tuâ, sub-
trahe siccam, ac materiam tuam exime, ac pon-
dera an omne pōdus tuum habeas. Ac si tum
indè medicinam facere vis, dimidium tantum
Mercurij viui adde, quàm materia gravis est,
atque etiam dimidium tantum aque sicca: vi-
delicet vbi 2 partes fuerant, etiam vnam adde,
eæ effieunt 3, ac simul super lapide contere
cum aquâ vitæ, vt priûs dictum est: ac rursum
ollæ vitæ inde, omnibus modis, vt supra,
donec materia tua fixa sit. Ac denuò aquam
tuam siccam sublimando subtrahe, ac mate-
riam tuam pondera. Ac sume dimidium tan-
tum Mercurij quàm materia tua gravis est, ac
5 lorthones aquæ tuæ sicca: contere denuò su-
per lapide cū aqua vitæ, vt priûs. Ac facito vt
priûs, donec materia tua fixa sit. Sublimatione
denuò aquam tuam siccam subtrahe, ac tertio
materia tuam pondera: ac dimidium Mercurij

vivi accipe: & 6 lothones aquæ siccæ: misce & cōtere cū aquā vite, atq; facito vt prius, donec materia tua fixa sit. Ac sit fusibilis vt cera, antequā omnino fixa fiat. Ac tū non amplius aquā tuam siccam sublimatione subtrahere potes. Nam cū lapis in aliquē magnum calorē devenit, liquefcit, ac in se aquam illam includit, vt amplius subvolare nequeat. Tamē aqua illa sicca fixa non est, nec fixari potest. Atque ita medicinam partim fixam, partim nō fixam esse oportet. Sed ignorātes id intelligere nequeūt. Semper nituntur materiā suam fixam reddere. Cumq; iam fixam habent, æquē ac prius profecerunt: cū enim iam projectionē facerent, nihil pficiebant. Ac omnis eorū opera penetrat: verba enim Philosophorū nō intelligebāt. Opus omittebant, vbi de integro erat incipiendum: vt suprā demonstratum est. Nunc igitur postquam dilecte medicinam tuam fusibile effecisti, medicinā tuam vitreo crucibulo ex vitro Venetico conflato indes, ac lique facies. Ac medicina tua iā liquefacta: lapis est clarus, albus & pellucidus in morem crysalli, in se retinens aquam illam siccā quę fixa nō est, ac ita esse debet. Nam si aquā illam siccam in se non haberet, projectionē nō faceret. Nā cū projiceretur super Merc. viuum factū, aut super mortua, immūda, impurā metalla etiam vivificata, projectionē nullā faceret. Nā nihil esset quod medicinam aut Mercur. congregaret, sicuti antē

de

Aqua sicca
in lapide
non fixa ac
volatilis
esse debet.

de tinctore & pharmacopola ostensum est. Itaque dilecte, aqua sicca in lapide non fixa, ac volatilis esse debet, si projectio sit futura.

Cap. 151.

Quid efficiat aqua sicca.

Scies mi dilecte, cum projectionem facis aqua Silla in lapide est, ac cum lapis liquefcere incipit super Mercur. aut super metalla immunda, tum aqua illa sicca medicinam & metalla in vnum contrahit, ac vt alterum in alterum ingrediatur efficit. Ac cum ea coniunxit, avolat in fluxione. Nam in projectione medicina cum Mercurio aut metallis impuris fluere debet, in que projectio fit. Ac tum opus perfectum est. Quid censes dilecte? Nonne magnum secretum est cunctis hominibus absconditum? Scies porro opus ad rubrum: idem esse cum albo, quoad officium: nisi quod fornax, ac pondera, ac tempus aliquanto longius sit. Ac qui alias vias querit ad lapidem mineralē conficiendum, errabit. Multae ac variae sunt viae, sed firmae non sunt, multa vitia in eas incidunt. Tamen hic modus adesse debet, vt opus perfectum evadat.

Modus fixandi & multiplicandi.

Cap. 152.

Fixationem facito vt prius, atq; ex vase exime, ac pondera. Est exempli gratia libra tuae materiae fixae: sume itaq; libram 1 tuam Lunae calcinatae, vt prius, facit 2 libras. Tum sume ibi 1 Mercurij calcinati, vt prius, facit 3 lb. His adde 3 lothones aquae siccae sublimatae, vt prius:

ac simul tere super lapide cū aqua vitæ. Ac facito modis omnibus, vt prius doctum est, donec materia tua fixa sit. Tūm sublimando aquā tuam siccam subtrahe, ac pondera materiam tuam. Si tum 3 lb̄ fixi habes: sume denuò 3 lb̄ Lunæ tuæ iam dictæ, & 2 lib. tui Mercurij præ dicti. Faciē 8 lib. simul. Tūm sume 8 lib. aquæ tuæ siccæ iam dictæ, ac cōgrega, ac fixa vt prius. Tūm aquam tuam siccam sublimādo subtrahe denuò. Tūm 8 lib. materiæ fixæ habes. Item si 4 lib. demere vis, licet: Habes album Solem, ac facere aquam rubram, ac tingere, ac commodum eā facere: Ac ex alijs 4 lib. medicinam facere, modis omnib⁹, vt prius doctum est. Sed in duobus vitris pone, in singulis 2 lb̄. Nam si in vno vitro poneres, materia nimis magna esset: nam aquam paradisi ei addis. Ac si ex 8 lib. omnibus medicinam facere voles, in quatuor vitris pone, ac medicinam para, vt antè doctum est. Ac scies, te in singulas libras quas congregabis additurum libram vnā aquæ siccæ.

Aqua Rubificans.

Cap. 153.

R Ecipe crocum Martis, antimonium, vt ex mineris venit, arsenicum rubrum singulorum vnā libram, auripigmenti lib. 1. vitrioli Romani 3, Salnitri, quantum est pondus reliquorum omnium. Contunde omnia simul, & sicca vt puluerent. Ac libram 1 Salis armonia-

niaci immisce. Cùmque probè permistum fuerit, inde vasi terreo, quod ignem facillè ferre possit, nec intus vitrificatū sit. Ei alembicum superimpone, ac firmiter luta super id, ac compressè, pone super fornace, receptaculo addito, atque aquam fortem, vt oportet, destilla: primum igni pusillo, ac semper ipsum augendo. Ac tibi aqua alba destillabit, quæ vbi destillauerit, alembicus rubere incipiet, aut croceus fieri. Tùm receptaculum citò aufer, ac aliud adde: ac solidè luto operi: ac ignem tuum auge, donec spiritus albus transeat, is est sal armoniacum, quod vltimum omnium transeat: ac tandiu ignem strue, donec alembicus omnino lucidus fiat. Cùm iã ruber spiritus transit, nihil cum eo transit. Ac simulatque transierit, spiritus atque aqua simul transeunt. Tùm alembicus intus albus fit, quasi niue plenus esset. Ac tùm ignem strue tandiu, donec spiritus ac aqua exhalatione per rostrum educta sunt: quemadmodum homo vi halitum exhalat: ita spiritus ac aqua sicca per fistulam expirant alembici, in receptaculum, ac ignem augent. Cùmque spiritus & aqua sicca transierit: alembicus fit mūdus, clarus & albus, ac pellucidus. Tùm sinas frigefieri, ac remoue ab igni, atque aquam vitro inde: ac arctè obtura. Ac sume caput mortuum, ac tenuissimè in pulverem cōtunde, ac in aqua munda clarâ pone ad horas 2: sine subsidere, ac clarum supernè diffunde:

Regimen
ignis.
Aqua alba

similitudo
hominis
halitum
exhalan-
tis.

de: ac denuò aquam mundam claram super-
funde, vt priùs. Ac sine etiamnùm per horam
bulliat, vt priùs. Tùm sine denuò subsidere, ac
rursùm priori adde. Tùm fæces abijce. Atque
id quod effudisti evapôra: ac pulvis croceus
tibi remanebit, eum pondera, ac tùm tantun-
dem salnitri adde, ac inter se misce, ac ollæ vi-
treæ inde: atque aquam tuam destillatam su-
perfunde, ac alembicum superimponè, ac so-
lidè luto operi, ac pone super fornacem, rece-
ptaculo addito, ac per dies 3 super fornacem
relinquito, antequam ignem subijcias. Tùm
ignem tuum accende, ac primùm igni pusillo
destilla, ac post interdum auctiore, donec spi-
ritus albus transierit. Tùm desine, atq; aquam

Aqua rubra inter-
diu ac noctu
Cui lacesm

rubram habes interdium ac noctu lucentè, quæ
Lunam fixam solvit, sicuti Luna solvi so-
let, ac tincturam assumet perinde ac

Sol mundissimus, qui vnquam

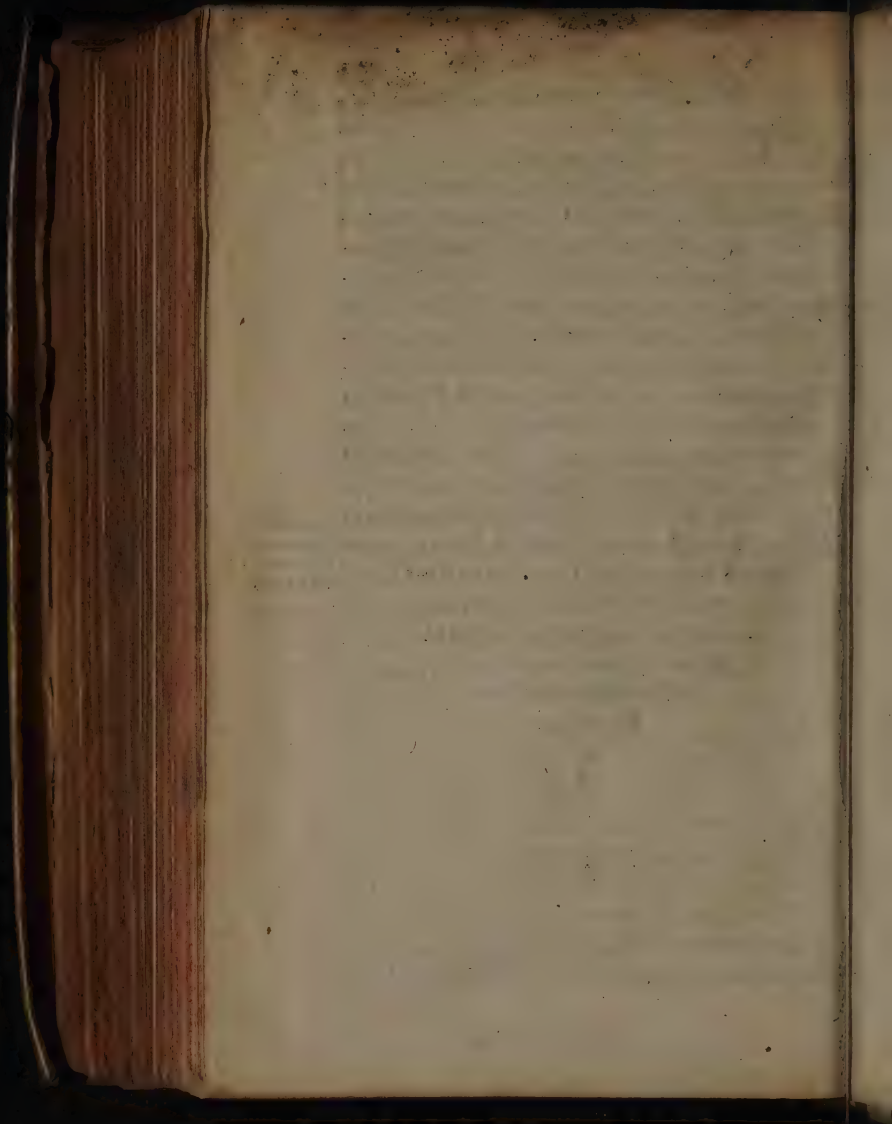
visus sit: imò omnia me-

ralla alba colore So-

lis tingit.

FINIS.

III + 8

